

15^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Μαιών – Μαιευτών

Αθήνα, 29 Οκτωβρίου -1 Νοεμβρίου

Βιβλίο Περιλήψεων

doi:10.18332/eleutho/973829wirqui

Αντικείμενο & στόχοι περιοδικού

Το περιοδικό ΕΛΕΥΘΩ είναι το επίσημο επιστημονικό μαιευτικό περιοδικό που εκδίδεται από τον ΣΕΜΜ Αθηνών, με τη συνεργασία των λοιπών εφετειακών Συλλόγων. Το περιοδικό ΕΛΕΥΘΩ αποτελεί ένα ζωντανό κειμήλιο, μέσα από το οποίο ο αναγνώστης μπορεί να μελετήσει την εξέλιξη της μαιευτικής στην Ελλάδα και στον κόσμο αλλά και τις γενικότερες επιστημονικές και κοινωνικές εξελίξεις κατά τα τελευταία 50 σχεδόν χρόνια. Στη σημερινή εποχή το ΕΛΕΥΘΩ εκδίδεται μόνο σε ηλεκτρονική μορφή και δημοσιεύει αποκλειστικά επιστημονικές εργασίες από το χώρο της Μαιευτικής – Γυναικολογίας και των συναφών επιστημών, οι οποίες στηρίζονται σε διεθνή πρότυπα συγγραφής επιστημονικών εργασιών.

Πλήρες τίτλος: ΕΛΕΥΘΩ

Συντομογραφία τίτλου: ΕΛΕΥΘΩ

ISSN: 1106-6822

Επιστημονική κοινότητα: Σύλλογος Επιστημόνων Μαιών-Μαιευτών Αθηνών (ΣΕΜΜΑ)

Εκδότης: European Publishing

Σύστημα αξιολόγησης: Ανώνυμη αξιολόγηση από ομότιμους κριτές

Μέσο δημοσίευσης: Ηλεκτρονική

Ιστοσελίδα: www.elefthw.gr

Πρώτη δημοσίευση: 1957

Πίνακας Περιεχομένων

Αντικείμενο & στόχοι περιοδικού	2
Πίνακας Περιεχομένων	3
ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΡΚΙΝΟΣ: ΠΡΟΛΗΨΗ, ΕΓΚΑΙΡΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	6
Πρωτόκολλα ταχείας ανάρρωσης (ERAS) στη γυναικολογική ογκολογία: Από τη θεωρητική θεμελίωση στην καθημερινή κλινική πράξη.....	6
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΟΓΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ.....	6
Νεκρωτική εντεροκολίτιδα: μία εξαιρετική αναδρομική μελέτη σε πρόωρα νεογνά πολύ χαμηλού βάρους γέννησης	6
Βελονισμός στην περιγεννητική περίοδο μια ποιοτική έρευνα.....	7
ΔΙΑΤΡΟΦΗ, ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΥΕΞΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΛΟΧΕΙΑ	7
Ο χορός ως μορφή άσκησης κατά την εγκυμοσύνη: Βιβλιογραφική ανασκόπηση των σύγχρονων επιστημονικών δεδομένων	7
Μεσογειακή διατροφή κατά την κύηση: κλειδί για την υγεία μητέρας και νεογνού;	8
Ο ρόλος της διαίτας DASH κατά την κύηση.....	8
Ο αντίκτυπος της μεσογειακής διατροφής στο προγεννητικό στρες της εγκύου.....	9
Διατροφικές ανάγκες και συστάσεις κατά την εγκυμοσύνη: αφηγηματική ανασκόπηση κατευθυντήριων οδηγιών	9
ΕΓΚΥΜΟΣΥΝΗ, ΤΟΚΕΤΟΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΠΥΕΛΙΚΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ	10
Η επίδραση της εγκυμοσύνης και του τοκετού στην υγεία του πυελικού εδάφους	10
Τοκετός στο νερό: όταν η τεκμηρίωση συναντά την εμπειρία.....	10
Χρήση ή μη περινεοτομής κατά τη διενέργεια φυσιολογικού τοκετού, επιπτώσεις και αποκατάσταση μετά τον τοκετό.....	11
Ο προγραμματισμένος τοκετός στο σπίτι με μαία στην Ελλάδα. Η σχέση των γυναικών με τις μαίες που τον αναλαμβάνουν	11
ΕΜΜΗΝΑΡΧΗ, ΕΜΜΗΝΟΠΑΥΣΗ ΚΑΙ ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ.....	12
Εμμηνορρυσιακή λειτουργία και αναπαραγωγική έκβαση σε αθλήτριες υψηλού επιπέδου: συγκριτική σύγχρονη μελέτη	12
Διατροφική κατάσταση, ενεργειακό ισοζύγιο και ρύθμιση του εμμηνορροϊκού κύκλου: Βιβλιογραφική ανασκόπηση.....	12
ΗΓΕΣΙΑ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΑΙΩΝ/ΜΑΙΕΥΤΩΝ.....	13
Επίδραση της νυχτερινής και κυλιόμενης εργασίας στη γυναικεία αναπαραγωγική υγεία	13
ΗΘΙΚΗ, ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΤΗ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ	14
Αξιολόγηση των γνώσεων των ελληνίδων/ων μαιών/μαιευτών σχετικά με την κακοποίηση και παραμέληση παιδιών και η αποτελεσματικότητα εκπαιδευτικής παρέμβασης	14
Παράγοντες που σχετίζονται με την πρόθεση των μαιών να αναφέρουν περιστατικά κακοποίησης και παραμέλησης παιδιών στην Ελλάδα: ευρήματα από ποσοτική μελέτη	14
Διερεύνηση της περιγεννητικής εμπειρίας και της φροντίδας των μεταναστριών μητέρων στα νοσοκομεία της Ελλάδας.....	15
Ενημερωμένη επιλογή στον προγεννητικό έλεγχο. Ο ρόλος της συμβουλευτικής στη λήψη αποφάσεων	15
Αποτελεσματικότητα και ασφάλεια στη χρήση της νιφεδιπίνης έναντι της ινδομεθακίνης για την αναστολή του πρόωρου τοκετού- συστηματική ανασκόπηση.....	16
VBAC στην Ελλάδα: αναγκαιότητα, προκλήσεις και ο καθοριστικός ρόλος της μαίας στην υποστήριξη της γυναίκας.....	16
ΜΑΙΕΣ/ΜΑΙΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ	17
Γνώσεις, στάσεις και συμπεριφορές φοιτητών σχετικά με την σεξουαλική υγεία και την αντισύλληψη: σύγχρονη μελέτη στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.....	17
Εμπειρίες Κύπριων γυναικών από τη φροντίδα μητρότητας με σεβασμό: ευρήματα ποιοτικής μελέτης	17
ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΝΕΟΓΝΩΝ (MENN/NICU): ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	18
Καταγραφή λοιμώξεων νεογνών που νοσηλεύονται σε μονάδα εντατικής νοσηλείας.....	18
Πρακτικές πρώιμης παρέμβασης που ενισχύουν τον δεσμό μητέρας-πρόωρου νεογνού στη μονάδα εντατικής νοσηλείας νεογνών.....	18
Η μητέρα δίπλα στο πρόωρο νεογνό: Από θεατής, πρωταγωνίστρια της φροντίδας	19
ΝΕΟΓΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ.....	19
Διαπολιτισμική προσαρμογή και ψυχομετρικές ιδιότητες της κλίμακας δεσμού μητέρας-βρέφους (mother-to-infant bonding scale – mibs): συστηματική ανασκόπηση.....	19
Στρατηγικές ασφάλειας για την πρόληψη πτώσεων νεογνών σε μαιευτική κλινική.....	20
ΠΕΡΙΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ: ΠΡΟΛΗΨΗ, ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ.....	20
Οι εμπειρίες των γυναικών από τη φροντίδα με επίγνωση του τραύματος στις υπηρεσίες μαιευτικής και μητρότητας και οι προεκτάσεις για τη μητρική ευημερία: μια ποιοτική συστηματική ανασκόπηση	20
Γλωσσική και ψυχομετρική στάθμιση της κλίμακας αυτοεικόνας των γυναικείων γεννητικών οργάνων (female genital self-image scale) σε ελληνικό πληθυσμό	21
Μητρική και πατρική επιλόχεια κατάθλιψη: σύγχρονα δεδομένα για την αναγνώριση και αντιμετώπιση.....	22
Η επίδραση της τοκοφοβίας στον τρόπο τοκετού, το θηλασμό και τη σύνδεση μητέρας-νεογνού.....	22
Η αξία της συμπερίληψης της προγεννητικής ψυχικής υγείας στα μαθήματα προγεννητικής αγωγής και γονεϊκότητας.....	23
Τοκοφοβία και σχετικοί παράγοντες στην κύηση. νεότερα δεδομένα	23
Η επίδραση του άγχους και του στρες των εγκύων γυναικών χαμηλού και υψηλού κινδύνου στην ποιότητα ζωής τους.....	23
ΠΡΟΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΓΟΝΕΪΚΟ ΡΟΛΟ	24
Γνώσεις, στάσεις και αντιλήψεις μαιών-μαιευτών και μαιευτήρων-γυναικολόγων σχετικά με τη σεξουαλική δραστηριότητα κατά την κύηση: σύγχρονη μελέτη στην Ελλάδα	24
Επαναπροσδιορίζοντας Τον Ρόλο Του Πλάνου Τοκετού: Μια Βιβλιογραφική Προσέγγιση Της Επικοινωνίας Στη Μαιευτική Φροντίδα	24

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΓΚΥΜΟΣΥΝΗΣ	25
Η χρήση αλκοόλ κατά τη διάρκεια της κύησης: διεθνείς συστάσεις και ο ρόλος των μαιών/των & των επαγγελματιών υγείας.....	25
Μοριακός χαρακτηρισμός εξωσωμάτων σε πλάσμα εγκύων και λεχωίδων γυναικών	25
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΑΙΑΣ/ΤΟΥ ΜΑΙΕΥΤΗ.....	26
Η αυτοεικόνα των γεννητικών οργάνων στην περιγεννητική περίοδο: ένα βιοψυχοκοινωνικό πλαίσιο για τη μαιευτική συμβουλευτική	26
Περιβαλλοντικοί ενδοκρινικοί διαταράκτες και επιγενετικές αλλαγές στην αναπαραγωγική υγεία: Επιπτώσεις για τη μητέρα, το έμβρυο και τις επόμενες γενιές.....	27
Η κατ' οίκον μαιευτική φροντίδα στην Ελλάδα: προκλήσεις και προοπτικές μέσα από το νέο θεσμικό πλαίσιο του ν. 4999/2022	27
Η γονική εμπλοκή στην ολοκληρωμένη σεξουαλική εκπαίδευση των εφήβων και η συμβολή της στην προαγωγή της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας: προοπτικές ανάδειξης του ρόλου της μαιεύς στην ενδυνάμωση των γονέων	28
Η σημασία της έγκαιρης και ορθής διαλογής στα μαιευτικά επείγοντα και η χρήση του Birmingham Symptom-Specific Obstetric Triage System (BSOTS): ο καθοριστικός ρόλος της μαιεύς	28
ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΟΝ ΜΗΤΡΙΚΟ ΘΗΛΑΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟ ΜΗΤΡΙΚΟ ΓΑΛΑ.....	29
Το μέγεθος μετράει: η σημασία της εξατομικευμένης επιλογής χοάνης θηλάστρου στη σύγχρονη μαιευτική πρακτική	29
Η εφαρμογή υπηρεσίας διασυνδετικής συμβουλευτικής θηλασμού στο Γενικό Νοσοκομείο Παπαγεωργίου Θεσσαλονίκης	29
Παράγοντες που επηρεάζουν το μικροβιολογικό προφίλ του γάλακτος δότριας: μονοκεντρική μελέτη από τράπεζα μητρικού γάλακτος στην Ελλάδα ...	30
Ισοτίμη πρόσβαση στο γάλα δότριας στη μονάδα εντατικής νοσηλείας νεογνών: διαχρονική ανάλυση των χαρακτηριστικών των ληπτών και της κάλυψης των υπηρεσιών μιας τράπεζας μητρικού γάλακτος	31
Η χρήση των γαλακταγωγών στην υποστήριξη της γαλουχίας: ανασκόπηση της σύγχρονης βιβλιογραφία	31
ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ	32
Ψηφιακά υποστηριζόμενες διδακτικές προσεγγίσεις στη μαιευτική συμβουλευτική: γεφυρώνοντας τη θεωρία με την κλινική πράξη στην προγεννητική φροντίδα	32
Παρακολούθηση επόμενης γενιάς στην προγεννητική φροντίδα: αξιολόγηση ακρίβειας χρήσης φορητών υπερήχων χειρός (HHUS)	32
ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ	33
Η επίδραση των αλγορίθμων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στην ψυχική υγεία των εγκύων και στη διαμόρφωση της αντίληψης για τον τοκετό.....	33
Ψηφιακές τεχνολογίες και εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης (AI) στην υποστήριξη του μητρικού θηλασμού: μια σύγχρονη προσέγγιση στον ρόλο της μαιεύς.....	33
Αντίληψεις φοιτητών μαιευτικής για τη χρήση τεχνητής νοημοσύνης στη μαιευτική φροντίδα: μια πιλοτική μελέτη	34
Η συμβολή της τεχνητής νοημοσύνης στην βελτίωση της τρισδιάστατης/τετραδιάστατης υπερηχογραφίας/doppler. σύγχρονες εφαρμογές στην περιγεννητική φροντίδα	34
Ανοιχτός διάλογος μιας μαιεύς με την τεχνητή νοημοσύνη: «συζητώντας για την σύγχρονη μαιευτική πραγματικότητα».....	35
ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΡΚΙΝΟΣ: ΠΡΟΛΗΨΗ, ΕΓΚΑΙΡΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	35
Τεχνητές ωθήκες και διατήρηση της γονιμότητας σε ασθενείς με καρκίνο: προκλινικά δεδομένα, προκλήσεις και προοπτικές.....	35
ΔΙΑΤΡΟΦΗ, ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΥΕΞΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΛΟΧΕΙΑ	36
Διατροφικές ανισότητες και κίνδυνοι για την υγεία των πληθυσμών Ρομά στην Ευρώπη: Επιπτώσεις στην κύηση, τη μητρική και τη νεογνική υγεία. ...	36
Η βιταμίνη D στη σύγχρονη μαιευτική φροντίδα: από τη μητρικοεμβρυϊκή ανοχή στην περιγεννητική πρόληψη	36
Προσληπτική διατροφική φροντίδα και αναπτυξιακός προγραμματισμός της υγείας: ο ρόλος της μαιεύς στη διαμόρφωση της υγείας των μελλοντικών γενεών	37
Η αποτελεσματικότητα της κινησιολογικής περιδέσης (Kinesio Taping) στον οσφυοπυελικό πόνο κατά την κύηση	37
ΕΓΚΥΜΟΣΥΝΗ, ΤΟΚΕΤΟΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΠΥΕΛΙΚΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ	38
Μη φαρμακευτικές μέθοδοι αναλγησίας στον τοκετό	38
ΕΜΜΗΝΑΡΧΗ, ΕΜΜΗΝΟΠΑΥΣΗ ΚΑΙ ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ.....	38
Σύνδρομο Mayer-Rokitansky-Küster-Hauser: ο ρόλος της μαιεύς στη διαγνωστική προσέγγιση και ολιστική φροντίδα.....	38
Η αϋπνία στην εμμηνοπαύση ως δείκτης κινδύνου για καταθλιπτική συμπτωματολογία: προεκτάσεις για την ολιστική φροντίδα από τη μαιεύς – συστηματική ανασκόπηση.....	39
ΗΓΕΣΙΑ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΑΙΩΝ/ΜΑΙΕΥΤΩΝ.....	39
Εκτίμηση της επαγγελματικής εξουθένωσης των επαγγελματιών υγείας σε οργανισμούς υγείας στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια της πανδημίας του κορονοϊού	39
Από το μητρικό μικροβίωμα στη μαιευτική φροντίδα: ο ρόλος των λιπαρών οξέων βραχείας αλυσού στην υγεία μητέρας και εμβρύου.....	40
ΗΘΙΚΗ, ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΤΗ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ	40
Επιπτώσεις της ηθικής - ψυχολογικής παρενόχλησης των μαιών/μαιευτών στην εργασιακή απόδοση.....	40
ΜΑΙΕΣ/ΜΑΙΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ	41
Η επίδραση της συνεχούς υποστήριξης από τη μαιεύς κατά τον τοκετό στη μαιευτική έκβαση και την εμπειρία της επιτόκου.....	41
Η ενημερωμένη συναίνεση στον τοκετό και η συμβολή της στην πρόληψη πρακτικών μαιευτικής βίας.....	41
Αξιολόγηση Της Αποτελεσματικότητας Επιμορφωτικού Προγράμματος Εκπαιδευτικών Στη Σεξουαλική Και Αναπαραγωγική Υγεία Των Εφήβων: Σχεδιασμός Παρεμβατικής Μελέτης.....	42
Σεξουαλική υγεία των νέων: είναι η γνώση αρκετή για την πρόληψη των σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων;.....	42
Αξιολόγηση της παρεχόμενης μαιευτικής φροντίδας (κλίμακες MADM & MOR): συγκριτική ανάλυση μεταξύ μαιών και γυναικολόγων	43
ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΡΙΣΕΩΝ, ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΡΟΩΝ	43
Η συμβολή των μαιών στις ανθρωπιστικές κρίσεις.....	43
Οροεπιδημιολογικό προφίλ λοιμώξεων και ανοσίας σε ελληνίδες, ρομά, πρόσφυγες και μετανάστριες εγκύους: αναδρομική μονοκεντρική μελέτη.....	44
Αρχική αξιολόγηση των ψυχομετρικών ιδιοτήτων του ερωτηματολογίου κλινικής πολιτισμικής επάρκειας σε δείγμα μαιών/μαιευτών.....	45

Διερεύνηση της πολιτισμικής ικανότητας-επάρκειας σε μαιείς και μαιευτές με τη χρήση του cultural competence clinical questionnaire (CCCQ): βιβλιογραφική ανασκόπηση.....	45
Μητρικός θηλασμός την εποχή της προσφυγικής κρίσης: εμπόδια και προκλήσεις για τις αιτούσες διεθνούς προστασίας στην κλειστή ελεγχόμενη δομή της Λέσβου	46
ΝΕΟΓΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ.....	46
Προσδοκίες των γονέων για τη νοσοκομειακή φροντίδα των νεογνών.....	46
ΠΕΡΙΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ: ΠΡΟΛΗΨΗ, ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ.....	47
Ψυχολογικές επιπτώσεις της άμβλωσης σε έφηβες: συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας	47
Ο ρόλος της μαιείας στην έγκαιρη πρόληψη και ανίχνευση της επιλόχειας κατάθλιψης	47
Ο αντίκτυπος του άγχους που σχετίζεται με την υγεία, του φόβου και της ανασφάλειας στον μητρικό θηλασμό κατά τη διάρκεια υγειονομικών κρίσεων: διδάγματα από την πανδημία covid-19.....	48
Ο ρόλος του άγχους και της επιλόχειας κατάθλιψης στη διάρκεια και την αποκλειστικότητα του μητρικού θηλασμού μετά από κύσεις υψηλού και χαμηλού κινδύνου: δεδομένα από την Ελλάδα	48
Επιλόχεια καταθλιπτική συμπτωματολογία και κεφαλαλγία - μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία στο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών “Προηγμένη και Τεκμηριωμένη Μαιευτική Φροντίδα” στο Τμήμα Μαιευτικής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής	49
ΠΡΟΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΓΟΝΕΪΚΟ ΡΟΛΟ	49
Η επίδραση της ψυχοπροφυλακτικής στη διαχείριση των maternity blues και στην πρόληψη της επιλόχειας κατάθλιψης.....	49
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΓΚΥΜΟΣΥΝΗΣ.....	50
The role of wearable technology in monitoring and supporting women undergoing ivf. a systematic review and meta-analysis	50
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΑΙΑΣ/ΤΟΥ ΜΑΙΕΥΤΗ.....	50
Πρότυπα ποιότητας στην περιγεννητική φροντίδα: στάση κι εμπόδια προσαρμογής από τους επαγγελματίες υγείας.....	50
Οι γνώσεις των νέων για τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα.....	51
ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΟΝ ΜΗΤΡΙΚΟ ΘΗΛΑΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟ ΜΗΤΡΙΚΟ ΓΑΛΑ.....	51
Επανάρρηση κοινοτικής μαιευτικής – σύγχρονη προσέγγιση υποστήριξης του μητρικού θηλασμού στην Κύπρο	51
Πρόθεση αποκλειστικού θηλασμού και διάρκεια θηλασμού σε γυναίκες με κύσεις υψηλού κινδύνου: ελληνικά δεδομένα	52
ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ	52
Προετοιμάζοντας τις μαιείς για την εποχή της τεχνικής νοημοσύνης: ψηφιακός εγγραμματισμός, στάσεις και εκπαιδευτικές ανάγκες στη μαιευτική εκπαίδευση(preparing midwives for ai era: digital literacy, attitudes and curriculum needs in midwifery education)	52
Πώς η εφαρμογή συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης (AI) στη μαιευτική φροντίδα χαμηλού κινδύνου επηρεάζει τη λήψη κλινικών αποφάσεων και σε ποιο βαθμό συμβάλλει στη βελτίωση των περιγεννητικών αποτελεσμάτων, διασφαλίζοντας παράλληλα τη φυσιολογία του τοκετού;.....	53
Η τεχνητή νοημοσύνη στη σύγχρονη μαιευτική.....	53
Αξιοποίηση του Πλάσματος Πλούσιου σε Αιμοπετάλια (PRP) στη Μαιευτική και Γυναικολογία: Από τη Βιολογία στην Κλινική Εφαρμογή.....	53
Διεθνής Έρευνα και Καινοτομία στη Μαιευτική Φροντίδα Υγείας (International Midwifery Research and Innovation)	54
Beyond clinical care: the way weekly audit reviews and briefings can strengthen midwifery practice/ Πέρα από την κλινική φροντίδα: πώς οι εβδομαδιαίες συναντήσεις ανασκόπησης και ανατροφοδότησης ενισχύουν τη μαιευτική πρακτική	54
Συμμετοχικά εργαστήρια (workshops) ενδυνάμωσης γυναικών ως καινοτόμος προσέγγιση για την προώθηση της Φροντίδας Μητρότητας με Σεβασμό: Η εμπειρία του έργου RESPECT.....	55
“Reducing the Distance to Walk” Δημιουργώντας ένα κέντρο τοκετού κοντά στην Λίμνη Άλμπερτ, στην Ουγκάντα	55
ALTHEA CY: Ψηφιακή Κοινωνική Συνδεσιμότητα ως μια Καινοτόμος Προσέγγιση για την Ενίσχυση της Μαιευτικής Φροντίδας και την Προαγωγή Υγιεινών Συμπεριφορών κατά την Περιγεννητική Περίοδο.....	56
Ανάμεσα σε δύο μοντέλα: Τεκμηριωμένη μαιευτική φροντίδα σε κύσεις υψηλού κινδύνου.....	56

ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΡΚΙΝΟΣ: ΠΡΟΛΗΨΗ, ΕΓΚΑΙΡΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Πρωτόκολλα ταχείας ανάρρωσης (ERAS) στη γυναικολογική ογκολογία: Από τη θεωρητική θεμελίωση στην καθημερινή κλινική πράξη

Μαρία Παπακώστα¹, Δήμητρα Σαμουργιαννίδου², Αναστασία Καραγκιόζη³, Καλλιόπη Παπαδοπούλου⁴, Παναγιώτης Τζιτζής⁵, Δημήτρης Τσολακίδης⁶, Δήμητρα Πιλτσούλη⁷, Μαρία Κλιανή⁸

1. Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Μαία, MSc, Α' Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική ΑΠΘ, ΓΝ Παπαγεωργίου Θεσσαλονίκης

2. Μαία, MSc, Α' Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική ΑΠΘ, ΓΝ Παπαγεωργίου

3. Προϊσταμένη Μαία, MSc, PhD(c), Αίθουσας Τοκετών και Γυναικολογικών Χειρουργείων Α' Μαιευτικής και Γυναικολογικής Κλινικής ΑΠΘ, ΓΝ Παπαγεωργίου Θεσσαλονίκης

4. Μαία, MSc, PhD, Αίθουσας τοκετών και Γυναικολογικών Χειρουργείων Α' Μαιευτικής και Γυναικολογικής Κλινικής ΑΠΘ, ΓΝ Παπαγεωργίου Θεσσαλονίκης

5. Ειδικευόμενος ιατρός Μαιευτικής/Γυναικολογίας, Α' Μαιευτικής και Γυναικολογικής Κλινικής ΑΠΘ, ΓΝ Παπαγεωργίου Θεσσαλονίκης

6. Καθηγητής Μαιευτικής/Γυναικολογίας, Γυναικολογικής Ογκολογίας, Α' Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική ΑΠΘ, ΓΝ Παπαγεωργίου Θεσσαλονίκης

7. Προϊσταμένη Μαία, Msc, Α' Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική ΑΠΘ, ΓΝ Παπαγεωργίου

8. Μαία, MSc, Α' Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική ΓΝΘ Παπαγεωργίου

Εισαγωγή

Τα πρωτόκολλα ERAS (Enhanced Recovery After Surgery) συνιστούν ένα τεκμηριωμένο, πολυπαραγοντικό μοντέλο περιεχειρητικής διαχείρισης σε προγραμματισμένες χειρουργικές επεμβάσεις. Τα τελευταία έτη, η εφαρμογή τους έχει επεκταθεί σε πληθώρα ιατρικών ειδικοτήτων, με εξέχουσα θέση στη Γυναικολογική Ογκολογία. Τα πρωτόκολλα αυτά ενισχύονται σημαντικά από ολιστικά προγράμματα προεχειρητικής ενδυνάμωσης (prehabilitation), τα οποία προετοιμάζουν σωματικά και ψυχολογικά την ασθενή, μειώνοντας το χειρουργικό stress. Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι η ανάλυση της δομής και της εξέλιξης των πρωτοκόλλων ERAS, η διερεύνηση των προκλήσεων κατά την ενσωμάτωσή τους στην καθημερινή πρακτική, καθώς και η ανάδειξη του κομβικού ρόλου του μαιευτικού προσωπικού στην εφαρμογή τους.

Μέθοδοι

Έγινε βιβλιογραφική αναζήτηση στις βάσεις δεδομένων PubMed, Central, MEDLINE και SCOPUS, EMBASE (Ovid), με τη χρήση συντακτικού αναζήτησης σε κατευθυντήριες οδηγίες και ανασκοπήσεις (narrative και systematic reviews). Η Α' Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) εφαρμόζει συστηματικά από το 2023 πρωτόκολλα ERAS σε γυναικολογικά ογκολογικά περιστατικά. Η κλινική αποτελεσματικότητα και οι παράμετροι εφαρμογής τους τελούν υπό συστηματική διερεύνηση μέσω δύο κλινικών μελετών της κλινικής: ERGO Study και Pre_ERAS Study (με έμφαση σε πολυεπίπεδα προγράμματα

προεχειρητικής ενδυνάμωσης / prehabilitation).

Αποτελέσματα

Η βιβλιογραφική τεκμηρίωση και η κλινική εμπειρία καταδεικνύουν ότι η εφαρμογή των πρωτοκόλλων ERAS οδηγεί σε βελτιστοποίηση της ποιότητας της παρεχόμενης φροντίδας υγείας, σημαντική ελάττωση της διάρκειας νοσηλείας, μείωση των περιεχειρητικών επιπλοκών και της νοσηρότητας. Επίσης, έχουν συσχετιστεί με ένα σύνολο θετικών εκβάσεων, που βρίσκονται υπό διερεύνηση (ταχύτερη έναρξη επικουρικής αντινεοπλασματικής θεραπείας, βελτίωση ποιότητας ζωής, σεξουαλικής υγείας). Παρότι οι δύο μελέτες που πραγματοποιούνται στην Κλινική μας δεν έχουν ολοκληρωθεί, τα υπάρχοντα δεδομένα των τριών ετών καταδεικνύουν σημαντική μείωση του χρόνου νοσηλείας κατά δύο ημέρες.

Συμπεράσματα

Τα πρωτόκολλα ERAS αποτελούν μια σύγχρονη, βασισμένη σε ενδείξεις πρόταση για τη βέλτιστη διαχείριση των χειρουργημένων ασθενών. Αν και η πλήρης και καθολική ενσωμάτωσή τους συνιστά πρόκληση για τη Μαιευτική επιστήμη, η περαιτέρω ανάπτυξη και προσαρμογή τους αποτελεί ισχυρό κίνητρο για την επίτευξη κλινικής αριστείας. Η ενεργός συμμετοχή των μαιών/μαιευτών κρίνεται καθοριστική για τη διασφάλιση της υψηλής συμμόρφωσης (compliance) στα επιμέρους στάδια του πρωτοκόλλου. Παράλληλα, προάγει την αυτόνομη επιστημονική δράση της Νοσηλευτικής-Μαιευτικής επιστήμης στο κλινικό πεδίο.

Λέξεις Κλειδιά

περιεχειρητική φροντίδα, πρωτόκολλα ERAS, γυναικολογική ογκολογία

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A1

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΟΓΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Νεκρωτική εντεροκολίτιδα: μία εξαετής αναδρομική μελέτη σε πρόωρα νεογνά πολύ χαμηλού βάρους γέννησης

Μαρία Νικολαΐδη¹, Βικεντία Χαριζοπούλου¹, Μαρία Τίγκα¹, Αικατερίνη Φωτίου², Ηρακλής Σαλβάνος², Στυλιανός Κανελλόπουλος², Δήμητρα Μεταλλινού¹

1. Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

2. Γ.Ν.Μ Έλενα Βενιζέλου - Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών

Εισαγωγή

Η νεκρωτική εντεροκολίτιδα (NEK) αποτελεί μία από τις σοβαρότερες επιπλοκές της προωρότητας και σημαντική αιτία νοσηρότητας στα νεογνά με πολύ χαμηλό βάρος γέννησης. Παρά τη βελτίωση της νεογνικής φροντίδας, εξακολουθεί να σχετίζεται με αυξημένο κίνδυνο δυσμενούς έκβασης. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η διερεύνηση της επίπτωσης, των κλινικών χαρακτηριστικών και της έκβασης της NEK σε πρόωρα νεογνά με βάρος γέννησης <1500 g.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε εξαετής αναδρομική μελέτη σε πρόωρα νεογνά που νοσηλεύτηκαν σε δημόσιο τριτοβάθμιο νοσοκομείο της Αττικής κατά την περίοδο 2020-2025. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν από τα μαιευτικά και νεογνικά ιατρικά αρχεία, κατόπιν έγκρισης της αρμόδιας Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας.

Αποτελέσματα

Συνολικά νοσηλεύτηκαν 278 πρόωρα νεογνά με βάρος γέννησης <1500 g, εκ των οποίων 22 εμφάνισαν NEK (συνολική επίπτωση 7.9%). Δεν καταγράφηκαν περιστατικά κατά τα έτη 2020 - 2021. Το 2022 καταγράφηκαν τρία περιστατικά (5.5%), ενώ η υψηλότερη ετήσια επίπτωση παρατηρήθηκε το 2023 με 15 περιστατικά (28.8%). Το 2024 και 2025 καταγράφηκαν από οκτώ περιστατικά, που αντιστοιχούσαν σε επίπτωση 15.1% και 23.5%, αντίστοιχα. Η μέση ηλικία κύησης των νεογνών με NEK ήταν 28.7 ± 2.6 εβδομάδες και το μέσο βάρος γέννησης 1089.5 ± 279.4 g. Η πλειονότητα των περιστατικών ταξινομήθηκε ως πιθανή NEK (Bell I), ενώ μόνο ένα περιστατικό αφορούσε επιβεβαιωμένη νόσο (Bell II) και ένα άλλο προχωρημένη νόσο (Bell III). Δεν διαπιστώθηκαν σημαντικές συσχετίσεις μεταξύ της εμφάνισης NEK και του φύλου ($p=0.331$), της σειράς γέννησης ($p=0.476$), της ηλικίας κύησης ($p=0.590$), του αριθμού των εμβρύων ($p=0.714$) ή του βάρους γέννησης ($p=0.832$). Δεν καταγράφηκαν θάνατοι αποδιδόμενοι στη NEK.

Συμπεράσματα

Η επίπτωση της NEK στο υπό μελέτη κέντρο ήταν συγκρίσιμη με τα διεθνή δεδομένα. Η επικράτηση ήπιων μορφών της νόσου και η απουσία θνησιμότητας υποδηλώνουν ευνοϊκή κλινική έκβαση. Η συστηματική εφαρμογή πρωτοκόλλων σίτισης, σε συνδυασμό με τη χορήγηση μητρικού ή παστεριωμένου ανθρώπινου γάλακτος και την έγκαιρη αναγνώριση των περιστατικών, ενδέχεται να συνέβαλαν στα παρατηρούμενα αποτελέσματα.

Λέξεις Κλειδιά

νεκρωτική εντεροκολίτιδα, πρόωρα νεογνά, πολύ χαμηλό βάρος γέννησης, ανθρώπινο γάλα, Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών.

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A2

Βελονισμός στην περιγεννητική περίοδο μια ποιοτική έρευνα

Κρουσόβαλη Μαρία

Μαία MSc Ιατρικό Αθηνών - Δομή Προσφύγων Μεταναστών Νομού Δράμας

Εισαγωγή

Η γέννηση ενός παιδιού θεωρείται φυσικό και ευχάριστο φαινόμενο, όμως ο πόνος που προκαλείται στο σώμα της εγκύου είναι υποκειμενικός και περίπλοκος, περιλαμβάνοντας φυσιολογικές, πολιτιστικές και ψυχοσυναισθηματικές πτυχές. Στην περιγεννητική περίοδο, που περιλαμβάνει την εγκυμοσύνη, τον τοκετό και τη λοχεία, οι μαιές εφαρμόζουν συχνά μη επεμβατικές και μη φαρμακευτικές μεθόδους μείωσης του πόνου. Στην παρούσα μελέτη εξετάζεται ο βελονισμός ως μία ολιστική μέθοδος ανακούφισης από τον πόνο και αντιμετώπισης προβλημάτων που παρουσιάζονται κατά την περίοδο αυτή.

Μέθοδοι

Στο θεωρητικό μέρος της εργασίας αναλύεται η ιστορία, η ιστορική εξέλιξη, οι ενδείξεις, οι αντενδείξεις, οι τεχνικές του βελονισμού, καθώς και το νομοθετικό πλαίσιο στην Ελλάδα. Στο ειδικό μέρος περιγράφονται ο σκοπός, η μεθοδολογία, τα ερευνητικά εργαλεία και το δείγμα. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο των συνεντεύξεων προκειμένου να αναδειχθούν τα αποτελέσματα της έρευνας.

Αποτελέσματα

Από την ανάλυση των συνεντεύξεων και των δεδομένων της

έρευνας διαπιστώθηκε ότι η εφαρμογή του βελονισμού στην περιγεννητική περίοδο της γυναίκας επιφέρει αποκλειστικά θετικά και ευεργετικά αποτελέσματα, συμβάλλοντας στην αποτελεσματική διαχείριση των προβλημάτων και των προκλήσεων της εγκυμοσύνης, του τοκετού και της λοχείας.

Συμπεράσματα

Ο βελονισμός αποτελεί μια ασφαλή, αποτελεσματική και ολιστική εναλλακτική προσέγγιση στήριξης της γυναίκας κατά την περιγεννητική περίοδο, προσφέροντας σημαντικά οφέλη στη μείωση του πόνου και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, χωρίς παρενέργειες.

Λέξεις Κλειδιά

Βελονισμός, κύηση, τοκετός, λοχεία, κινέζικη ιατρική, εναλλακτικές Μέθοδοι

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A3

ΔΙΑΤΡΟΦΗ, ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΥΕΞΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΛΟΧΕΙΑ

Ο χορός ως μορφή άσκησης κατά την εγκυμοσύνη: Βιβλιογραφική ανασκόπηση των σύγχρονων επιστημονικών δεδομένων

Έλενα Γκίκα, Μαρία Γιαννοπούλου, Αθηνά Διαμάντη
Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αιγάλεω, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η τακτική σωματική δραστηριότητα κατά την εγκυμοσύνη αποτελεί βασικό παράγοντα προαγωγής της υγείας της μητέρας και του εμβρύου και συστήνεται από διεθνείς οργανισμούς, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO), η Διεθνής Ομοσπονδία Γυναικολογίας και Μαιευτικής (FIGO) και το Αμερικανικό Κολλέγιο Μαιευτήρων - Γυναικολόγων (ACOG). Ο αερόβιος χορός και η δημιουργική κίνηση κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης αποτελούν ευχάριστες μορφές άσκησης χαμηλής έως μέτριας έντασης. Σκοπός της εργασίας ήταν η σύνθεση των διαθέσιμων δεδομένων σχετικά με την επίδραση συγκεκριμένων μορφών χορευτικής άσκησης στην εγκυμοσύνη, τα οφέλη για τη μητέρα και το έμβρυο, και την ασφάλειά τους.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας της περιόδου 2012-2025 μέσω των βάσεων δεδομένων PubMed, Scopus και Google Scholar. Συμπεριλήφθηκαν συνολικά 12 πηγές: 2 τυχαιοποιημένες ελεγχόμενες μελέτες, 3 συστηματικές ανασκοπήσεις και μετα-ανάλυσεις, 2 ανασκοπήσεις και 5 διεθνείς κατευθυντήριες οδηγίες ή επίσημες συστάσεις σχετικά με τη σωματική δραστηριότητα και τη χορευτική άσκηση κατά την εγκυμοσύνη. Εξαιρέθηκαν μελέτες που αφορούσαν αποκλειστικά τον τοκετό ή τη λοχεία.

Αποτελέσματα

Από τις 12 πηγές που συμπεριλήφθηκαν, οι πρωτογενείς μελέτες αφορούσαν κυρίως προγράμματα προγεννητικού αερόβιου χορού ή δημιουργικής κίνησης χαμηλής έως μέτριας έντασης, διάρκειας 30-60 λεπτών, δύο έως τρεις φορές εβδομαδιαίως, σε κυήσεις χαμηλού κινδύνου. Οι συστηματικές ανασκοπήσεις, οι μετα-ανάλυσεις και οι τυχαιοποιημένες μελέτες υποστηρίζουν ότι τα προγράμματα χορευτικής άσκησης, ιδιαίτερα όταν συνδυάζονται με ασκήσεις ενδυνάμωσης, ευλυγισίας ή ισορροπίας, σχετίζονται με περιορισμό της υπερβολικής αύξησης του σωματικού βάρους, μείωση του κινδύνου

υπέρτασης κύησης και βελτίωση της καρδιοαναπνευστικής ικανότητας. Επιπλέον, μεμονωμένες τυχαίοποιημένες μελέτες αναφέρουν μείωση της οσφυοπυελικής δυσφορίας και βελτίωση της ψυχολογικής ευεξίας. Δεν αναφέρθηκαν αρνητικές επιδράσεις στη μητέρα ή στο έμβρυο, ενώ τα διαθέσιμα δεδομένα για τις εμβρυϊκές και νεογνικές εκβάσεις παραμένουν περιορισμένα.

Συμπεράσματα

Συγκεκριμένες μορφές αερόβιου χορού χαμηλής έως μέτριας έντασης φαίνεται να αποτελούν κατάλληλη μορφή άσκησης για υγιείς γυναίκες με εγκυμοσύνη χαμηλού κινδύνου, όταν εφαρμόζονται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες. Απαιτούνται περισσότερες υψηλής ποιότητας μελέτες για τον προσδιορισμό της βέλτιστης μορφής, έντασης και διάρκειας της χορευτικής άσκησης και των επιδράσεών της στη μητέρα και το έμβρυο.

Λέξεις Κλειδιά

χορός, εγκυμοσύνη, προγεννητική άσκηση, φυσική δραστηριότητα

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A4

Μεσογειακή διατροφή κατά την κύηση: κλειδί για την υγεία μητέρας και νεογνού;

Αικατερίνη Γιαννακοπούλου, Ερμιόνη Παλάσκα
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή

Η μεσογειακή διατροφή αποτελεί ένα από τα παλαιότερα και γνωστότερα διατροφικά πρότυπα, με αποδεδειγμένα οφέλη για τη σωματική και την ψυχική υγεία. Βασικό πυλώνα της μεσογειακής διατροφής αποτελεί η αυξημένη κατανάλωση λαχανικών, φρούτων, δημητριακών ολικής άλεσης, οσπρίων, σπόρων, ξηρών καρπών και ψαριών, καθώς και η χρήση του ελαιολάδου ως κύριας πηγής λιπαρών. Παράλληλα, συστήνεται η περιορισμένη κατανάλωση γαλακτοκομικών προϊόντων, κόκκινου κρέατος και κρασιού. Η διατροφή της γυναίκας κατά την κύηση δεν επηρεάζει μόνο την ίδια, καθώς ο τρόπος ζωής της αποτελεί αναγνωρισμένο και τροποποιήσιμο παράγοντα κινδύνου τόσο για δυσμενή περιγεννητικά αποτελέσματα όσο και για την υγεία και τη νευροανάπτυξη του νεογνού.

Μέθοδοι

Για την ολοκλήρωση της εργασίας πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση σε διεθνείς βάσεις δεδομένων (PubMed, Scopus), με έμφαση σε μελέτες σχετικά με την επίδραση της μεσογειακής διατροφής στην υγεία της εγκύου, του εμβρύου και αργότερα του νεογνού αλλά και στις επιπλοκές της κύησης.

Αποτελέσματα

Η μεσογειακή διατροφή φαίνεται να αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη μείωση της εμφάνισης παθολογικών καταστάσεων κατά την κύηση. Στις εγκύους, η υιοθέτησή της φαίνεται να συμβάλλει στην πρόληψη του σακχαρώδους διαβήτη κύησης, των υπερτασικών διαταραχών, της παχυσαρκίας, της προεκλαμψίας, καθώς και επιπλοκών κατά τον τοκετό^{4,5}. Επιπλέον, η αυξημένη κατανάλωση λαχανικών και η υψηλότερη αναλογία μονοακόρεστων προς κορεσμένα λιπαρά συσχετίστηκαν με χαμηλότερη πιθανότητα υπερβολικής αύξησης του σωματικού βάρους κατά την κύηση. Παράλληλα, η μεσογειακή διατροφή συμβάλλει στη φυσιολογική νευροανάπτυξη του νεογνού και συνδέεται με τη μείωση του κινδύνου εμφάνισης σο-

βαρών συγγενών ανωμαλιών, όπως οι ανωμαλίες του νευρικού σωλήνα, οι οποίες μπορεί να οδηγήσουν σε θνησιγένεια, νεογνικό ή βρεφικό θάνατο, καθώς και σε σημαντικές αναπηρίες.

Συμπεράσματα

Η μεσογειακή διατροφή αποτελεί ένα ισορροπημένο διατροφικό πρότυπο, ικανό να καλύψει τις ανάγκες της μητέρας και του εμβρύου, συμβάλλοντας στην υγεία και την ευεξία τους. Η υιοθέτησή της κατά τη διάρκεια της κύησης φαίνεται να σχετίζεται με τη μείωση των επιπλοκών και τη σημαντική βελτίωση της περιγεννητικής έκβασης. Η αξιολόγηση των διατροφικών συνθηκών των εγκύων, η κατάλληλη ενημέρωση και η σωστή εκπαίδευσή τους αποτελούν βασικά στοιχεία για την πρόληψη και την προαγωγή της δημόσιας υγείας.

Λέξεις Κλειδιά

Μεσογειακή διατροφή, κύηση, έγκυος, έμβρυο, υγεία

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A5

Ο ρόλος της δίαιτας DASH κατά την κύηση

Ειρήνη Παρτινέβελου, Ερμιόνη Παλάσκα, Αικατερίνη Γιαννακοπούλου

Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (ΠΑ.Δ.Α.)

Εισαγωγή

Η διατροφή κατά την κύηση αποτελεί έναν σημαντικό τροποποιήσιμο παράγοντα που μπορεί να επηρεάσει τη μητρική υγεία, την εμβρυϊκή ανάπτυξη και τις περιγεννητικές εκβάσεις. Η διατροφή Dietary Approaches to Stop Hypertension (DASH), σχεδιάστηκε για τη διατροφική αντιμετώπιση της αρτηριακής υπέρτασης, ενώ έχει διερευνηθεί ως πιθανή διατροφική παρέμβαση για την πρόληψη ή/και τη βελτίωση των επιπλοκών της κύησης, της μητρικής και περιγεννητικής υγείας. Πρόκειται για ένα διατροφικό πρότυπο που χαρακτηρίζεται από αυξημένη κατανάλωση τροφών πλούσιων σε θρεπτικά συστατικά, άπαχων πηγών πρωτεΐνης, καθώς και από περιορισμένη πρόσληψη νατρίου, κορεσμένων λιπαρών και πρόσθετων σακχάρων [1].

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε στοχευμένη βιβλιογραφική ανασκόπηση στις διεθνείς βάσεις δεδομένων PubMed και Google Scholar, με έμφαση σε νεότερες ανασκοπήσεις, κλινικές δοκιμές και μελέτες παρατήρησης.

Αποτελέσματα

Τα ευρήματα της ανασκόπησης υποδεικνύουν ότι η υψηλότερη προσκόλληση στη διατροφή DASH κατά την κύηση σχετίζεται με ευνοϊκότερη καρδιομεταβολική εικόνα της εγκύου, κυρίως ως προς τον γλυκαιμικό έλεγχο, την υπερβολική αύξηση του σωματικού βάρους και τα επίπεδα αρτηριακής πίεσης. Μετα-ανάλυση 30 μελετών έδειξε ότι η προσκόλληση στη διατροφή DASH συσχετίστηκε με χαμηλότερο κίνδυνο σακχαρώδους διαβήτη κύησης και υπερβολικής αύξησης βάρους κατά την εγκυμοσύνη [2]. Ως προς τις υπερτασικές διαταραχές, τα αποτελέσματα είναι ενθαρρυντικά αλλά όχι απολύτως ομοιογενή. Η υψηλότερη προσκόλληση στη διατροφή DASH έχει συσχετιστεί με χαμηλότερη διαστολική αρτηριακή πίεση και βελτιωμένη εμβρυοπλακουντιακή αγγειακή λειτουργία, χωρίς όμως να επιβεβαιώνεται σταθερά μείωση του συνολικού κινδύνου υπέρτασης κύησης ή προεκλαμψίας σε πληθυσμούς χαμηλού κινδύνου [3,4]. Αντίθετα, νεότερη βιβλιογραφική ανασκόπηση αναφέρει ότι η υψηλή προσκόλληση στη διατροφή DASH

συσχετίστηκε σε μελέτες παρατήρησης με περίπου 35–45% χαμηλότερο κίνδυνο προεκλαμψίας, ενώ παρεμβατικές μελέτες σε εγκύους υψηλού κινδύνου έδειξαν καλύτερο έλεγχο της αρτηριακής πίεσης και πιθανή μείωση της επιπώσης της προεκλαμψίας (5). Επιπλέον, η διαίτα DASH συνδέθηκε με μικρότερη πιθανότητα γέννησης νεογνού μεγάλου για την ηλικία κύησης και ευνοϊκότερες μεταβολικές εκβάσεις για τη μητέρα και το παιδί (2,6).

Συμπεράσματα

Η υιοθέτηση της διαίτας DASH ενδέχεται να προάγει τη μητρική και περιγεννητική υγεία και να μειώσει ορισμένες επιπλοκές της κύησης. Ωστόσο, απαιτούνται περισσότερες μελέτες υψηλής ποιότητας για την οριστικοποίηση των κλινικών συστάσεων.

Λέξεις Κλειδιά

Διαίτα DASH, κύηση, προεκλαμψία, μητρική υγεία, υπέρταση.

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A6

Ο αντίκτυπος της μεσογειακής διατροφής στο προγεννητικό στρες της εγκύου

Ζαχαρόγιαννη Ευγενία^{1,2}, Γουρουντή Κλεάνθη¹, Θεοδώρου Σπυριδούλα Γυναικολόγος Επιμελήτρια Α' (Β' Μ/Γ)³, Τσίτσου Αργυρώ, Κτηνίατρος⁴, Λάσκαρης Γεώργιος, Γυναικολόγος Επιμελητής Α' (Γ' Μ/Γ)³, Νάνου Χριστίνα¹, Παλάσκα Ερμιόνη¹

1. Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
2. Εκπαιδευτικός ΠΕ87-02, Π.ΕΠΑ.Α. Χαϊδαρίου, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Γ' Αθήνας
3. Νοσοκομείο «Έλενα Βενιζέλου»
4. Seafield Veterinary Group, United Kingdom

Εισαγωγή

Η κύηση αποτελεί κρίσιμη περίοδο του ανθρώπινου κύκλου ζωής, κατά την οποία οι ορμονικές, νευροενδοκρινικές και ανοσολογικές μεταβολές αυξάνουν την ευπάθεια στο άγχος και μπορούν να οδηγήσουν σε μεταβολική και νευροενδοκρινική απορρύθμιση μέσω του άξονα HPA¹. Η μεσογειακή διατροφή και η οργανωμένη προγεννητική διατροφική εκπαίδευση αποτελούν σημαντικές παρεμβάσεις στον τρόπο ζωής¹⁻⁴. Το προγεννητικό στρες και η μητρική διατροφή επηρεάζουν τον μεταβολικό και επιγενετικό προγραμματισμό του εμβρύου, ενώ το χρόνιο στρες μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τη διατροφική συμπεριφορά^{1-3,5-9}. Σκοπός: Η διερεύνηση της επίδρασης της μεσογειακής διατροφής στην εγκυμοσύνη και της σημασίας της οργανωμένης προγεννητικής διατροφικής εκπαίδευσης.

Μέθοδοι

Η μελέτη πραγματοποιήθηκε από τον Δεκέμβριο 2024 έως τον Νοέμβριο 2025 και σχεδιάστηκε ως τυχαίοποιημένη, ελεγχόμενη, παρεμβατική μελέτη. Συμμετείχαν 51 έγκυες, οι οποίες καταναμήθηκαν μέσω κλήρωσης στην ομάδα παρέμβασης (Π, n=29) και στην ομάδα ελέγχου (Ε, n=22). Η ομάδα παρέμβασης λάμβανε, σε κάθε αλλαγή τριμήνου κύησης, 15λεπτη διατροφική εκπαίδευση και έντυπο υλικό βασισμένο στον Εθνικό Οδηγό Διατροφής και το MyPlate.gov, ενώ η ομάδα ελέγχου δεν λάμβανε οργανωμένη διατροφική εκπαίδευση. Το αντιλαμβανόμενο στρες και η αϋπνία αξιολογήθηκαν με τις κλίμακες PSS-14 και AIS, αντίστοιχα, ενώ η περιγεννητική κατάθλιψη με την EPDS. Η προσήλωση στη μεσογειακή διατροφή αξιολογήθηκε με το MedDietScore (0–55: χαμηλή 0–20, μέτρια 21–35, υψηλή 36–55). Οι αξιολογήσεις επαναλαμβάνονταν σε κάθε συνεδρία. Η στατιστική ανάλυση πραγματοποιήθηκε με

Mixed ANOVA επαναλαμβανόμενων μετρήσεων, με τη χρήση του SPSS.

Αποτελέσματα

Η αύξηση του σωματικού βάρους ήταν μικρότερη στην ομάδα παρέμβασης, με σημαντική επίδραση της διατροφικής εκπαίδευσης ($F=5,185$, $p=0,028$, $\eta^2=0,105$), του χρόνου ($F=85,158$, $p<0,001$, $\eta^2=0,659$) και της αλληλεπίδρασης ομάδας × χρόνου ($F=98,574$, $p=0,008$, $\eta^2=0,103$). Στην ομάδα παρέμβασης μειώθηκαν σημαντικά το αντιλαμβανόμενο στρες ($p=0,031$), η δυσφορία/έλλειψη ελέγχου ($p=0,048$) και η κατάθλιψη ($p=0,001$), ενώ στην τελική μέτρηση η κατάθλιψη ήταν χαμηλότερη έναντι της ομάδας ελέγχου ($p=0,005$). Η προσήλωση στη μεσογειακή διατροφή βελτιώθηκε σημαντικά στην ομάδα παρέμβασης ($p<0,001$), ενώ μειώθηκε στην ομάδα ελέγχου ($p=0,017$). Δεν παρατηρήθηκαν σημαντικές μεταβολές στην αϋπνία.

Συμπεράσματα

Η οργανωμένη προγεννητική διατροφική εκπαίδευση με βάση τη μεσογειακή διατροφή φαίνεται να συμβάλλει στη βελτίωση της διατροφικής προσήλωσης, στον καλύτερο έλεγχο της αύξησης του σωματικού βάρους και στη μείωση του αντιλαμβανόμενου στρες κατά την εγκυμοσύνη.

Λέξεις Κλειδιά

κύηση, μεσογειακή διατροφή, προγεννητικό άγχος, διατροφική εκπαίδευση

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A7

Διατροφικές ανάγκες και συστάσεις κατά την εγκυμοσύνη: αφηγηματική ανασκόπηση κατευθυντήριων οδηγιών

Ερμιόνη Παλάσκα,¹ Αθηνά Διαμάντη¹, Κωνσταντίνος Παλάσκας², Ευγενία Ζαχαρόγιαννη^{1,2}, Δήμητρα Γεωργοπούλου³

1. Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
2. Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
3. Κέντρο Υγείας Κάτω Αχαΐας

Εισαγωγή

Η εγκυμοσύνη αποτελεί περίοδο αυξημένων ενεργειακών και θρεπτικών απαιτήσεων, καθώς η επαρκής και ισορροπημένη διατροφή συμβάλλει στη διατήρηση της υγείας της μητέρας και στη φυσιολογική ανάπτυξη του εμβρύου. Η επαρκής πρόσληψη μακροθρεπτικών και μικροθρεπτικών συστατικών και η κατάλληλη αύξηση βάρους αποτελούν βασικά στοιχεία της προγεννητικής φροντίδας¹⁻⁴. Ιδιαίτερη σημασία έχουν το φυλλικό οξύ, ο σίδηρος, το ασβέστιο, το ιώδιο, η βιταμίνη D και η χολίνη, καθώς και η ασφάλεια των τροφίμων^{1,2,4}. Σκοπός της εργασίας είναι η παρουσίαση των βασικών αρχών που διέπουν την υγιεινή, ισορροπημένη και ασφαλή διατροφή κατά την εγκυμοσύνη.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε αφηγηματική ανασκόπηση εθνικών και διεθνών κατευθυντήριων οδηγιών για τη διατροφή στην εγκυμοσύνη, συμπεριλαμβανομένων του Εθνικού Διατροφικού Οδηγού, του USDA MyPlate και συστάσεων των ACOG, WHO, NIH, FDA και CDC¹⁻⁸.

Αποτελέσματα

Οι οδηγίες συγκλίνουν στην υιοθέτηση ποικίλης και ισορροπημένης διατροφής, με έμφαση σε λαχανικά, φρούτα, όσπρια, δημητριακά ολικής άλεσης, γαλακτοκομικά, κατάλληλες πηγές πρωτεΐνης και ακόρεστα λιπαρά^{1,2,4,8}. Το USDA MyPlate

οργανώνει τις διατροφικές επιλογές στις βασικές ομάδες τροφίμων και προσαρμόζει τις συστάσεις ανάλογα με τα ατομικά χαρακτηριστικά και το στάδιο της εγκυμοσύνης ή του θηλασμού⁸. Συνήθως δεν απαιτούνται επιπλέον θερμίδες στο πρώτο τρίμηνο, ενώ προτείνονται περίπου 340 kcal/ημέρα στο δεύτερο και 450 kcal/ημέρα στο τρίτο τρίμηνο^{1,3}. Οι ημερήσιες ανάγκες περιλαμβάνουν 600 μg φυλλικού, 27 mg σιδήρου, 1.000 mg ασβεστίου, 220 μg ιωδίου, 15 μg βιταμίνης D και 450 mg χολίνης^{1,4}. Ο WHO συνιστά καθημερινή συμπληρωματική χορήγηση 30–60 mg στοιχειακού σιδήρου και 400 μg φυλλικού οξέος στο πλαίσιο της προγεννητικής φροντίδας⁵. Η κατανάλωση ψαριών χαμηλών σε υδράργυρο ενθαρρύνεται, ενώ πρέπει να αποφεύγονται είδη με υψηλή περιεκτικότητα σε υδράργυρο⁶. Παράλληλα, συνιστάται αποφυγή μη παστεριωμένων προϊόντων, ωμών ή ανεπαρκώς μαγειρεμένων τροφίμων και τήρηση των κανόνων υγιεινής και ασφαλούς χειρισμού τροφίμων⁷.

Συμπεράσματα

Η κατάλληλη διατροφή στην εγκυμοσύνη βασίζεται στην ποικιλία, τη θρεπτική επάρκεια και την ασφάλεια, με καθοδήγηση από εθνικές και διεθνείς διατροφικές συστάσεις. Η εξατομίκευση των συστάσεων ανάλογα με τον ΔΜΣ, την αύξηση βάρους και την κλινική κατάσταση της εγκύου είναι απαραίτητη για την υποστήριξη της υγείας της μητέρας και του εμβρύου.

Λέξεις Κλειδιά

Λέξεις-κλειδιά: εγκυμοσύνη, διατροφή, μακροθρεπτικά συστατικά, μικροθρεπτικά συστατικά, διατροφικές συστάσεις

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A8

ΕΓΚΥΜΟΣΥΝΗ, ΤΟΚΕΤΟΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΠΥΕΛΙΚΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ

Η επίδραση της εγκυμοσύνης και του τοκετού στην υγεία του πυελικού εδάφους

Έλενα Γκίκα, Άννα Δελταΐδου, Γιαννούλα Κύρκου
Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αιγάλεω, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η υγεία του πυελικού εδάφους αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα της γυναικείας αναπαραγωγικής και περιγεννητικής υγείας, επηρεάζοντας τη στήριξη των πυελικών οργάνων, την εγκράτεια και τη συνολική ποιότητα ζωής. Κατά την εγκυμοσύνη και τον τοκετό, το πυελικό έδαφος υφίσταται σημαντικές ανατομικές, λειτουργικές και ορμονικές μεταβολές, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τη μετέπειτα λειτουργικότητά του. Η έγκαιρη ενημέρωση, η πρόληψη και η εφαρμογή τεκμηριωμένων παρεμβάσεων μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στη διατήρηση της υγείας του πυελικού εδάφους. Σκοπός της παρούσας διερευνητικής ανασκόπησης ήταν η χαρτογράφηση των διαθέσιμων επιστημονικών δεδομένων σχετικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν την υγεία του πυελικού εδάφους κατά την εγκυμοσύνη και τον τοκετό, τις στρατηγικές πρόληψης και αποκατάστασης, και τον ρόλο της μαιεύσεως στην περιγεννητική φροντίδα.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε διερευνητική βιβλιογραφική ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας της περιόδου 2005–2025 μέσω των βάσεων δεδομένων PubMed και Google Scholar. Η αναζήτηση επικεντρώθηκε σε πρωτογενείς μελέτες, συ-

στηματικές ανασκοπήσεις και διεθνείς κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τις μεταβολές του πυελικού εδάφους κατά την εγκυμοσύνη και τον τοκετό, τους παράγοντες που επηρεάζουν τη λειτουργία του, τις στρατηγικές πρόληψης και αποκατάστασης, καθώς και τον ρόλο της μαιεύσεως στην προαγωγή της υγείας του πυελικού εδάφους.

Αποτελέσματα

Η βιβλιογραφία αναδεικνύει ότι η εγκυμοσύνη και ο τοκετός επιφέρουν σημαντικές μεταβολές στη δομή και τη λειτουργία του πυελικού εδάφους, οι οποίες επηρεάζονται από μηχανικούς, ορμονικούς, γενετικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες. Η διατήρηση της λειτουργικότητας του πυελικού εδάφους σχετίζεται με την επαρκή μυϊκή δύναμη, την ελαστικότητα των υποστηρικτικών δομών και την έγκαιρη εφαρμογή προληπτικών παρεμβάσεων. Η εκπαίδευση στις ασκήσεις ενδυνάμωσης του πυελικού εδάφους, η προγεννητική συμβουλευτική, οι τεκμηριωμένες πρακτικές προστασίας του περινέου κατά τον τοκετό και η έγκαιρη μεταγεννητική αξιολόγηση συμβάλλουν στη διατήρηση της υγείας του πυελικού εδάφους και στη μείωση της πιθανότητας εμφάνισης μεταγεννητικών επιπλοκών.

Συμπεράσματα

Η προαγωγή της υγείας του πυελικού εδάφους χρειάζεται να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της περιγεννητικής φροντίδας. Οι μαιείς/μαιευτές διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην ενημέρωση, την εκπαίδευση, την εφαρμογή τεκμηριωμένων προληπτικών παρεμβάσεων και την έγκαιρη αναγνώριση των γυναικών που χρειάζονται περαιτέρω αξιολόγηση ή εξειδικευμένη φροντίδα. Η ενσωμάτωση των πρακτικών αυτών μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των γυναικών και των περιγεννητικών εκβάσεων.

Λέξεις Κλειδιά

πυελικό έδαφος, εγκυμοσύνη, τοκετός, πρόληψη, μαιευτική φροντίδα

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A9

Τοκετός στο νερό: όταν η τεκμηρίωση συναντά την εμπειρία

Νικολέτα Χατζηπαναγιωτίδου¹, Δημήτριος Παπουτσής¹, Γεώργιος Βαλασούλης², Ειρήνη Οροβού¹

1. Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Πτολεμαΐδα

2. Τμήμα Μαιευτικής και Γυναικολογίας, Ιατρική Σχολή, Σχολή Επιστημών Υγείας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Λάρισα

Εισαγωγή

Ο τοκετός στο νερό είναι μια πρακτική που υιοθετείται όλο και περισσότερο στη σύγχρονη μαιευτική φροντίδα, αντανakλώντας τις αρχές της φροντίδας με επίκεντρο τη γυναίκα και της προώθησης του φυσιολογικού τοκετού. Παρά την αυξανόμενη αποδοχή του, εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες όσον αφορά την ασφάλειά του και τον αντίκτυπό του στα περιγεννητικά αποτελέσματα για τη μητέρα και το νεογνό.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση που περιλάμβανε μελέτες που δημοσιεύθηκαν μεταξύ 2015 και 2025. Πραγματοποιήθηκαν ηλεκτρονικές αναζητήσεις στις βάσεις δεδομένων PubMed, Scopus και Cochrane Library. Συμπεριλήφθηκαν συστηματικές ανασκοπήσεις, μετα-αναλύσεις και μεγάλες πολυκεντρικές μελέτες σειράς, που διερεύνουν την ασφάλεια, τα περιγεννητικά αποτελέσματα για τη μητέρα και

το νεογνό, καθώς και τις εμπειρίες των γυναικών από τον τοκετό στο νερό.

Αποτελέσματα

Τα διαθέσιμα εθνικά και διεθνή δεδομένα κατέδειξαν σημαντικά οφέλη που συνδέονται με τον τοκετό στο νερό. Ο τοκετός στο νερό δεν συσχετίστηκε με αυξημένο κίνδυνο σοβαρού περινεϊκού τραύματος (ρήξεις τρίτου ή τέταρτου βαθμού) ή δυσμενών νεογνικών εκβάσεων. Αντίθετα, αναφέρθηκαν χαμηλότερα ποσοστά εισαγωγής στη μονάδα εντατικής θεραπείας νεογνών (ΜΕΘΝ) λόγω αναπνευστικής δυσχέρειας (0,9% έναντι 2,0%) και μειωμένη χρήση ενδοφλέβιας αντιβιοτικής αγωγής στα νεογνά (2,7% έναντι 4,4%). Επιπλέον, ο τοκετός στο νερό συσχετίστηκε με σημαντικά χαμηλότερα ποσοστά περινεοτομής (5,06% έναντι 13,72%, $p < 0,001$), μειωμένη χρήση φαρμακευτικής αναλγησίας και υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης της μητέρας, αίσθησης ελέγχου, αυτονομίας και συνολικά θετικής εμπειρίας τοκετού.

Συμπεράσματα

Όταν πραγματοποιείται σύμφωνα με τις καθιερωμένες κλινικές κατευθυντήριες οδηγίες και προσφέρεται σε γυναίκες με εγκυμοσύνες χαμηλού κινδύνου, ο τοκετός στο νερό αποτελεί μια ασφαλή και αποτελεσματική επιλογή τοκετού. Συμβάλλει στη μείωση των μαιευτικών παρεμβάσεων, ενώ παράλληλα βελτιώνει την εμπειρία του τοκετού για τις γυναίκες, χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την μητρική και νεογνική έκβαση. Τα ευρήματα αυτά υποστηρίζουν την τεκμηριωμένη παροχή εξατομικευμένης φροντίδας στις έγκυες γυναίκες και συμβάλλουν στη βελτίωση των σύγχρονων πρακτικών μαιευτικής φροντίδας.

Λέξεις Κλειδιά

Τοκετός στο νερό, φυσιολογικός τοκετός, μαιευτική φροντίδα, εμπειρία τοκετού, νεογνική έκβαση

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A10

Χρήση ή μη περινεοτομής κατά τη διενέργεια φυσιολογικού τοκετού, επιπτώσεις και αποκατάσταση μετά τον τοκετό

Χαράλαμπος Σ. Δημητριάδης

Γενικό Νοσοκομείο Έδεσσας, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η περινεοτομή, αν και περιστασιακά απαιτείται κατά τη διάρκεια του τοκετού, μπορεί να οδηγήσει σε επιπτώσεις μετά τον τοκετό, τραύμα ή ρήξη στο περίνεο και καθυστερημένη επούλωση(1,3). Αυτή η εργασία έχει σκοπό να αποδώσει μια ολοκληρωμένη σύγκριση της ασφάλειας και της αποτελεσματικότητας μεταξύ των περιπτώσεων διενέργειας περινεοτομής ρουτίνας, επιλεκτικής περινεοτομής και προσέγγισης του φυσιολογικού τοκετού χωρίς τη διενέργεια περινεοτομής.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική συστηματική αναζήτηση για την περίοδο 2005-2026 στις βάσεις δεδομένων PubMed, Web of Science, Scopus και Cochrane και συμπεριλήφθηκαν τυχαίοποιημένες κλινικές δοκιμές (RCTs), ώστε να γίνει σύγκριση μεταξύ των περιπτώσεων διενέργειας φυσιολογικού τοκετού με περινεοτομή ρουτίνας, επιλεκτικής περινεοτομής και προσέγγισης του φυσιολογικού τοκετού χωρίς τη διενέργεια περινεοτομής.

Αποτελέσματα

Σε περιπτώσεις μη διενέργειας περινεοτομής και διενέργειας επιλεκτικής περινεοτομής, η πιθανότητα εμφάνισης σο-

βαρού περινεϊκού τραύματος κατά τη γέννηση σε σύγκριση με γυναίκες όπου εφαρμόστηκε πολιτική περινεοτομής ρουτίνας εμφανίζεται κατά 30% μικρότερη (4). Η μη διενέργεια περινεοτομής έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του ποσοστού περινεϊκής ρήξης πρώτου βαθμού και την ασήμαντη αύξηση των κολπικών ρήξεων(6). Η σύγκριση της επιλεκτικής και της περινεοτομής ρουτίνας δεν έχει επίδραση στην εμφάνιση ρήξης περινέου τρίτου και τέταρτου βαθμού (8). Πιθανώς υπάρχει μικρή ή καθόλου διαφορά στις γυναίκες που αναφέρουν επώδυνη σεξουαλική επαφή μετά τον τοκετό, επιπλοκές από τραύμα στον σφιγκτήρα ή ακράτεια ούρων έξι μήνες ή περισσότερο μετά τον τοκετό μεταξύ των ομάδων επιλεκτικής περινεοτομής και περινεοτομής ρουτίνας (5,7,8).

Συμπεράσματα

Συμπερασματικά, οι τοκετοί χωρίς περινεοτομή εμφανίζουν λιγότερους κινδύνους επιπλοκών σε σύγκριση με την περινεοτομή ρουτίνας. Η επιλεκτική περινεοτομή έχει ως αποτέλεσμα λιγότερες γυναίκες να υφίστανται σοβαρό τραυματισμό σε σχέση με τη χρήση περινεοτομής ρουτίνας. Συνεπώς, η πρακτική της διενέργειας περινεοτομής κατά ρουτίνα με σκοπό την πρόληψη σοβαρών τραυματισμών του περινέου δεν τεκμηριώνεται από τα τρέχοντα επιστημονικά δεδομένα.

Λέξεις Κλειδιά

Περινεοτομή, επιλεκτική περινεοτομή, περινεοτομή ρουτίνας, ρήξη περινέου

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A11

Ο προγραμματισμένος τοκετός στο σπίτι με μαιά στην Ελλάδα. Η σχέση των γυναικών με τις μαιές που τον αναλαμβάνουν

Ειρήνη-Αθηνά Γ. Αβραμίδου¹, Βικτωρία Γ. Βιβιλάκη²

1. Ανεξάρτητη Μαία MSc, Αντιπρόεδρος ΕΑΜΜΕ, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

2. Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα, Πρόεδρος ΣΕΜΜΑ

Εισαγωγή

Ένας σημαντικός παράγοντας για την ασφάλεια και την εμπειρία του τοκετού στο σπίτι είναι η σχέση μεταξύ των γυναικών και των μαιών τους. Η παρούσα μελέτη έχει ως στόχο να περιγράψει τη σχέση που δημιουργείται μεταξύ των γυναικών που επιλέγουν να γεννήσουν στο σπίτι και των μαιών τους. Επιπλέον, να αναδείξει τα περιγεννητικά αποτελέσματα, καθώς και να προωθήσει και να αξιολογήσει την υγειονομική περίθαλψη που παρέχουν οι ανεξάρτητες μαιές στην Ελλάδα.

Μέθοδοι

Χρησιμοποιήθηκε ανώνυμο δομημένο σταθμισμένο ερωτηματολόγιο, που δημιουργήθηκε σύμφωνα με τους αντικειμενικούς στόχους της έρευνας (Mothers to Midwives Relationship Scale - MMRS). Τα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν από 250 γυναίκες που γεννήσαν προγραμματισμένα στο σπίτι με μαιές στην Ελληνική επικράτεια, το διάστημα 2010 - 2017.

Αποτελέσματα

Η πλειοψηφία των γυναικών που επέλεξαν να γεννήσουν στο σπίτι ανέπτυξαν μια σχέση εμπιστοσύνης (68,4%), αγάπης (86,8%), σεβασμού (88,8%) και εκτίμησης με τις μαιές τους. Μέσα από τις απόψεις των γυναικών, οι μαιές φάνηκε να είναι υποστηρικτικές, συμπνετικές (80%), επιστημονικά καταρτισμένες (93,6%), με αυτοπεποίθηση στις γνώσεις και τις δεξιότητες τους (96%) ενώ παράλληλα ενέπνεαν ηρεμία και σιγου-

ριά στις γυναίκες που γεννούσαν στο σπίτι (86%). Παράλληλα, ο χρόνος που διέθεταν οι μαιές στις μητέρες για να τις ακούσουν (82,8%), αλλά και η σωματική επαφή (86,4%) είναι δυο στοιχεία που επίσης φάνηκε να ενδυναμώνουν τη σχέση μεταξύ γυναικών και μαιών. Από την μελέτη 250 τοκετών στο σπίτι, προέκυψαν ελάχιστες μαιευτικές παρεμβάσεις και επιπλοκές. Επίσης υπήρξαν υψηλές βαθμολογίες Apgar Score (94,9% το 5ο λεπτό) στα νεογνά και επιτυχημένος αποκλειστικός μητρικός θηλασμός μέχρι το πρώτο εξάμηνο της ζωής των βρεφών (95,6%).

Συμπεράσματα

Οι γυναίκες που επέλεξαν να γεννήσουν προγραμματισμένα στο σπίτι με μαιές στην Ελλάδα, φάνηκαν ικανοποιημένες από τις μαιές τους και ανέπτυξαν μια καλή σχέση μαζί τους. Το μαιοκεντρικό μοντέλο φροντίδας και η καλή σχέση μεταξύ γυναικών και μαιών, φαίνεται να προάγει τη θετική εξέλιξη του τοκετού, ενώ βελτιώνει τα περιγεννητικά αποτελέσματα.

Λέξεις Κλειδιά

τοκετός στο σπίτι, μαιά, σχέση, μητέρες

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A12

ΕΜΜΗΝΑΡΧΗ, ΕΜΜΗΝΟΠΑΥΣΗ ΚΑΙ ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Εμμηνορρυσιακή λειτουργία και αναπαραγωγική έκβαση σε αθλήτριες υψηλού επιπέδου: συγκριτική συγχρονική μελέτη

Βασιλική Άννα Κακαβά¹, Κλεάνθη Γουρουντή¹, Αντιγόνη Σαραντάκη¹, Νικολέτα Τσινιτσιζέλη^{1,2}, Αναστασία Μπόθου¹, Γιαννούλα Κύρκου¹

1. Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

2. Γενικό Νοσοκομείο Νίκαιας Πειραιά «Άγιος Πανελεήμονας», Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών

Εισαγωγή

Η έντονη αθλητική δραστηριότητα μπορεί να επηρεάσει τη φυσιολογική λειτουργία του αναπαραγωγικού συστήματος μέσω της χαμηλής ενεργειακής διαθεσιμότητας και του συνδρόμου Σχετικής Ανεπάρκειας Ενέργειας στον Αθλητισμό (RED-S), οδηγώντας συχνά σε διαταραχές της εμμήνου ρύσεως. Ωστόσο, η επίδραση των διαταραχών αυτών στη μελλοντική γονιμότητα και στις εκβάσεις της εγκυμοσύνης δεν έχει αποσαφηνιστεί πλήρως. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η διερεύνηση διαφορών στην εμμηνορρυσιακή λειτουργία, τη γονιμότητα, το αναπαραγωγικό ιστορικό και τις εκβάσεις της κύησης μεταξύ αθλητριών υψηλού επιπέδου και γυναικών του γενικού πληθυσμού, καθώς και η αναγνώριση παραγόντων που σχετίζονται με την εμφάνιση αμηνόρροιας στις αθλήτριες.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε συγκριτική συγχρονική μελέτη σε δείγμα 169 γυναικών, από τις οποίες 107 ήταν νυν ή πρώην αθλήτριες υψηλού επιπέδου και 62 γυναίκες χωρίς ιστορικό συμμετοχής σε αγωνιστικό αθλητισμό. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω δομημένου αυτοσυμπληρούμενου ερωτηματολογίου που αφορούσε δημογραφικά στοιχεία, αθλητικό ιστορικό, χαρακτηριστικά του εμμηνορρυσιακού κύκλου, γονιμότητα, κύσεις και εκβάσεις τοκετού. Η στατιστική ανάλυση περιλάμβανε τις κατάλληλες συγκριτικές δοκιμασίες και πολυπαραγοντική λογιστική παλινδρόμηση για την αναζήτηση ανεξάρτητων προγνω-

στικών παραγόντων αμηνόρροιας.

Αποτελέσματα

Οι αθλήτριες εμφάνισαν σημαντικά μεγαλύτερη ηλικία εμμηναρχής σε σύγκριση με την ομάδα ελέγχου (15,0 έναντι 12,0 ετών, $p < 0,0005$), ενώ ανέφεραν συχνότερα ειδικές διατροφικές πρακτικές και χαμηλό σωματικό βάρος. Η εμφάνιση αμηνόρροιας συσχετίστηκε με καθυστερημένη εμμηναρχή, καθημερινή προπόνηση, περιοριστικές διατροφικές πρακτικές και λιποβαρή σωματική κατάσταση. Μετά την πολυπαραγοντική ανάλυση, μόνο η ηλικία εμμηναρχής παρέμεινε ανεξάρτητος προγνωστικός παράγοντας αμηνόρροιας (OR=1,56, 95% CI: 1,03–2,38, $p=0,037$). Δεν διαπιστώθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο ομάδων ως προς τον τρόπο και τον χρόνο σύλληψης, τις επιπλοκές της κύησης ή τον τρόπο τοκετού.

Συμπεράσματα

Οι αθλήτριες υψηλού επιπέδου παρουσιάζουν συχνότερα χαρακτηριστικά που συνδέονται με διαταραχές της εμμηνορρυσιακής λειτουργίας, όπως η καθυστερημένη εμμηναρχή και η αμηνόρροια, πιθανότατα ως συνέπεια της χαμηλής ενεργειακής διαθεσιμότητας. Παρά τις μεταβολές αυτές, η αναπαραγωγική τους ικανότητα, καθώς και οι εκβάσεις της εγκυμοσύνης και του τοκετού, δεν διαφοροποιούνται από εκείνες των γυναικών του γενικού πληθυσμού. Τα ευρήματα αναδεικνύουν τη σημασία της έγκαιρης αναγνώρισης και της κατάλληλης διαχείρισης των διαταραχών του εμμηνορρυσιακού κύκλου, ώστε να διασφαλίζεται η μακροπρόθεσμη αναπαραγωγική υγεία των αθλητριών.

Λέξεις Κλειδιά

αθλήτριες υψηλού επιπέδου, αμηνόρροια, εμμηναρχή, γονιμότητα, αναπαραγωγική υγεία, RED-S, Τριάδα Γυναικών Αθλητριών, διαταραχές εμμηνορρυσιακού κύκλου, εκβάσεις κύησης, λογιστική παλινδρόμηση

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A13

Διατροφική κατάσταση, ενεργειακό ισοζύγιο και ρύθμιση του εμμηνορροϊκού κύκλου: βιβλιογραφική ανασκόπηση

Παντελάκη Μαρία, Κλεάνθη Γουρουντή, Αθηνά

Διαμάντη, Ερμιόνη Παλάσκα

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Τμήμα Μαιευτικής

Εισαγωγή

Ο εμμηνορροϊκός κύκλος ρυθμίζεται από τον άξονα υποθαλάμου-υπόφυσης-ωοθηκών και περιλαμβάνει την ωοθυλακική φάση, την ωορρηξία και την ωχρινική φάση. Στις ενήλικες γυναίκες, η φυσιολογική διάρκειά του κυμαίνεται συνήθως από 21 έως 35 ημέρες¹. Η επαρκής πρόσληψη ενέργειας και θρεπτικών συστατικών είναι απαραίτητη για την ομαλή ορμονική και αναπαραγωγική λειτουργία. Η ανεπαρκής διατροφή, οι περιοριστικές διατροφικές συμπεριφορές και το παρατεταμένο ενεργειακό έλλειμμα μπορούν να επηρεάσουν την έκκριση των γοναδοτροπινών και να προκαλέσουν διαταραχές του εμμηνορροϊκού κύκλου. Ο υποσιτισμός και η ψυχογενής ανορεξία συνδέονται συχνά με ολιγομηνόρροια ή λειτουργική υποθαλαμική αμηνόρροια^{2,3}. Αντίθετα, η παχυσαρκία έχει συσχετιστεί με πρωιμότερη εμμηναρχή, ακανόνιστους κύκλους και αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης συνδρόμου πολυκυστικών ωοθηκών⁴. Σκοπός είναι η διερεύνηση της επίδρασης της διατροφικής κατάστασης και του ενεργειακού ισοζυγίου στη ρύθμιση

και στη λειτουργία του εμμηνορροϊκού κύκλου.

Μέθοδοι

Βιβλιογραφική αναζήτηση στις βάσεις δεδομένων PubMed και Google Scholar. Οι λέξεις-κλειδιά που αξιοποιήθηκαν ήταν: «eating disorders», «menstrual irregularities», «amenorrhea», «menstrual disorders», «adolescents».

Αποτελέσματα

Οι μελέτες καταδεικνύουν ότι στις γυναίκες που έχουν αναρρώσει από ψυχογενή ανορεξία, η αποκατάσταση της ενεργειακής ισορροπίας και του σωματικού βάρους συνδέεται με επάνοδο της εμμηνορροϊκής και αναπαραγωγικής λειτουργίας⁵. Η μακροχρόνια συστηματική ανασκόπηση των Chaer και συν. (2020) έδειξε ότι, μετά από κατάλληλη θεραπεία και αποκατάσταση του βάρους, τα ποσοστά τεκνοποίησης δεν παρουσίαζαν στατιστικά σημαντική διαφορά σε σύγκριση με τον γενικό πληθυσμό. Ωστόσο, τα διαθέσιμα δεδομένα προέρχονταν από περιορισμένο αριθμό μελετών. Στις γυναίκες με παχυσαρκία και σύνδρομο πολυκυστικών ωοθηκών, με ΔΜΣ >30 kg/m², η μείωση του βάρους συνδέθηκε με βελτίωση της εμμηνορροϊκής λειτουργίας και περιορισμό του υπερανδρογονισμού⁶. Παράλληλα, σε γυναίκες με λειτουργική υποθαλαμική αμηνόρροια, η αποκατάσταση του εμμηνορροϊκού κύκλου μετά από αύξηση της ενεργειακής πρόσληψης καταγράφηκε εντός 1–12 μηνών⁷. Μία από τις μελέτες που συμπεριλήφθηκαν στη συστηματική ανασκόπηση ανέφερε επιπλέον ενεργειακή πρόσληψη περίπου 350 kcal ημερησίως. Παράλληλα, καταγράφηκαν μεταβολές σε ανθρωπομετρικούς, μεταβολικούς και ορμονικούς δείκτες. Εντούτοις, τα στοιχεία για τη μακροχρόνια αποτελεσματικότητα της διατροφικής παρέμβασης ως μεμονωμένης θεραπείας παραμένουν περιορισμένα⁷.

Συμπεράσματα

Οι διατροφικές διαταραχές και το ενεργειακό ισοζύγιο επηρεάζουν τη ρύθμιση του εμμηνορροϊκού κύκλου. Η υιοθέτηση υγιεινών διατροφικών συνθηκών και η επίτευξη κατάλληλου σωματικού βάρους μπορούν να συμβάλουν στην αποκατάσταση της φυσιολογικής εμμηνορροϊκής λειτουργίας.

Λέξεις Κλειδιά

«eating disorders», «menstrual irregularities», «amenorrhea», «menstrual disorders», «adolescents»

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A14

ΗΓΕΣΙΑ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΑΙΩΝ/ΜΑΙΕΥΤΩΝ

Επίδραση της νυχτερινής και κυλιόμενης εργασίας στη γυναικεία αναπαραγωγική υγεία

Κυριακή Τσιώρου¹, Κλεάνθη Γουρουντή², Βικεντία Χαριζοπούλου³, Αντιγόνη Σαραντάκη⁴

1. Υποψήφια Διδάκτορας, Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα
2. Καθηγήτρια, Πρόεδρος του τμήματος Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα
3. Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα
4. Καθηγήτρια, Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής,

Αθήνα, Ελλάδα

Εισαγωγή

Τα σύγχρονα εργασιακά πρότυπα περιλαμβάνουν ολοένα και περισσότερο μη τυπικά ωράρια, όπως εναλλασσόμενες βάρδιες και νυχτερινή εργασία, επηρεάζοντας ιδιαίτερα τις γυναίκες αναπαραγωγικής ηλικίας. Τα ωράρια αυτά διαταράσσουν τους κιρκάδιους ρυθμούς, τον κύκλο ύπνου-εγρήγορσης και την έκκριση μελατονίνης, βασικούς ρυθμιστές της αναπαραγωγικής λειτουργίας. Σκοπός της μελέτης είναι η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ νυχτερινής εργασίας και γυναικείας αναπαραγωγικής υγείας.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε αναζήτηση της βιβλιογραφίας στις βάσεις δεδομένων MEDLINE/PubMed, EMBASE, Scopus και Cochrane Library. Οι στρατηγικές αναζήτησης προσαρμόστηκαν σε κάθε βάση δεδομένων, χρησιμοποιώντας λέξεις-κλειδιά σχετικές με την εργασία σε βάρδιες, τους ορμονικούς/ενδοκρινικούς παράγοντες και τις εκβάσεις που αφορούν την αναπαραγωγή/γονιμότητα. Στις επιλέξιμες μελέτες περιλαμβάνονταν μελέτες παρατήρησης και κλινικές δοκιμές σε γυναίκες αναπαραγωγικής ηλικίας, οι οποίες εξέταζαν τη διαταραχή του κιρκάδιου ρυθμού (π.χ. νυχτερινή εργασία ή εργασία σε εναλλασσόμενες βάρδιες, περιορισμός του ύπνου, έκθεση στο φως κατά τη διάρκεια της νύχτας) ή τα κιρκάδια ορμονικά προφίλ (μελατονίνη, κορτιζόλη, γοναδοτροπίνες, οιστραδιόλη, προγεστερόνη) σε σχέση με αναπαραγωγικές εκβάσεις ή εκβάσεις γονιμότητας. Μετά τον έλεγχο των τίτλων, των περιλήψεων και των πλήρων κειμένων βάσει των κριτηρίων ένταξης και αποκλεισμού, 24 μελέτες συμπεριλήφθηκαν στην τελική σύνθεση.

Αποτελέσματα

Οι μελέτες που συμπεριλήφθηκαν υποδεικνύουν ότι η νυχτερινή εργασία σχετίζεται με διαταραχές της εμμήνου ρύσεως, ενδοκρινική απορρύθμιση και δυσμενείς αναπαραγωγικές εκβάσεις. Αρχικά, συσχετίστηκε με διαταραχές του εμμηνορροϊκού κύκλου (μεταβολές κυρίως στη διάρκεια) και ενδοκρινικές διαταραχές (καταστολή της έκκρισης μελατονίνης, μεταβολές στη δυναμική των LH/FSH και στον ρυθμό έκκρισης της οιστραδιόλης και της προγεστερόνης), ενώ το ωοθηκικό απόθεμα (AMH) φάνηκε να παραμένει σχετικά ανεπηρέαστο. Παράλληλα, παρατηρήθηκε διαταραχή του κιρκάδιου ρυθμού της κορτιζόλης, υποδηλώνοντας αυξημένο νευροενδοκρινικό στρες. Η διαταραχή του ύπνου και η παρατεταμένη νυχτερινή εργασία συνδέθηκε επίσης με μειωμένη γονιμότητα, χαμηλότερα ποσοστά σύλληψης και αυξημένο κίνδυνο αποβολής, ενώ η εξωγενής χορήγηση μελατονίνης φάνηκε να βελτιώνει παραμέτρους της υποβοηθούμενης αναπαραγωγής.

Συμπεράσματα

Η νυχτερινή εργασία σχετίζεται με κιρκάδια απορρύθμιση, ορμονικές διαταραχές και επιδράσεις στη γονιμότητα. Ορθολογικός σχεδιασμός βαρδιών, εξατομικευμένα προγράμματα ύπνου και παρεμβάσεις στον τρόπο ζωής μπορούν να μετριάσουν αυτές τις επιπτώσεις, ενώ στρατηγικές φωτός και η χρήση μελατονίνης ενδέχεται να συμβάλλουν, χωρίς πλήρη αποκατάσταση της κιρκάδιας ισορροπίας. Απαιτείται περαιτέρω έρευνα για την ανάπτυξη στοχευμένων παρεμβάσεων.

Λέξεις Κλειδιά

circadian disruption, shift work, night shift, female infertility, reproductive health

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A15

ΗΘΙΚΗ, ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΤΗ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ

Αξιολόγηση των γνώσεων των ελληνίδων/ων μαιών/μαιευτών σχετικά με την κακοποίηση και παραμέληση παιδιών και η αποτελεσματικότητα εκπαιδευτικής παρέμβασης

Ελένη Θεοδωρίδου¹, Αθανάσιος Σαχλάς², Αλεξάνδρα Σολδάτου³, Βικτωρία Βιβιλάκη⁴, Αγγελική Αντωνάκου¹

1. Τμήμα Μαιευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

2. Τμήμα Πληροφορικής και Βιοϊατρικής Πληροφορικής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Λαμία, Ελλάδα

3. Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, Ελλάδα

4. Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η κακοποίηση και παραμέληση παιδιών (ΚαΠα-Π) αποτελεί μείζον πρόβλημα δημόσιας υγείας με σοβαρές και μακροχρόνιες επιπτώσεις στη σωματική, ψυχική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών. Υπολογίζεται ότι περισσότερα από 400 εκατομμύρια παιδιά παγκοσμίως υφίστανται κάποια μορφή κακομεταχείρισης ετησίως. Οι μαιές/μαιευτές, λόγω της συνεχούς επαγγελματικής επαφής τους με τις οικογένειες κατά την περιγεννητική περίοδο, κατέχουν καίρια θέση στην έγκαιρη αναγνώριση και πρόληψη της ΚαΠα-Π. Ωστόσο, η βιβλιογραφία αναδεικνύει σημαντικά κενά στις γνώσεις και στις δεξιότητές τους σχετικά με την αναγνώριση των ενδείξεων και των παραγόντων κινδύνου. Σκοπός της μελέτης ήταν η αξιολόγηση των γνώσεων των Ελλήνων μαιών/μαιευτών σχετικά με την ΚαΠα-Π και η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας μιας στοχευμένης εκπαιδευτικής παρέμβασης.

Μέθοδοι

Στη μελέτη συμμετείχαν 493 Ελληνίδες/νες μαιές/μαιευτές, οι οποίες/οιοι συμπλήρωσαν ερωτηματολόγιο κοινωνικοδημογραφικών χαρακτηριστικών και την Κλίμακα Αναγνώρισης και Παραγόντων Κινδύνου Κακοποίησης και Παραμέλησης Παιδιών (SISRCAN)¹. Επιπλέον, 96 συμμετέχουσες/οντες παρακολούθησαν δομημένο δίωρο εκπαιδευτικό πρόγραμμα σχετικά με την ΚαΠα-Π. Η αξιολόγηση των γνώσεων πραγματοποιήθηκε πριν από την παρέμβαση, αμέσως μετά την ολοκλήρωσή της και έξι μήνες αργότερα.

Αποτελέσματα

Η μέση συνολική βαθμολογία της κλίμακας SISRCAN αυξήθηκε στατιστικά σημαντικά από 242.80 (±26.65) πριν από την παρέμβαση σε 291.23 (±23.26) αμέσως μετά την ολοκλήρωσή της ($p < 0.001$). Κατά την εξάμηνη επανεκτίμηση, η μέση βαθμολογία μειώθηκε σε 277.79 (±26.81), παρέμεινε όμως σημαντικά υψηλότερη σε σύγκριση με τη βασική μέτρηση ($p < 0.001$). Η στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ της άμεσης και της εξάμηνης αξιολόγησης ($p < 0.001$) υποδηλώνει μερική απώλεια της αποκτηθείσας γνώσης με την πάροδο του χρόνου.

Συμπεράσματα

Η εκπαιδευτική παρέμβαση βελτίωσε σημαντικά τις γνώσεις των Ελληνίδων/ων μαιών/μαιευτών σχετικά με την αναγνώριση των ενδείξεων και των παραγόντων κινδύνου της Κα-

Πα-Π. Ωστόσο, η μερική μείωση της διατήρησης της γνώσης μετά από έξι μήνες αναδεικνύει την ανάγκη για συστηματική επαναληπτική εκπαίδευση και συνεχή επαγγελματική επιμόρφωση²⁻³. Η ενσωμάτωση της θεματικής της ΚαΠα-Π στα προγράμματα προπτυχιακής, μεταπτυχιακής και συνεχιζόμενης εκπαίδευσης μπορεί να ενισχύσει ουσιαστικά τον ρόλο των μαιών/μαιευτών στην έγκαιρη αναγνώριση, αναφορά και πρόληψη της παιδικής κακομεταχείρισης⁴⁻⁵.

Λέξεις Κλειδιά

Μαιές/ μαιευτές, εκπαίδευση, επαγγελματίες υγείας, παιδική κακοποίηση και παραμέληση

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A16

Παράγοντες που σχετίζονται με την πρόθεση των μαιών να αναφέρουν περιστατικά κακοποίησης και παραμέλησης παιδιών στην Ελλάδα: ευρήματα από ποσοτική μελέτη

Ελένη Θεοδωρίδου¹, Αθανάσιος Σαχλάς², Αλεξάνδρα Σολδάτου³, Βικτωρία Βιβιλάκη⁴, Αγγελική Αντωνάκου¹

1. Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, Τμήμα Μαιευτικής, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

2. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Πληροφορικής και Βιοϊατρικής Πληροφορικής, Λαμία, Ελλάδα

3. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ιατρική Σχολή, Αθήνα, Ελλάδα

4. Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Τμήμα Μαιευτικής, Αθήνα, Ελλάδα

Εισαγωγή

Εισαγωγή: Η κακοποίηση και η παραμέληση επηρεάζουν περίπου 400 εκατομμύρια παιδιά παγκοσμίως και συνδέονται με σοβαρές επιπτώσεις στη σωματική και ψυχική υγεία. Οι μαιές/τές, λόγω της άμεσης επαγγελματικής τους επαφής με μητέρες, νεογνά και οικογένειες, διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην προστασία των παιδιών, ωστόσο συχνά διστάζουν να αναφέρουν ύποπτα περιστατικά κακοποίησης και παραμέλησης παιδιών. Σκοπός της έρευνας ήταν η διερεύνηση των παραγόντων που επηρεάζουν την πρόθεση των μαιών/τών στην Ελλάδα να αναφέρουν ύποπτα περιστατικά κακοποίησης και παραμέλησης παιδιών.

Μέθοδοι

Η μελέτη πραγματοποιήθηκε από τον Οκτώβριο του 2023 έως τον Ιούνιο του 2024 και περιέλαβε 493 μαιές/τές, οι οποίες/οι συμπλήρωσαν ερωτηματολόγιο με κοινωνικοδημογραφικά στοιχεία και την Κλίμακα Πρόθεσης Αναφοράς Κακοποίησης Παιδιού (Child Abuse Report Intention Scale – CARIS), η οποία προσαρμόστηκε και σταθμίστηκε για τον ελληνικό πληθυσμό¹

Αποτελέσματα

Η πλειονότητα των συμμετεχόντων/ουσών ($n=462$, 93,7%) ανέφερε ότι δεν είχε λάβει καμία εκπαίδευση σχετικά με την ΚαΠα-Π κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών ή μεταπτυχιακών σπουδών τους, ενώ μόνο το 5,1% ($n=25$) είχε παρακολουθήσει σχετική ενδοϋπηρεσιακή εκπαίδευση. Το 8,9% ($n=44$) είχε στο παρελθόν προβεί σε αναφορά ύποπτου περιστατικού, ενώ το 17,1% ($n=84$) δήλωσε ότι δεν ανέφερε περιστατικά που είχε θεωρήσει ύποπτα. Τα συχνότερα εμπόδια στην αναφορά αφορούσαν την αβεβαιότητα ως προς την επάρκεια των αποδεικτικών στοιχείων και τον φόβο πιθανών νομικών συνεπειών. Οι συμμετέχοντες/ουσες εξέφρασαν έντονα αρνητικές στάσεις

απέναντι στη σκληρή πειθαρχία, μειωμένη ανοχή απέναντι στους δράστες και θετικές στάσεις ως προς την υποχρέωση αναφοράς. Επιπλέον, παρουσίασαν μέτριο επίπεδο γνώσεων, υψηλή αντιλαμβανόμενη κοινωνική πίεση για αναφορά και μέτριο βαθμό αυτοπεποίθησης και ελέγχου ως προς τη δυνατότητα αναφοράς. Η πρόθεση αναφοράς συσχετίστηκε στατιστικά σημαντικά με τις γνώσεις, τις στάσεις, τους κοινωνικούς κανόνες και τον έλεγχο αντιληπτής συμπεριφοράς ($p < 0,001$).

Συμπεράσματα

Παρότι οι μαιές κατέχουν καίριο ρόλο στην προστασία των παιδιών²⁻³, συχνά στερούνται επαρκούς εκπαίδευσης⁴ και σαφούς νομικού πλαισίου που να υποστηρίζει την αποτελεσματική διαχείριση περιστατικών κακοποίησης και παραμέλησης. Η κάλυψη αυτών των ελλείψεων μέσω στοχευμένων εκπαιδευτικών παρεμβάσεων και ολοκληρωμένων θεσμικών μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης σαφών νομικών υποχρεώσεων και προστασίας των επαγγελματιών που προβαίνουν σε αναφορά, δύναται να ενισχύσει ουσιαστικά την ικανότητα και την αυτοπεποίθηση των μαιών να παρεμβαίνουν αποτελεσματικά⁵⁻⁶.

Λέξεις Κλειδιά

Μαιές/ τές, παιδική κακομεταχείριση, παραμέληση, πρόθεση αναφοράς

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A17

Διερεύνηση της περιγεννητικής εμπειρίας και της φροντίδας των μεταναστριών μητέρων στα νοσοκομεία της Ελλάδας

Ιωάννα Βασιλάκη¹, Θεόδωρος Φούσκας², Δωροθέα Τσεκούρα³

1. Μαία, ελεύθερη επαγγελματίας, IBCLC, Βελονίστρια, Πρόεδρος ΕΑΜΜΕ και ΓΓ ΕΨΕ, Πρόεδρος στο σύλλογο «Σπίτι θηλασμού»

2. Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

3. Καρδιολόγος, Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό, Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Εισαγωγή

Η περιγεννητική εμπειρία των μεταναστριών μητέρων αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την υγεία της μητέρας και του νεογνού, καθώς και για την ισότιμη ένταξή τους στο σύστημα υγείας της χώρας υποδοχής. Σκοπός της μελέτης ήταν η διερεύνηση των εμπειριών των μεταναστριών σχετικά με την περιγεννητική φροντίδα στα ελληνικά νοσοκομεία, εστιάζοντας στα εμπόδια πρόσβασης, στις εμπειρίες κατά την παροχή υπηρεσιών και στις δυνατότητες βελτίωσης. Η διεθνής βιβλιογραφία αναδεικνύει ότι οι μετανάστριες αντιμετωπίζουν ανισότητες στην περιγεννητική φροντίδα λόγω γλωσσικών και πολιτισμικών εμποδίων, έλλειψης διαπολιτισμικής επάρκειας των επαγγελματιών υγείας, περιορισμένης ενημέρωσης για τα δικαιώματά τους και κοινωνικοοικονομικών δυσκολιών.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε ποιοτική έρευνα με εις βάθος ημιδομημένες συνεντεύξεις σε 16 μετανάστριες μητέρες ηλικίας 30–58 ετών, οι οποίες είχαν γεννήσει σε δημόσια ή ιδιωτικά νοσοκομεία της Ελλάδας. Το μέγεθος του δείγματος καθορίστηκε σύμφωνα με την αρχή του θεωρητικού κορεσμού (theoretical saturation). Τα δεδομένα αναλύθηκαν θεματικά με στόχο την ανάδειξη των βασικών εμπειριών και προκλήσεων.

Αποτελέσματα

Οι συμμετέχουσες περιέγραψαν σημαντικές δυσκολίες στην πρόσβαση και αξιοποίηση των υπηρεσιών περιγεννητικής φροντίδας. Κυριότερα προβλήματα αποτέλεσαν τα γλωσσικά και πολιτισμικά εμπόδια, η απουσία υπηρεσιών διερμηνείας, η ανεπαρκής ενημέρωση για τις ιατρικές πράξεις και τα δικαιώματά τους, καθώς και η δυσκολία κατανόησης των ιατρικών οδηγιών. Αναφέρθηκαν επίσης εμπειρίες διακρίσεων λόγω φύλου και εθνικής καταγωγής, παρεμβάσεις χωρίς επαρκή ενημερωμένη συναίνεση και περιστατικά μαιευτικής βίας. Οι κοινωνικοοικονομικές δυσκολίες, όπως η ανεργία και η έλλειψη ασφαλιστικής κάλυψης, επιβάρυναν περαιτέρω την πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας.

Συμπεράσματα

Η μελέτη αναδεικνύει ότι το ελληνικό σύστημα υγείας δεν ανταποκρίνεται πλήρως στις ανάγκες των μεταναστριών κατά την περιγεννητική περίοδο, συμβάλλοντας στη διεύρυνση των ανισοτήτων στην υγεία. Η βελτίωση της φροντίδας προϋποθέτει ενίσχυση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης των επαγγελματιών υγείας, διασφάλιση υπηρεσιών διερμηνείας, ουσιαστική εφαρμογή της ενημερωμένης συναίνεσης, πρόληψη της μαιευτικής βίας και ισότιμη πρόσβαση όλων των γυναικών σε ασφαλείς και ποιοτικές υπηρεσίες. Απαιτούνται περαιτέρω έρευνες και στοχευμένες παρεμβάσεις πολιτικής για την πρόωθηση της ισότητας στην περιγεννητική φροντίδα.

Λέξεις Κλειδιά

Περιγεννητική φροντίδα, μετανάστριες μητέρες, πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας, γλωσσικά και πολιτισμικά εμπόδια, ανισότητες στην υγεία.

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A18

Ενημερωμένη επιλογή στον προγεννητικό έλεγχο. Ο ρόλος της συμβουλευτικής στη λήψη αποφάσεων

Κατερίνα Ζωγράφου¹, Θεόνη Ι. Τρουβά²

1. Μαιευτική – Γυναικολογική Κλινική, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Πατρών «Παναγία η Βοήθεια», Πάτρα, Ελλάδα

2. Επίκουρη Καθηγήτρια Μαιευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

Εισαγωγή

Ο προγεννητικός έλεγχος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της σύγχρονης μαιευτικής φροντίδας, παρέχοντας στις εγκύους τη δυνατότητα ενημέρωσης σχετικά με την υγεία του εμβρύου και τις διαθέσιμες επιλογές ελέγχου. Η συνεχής εξέλιξη των διαγνωστικών και προγνωστικών εξετάσεων έχει αυξήσει την πολυπλοκότητα των αποφάσεων που καλούνται να λάβουν οι γυναίκες. Η ενημερωμένη επιλογή προϋποθέτει επαρκή γνώση, κατανόηση των διαθέσιμων επιλογών και λήψη απόφασης σύμφωνα με τις προσωπικές αξίες και προτιμήσεις της εγκύου. Παράλληλα, η σύγκρουση στη λήψη αποφάσεων και το άγχος αποτελούν σημαντικές παραμέτρους που επηρεάζουν την εμπειρία της εγκύου.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική αναζήτηση στις βάσεις δεδομένων PubMed και Scopus με λέξεις κλειδιά όπως προγεννητικός έλεγχος, ενημερωμένη επιλογή, σύγκρουση επιλογής, άγχος, γενετική συμβουλευτική. Συμπεριλήφθηκαν ποσοτικές μελέτες.

Αποτελέσματα

Η βιβλιογραφία αναδεικνύει ότι η ποιότητα της ενημέρωσης αποτελεί βασικό παράγοντα για την επίτευξη ενημερωμένης επιλογής. Μελέτη που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα, πριν ακόμα εφαρμοστεί ευρέως ο μη επεμβατικός προγεννητικός έλεγχος, ανέδειξε τη σημασία της επαρκούς ενημέρωσης και τις δυσκολίες κατανόησης των διαθέσιμων επιλογών προγεννητικού ελέγχου με σκοπό την επίτευξη της ενημερωμένης επιλογής. Η ανεπαρκής ενημέρωση, ο περιορισμένος χρόνος συμβουλευτικής και η δυσκολία κατανόησης σύνθετων πληροφοριών σχετίζονται με αυξημένη αβεβαιότητα και μεγαλύτερη σύγκρουση στη λήψη αποφάσεων. Το άγχος επηρεάζεται κυρίως από την αντίληψη κινδύνου, την αβεβαιότητα των αποτελεσμάτων και τις προσωπικές αξίες της εγκύου. Επίσης οι έγκυες φαίνεται να αναζητούν πληροφορίες σχετικά με την εγκυμοσύνη και τον προγεννητικό έλεγχο στο διαδίκτυο, όμως φαίνεται ότι η ενημέρωση αυτή δεν είναι πάντα τεκμηριωμένη, ούτε βασίζεται σε κατευθυντήριες οδηγίες. Η χρήση εργαλείων υποστήριξης αποφάσεων και η εφαρμογή μοντέλων κοινής λήψης αποφάσεων φαίνεται να βελτιώνουν την γνώση και να μειώνουν τη σύγκρουση επιλογής.

Συμπεράσματα

Η ενημερωμένη επιλογή στον προγεννητικό έλεγχο αποτελεί μια πολυπαραγοντική διαδικασία επικοινωνίας, κατανόησης και ενδυνάμωσης της εγκύου και όχι απλή μετάδοση πληροφοριών. Η διαθεσιμότητα επαρκούς χρόνου εκ μέρους των επαγγελματιών υγείας και ιδιαίτερα των μαιών καθώς και η παροχή εξατομικευμένης συμβουλευτικής μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της αβεβαιότητας και στην προαγωγή ανθρωποκεντρικής μαιευτικής φροντίδας.

Λέξεις Κλειδιά

prenatal screening, non-invasive prenatal testing, informed choice, decisional conflict, anxiety
ΚΥΗΣΗ ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A19

Αποτελεσματικότητα και ασφάλεια στη χρήση της νιφεδιπίνης έναντι της ινδομεθακίνης για την αναστολή του πρόωρου τοκετού-συστηματική ανασκόπηση

Γεώργιος Κουτσιαούτης

Γ.Ν.Μαιευτήριο Έλενα Βενιζέλου

Εισαγωγή

Ο πρόωρος τοκετός είναι η πιο κοινή αιτία νεογνικής νοσηρότητας και θνησιμότητας. Τα τοκολυτικά φάρμακα θεωρούνται βασική θεραπεία για κυήσεις απειλούμενες με πρόωρο τοκετό. Ο στόχος αυτής της συστηματικής ανασκόπησης είναι η σύγκριση της τοκολυτικής αποτελεσματικότητας δύο ευρέως χρησιμοποιούμενων τοκολυτικών φαρμάκων της νιφεδιπίνης έναντι της ινδομεθακίνης στον πρόωρο τοκετό (PTL) καθώς και η σύγκριση των πιθανών νεογνικών και μητρικών εκβάσεων που σχετίζονται με κάθε ένα από τα δύο αυτά φάρμακα. Τα αποτελέσματα από την ανασκόπηση αυτή έδειξαν ότι η νιφεδιπίνη συνιστάται ως ασφαλής και αποτελεσματική επιλογή. Η χρήση της ινδομεθακίνης συνιστάται πριν από την 32η εβδομάδα και για βραχυχρόνιο διάστημα.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε αναζήτηση με διαφορετικούς όρους κλειδιά όπως "indomethacin", "tocolysis", "nifedipine", "preterm

labour", "preterm birth" στις βάσεις δεδομένων Cochrane Library και PubMed. Οι μελέτες που συμπεριλήφθηκαν στην ανασκόπηση πληρούσαν τα εξής κριτήρια ένταξης: α) να είναι κλινικές μελέτες, τυχαιοποιημένες ελεγχόμενες δοκιμές, συστηματικές ανασκοπήσεις και μετα-ανάλυσεις β) να είναι δημοσιευμένες στα αγγλικά ή στα ελληνικά και γ) να έχουν πραγματοποιηθεί μετά το 2000.

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα από την ανασκόπηση έδειξαν ότι η νιφεδιπίνη προτάσσεται ως ασφαλής και αποτελεσματική επιλογή. Σε μερικές κλινικές μελέτες η νιφεδιπίνη παρουσιάζει λιγότερες παρενέργειες και καλύτερο προφίλ ασφάλειας συγκριτικά με την ινδομεθακίνη. Η ινδομεθακίνη είναι εξίσου αποτελεσματική στη μείωση των συσπάσεων και έχει αποδειχθεί ότι μπορεί να καθυστερήσει τον τοκετό περισσότερο από 48 ώρες. Παραμένει αποτελεσματική για οξεία τοκόλυση, σε προχωρημένες καταστάσεις πρόωρου τοκετού αλλά η χρήση της περιορίζεται λόγω των δυνητικών νεογνικών επιπλοκών.

Συμπεράσματα

Η απόφαση μεταξύ νιφεδιπίνης και ινδομεθακίνης πρέπει να γίνεται μετά από αξιολόγηση των οφελών και των πιθανών κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία κύησης, την κλινική κατάσταση της μητέρας και τις διαθέσιμες εναλλακτικές επιλογές.

Λέξεις Κλειδιά

ινδομεθακίνη, τοκόλυση, νιφεδιπίνη, πρόωρος τοκετός, πρόωρη γέννηση.

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A20

VBAC στην Ελλάδα: αναγκαιότητα, προκλήσεις και ο καθοριστικός ρόλος της μαίας στην υποστήριξη της γυναίκας

Κλαούντια Τότσι

MSc Maia, Core Triage Midwife in East Suffolk and North Essex Foundation Trust, Ipswich, United Kingdom

Εισαγωγή

Η αύξηση των ποσοστών καισαρικής τομής αποτελεί ένα σημαντικό ζήτημα δημόσιας υγείας και μαιευτικής φροντίδας, με την Ελλάδα να παρουσιάζει ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά σε διεθνές επίπεδο. Η προηγηθείσα καισαρική τομή αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες που επηρεάζουν τον τρόπο διεξαγωγής ενός επόμενου τοκετού. Η προσπάθεια για κολπικό τοκετό μετά από καισαρική τομή (Vaginal Birth After Caesarean – VBAC) αποτελεί μία τεκμηριωμένη επιλογή για κατάλληλα επιλεγμένες γυναίκες, η οποία θα πρέπει να προσφέρεται μέσα από ένα ασφαλές και υποστηρικτικό πλαίσιο φροντίδας. Η δυνατότητα πρόσβασης σε έγκυρη ενημέρωση και η συμμετοχή της γυναίκας στη λήψη αποφάσεων αποτελούν βασικές αρχές της σύγχρονης μαιευτικής πρακτικής. Σκοπός της παρούσας βιβλιογραφικής ανασκόπησης είναι η διερεύνηση της αναγκαιότητας υποστήριξης της επιλογής VBAC στην Ελλάδα, λαμβάνοντας υπόψη τα αυξημένα ποσοστά καισαρικών τομών και την ανάγκη προαγωγής μιας πιο εξατομικευμένης προσέγγισης στη μαιευτική φροντίδα. Παράλληλα, διερευνάται ο ρόλος της-του μαίας/τή στην παροχή τεκμηριωμένης ενημέρωσης, στην ενδυνάμωση της γυναίκας και στην υποστήριξη της επιλογής της καθ' όλη τη διάρκεια της περιγεννητικής περιόδου.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση διεθνών επιστημονικών δημοσιεύσεων μέσω ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων, με χρήση λέξεων-κλειδιών όπως VBAC, vaginal birth after caesarean, midwife, woman-centred care, shared decision making και caesarean section rates. Η αναζήτηση επικεντρώθηκε σε μελέτες σχετικά με την ασφάλεια του VBAC, τα οφέλη και τις προκλήσεις της εφαρμογής του, καθώς και τη συμβολή της μαιευτικής φροντίδας στην υποστήριξη των γυναικών.

Αποτελέσματα

Η βιβλιογραφία αναδεικνύει ότι το VBAC μπορεί να αποτελέσει ασφαλή επιλογή για κατάλληλα ενημερωμένες και επιλεγμένες γυναίκες, ενώ η επιτυχής υποστήριξή του εξαρτάται από την ύπαρξη οργανωμένων υπηρεσιών, κατάλληλης συμβουλευτικής και διεπιστημονικής συνεργασίας. Η περιορισμένη ενημέρωση, ο φόβος γύρω από τον κίνδυνο και η απουσία υποστηρικτικών δομών μπορούν να περιορίσουν τη δυνατότητα των γυναικών να έχουν πρόσβαση σε αυτή την επιλογή. Η-ο μαία/της έχει κεντρικό ρόλο στην παροχή αντικειμενικής πληροφόρησης, στην αναγνώριση των αναγκών της γυναίκας, στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησής της και στη δημιουργία μιας σχέσης εμπιστοσύνης κατά τη λήψη αποφάσεων.

Συμπεράσματα

Στο πλαίσιο των υψηλών ποσοστών καισαρικής τομής στην Ελλάδα, η υποστήριξη της επιλογής VBAC αποτελεί σημαντική πρόκληση αλλά και αναγκαιότητα για τη σύγχρονη μαιευτική φροντίδα. Κάθε γυναίκα με προηγηθείσα καισαρική τομή θα πρέπει να έχει πρόσβαση σε τεκμηριωμένη ενημέρωση, ώστε να μπορεί να συμμετέχει ενεργά στη λήψη αποφάσεων που αφορούν τον τοκετό της. Η-ο μαία/της, μέσω της επιστημονικής κατάρτισης και της ανθρωποκεντρικής προσέγγισης, αποτελεί βασικό παράγοντα στην ασφαλή και ουσιαστική υποστήριξη αυτής της επιλογής.

Λέξεις Κλειδιά

Vaginal Birth After Caesarean (VBAC), previous caesarean section, midwifery care, woman-centred care, shared decision-making

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A21

ΜΑΙΕΣ/ΜΑΙΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Γνώσεις, στάσεις και συμπεριφορές φοιτητών σχετικά με την σεξουαλική υγεία και την αντισύλληψη: συγχρονική μελέτη στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Σταυρούλα Μπουλούκου, Βικτωρία Βιβιλάκη, Αναστασία Μπόθου, Γιαννούλα Κύρκου

Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αιγάλεω, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η σεξουαλική υγεία και η χρήση μεθόδων αντισύλληψης στους νέους αποτελούν ένα σημαντικό ζήτημα της δημόσιας υγείας, ιδιαίτερα στους φοιτητές, όπου οι σεξουαλικές συμπεριφορές διαμορφώνονται ενεργά. Παρά την ευρεία διαθεσιμότητα πληροφοριών, εξακολουθούν να παρατηρούνται ελλείψεις γνώσεων και ασυνέπειες στη χρήση αντισύλληψης.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε συγχρονική μελέτη (cross-sectional) με

τη χρήση ανώνυμου, ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου. Στη μελέτη συμμετείχαν 388 προπτυχιακοί φοιτητές του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε δημογραφικά στοιχεία, ερωτήσεις γνώσεων σχετικά με τη σεξουαλική υγεία και την αντισύλληψη, καθώς και ερωτήσεις που αφορούσαν τις σεξουαλικές συμπεριφορές και τις στάσεις των συμμετεχόντων. Η στατιστική ανάλυση πραγματοποιήθηκε με τη χρήση του ελέγχου χ^2 (Pearson's chi-square), με επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $p < 0,05$.

Αποτελέσματα

Η πλειονότητα των συμμετεχόντων ήταν γυναίκες (72,4%) και ανήκαν στην ηλικιακή ομάδα 18–25 ετών. Οι φοιτητές παρουσίασαν συνολικά ικανοποιητικό επίπεδο γνώσεων σε βασικά ζητήματα σεξουαλικής υγείας, με υψηλά ποσοστά ορθών απαντήσεων σε θέματα σχετικά με την γονιμότητα και την χρήση προφυλακτικού. Ωστόσο, εντοπίστηκαν σημαντικά κενά γνώσεων σε εξειδικευμένα θέματα, όπως η χρήση του εμβολίου HPV και η επείγουσα αντισύλληψη. Το 80,2% των συμμετεχόντων δήλωσε σεξουαλικά ενεργό, ενώ το ελαστικό προφυλακτικό πέους αποτέλεσε τη συχνότερα χρησιμοποιούμενη μέθοδο αντισύλληψης (72,4%). Το επίπεδο γνώσεων συσχετίστηκε στατιστικά σημαντικά με τη χρήση αντισύλληψης ($p = 0,006$), όχι όμως με την επιλογή συγκεκριμένης μεθόδου ($p = 0,085$). Επιπλέον, στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις παρατηρήθηκαν μεταξύ επιπέδου γνώσεων και φύλου ($p < 0,001$), ηλικίας ($p < 0,001$), σχολής φοίτησης ($p < 0,001$) και παρακολούθησης μαθημάτων σεξουαλικής αγωγής ($p < 0,001$).

Συμπεράσματα

Παρά το συνολικά ικανοποιητικό επίπεδο βασικών γνώσεων, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά γνωστικά κενά σε εξειδικευμένα θέματα σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας. Το επίπεδο γνώσεων φαίνεται να σχετίζεται με τη χρήση αντισύλληψης, χωρίς όμως να καθορίζει την επιλογή ή τη συνέπεια χρήσης συγκεκριμένης μεθόδου. Τα ευρήματα αναδεικνύουν την ανάγκη ενίσχυσης ολοκληρωμένων και επιστημονικά τεκμηριωμένων προγραμμάτων σεξουαλικής αγωγής στο πανεπιστημιακό περιβάλλον, με στόχο την προαγωγή ασφαλέστερων σεξουαλικών συμπεριφορών και τη βελτίωση της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας των νέων.

Λέξεις Κλειδιά

σεξουαλική υγεία, αντισύλληψη, φοιτητές, σεξουαλική συμπεριφορά, γνώσεις και στάσεις, σεξουαλική αγωγή.

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A22

Εμπειρίες Κύπριων γυναικών από τη φροντίδα μητρότητας με σεβασμό: ευρήματα ποιοτικής μελέτης

Ηρακλειδία Παπαηρακλειδίου¹, Δρ. Μαρία Καρανικόλα², Δρ. Ελένη Χατζηγεωργίου², Δρ. Νίκος Μίτλεττον³

1. Μαία, Υποψήφια Διδάκτορας, Τμήμα Νοσηλευτικής, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λεμεσός, Κύπρος

2. Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Νοσηλευτικής, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λεμεσός, Κύπρος

3. Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Νοσηλευτικής, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λεμεσός, Κύπρος

Εισαγωγή

Σύμφωνα με τον ΠΟΥ (2018), η Φροντίδα Μητρότητας με Σεβασμό (ΦΜΣ) διασφαλίζει την αξιοπρέπεια, την ιδιωτικότητα και το δικαίωμα της γυναίκας στην ενημερωμένη επιλογή και

την ενεργό συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων. Παρά τη διεθνή αναγνώριση της σημασίας της ΦΜΣ, ερευνητικά δεδομένα από τη διεθνή βιβλιογραφία και την Κύπρο αναδεικνύουν την ανάγκη βελτίωσης της ποιότητας της φροντίδας μητρότητας με σεβασμό, με ιδιαίτερη έμφαση στην αναθεώρηση των κλινικών πρακτικών και στην ενίσχυση της επικοινωνίας μεταξύ επαγγελματιών υγείας και γυναικών. Σκοπός της μελέτης είναι η διερεύνηση και η εις βάθος κατανόηση των εμπειριών των γυναικών στην Κύπρο από τη φροντίδα μητρότητας με σεβασμό κατά την περίοδο της εγκυμοσύνης, του τοκετού και της λοχείας.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε ποιοτική μελέτη με τη διενέργεια έξι ομάδων εστίασης (τρεις δια ζώσης και τρεις διαδικτυακά). Η δειγματοληψία ήταν ευκολίας και ο πληθυσμός στόχος περιλάμβανε 28 ελληνόγλωσσες Κύπριες γυναίκες που έλαβαν μαιευτική φροντίδα σε δημόσια και ιδιωτικά νοσηλευτήρια της Κύπρου κατά την περίοδο Νοεμβρίου 2018–Δεκεμβρίου 2023. Τα δεδομένα αναλύθηκαν με επαγωγική ανάλυση περιεχομένου.

Αποτελέσματα

Από την ανάλυση προέκυψαν έξι κύρια θέματα: ποιότητα της επικοινωνίας, πλαίσιο φροντίδας, διαδικασία λήψης αποφάσεων, ψυχοσυναισθηματικές αντιδράσεις, στρατηγικές αντιμετώπισης του συστήματος και δομικές, οργανωτικές και θεσμικές αδυναμίες που αποδίδονται στο σύστημα υγείας. Οι αφηγήσεις των γυναικών ανέδειξαν ένα ευρύ φάσμα εμπειριών. Οι θετικές εμπειρίες χαρακτηριζόταν από αποτελεσματική επικοινωνία, υποστήριξη και σεβασμό στις επιλογές των γυναικών. Ωστόσο, αναδείχθηκαν και εμπειρίες ανεπαρκούς ενημέρωσης, άσκησης πιέσεων και περιορισμένης συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων.

Συμπεράσματα

Η παρούσα μελέτη συμβάλλει στην εις βάθος κατανόηση της βιωμένης εμπειρίας των γυναικών από τη φροντίδα μητρότητας στην Κύπρο, αναδεικνύοντας πτυχές της φροντίδας που αποκλίνουν από τις αρχές της ΦΜΣ. Οι εμπειρίες φαίνεται να συνδέονται τόσο με στάσεις και συμπεριφορές των επαγγελματιών υγείας, όσο και με ευρύτερες οργανωτικές και συστημικές προκλήσεις. Η κατανόηση της οπτικής των ίδιων των γυναικών μπορεί να ενισχύσει την επίγνωση των επαγγελματιών υγείας για το πώς η παρεχόμενη φροντίδα βιώνεται από τις γυναίκες και να συμβάλει στον αναστοχασμό και τη βελτίωση της πρακτικής. Τα ευρήματα αναδεικνύουν τη σημασία της συστηματικής ενσωμάτωσης των εμπειριών και των απόψεων των γυναικών στην αξιολόγηση και στις διαδικασίες βελτίωσης της ποιότητας της φροντίδας μητρότητας.

Λέξεις Κλειδιά

Φροντίδα Μητρότητας με Σεβασμό, φροντίδα μητρότητας, ποιοτική έρευνα, ομάδες εστίασης, Κύπρος.

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A23

ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΝΕΟΓΝΩΝ (MENN/NICU): ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Καταγραφή λοιμώξεων νεογνών που νοσηλεύονται σε μονάδα εντατικής νοσηλείας

Ηλιάννα Μακρή¹, Δήμητρα Μεταλλινού², Πηνελόπη

Βαρελά³, Αθηνά Διαμάντη², Χριστίνα Νάνου²

1. Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών (MENN), Γενικό Νοσοκομείο Πατρών «Ο Άγιος Ανδρέας», Πάτρα, Ελλάδα

2. Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

3. Τμήμα Μαιευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

Εισαγωγή

Οι Μονάδες Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών (MENN) αποτελούν χώρους παροχής φροντίδας, στους οποίους νοσηλεύονται πρόωρα ή σοβαρά πάσχοντα νεογνά. Λόγω της ευάλωτης φύσης των ασθενών και της φύσης της περίθαλψης, οι λοιμώξεις στις MENN αποτελούν μια σημαντική αιτία νοσηρότητας και θνησιμότητας. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της επίπτωσης και των χαρακτηριστικών των νοσοκομειακών λοιμώξεων σε νεογνά που νοσηλεύονται σε MENN και η ανάδειξη παραγόντων που σχετίζονται με την εμφάνισή τους.

Μέθοδοι

Η παρούσα ποσοτική, περιγραφική μελέτη πραγματοποιήθηκε αναδρομικά (1/1/2023–31/12/2023) από το αρχείο της MENN με χρήση κάρτας καταγραφής δεδομένων για κάθε νεογνό, κατόπιν σχετικής έγκρισης από τη Διοίκηση του Νοσοκομείου. Η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με τη χρήση του λογισμικού IBM SPSS Statistics 25.

Αποτελέσματα

Το δείγμα της μελέτης ήταν 204 νεογνά, εκ των οποίων τα 120 (58.8%) ήταν άρρενα, με αιτίες εισαγωγής την προωρότητα, την αναπνευστική δυσχέρεια και το χαμηλό βάρος γέννησης (50%, 45% και 5% αντίστοιχα). Το 56,5% εμφάνισαν νοσοκομειακή λοίμωξη, ενώ η πρόωρη ηλικία γέννησης ($p < 0.001$), το χαμηλό βάρος σώματος ($p < 0.011$), η μηχανική υποστήριξη της αναπνοής ($p < 0.001$) και η παρατεταμένη διάρκεια νοσηλείας ($p < 0.004$) αναδείχθηκαν ως παράγοντες που συσχετίζονται με αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης λοίμωξης.

Συμπεράσματα

Συνολικά, τα ευρήματα της παρούσας εργασίας επιβεβαιώνουν την ύπαρξη νοσοκομειακών λοιμώξεων, σε ποιες κατηγορίες νεογνών καθώς και τους παράγοντες κινδύνου. Τα αποτελέσματα υπογραμμίζουν την ανάγκη για στοχευμένες παρεμβάσεις πρόληψης, όπως η εφαρμογή τεκμηριωμένων πρωτοκόλλων αντισηψίας, η εκπαίδευση του υγειονομικού προσωπικού, η έγκαιρη απομάκρυνση επεμβατικών συσκευών, καθώς και η συστηματική επιτήρηση των δεικτών λοιμώξεων. Τέλος, η ανάγκη για προοπτικές, πολυκεντρικές μελέτες σε ομοιογενή δείγματα με πληρέστερη καταγραφή των κλινικών παραμέτρων αναδεικνύεται επιτακτική, προκειμένου να ενισχυθεί η τεκμηρίωση και να διαμορφωθούν αποτελεσματικότερες στρατηγικές πρόληψης και φροντίδας στις MENN.

Λέξεις Κλειδιά

MENN, λοίμωξη, νεογνά, πρόληψη

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A24

Πρακτικές πρώιμης παρέμβασης που ενισχύουν τον δεσμό μητέρας–πρόωρου νεογνού στη μονάδα εντατικής νοσηλείας νεογνών

Βασιλική Πυρή¹, Ελευθερία Ταουσάνη²

1. Μαία, MSc, Υποψήφια Διδάκτορας, Τμήμα Μαιευτικής, Διεθνές πανεπιστήμιο της Ελλάδας, Θεσ/νίκη, Ελλάδα

2. Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Μαιευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδας, Θεσ/νίκη, Ελλάδα

Εισαγωγή

Ο πρόωρος τοκετός αποτελεί σημαντική πρόκληση για τη δημιουργία του πρώιμου δεσμού μητέρας-νεογνού, καθώς η νοσηλεία του πρόωρου νεογνού στη Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών (MENN), αν και απαραίτητη για την επιβίωση του, περιορίζει συχνά τη φυσική επαφή, αυξάνει το γονεϊκό άγχος και μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την αλληλεπίδραση μητέρας-βρέφους.^{1,2} Η εφαρμογή τεκμηριωμένων παρεμβάσεων που ενισχύουν τη συμμετοχή των γονέων στη φροντίδα του νεογνού αποτελεί βασική συνιστώσα της σύγχρονης νεογνολογικής φροντίδας.

Μέθοδοι

Η εργασία αποτελεί ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας στις βάσεις δεδομένων PubMed, Cochrane Library, Web of Science, με σκοπό να διερευνηθούν σύγχρονες συστηματικές ανασκοπήσεις, μετα-αναλύσεις και τυχαίοποιημένες κλινικές μελέτες σχετικά με παρεμβάσεις ενίσχυσης του δεσμού μητέρας-πρόωρου νεογνού στη MENN. Συγκεκριμένα, αξιολογήθηκαν η Kangaroo Mother Care (KMC), η επαφή δέρμα με δέρμα, η Family-Centered Care, η Family Integrated Care (FICare), η υποστήριξη του μητρικού θηλασμού και οι παρεμβάσεις εκπαίδευσης και ψυχολογικής υποστήριξης των γονέων.

Αποτελέσματα

Από τα επιστημονικά δεδομένα φαίνεται ότι μέθοδος Kangaroo Mother Care (KMC) είναι η αποτελεσματικότερη παρέμβαση, καθώς έχει συσχετιστεί με βελτίωση της φυσιολογικής σταθερότητας του νεογνού, αύξηση των ποσοτών αποκλειστικού μητρικού θηλασμού, μείωση της νεογνικής νοσηρότητας και θνησιμότητας, καθώς και ενίσχυση της μητρικής συμμετοχής και της γονεϊκής αυτοπεποίθησης.^{1,3,7,8} Επιπλέον, η επαφή δέρμα με δέρμα προάγει τη θετική αλληλεπίδραση μητέρας-νεογνού και συμβάλλει στη μείωση του γονεϊκού άγχους.^{7,8} Παράλληλα, τα προγράμματα Family Integrated Care (FICare) και οι αρχές της Family-Centered Care ενισχύουν τη συμμετοχή των γονέων στην καθημερινή φροντίδα του νεογνού, βελτιώνοντας τη γονεϊκή αυτοπεποίθηση, μειώνοντας τα επίπεδα στρες και προάγοντας ευνοϊκότερες νεογνικές και οικογενειακές εκβάσεις.^{2,4,5} Επιπρόσθετα, οι παρεμβάσεις εκπαίδευσης, η συστηματική ενημέρωση, η ψυχολογική υποστήριξη των γονέων και η υποστήριξη του μητρικού θηλασμού φαίνεται να διευκολύνουν την ανάπτυξη ασφαλούς δεσμού και την ομαλότερη προσαρμογή της οικογένειας μετά την έξοδο από τη MENN.⁶

Συμπεράσματα

Η εφαρμογή της Kangaroo Mother Care, της Family-Centered Care και της Family Integrated Care, σε συνδυασμό με την υποστήριξη του μητρικού θηλασμού και των γονέων, μπορεί να ενισχύσει σημαντικά τον δεσμό μητέρας-νεογνού και τις νεογνικών και οικογενειακών εκβάσεων στη MENN.

Λέξεις Κλειδιά

Λέξεις-κλειδιά: Πρόωρο νεογνό, MENN, δεσμός μητέρας-νεογνού, Kangaroo Mother Care, Family Integrated Care

ΕΛΕΥΘ0 2026;25(Supplement 1):A25

Η μητέρα δίπλα στο πρόωρο νεογνό: Από θεατής, πρωταγωνίστρια της φροντίδας

Μάχη Χάκκα¹, Σταυρίνα Βλαχογιάννη²

1. Προϊσταμένη Μονάδας Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών (MENN), ΙΑΣΩ Θεσσαλίας, Λάρισα, Ελλάδα

2. Φυσιοθεραπεύτρια MSc, Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών (MENN), ΙΑΣΩ Θεσσαλίας, Λάρισα, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η νοσηλεία ενός πρόωρου νεογνού στη Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών (MENN) αποτελεί μια ιδιαίτερα απαιτητική εμπειρία για τη μητέρα, ενώ το νεογνό εκτίθεται σε ένα σύνθετο περιβάλλον με αυξημένα αισθητηριακά ερεθίσματα. Η Οικογενειοκεντρική Φροντίδα (Family Integrated Care) προάγει την ενεργό συμμετοχή των γονέων στη φροντίδα και υποστηρίζει τη μετάβασή τους από παθητικούς παρατηρητές σε ενεργά μέλη της θεραπευτικής ομάδας. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η ανάδειξη του ρόλου της διεπιστημονικής ομάδας της MENN στην εκπαίδευση και ενδυνάμωση της μητέρας, με έμφαση στην αναγνώριση των συμπεριφορικών και αισθητηριακών σημάτων του νεογνού.

Μέθοδοι

Η κλινική προσέγγιση βασίζεται στη διεπιστημονική συνεργασία και περιλαμβάνει νευροσυμπεριφορική και νευρολογική αξιολόγηση με την κλίμακα Brazelton (NBAS) και τη μέθοδο Prechtl (GMA), καθώς και αισθητηριακή αξιολόγηση με το Infant/Toddler Sensory Profile. Παράλληλα, εφαρμόζονται αναπτυξιακά υποστηρικτικές πρακτικές, όπως η υποστήριξη στάσης, η επαφή δέρμα με δέρμα («καγκουρού»), η ρυθμισμένη πολυαισθητηριακή διέγερση και η συστηματική αξιολόγηση του πόνου. Η μετάβαση στη σίτιση και η γονεϊκή ετοιμότητα για το εξιτήριο αξιολογούνται με τα εργαλεία Early Feeding Skills (EFS) και Parent Readiness for Hospital Discharge Scale (PedRHDS).

Αποτελέσματα

Η ενεργός συμμετοχή της μητέρας μέσω της απτικής επαφής, της φωνητικής παρουσίας και του συγχρονισμού κατά τη σίτιση και το άγγιγμα συνδέεται με μειωμένο στρες και πόνο του νεογνού και υποστηρίζει την αισθητηριακή του οργάνωση. Παράλληλα, ενισχύεται η γονεϊκή αυτοπεποίθηση και η ετοιμότητα για τη φροντίδα στο σπίτι.

Συμπεράσματα

Η ενσωμάτωση της μητέρας στη φροντίδα του πρόωρου νεογνού, μέσω μιας δομημένης και διεπιστημονικής προσέγγισης, ενισχύει τον ενεργό γονεϊκό ρόλο και υποστηρίζει την ομαλή μετάβαση από τη MENN στο οικογενειακό περιβάλλον.

Λέξεις Κλειδιά

Πρόωρο νεογνό, Οικογενειοκεντρική φροντίδα, MENN, Αισθητηριακή οργάνωση, Γονεϊκή ενδυνάμωση.

ΕΛΕΥΘ0 2026;25(Supplement 1):A26

ΝΕΟΓΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Διαπολιτισμική προσαρμογή και ψυχομετρικές ιδιότητες της κλίμακας δεσμού μητέρας-βρέφους (mother-to-infant bonding scale – mibs): συστηματική ανασκόπηση

Παναγιώτα Τρίκα¹, Δήμητρα Μεταλλινού¹, Χριστίνα Νάνου¹, Θάλεια Μπελλάλη²

1. Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

2. Τμήμα Νοσηλευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, Θεσ/νίκη, Ελλάδα

Εισαγωγή

Ο δεσμός μητέρας-βρέφους αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα για την ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού και την ψυχική υγεία της μητέρας. Η έγκαιρη ανίχνευση δυσκολιών στον δεσμό κατά τη λοχεία επιτρέπει την έγκαιρη εφαρμογή παρεμβάσεων και τη βελτίωση των περιγεννητικών εκβάσεων. Η Mother-to-Infant Bonding Scale (MIBS) αποτελεί ένα από τα πλέον διαδεδομένα εργαλεία αξιολόγησης του δεσμού μητέρας-βρέφους και έχει μεταφραστεί και προσαρμοστεί σε διάφορα γλωσσικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα. Σκοπός της παρούσας συστηματικής ανασκόπησης ήταν η αξιολόγηση της διαπολιτισμικής προσαρμογής και των ψυχομετρικών ιδιοτήτων της MIBS, καθώς και η συγκριτική αποτίμηση των διαθέσιμων γλωσσικών εκδόσεών της.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε συστηματική ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας στις βάσεις δεδομένων PubMed, CINAHL, PsycINFO και Scopus. Η αναζήτηση πραγματοποιήθηκε με τους όρους "Mother-to-Infant Bonding Scale", "MIBS", validation, psychometric, translation, cross-cultural adaptation και reliability. Συμπεριλήφθηκαν μελέτες που αφορούσαν την ανάπτυξη, τη μετάφραση, τη διαπολιτισμική προσαρμογή ή/και την ψυχομετρική αξιολόγηση της κλίμακας.

Αποτελέσματα

Στην ανασκόπηση συμπεριλήφθηκαν οκτώ μελέτες που αφορούσαν την ανάπτυξη και τη διαπολιτισμική προσαρμογή της MIBS σε διαφορετικά γλωσσικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα. Οι περισσότερες γλωσσικές εκδόσεις παρουσίασαν ικανοποιητική έως καλή εσωτερική συνοχή και τεκμηριωμένη εγκυρότητα κατασκευής και συγκλίνουσα εγκυρότητα. Ωστόσο, καταγράφηκαν σημαντικές διαφοροποιήσεις στη δομή των παραγόντων, στον αριθμό των διατηρούμενων ερωτημάτων και στους δείκτες αξιοπιστίας μεταξύ των μελετών. Σε ορισμένες πολιτισμικές προσαρμογές διατηρήθηκε η αρχική μορφή της κλίμακας, ενώ σε άλλες προτάθηκαν τροποποιημένα μοντέλα με αφαίρεση ερωτημάτων ή διαφορετική παραγοντική δομή, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι ψυχομετρικές ιδιότητες της MIBS επηρεάζονται από το πολιτισμικό και γλωσσικό πλαίσιο εφαρμογής της.

Συμπεράσματα

Η MIBS αποτελεί σύντομο, εύχρηστο και αξιόπιστο εργαλείο για την αξιολόγηση του δεσμού μητέρας-βρέφους και μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην κλινική πράξη και στην έρευνα. Ωστόσο, οι διαφορές που παρατηρούνται μεταξύ των πολιτισμικών προσαρμογών αναδεικνύουν την ανάγκη τοπικής ψυχομετρικής επικύρωσης πριν από την εφαρμογή της σε νέους πληθυσμούς.

Λέξεις Κλειδιά

MIBS, bonding, psychometrics, validation
ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A27

Στρατηγικές ασφάλειας για την πρόληψη πτώσεων νεογνών σε μαιευτική κλινική

Δήμητρα Πιλτσούλη¹, Μαριάνθη Παπακώστα², Φωτεινή Χατζηγρηγορίου³

1. Προϊσταμένη Μαία, MSc, Α' Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική ΑΠΘ, ΓΝ Παπαγεωργίου,

Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

2. Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Μαία, MSc, Α' Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική ΑΠΘ, ΓΝ Παπαγεωργίου

Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

3. Μαία, Α' Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική ΑΠΘ, ΓΝ Παπαγεωργίου Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

Εισαγωγή

Οι πτώσεις νεογνών εντός νοσοκομείου, αν και θεωρούνται σπάνιο συμβάν, αποτελούν έναν από τους πιο συχνά αναφερόμενους δείκτες ασφάλειας ασθενών στις μονάδες μητρότητας, ενώ σε μεγάλο βαθμό μπορούν να προληφθούν. Παρότι σπάνιο σε συχνότητα, μία πτώση έχει σοβαρές επιπτώσεις τόσο στην υγεία του νεογνού όσο και στην ψυχολογική επιβάρυνση της λεχιδας και ολόκληρης της οικογένειας.

Μέθοδοι

Η πρόληψη των πτώσεων νεογνών δεν απαιτεί μεγάλες οικονομικές επενδύσεις, αλλά κυρίως εκπαίδευση, συστηματικότητα και αλλαγή κουλτούρας ασφάλειας εντός του τμήματος. Οι κύριοι άξονες πρόληψης συνοψίζονται σε: • Αναγνώριση των παραγόντων κινδύνου • Συστηματική εκπαίδευση και επαγρύπνηση του προσωπικού • Συστηματική εκτίμηση κινδύνου πτώσης κατά την εισαγωγή της λεχιδας • Δομημένη συμβουλευτική της μητέρας και της οικογένειας για ασφαλείς στάσεις θηλασμού και τεχνικές ασφαλούς μεταφοράς του νεογνού • Καθιέρωση πρωτοκόλλου τακτικών γύρων ασφάλειας («safety rounds»), με έμφαση στις νυχτερινές ώρες • Σχεδιασμός ασφαλούς περιβάλλοντος χώρου

Αποτελέσματα

Στην Α' Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική του ΓΝ Παπαγεωργίου στην προσπάθεια ενίσχυσης της κουλτούρας ασφάλειας αναπτύχθηκαν γραπτές κατευθυντήριες οδηγίες για το προσωπικό, πραγματοποιήθηκαν ενδοκλινικά μαθήματα, ενώ η συγκεκριμένη θεματική ενότητα της πρόληψης έχει ενταχθεί στο εγχειρίδιο προσανατολισμού κάθε νεοεισερχόμενου στο τμήμα. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται και στη συμβουλευτική και εκπαίδευση των λεχιδων σε ασφαλείς χειρισμούς των νεογνών τους.

Συμπεράσματα

Η πρόληψη των πτώσεων νεογνών απαιτεί μια πολυπαραγοντική και συστηματική προσέγγιση, που συνδυάζει την εκπαίδευση του προσωπικού, την ενημέρωση της οικογένειας και τη θεσμοθέτηση σαφών πρωτοκόλλων ασφάλειας. Η επένδυση σε αυτόν τον τομέα δεν προστατεύει μόνο το νεογνό, αλλά ενισχύει και τη συνολική εμπειρία και εμπιστοσύνη της οικογένειας προς τις υπηρεσίες υγείας.

Λέξεις Κλειδιά

νεογνό, πτώση, ασφάλεια ασθενούς, νεογνική και μαιευτική φροντίδα, πρόληψη

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A28

ΠΕΡΙΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ: ΠΡΟΛΗΨΗ, ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Οι εμπειρίες των γυναικών από τη φροντίδα με επίγνωση του τραύματος στις υπηρεσίες μαιευτικής και μητρότητας και οι προεκτάσεις για τη μητρική ευημερία: μια ποιοτική συστηματική ανασκόπηση

Κλεάνθη Γουρουντή¹, Αντιγόνη Σαραντάκη¹, Δημήτριος Παπουτσής², Ειρήνη Οροβού², Σοφία Θωμάδη²

1. Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αιγάλεω, Ελλάδα

2. Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Πτολεμαΐδα, Ελλάδα

Εισαγωγή

Ένα σημαντικό ποσοστό γυναικών εισέρχεται στην εγκυμοσύνη και τον τοκετό με ιστορικό τραύματος, το οποίο μπορεί να διαμορφώσει τις εμπειρίες τους από τη μαιευτική φροντίδα και να αυξήσει την ευαλωτότητά τους σε ψυχολογική δυσφορία. Η Φροντίδα με Επίγνωση του Τραύματος (Trauma-Informed Care - TIC) προτείνεται όλο και περισσότερο στις υπηρεσίες μητρότητας ως μια προσέγγιση για την πρόωθηση της ασφάλειας, της αυτονομίας και της φροντίδας με σεβασμό.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε μια ποιοτική συστηματική ανασκόπηση σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες PRISMA 2020 και ENTREQ. Πραγματοποιήθηκε αναζήτηση σε πέντε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων (PubMed, Scopus, Web of Science, CINAHL και PsycINFO) για αξιολογημένες από ομοτίμους (peer-reviewed) ποιοτικές μελέτες που δημοσιεύθηκαν στα αγγλικά το χρονικό διάστημα μεταξύ 2017-2025. Οι επιλέξιμες μελέτες διερευνούσαν τις εμπειρίες των γυναικών σχετικά με πρακτικές φροντίδας με επίγνωση του τραύματος, ευαισθησία στο τραύμα ή συναφείς πρακτικές σε περιβάλλοντα μητρότητας. Η σύνθεση των δεδομένων έγινε με τη χρήση θεματικής σύνθεσης και η μεθοδολογική ποιότητα αξιολογήθηκε χρησιμοποιώντας τη λίστα ελέγχου ποιοτικών μελετών CASP.

Αποτελέσματα

Συμπεριλήφθηκαν δεκαπέντε ποιοτικές μελέτες. Εντοπίστηκαν τέσσερα πρωταρχικά αναλυτικά θέματα: • (α) δημιουργία ασφάλειας και πρόληψη επανατραυματισμού, • (β) επικοινωνία με σεβασμό και ενημερωμένη συγκατάθεση, • (γ) συναισθηματική επιβεβαίωση, εμπιστοσύνη και σχεσιακή εναρμόνιση, και • (δ) δύναμη, έλεγχος και αυτενέργεια (agency) των γυναικών στο πλαίσιο της μαιευτικής φροντίδας. Οι γυναίκες βίωσαν τη φροντίδα με επίγνωση του τραύματος όχι ως μια μεμονωμένη παρέμβαση, αλλά ως μια σχεσιακή προσέγγιση ενσωματωμένη στις καθημερινές κλινικές αλληλεπιδράσεις. Οι πρακτικές που υποστήριζαν την ψυχολογική ασφάλεια, την αυτονομία και τη συναισθηματική επιβεβαίωση ενίσχυαν την εμπιστοσύνη και τη συμμετοχή στη φροντίδα, ενώ η απαξιωτική επικοινωνία, η θεωρούμενη ως δεδομένη συγκατάθεση και οι άκαμπτες οργανωτικές δομές συνέβαλαν στη δυσφορία και την αποδυνάμωση.

Συμπεράσματα

Οι εμπειρίες των γυναικών υποδεικνύουν ότι η μαιευτική φροντίδα με επίγνωση του τραύματος είναι θεμελιωδώς σχεσιακή και εξαρτώμενη από το πλαίσιο, διαμορφούμενη από τις πρακτικές επικοινωνίας, τις οργανωτικές κουλτούρες και τις δομές φροντίδας. Η ενσωμάτωση των αρχών της επίγνωσης του τραύματος στη συνήθη μαιευτική πρακτική και φροντίδα μητρότητας μπορεί να βελτιώσει την ποιότητα της φροντίδας υποστηρίζοντας τα βιωματικά αποτελέσματα των γυναικών και τη σχεσιακή ευημερία καθ' όλη τη διάρκεια της περιγεννητικής περιόδου.

Λέξεις Κλειδιά

φροντίδα με επίγνωση του τραύματος, μαιευτική φροντίδα, εμπειρίες γυναικών, μητρική ευημερία

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A29

Γλωσσική και ψυχομετρική στάθμιση της κλίμακας αυτοεικόνας των γυναικείων γεννητικών οργάνων (female genital self-image scale) σε ελληνικό πληθυσμό

Χρυσή Γκόλα¹, Βικεντία Χαριζοπούλου², Θερμιστοκλής Μίκος³, Δημήτριος Γ. Γουλής⁴, Αγγελική Αντωνάκου¹

1. Τμήμα Μαιευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος, Θεσσαλονίκη

2. Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα

3. Α' Μαιευτική & Γυναικολογική Κλινική, Τμήμα Ιατρικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

4. Μονάδα Ενδοκρινολογίας της Αναπαραγωγής, Τμήμα Ιατρικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Εισαγωγή

Η αυτοεικόνα των γεννητικών οργάνων (Genital Self-Image - GSI) αποτελεί σημαντικό παράγοντα που επηρεάζει τη σεξουαλική λειτουργία και την ψυχολογική ευεξία των γυναικών. Παρά την κλινική της αξία, μέχρι σήμερα δεν υπήρχε σταθμισμένο εργαλείο για την αξιολόγηση της GSI στον ελληνικό πληθυσμό. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η πολιτισμική προσαρμογή και η αξιολόγηση των ψυχομετρικών ιδιοτήτων της κλίμακας Αυτοεικόνας Γυναικείων Γεννητικών Οργάνων (Female Genital Self-Image Scale - FGSIS) σε Ελληνίδες γυναίκες.

Μέθοδοι

Σε αυτή τη συγχρονική μελέτη συμμετείχαν 221 γυναίκες, οι οποίες συμπλήρωσαν τη μεταφρασμένη κλίμακα FGSIS (7 ερωτήσεων) και το Ερωτηματολόγιο Γυναικείας Σεξουαλικής Λειτουργίας (FSFI). Η ψυχομετρική αξιολόγηση περιελάμβανε τον έλεγχο εσωτερικής συνοχής (δείκτης Cronbach's alpha), την αξιοπιστία ελέγχου-επανελέγχου (Intraclass Correlation Coefficient - ICC) και τη δομική εγκυρότητα μέσω επιβεβαιωτικής παραγοντικής ανάλυσης (CFA). Επιπλέον, εξετάστηκαν οι συσχετίσεις μεταξύ των βαθμολογιών της FGSIS και του FSFI.

Αποτελέσματα

Το μέσο σκορ της FGSIS ήταν 22.23 (SD=3.91). Η κλίμακα επέδειξε εξαιρετική εσωτερική συνοχή ($\alpha=0.90$) και ικανοποιητική αξιοπιστία ελέγχου-επανελέγχου (ICC=0.25-0.78). Η δομική εγκυρότητα υποστήριξε πλήρως τη μονοδιάστατη δομή του εργαλείου. Διαπιστώθηκαν σημαντικές θετικές συσχετίσεις μεταξύ της FGSIS και της συνολικής βαθμολογίας του FSFI ($\rho=0.27$), καθώς και των περισσότερων επιμέρους τομέων του, με εξαίρεση τον πόνο, επιβεβαιώνοντας τη συγκλίνουσα εγκυρότητα. Παράλληλα, βρέθηκε ότι το υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο, η ατοκία και η απουσία σταθερής σχέσης αποτέλεσαν ανεξάρτητους προγνωστικούς παράγοντες για μια πιο θετική αυτοεικόνα των γεννητικών οργάνων.

Συμπεράσματα

Η ελληνική έκδοση της κλίμακας FGSIS αποτελεί ένα σύντομο, έγκυρο και αξιόπιστο εργαλείο. Η ενσωμάτωσή της στη μαιευτική φροντίδα και συμβουλευτική μπορεί να διευκολύνει την αναγνώριση γυναικών με αυξημένο κίνδυνο σεξουαλικής δυσφορίας και να υποστηρίξει μια πιο ολιστική προσέγγιση στη σεξουαλική υγεία της γυναίκας στην Ελλάδα.

Λέξεις Κλειδιά

κλίμακα FGSIS, αυτοεικόνα γεννητικών οργάνων, ψυχομετρία, στάθμιση, σεξουαλική λειτουργία

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A30

Μητρική και πατρική επιλόχεια κατάθλιψη: σύγχρονα δεδομένα για την αναγνώριση και αντιμετώπιση

Μαριάμ Φουντά, Ερμιόνη Παλάσκα
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή

Η επιλόχεια κατάθλιψη συνιστά τη συχνότερη ψυχική διαταραχή της περιγεννητικής περιόδου και επηρεάζει κυρίως τις μητέρες, χωρίς όμως να αποκλείεται η εμφάνισή της και στους πατέρες. Η διαταραχή μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τη γονική λειτουργικότητα, τη σχέση γονέα-βρέφους και τη συνολική ευημερία της οικογένειας. Παρά τη σημαντική επίδρασή της στην ψυχική υγεία των γονέων και στη λειτουργικότητα της οικογένειας, μεγάλο ποσοστό των περιστατικών παραμένει χωρίς διάγνωση.¹⁻³ Η παρούσα ανασκόπηση αποσκοπεί στην ενημέρωση των επαγγελματιών υγείας σχετικά με την έγκαιρη αναγνώριση, διάγνωση και τις διαθέσιμες θεραπευτικές προσεγγίσεις της μητρικής και πατρικής επιλόχειας κατάθλιψης. Επιπλέον, εξετάζονται τα διαθέσιμα εργαλεία ανίχνευσης και οι θεραπευτικές επιλογές με στόχο την προαγωγή της ψυχικής υγείας και της ευημερίας της οικογένειας.¹⁻³

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση με αναζήτηση στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων PubMed και Google Scholar αξιοποιώντας πρόσφατες πρωτογενείς μελέτες, συστηματικές ανασκοπήσεις και πανεπιστημιακά συγγράμματα.

Αποτελέσματα

Η Edinburgh Postnatal Depression Scale (EPDS) αποτελεί το πλέον μελετημένο και καλύτερα τεκμηριωμένο εργαλείο ανίχνευσης της επιλόχειας κατάθλιψης και μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο στις μητέρες όσο και στους πατέρες, αν και δεν έχει αναπτυχθεί ειδικά για την αξιολόγηση της πατρικής επιλόχειας κατάθλιψης.¹ Η θεραπευτική αντιμετώπιση περιλαμβάνει ψυχοθεραπευτικές και φαρμακευτικές παρεμβάσεις, ενώ η χορήγηση εκλεκτικών αναστολέων επαναπρόσληψης σεροτονίνης (SSRIs) θεωρείται ασφαλής κατά τον μητρικό θηλασμό.⁴ Παράλληλα, οι πατέρες με επιλόχεια κατάθλιψη συχνά εμφανίζουν αισθήματα ανεπάρκειας και δυσκολεύονται να αναζητήσουν βοήθεια λόγω κοινωνικού στίγματος και ελλιπούς ενημέρωσης, καθιστώντας απαραίτητη την εφαρμογή συστηματικού προσυμπτωματικού ελέγχου και στους δύο γονείς.² Επιπλέον, τα διαθέσιμα επιδημιολογικά δεδομένα δείχνουν ότι, παρότι η μετάβαση στην πατρότητα δεν φαίνεται να αυξάνει σημαντικά τον κίνδυνο σοβαρών ψυχιατρικών διαταραχών, η έγκαιρη αναγνώριση και υποστήριξη των ψυχικών δυσκολιών των νέων πατέρων παραμένει αναγκαία.³

Συμπεράσματα

Η έγκαιρη αναγνώριση και αντιμετώπιση της επιλόχειας κατάθλιψης είναι καθοριστική για την προστασία της ψυχικής υγείας των γονέων και την ευημερία της οικογένειας. Η εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας, ο προσυμπτωματικός έλεγχος και η ισότιμη υποστήριξη μητέρων και πατέρων μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση των υπηρεσιών περιγεννητικής ψυχικής υγείας και στη μείωση του κοινωνικού στίγματος.¹⁻⁴

Λέξεις Κλειδιά

επιλόχεια κατάθλιψη, πατρική επιλόχεια κατάθλιψη, edinburgh postnatal depression scale, περιγεννητική ψυχική υγεία.

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A31

Η επίδραση της τοκοφοβίας στον τρόπο τοκετού, το θηλασμό και τη σύνδεση μητέρας-νεογνού

Ευγενία Μπελέγρη, Μαρία Δάγλα, Κλεάνθη Γουρουντή, Βικτωρία Βιβιλάκη, Ερμιόνη Παλάσκα
Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η τοκοφοβία αποτελεί σημαντικό ζήτημα περιγεννητικής ψυχικής υγείας και έχει συσχετιστεί με αυξημένη πιθανότητα μαιευτικών παρεμβάσεων και αρνητική εμπειρία τοκετού.^{1,2} Ωστόσο, τα διαθέσιμα δεδομένα σχετικά με τη σχέση της με τον θηλασμό και τη σύνδεση μητέρας-νεογνού παραμένουν περιορισμένα.³ Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η διερεύνηση της σχέσης της τοκοφοβίας με τον τρόπο τοκετού, τον θηλασμό και τη σύνδεση μητέρας-νεογνού.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε ποσοτική, περιγραφική, και συσχετιστική μελέτη σε δείγμα 281 γυναικών που είχαν γεννήσει κατά τους προηγούμενους 24 μήνες. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω ανώνυμου ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου. Ο φόβος τοκετού αξιολογήθηκε αναδρομικά με τα εργαλεία Wijma Delivery Expectancy/Experience Questionnaire (W-DEQ A και W-DEQ B)⁴, ενώ συλλέχθηκαν δημογραφικά, μαιευτικά και περιγεννητικά στοιχεία, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τον θηλασμό και τη σύνδεση μητέρας-νεογνού. Η στατιστική ανάλυση περιλάμβανε περιγραφικές και επαγωγικές δοκιμασίες για τη διερεύνηση των συσχετίσεων μεταξύ των μεταβλητών.

Αποτελέσματα

Υψηλά επίπεδα τοκοφοβίας καταγράφηκαν στο 14.6% των γυναικών σύμφωνα με το W-DEQ A και στο 10.3% σύμφωνα με το W-DEQ B. Η αυξημένη τοκοφοβία συσχετίστηκε με μεγαλύτερη ιατροκοποίηση του τοκετού, με υψηλότερα ποσοστά προγραμματισμένης και επείγουσας καισαρικής τομής και με τάση για συχνότερη πρόκληση τοκετού, περινεοτομή, εμβρουσκία και μεγαλύτερη διάρκεια τοκετού, χωρίς όλες οι συσχετίσεις να είναι στατιστικά σημαντικές. Επιπλέον, οι γυναίκες με υψηλότερο φόβο αξιολόγησαν σημαντικά αρνητικότερα τη συνολική εμπειρία του τοκετού ($p < 0.001$). Η έναρξη του θηλασμού ήταν 94.7% και ο αποκλειστικός θηλασμός κατά την πρώτη εβδομάδα 52.3%. Παρότι η τοκοφοβία δεν επηρέασε σημαντικά τη διάρκεια του θηλασμού, συσχετίστηκε με συχνότερες δυσκολίες κατά τον θηλασμό και λιγότερο θετική συναισθηματική εμπειρία. Αναφορικά με τη σύνδεση μητέρας-νεογνού, οι γυναίκες με υψηλή τοκοφοβία παρουσίασαν χαμηλότερη συναισθηματική διαθεσιμότητα (36.6% έναντι 62.3%, $p < 0.001$) και συχνότερα ανέφεραν αρνητική επίδραση της εμπειρίας του τοκετού στη σύνδεσή τους με το νεογνό (53.6%, $p = 0.021$).

Συμπεράσματα

Η τοκοφοβία συνδέεται με δυσμενέστερες μαιευτικές και ψυχολογικές εκβάσεις και συσχετίζεται με την εμπειρία του τοκετού, τις επιμέρους πτυχές του θηλασμού και την πρώιμη σύνδεση μητέρας-νεογνού. Η έγκαιρη ανίχνευση του φόβου

τοκετού και η παροχή εξατομικευμένης μαιευτικής και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης ενδέχεται να συμβάλουν στη βελτίωση των περιγεννητικών εκβάσεων και της εμπειρίας των γυναικών.

Λέξεις Κλειδιά

τοκοφοβία, θηλασμός, σύνδεση μητέρας–νεογνού, Μαιευτική φροντίδα

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A32

Η αξία της συμπερίληψης της προγεννητικής ψυχικής υγείας στα μαθήματα προγεννητικής αγωγής και γονεϊκότητας

Περιστέρα Ζδράγκα

ΠΕ Μαία ΠΓΝ Λάρισας

Εισαγωγή

Η αξία της συμπερίληψης της περιγεννητικής ψυχικής υγείας στα μαθήματα προγεννητικής αγωγής και γονεϊκότητας Ολοκληρωμένη προσέγγιση της ψυχικής υγείας σημαίνει εξομείωση της ψυχικής με τη σωματική υγεία. Σε παγκόσμιο επίπεδο, η σημασία της υποστήριξης της Περιγεννητικής Ψυχικής Υγείας καταδεικνύεται μέσω των κατευθυντήριων οδηγιών των WHO[1], NICE[2], ACOG[3], RANZCOG[4], European Health Union[5].

Μέθοδοι

Στο Π.Γ.Ν. Λάρισας πραγματοποιήθηκαν μαθήματα προγεννητικής αγωγής και γονεϊκότητας, στα οποία εντασσόταν η έννοια της ψυχικής υγείας της γυναίκας κατά την κύηση και τη λοχεία. Στο πλαίσιο του μαθήματος, μέσω της διαπροσωπικής επαφής, γίνονταν η αποσαφήνιση και συνειδητοποίηση των εννοιών: Επιλόχεια κακοδιαθεσία (Postpartum Blues ή “baby blues”), Κατάθλιψη της Κύησης και Επιλόχειος Κατάθλιψη (Perinatal Postpartum Depression), Επιλόχειος Ψύχωση (Postpartum Psychosis). Παράλληλα, επισημαινόταν η σημαντικότητα της κοινωνικής υποστήριξης της εγκύου και νέας μητέρας, της αυτοφροντίδας της και της αναζήτησης βοήθειας από ειδικούς, εάν χρειαστεί. Βλέπουμε συχνά το φαινόμενο της κατάθλιψης της οικογένειας, κατά τη διάρκεια ή μετά την κατάθλιψη της μητέρας. Κατ’ επέκταση συστήνονταν η ανάγκη υποστήριξης και για τον σύντροφο. Επιπλέον, παρουσιάζονταν οι εξατομικευμένες μορφές διαχείρισης των περιγεννητικών ψυχικών διαταραχών.

Αποτελέσματα

Η διάδραση στο πλαίσιο του μαθήματος, καταδεικνύει την ανάγκη ενημέρωσης των εγκύων για ζητήματα ψυχικής υγείας με προσεκτικούς χειρισμούς. Η γυναίκα δεν πρέπει να φοβάται, να ρωτήσει και να διερευνήσει. Με την επικοινωνία και χωρίς να συγκαλύπτονται οι αδυναμίες, είναι ζητούμενο να συνειδητοποιεί την αξία να μην ορίζεται από τις καταστάσεις, αλλά να αναδεικνύεται ακόμα και με τις ατέλειές της, μέσα στην διαδρομή της.

Συμπεράσματα

Η μαία, μέσα από τη σχέση εμπιστοσύνης που χτίζει μαζί της, μπορεί να λειτουργήσει, μεταξύ άλλων, ως συνδετικός κρίκος ανάμεσα στη γυναίκα και τον ειδικό ψυχικής υγείας.

Λέξεις Κλειδιά

Λέξεις-κλειδιά: περιγεννητική ψυχική υγεία, πρόληψη, υποστήριξη

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A33

Τοκοφοβία και σχετικοί παράγοντες στην κύηση. νεότερα δεδομένα

Αναστασία Α. Χατζηπανταζή¹, Τζεννέτ Ρουσδέμ¹, Θεόνη Ι. Τρουβά²

1. Φοιτήτρια, Τμήμα Μαιευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

2. Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Μαιευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η τοκοφοβία αποτελεί μια ψυχολογική διαταραχή που χαρακτηρίζεται από έντονο και δυσανάλογο φόβο για την κύηση και τον τοκετό. Η κατανόηση του φαινομένου είναι σημαντική για την σύγχρονη μαιευτική πρακτική, καθώς συμβάλλει στην βελτίωση της μαιευτικής φροντίδας και της θετικής εμπειρίας του τοκετού.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε συστηματική αναζήτηση επιστημονικών άρθρων, ανασκοπήσεων και ερευνητικών μελετών της τελευταίας πενταετίας στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων «Pubmed» και «Google Scholar». Τα επιλεγμένα άρθρα αφορούν την αιτιολογία, την διαχείριση της τοκοφοβίας και την σχέση της με την επιλογή του τρόπου τοκετού.

Αποτελέσματα

Η ανασκόπηση ανέδειξε ότι η τοκοφοβία σχετίζεται με ιστορικό αγχωδών διαταραχών, προηγούμενες τραυματικές εμπειρίες τοκετού, ανεπαρκή κοινωνική υποστήριξη και έλλειψη προγεννητικής εκπαίδευσης. Επιπλέον συσχετίζεται με αυξημένη πιθανότητα καισαρικής τομής χωρίς ιατρική ένδειξη, μειωμένη αίσθηση ελέγχου, δυσκολία στη δημιουργία δεσμού μητέρας–νεογνού, καθώς και αυξημένο κίνδυνο πρόωρου τοκετού. Η έγκαιρη ανίχνευση μέσω έγκυρων εργαλείων αξιολόγησης, όπως το ερωτηματολόγιο Wijma, η προγεννητική εκπαίδευση και η εξατομικευμένη ψυχολογική υποστήριξη συμβάλλουν στη μείωση της τοκοφοβίας και στη βελτίωση της εμπειρίας του τοκετού.

Συμπεράσματα

Η τοκοφοβία αποτελεί σημαντική πρόκληση για την μαιευτική φροντίδα. Η έγκαιρη ανίχνευση και η παροχή κατάλληλης υποστήριξης μπορούν να συμβάλλουν στην βελτίωση της εμπειρίας του τοκετού και των μαιευτικών εκβάσεων. Οι μαίες μέσω της συμβουλευτικής και των μαθημάτων προετοιμασίας επιδρούν σημαντικά στην μείωση της τοκοφοβίας. Η ευαισθητοποίηση και η έρευνα σχετικά με την αλληλεπίδραση της τοκοφοβίας με την ψυχική υγεία της μητέρας είναι απαραίτητες για την κλινική πρακτική και τις στρατηγικές δημόσιας υγείας.

Λέξεις Κλειδιά

tokophobia, pregnancy, midwifery care, psychology health, labor experience

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A34

Η επίδραση του άγχους και του στρες των εγκύων γυναικών χαμηλού και υψηλού κινδύνου στην ποιότητα ζωής τους

Μαρία Παρουσία

Τ.Ε.Π Μ/Γ, Γ.Ν Ιπποκράτειο, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η μελέτη της ποιότητας ζωής αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την αξιολόγηση ιατρικών παρεμβάσεων και την λήψη αποφάσεων. Η κύηση είναι μία ευάλωτη περίοδος για την γυ-

ναίκα και η ποιότητα ζωής της επηρεάζεται από πολλές παραμέτρους.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε ποσοτική έρευνα για την επίδραση του άγχους και του στρες στην ποιότητα ζωής εγκύων γυναικών χαμηλού και υψηλού κινδύνου. Το δείγμα αποτέλεσαν 150 γυναίκες, έχοντας ως κριτήρια ένταξης τη διάρκεια της κύησης και τη παρακολούθηση στο Γ.Ν Θεσσαλονίκης «Ιπποκράτειο». Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω σταθμισμένων και μεταφρασμένων στην ελληνική γλώσσα ερωτηματολογίων (STAI, DASS21 και SF- 12), ανώνυμα και με συγκατάθεση. Για την περιγραφή των μεταβλητών χρησιμοποιήθηκαν οι απόλυτες (N) και οι σχετικές (%) συχνότητες, οι μέσες τιμές, οι τυπικές αποκλίσεις και η διάμεσος. Χρησιμοποιήθηκε επίσης ο γραμμικός συντελεστής συσχέτισης Pearson και ο παραμετρικός έλεγχος t- test. Η αξιοπιστία των εργαλείων προσδιορίστηκε με το δείκτη Cronbach's α και οι κλίμακες θεωρήθηκαν αποδεκτές με αξιοπιστία $\geq 0,700$. Το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας τέθηκε στο ($p < 0,05$). Όλες οι αναλύσεις διεξήχθησαν χρησιμοποιώντας το στατιστικό λογισμικό SPSS v.25.

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι η σύγκριση του μέσου όρου και της τυπικής απόκλισης για το γενικό ($p = 1,97$) και παροδικό άγχος ($p = 2,02$) και για τις κλίμακες του στρες ($p = 0,71$) και του άγχους ($p = 0,53$) εμφάνισε τιμές χαμηλότερες του μέσου όρου των τιμών των μεταβλητών. Παρόμοια εικόνα εμφανίζουν και οι τιμές της σωματικής και ψυχικής υγείας, οι οποίες ξεπερνούν τον μέσο όρο των τιμών των μεταβλητών. Κατά την συσχέτιση άγχους- στρες και του άγχους με την σωματική και ψυχική υγεία των εγκύων δημιουργείται μια αντιστρόφως ανάλογη σχέση, με τιμές ($p < 0,05$) και επίπεδο εμπιστοσύνης 99%. Η μεταβλητή για τα έτη του γάμου μιας γυναίκας έδειξε σημαντικότητα στη στατιστική τιμή του παράγοντα στρες ($p < 0,05$).

Συμπεράσματα

Η αύξηση του άγχους και του στρες οδηγεί σε μειωμένα επίπεδα σωματικής και ψυχικής υγείας των εγκύων. Οι γυναίκες με πολυετή έγγαμο βίο παρουσίασαν υψηλότερο επίπεδο στρες. Η επιλεγμένη καισαρική τομή, αποτελεί παράγοντα αύξησης του άγχους και του στρες των γυναικών. Οι γυναίκες της ομάδας υψηλού κινδύνου βιώνουν υψηλότερο στρες και άγχος που επιδρά πιο έντονα στην ψυχική τους υγεία.

Λέξεις Κλειδιά

άγχος, στρες, ποιότητα ζωής, κύηση

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A35

ΠΡΟΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΓΟΝΕΪΚΟ ΡΟΛΟ

Γνώσεις, στάσεις και αντιλήψεις μαιών-μαιευτών και μαιευτήρων-γυναικολόγων σχετικά με τη σεξουαλική δραστηριότητα κατά την κύηση: συγχρονική μελέτη στην Ελλάδα

Ελένη Χαριτοπούλου¹, Δήμητρα Μεταλλινού¹, Βικεντία Χαρισσοπούλου¹, Αγγελική Μπώλου¹, Αθηνά Διαμάντη¹, Ειρήνη Αθηνά Αβραμίδου², Γιαννούλα Κύρκου¹
1. Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα
2. Τμήμα Μαιευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος,

Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η σεξουαλική υγεία αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της συνολικής ευεξίας της γυναίκας και σημαντική διάσταση της ποιότητας μαιευτικής φροντίδας. Κατά τη διάρκεια της κύησης, οι σωματικές, ορμονικές και ψυχολογικές μεταβολές συχνά επηρεάζουν τη σεξουαλική ζωή του ζευγαριού, ενώ η έλλειψη αξιοπιστίας ενημέρωσης μπορεί να ενισχύσει φόβους και λανθασμένες αντιλήψεις. Οι επαγγελματίες υγείας διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην παροχή τεκμηριωμένης συμβουλευτικής και στην προαγωγή της σεξουαλικής υγείας των εγκύων. Σκοπός της μελέτης ήταν η διερεύνηση των γνώσεων, των στάσεων και των αντιλήψεων μαιών-μαιευτών και μαιευτήρων-γυναικολόγων στην Ελλάδα σχετικά με τη σεξουαλική δραστηριότητα κατά την κύηση.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε συγχρονική μελέτη με τη συμμετοχή 121 επαγγελματιών υγείας, εκ των οποίων 73 ήταν μαιές και 48 μαιευτήρες-γυναικολόγοι. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με ανώνυμο, αυτοσυμπληρούμενο ερωτηματολόγιο που διερευνούσε τις γνώσεις, τις στάσεις και τις αντιλήψεις των συμμετεχόντων σχετικά με τη σεξουαλική δραστηριότητα κατά την κύηση. Για τη στατιστική ανάλυση χρησιμοποιήθηκαν κατάλληλες μη παραμετρικές δοκιμασίες και πολλαπλή γραμμική παλινδρόμηση.

Αποτελέσματα

Η συντριπτική πλειονότητα των συμμετεχόντων (97.5%) θεώρησε τη σεξουαλική δραστηριότητα κατά την κύηση ως ωφέλιμη. Οι μαιές-μαιευτές παρουσίασαν σημαντικά υψηλότερο επίπεδο γνώσεων σε σύγκριση με τους μαιευτήρες-γυναικολόγους (67.7 ± 18.0 vs. 54.8 ± 24.2 , $p=0.001$) και συχνότερα αναγνώρισαν τα οφέλη της σεξουαλικής δραστηριότητας τόσο για το ζευγάρι όσο και για την ομαλή εξέλιξη της κύησης (46.6% vs. 27.1% , $p=0.031$). Παράλληλα, οι περισσότερες μαιές-μαιευτές εκτίμησαν ότι οι έγκυες δεν λαμβάνουν επαρκή ενημέρωση για ζητήματα σεξουαλικής υγείας (93.2% vs. 68.8% , $p<0.001$). Αντίθετα, οι μαιευτήρες-γυναικολόγοι ήταν πιθανότερο να συστήνουν περιορισμούς στη σεξουαλική δραστηριότητα ακόμη και σε κυήσεις χαμηλού κινδύνου (56.2% vs 62.5% , $p=0.007$).

Συμπεράσματα

Τα ευρήματα υπογραμμίζουν την ανάγκη ενίσχυσης της εκπαίδευσης των επαγγελματιών υγείας και ανάπτυξης τεκμηριωμένων κατευθυντήριων οδηγιών για τη συμβουλευτική σχετικά με τη σεξουαλική υγεία κατά την κύηση. Παράλληλα, αναδεικνύουν τη σημασία της συμβολής των μαιών και μαιευτών στη συμβουλευτική για τη σεξουαλική υγεία κατά την κύηση και στην παροχή ολοκληρωμένης και εξατομικευμένης γυναικοκεντρικής φροντίδας, που ανταποκρίνεται στις ανάγκες της εγκύου και του συντρόφου της.

Λέξεις Κλειδιά

σεξουαλική υγεία, κύηση, μαιές-μαιευτές, μαιευτήρες-γυναικολόγοι, μαιευτική φροντίδα

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A36

Επαναπροσδιορίζοντας Τον Ρόλο Του Πλάνου Τοκετού: Μια Βιβλιογραφική Προσέγγιση Της Επικοινωνίας Στη Μαιευτική Φροντίδα

Νικολέτα Χατζηπαναγιωτίδου, Δημήτριος Παπουτσής

Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Πτολεμαΐδα, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η προαγωγή της ανθρωποκεντρικής μαιευτικής φροντίδας προϋποθέτει ουσιαστική επικοινωνία και ενεργό συμμετοχή της γυναίκας στη λήψη αποφάσεων. Τα πλάνα τοκετού εισήχθησαν τη δεκαετία του 1980 με στόχο την καταγραφή των επιθυμιών των γυναικών σχετικά με τον τοκετό τους όμως, η σύγχρονη βιβλιογραφία υποστηρίζει ότι η πραγματική τους αξία υπερβαίνει την συμπλήρωση του εγγράφου και έγκειται στην διαδικασία της επικοινωνίας που προωθείται μεταξύ της γυναίκας, του συντρόφου και των επαγγελματιών υγείας.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση της σύγχρονης ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας εστιάζοντας σε άρθρα των τελευταίων δέκα ετών (2015–2025) που δημοσιεύθηκαν σε επιστημονικές βάσεις δεδομένων όπως PubMed, Scopus και Google Scholar. Συμπεριλήφθηκαν άρθρα που αφορούσαν τον ρόλο των πλάνων τοκετού στη μαιευτική φροντίδα, με έμφαση στην επικοινωνία, την ενημερωμένη συναίνεση, την από κοινού λήψη αποφάσεων και την εμπειρία του τοκετού.

Αποτελέσματα

Η βιβλιογραφία δείχνει ότι τα πλάνα τοκετού μπορούν να προάγουν τον ουσιαστικό διάλογο μεταξύ των γυναικών, των συντρόφων τους και της μαιευτικής τους ομάδας, ενώ επίσης ενισχύουν την ενεργό συμμετοχή των γυναικών στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις ιατρικές διαδικασίες. Τα πλάνα τοκετού ως εργαλείο επικοινωνίας συσχετίζονται με βελτιωμένη ικανοποίηση των γυναικών από την εμπειρία του τοκετού τους και αναφέρεται ότι συμβάλλουν στη μείωση των αναφορών για την πραγματοποίηση παρεμβάσεων χωρίς ενημερωμένη συγκατάθεση. Η αξία τους γίνεται ιδιαίτερα εμφανής σε μαιευτικά περιστατικά υψηλού κινδύνου, όπου λειτουργούν ως εξατομικευμένα επικοινωνιακά εργαλεία με στόχο τη λήψη ενημερωμένων αποφάσεων καθώς και την παροχή συναισθηματικής υποστήριξης.

Συμπεράσματα

Η αναδιαμόρφωση των πλάνων τοκετού ως εργαλείων επικοινωνίας υποστηρίζεται από την σύγχρονη βιβλιογραφία και μετατοπίζει την έμφαση από την απλή συμπλήρωσή τους στην προώθηση του παραγωγικού διαλόγου. Η αλλαγή του τρόπου χρήσης τους αναμένεται να ενισχύσει τόσο την μαιευτική κλινική πράξη όσο και την έρευνα πάνω στον τομέα της εξατομικευμένης ανθρωποκεντρικής μαιευτικής φροντίδας.

Λέξεις Κλειδιά

Πλάνο τοκετού, ανθρωποκεντρική μαιευτική φροντίδα, επικοινωνία, ενημερωμένη συναίνεση, από κοινού λήψη αποφάσεων.

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A37

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΓΚΥΜΟΣΥΝΗΣ

Η χρήση αλκοόλ κατά τη διάρκεια της κύησης: διεθνείς συστάσεις και ο ρόλος των μαιών/ των & των επαγγελματιών υγείας

Αγγελική Καλυκάκη¹, Ελευθερία Ταουσάνη²

1. Διπλ. Μαία, MSc, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου (ΠΑΓΝΗ), Ηράκλειο, Ελλάδα

2. Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Μαιευτικής, Διεθνές

Πανεπιστήμιο της Ελλάδας (ΔΙΠΑΕ), Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η κατανάλωση αλκοόλ στην εγκυμοσύνη αποτελεί σημαντικό πρόβλημα δημόσιας υγείας, καθώς αυξάνει τον κίνδυνο δυσμενών εκβάσεων, συμπεριλαμβανομένων των Διαταραχών του Φάσματος του Εμβρυϊκού Αλκοολικού Συνδρόμου (Fetal Alcohol Spectrum Disorders – FASD).^{1,2} Παρότι οι διεθνείς κατευθυντήριες οδηγίες συνιστούν καθολικό προσυμπτωματικό έλεγχο και αποχή από το αλκοόλ στην εγκυμοσύνη, η εφαρμογή τους παραμένει περιορισμένη.¹²⁻¹⁵ Οι Μαιές/τές και οι επαγγελματίες υγείας διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην έγκαιρη αναγνώριση της κατανάλωσης αλκοόλ και στην παροχή συμβουλευτικής παρέμβασης.^{5,6,8,10}

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας. Αναζητήθηκαν επιστημονικά άρθρα και συστηματικές ανασκοπήσεις στη βάση δεδομένων PubMed καθώς και διεθνείς κατευθυντήριες οδηγίες (WHO, RCOG, NHS, NICE, UK Department of Health and Social Care). Σκοπός της μελέτης είναι η παρουσίαση των επιπτώσεων της προγεννητικής έκθεσης στο αλκοόλ και των πρακτικών προσυμπτωματικού ελέγχου στην κύηση. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στις μελέτες που αξιολογούν τις γνώσεις, στάσεις και πρακτικές (Knowledge, Attitudes and Practices – KAP) των επαγγελματιών υγείας σχετικά με την ανίχνευση και διαχείριση της κατανάλωσης αλκοόλ κατά την κύηση.

Αποτελέσματα

Η βιβλιογραφία καταδεικνύει ότι δεν υπάρχει ασφαλής κατανάλωση αλκοόλ κατά την εγκυμοσύνη.^{1,2,12-15} Η προγεννητική έκθεση σχετίζεται με αυξημένο κίνδυνο πρόωρου τοκετού, χαμηλού βάρους γέννησης και νευροαναπτυξιακών διαταραχών που εντάσσονται στο φάσμα του FASD.^{1,2} Οι διεθνείς οδηγίες υποστηρίζουν τον καθολικό προσυμπτωματικό έλεγχο, τη χρήση των εργαλείων T-ACE, TWEAK, AUDIT και AUDIT-C και σύντομες συμβουλευτικές παρεμβάσεις.^{6,12-15} Οι μελέτες για τις γνώσεις, στάσεις και πρακτικές των επαγγελματιών υγείας ανέδειξαν χάσμα μεταξύ γνώσεων και εφαρμογής συστηματικών παρεμβάσεων στην κλινική πράξη.^{5,7,9-11} Βασικά εμπόδια αποτελούν η ανεπαρκής εκπαίδευση σχετικά με το FASD, η έλλειψη δεξιοτήτων, η χαμηλή αυτοπεποίθηση, η απουσία πρωτοκόλλων και η ανησυχία για πιθανή στιγματοποίηση των εγκύων.^{5,7-10}

Συμπεράσματα

Η καθολική ανίχνευση της κατανάλωσης αλκοόλ πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της προγεννητικής φροντίδας.¹²⁻¹⁵ Η ενίσχυση των γνώσεων και δεξιοτήτων των επαγγελματιών υγείας μέσω εκπαίδευσης, η εφαρμογή τεκμηριωμένων πρωτοκόλλων και η ανάπτυξη μη στιγματιστικών προσεγγίσεων μπορούν να συμβάλουν στην έγκαιρη αναγνώριση της χρήσης αλκοόλ και στην πρόληψη των Διαταραχών του Φάσματος του Εμβρυϊκού Αλκοολικού Συνδρόμου.^{5,7,9,10} Η διερεύνηση των γνώσεων, στάσεων και πρακτικών των επαγγελματιών υγείας μπορεί να υποστηρίξει τον σχεδιασμό στοχευμένων εκπαιδευτικών παρεμβάσεων.^{5,7,9-11}

Λέξεις Κλειδιά

αλκοόλ, εγκυμοσύνη, επαγγελματίες υγείας, προσυμπτωματικός έλεγχος, γνώσεις και στάσεις.

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A38

Μοριακός χαρακτηρισμός εξωσωμάτων σε

πλάσμα εγκύων και λεχωίδων γυναικών

Κωνσταντίνα Νούσια
Μαία, MSc, PhD, Αθήνα, Ελλάδα

Εισαγωγή

Τα εξωσώματα αποτελούν μικρά εξωκυττάρια κυστίδια που συμμετέχουν ενεργά στη διακυτταρική επικοινωνία, μεταφέροντας βιολογικά ενεργά μόρια όπως πρωτεΐνες, λιπίδια, DNA και μη κωδικοποιητικά RNA. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα microRNAs (miRNAs) και τα μακρά μη κωδικοποιητικά RNA (lncRNAs), τα οποία διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη γονιδιακή ρύθμιση και στη διατήρηση της κυτταρικής ομοιόστασης. Τα miRNAs ρυθμίζουν μετα-μεταγραφικά μεγάλο ποσοστό των γονιδίων που κωδικοποιούν πρωτεΐνες και συμμετέχουν στη ρύθμιση της φλεγμονώδους απόκρισης, της ανοσολογικής λειτουργίας και πολλών φυσιολογικών διεργασιών. Η διαταραχή της έκφρασής τους έχει συσχετιστεί με παθολογικές καταστάσεις, όπως η σήψη, τα αυτοάνοσα νοσήματα, τα καρδιαγγειακά νοσήματα και οι κακοήθειες. Κατά την κύηση, πλακουντιακά miRNAs ανιχνεύονται στο μητρικό αίμα και φαίνεται να συμβάλλουν στην επικοινωνία μητέρας-εμβρύου και στην προσαρμογή του οργανισμού στις απαιτήσεις της εγκυμοσύνης. Παράλληλα, τα lncRNAs αποτελούν σημαντικούς ρυθμιστές της γονιδιακής έκφρασης, συμμετέχοντας σε επιγενετικούς και μετα-μεταγραφικούς μηχανισμούς. Πρόσφατες μελέτες έχουν αναδείξει τη συμβολή τους στην παθοφυσιολογία μαιευτικών επιπλοκών, όπως η προεκλαμψία και ο σακχαρώδης διαβήτης κύησης, ενώ ορισμένα lncRNAs φαίνεται να ασκούν σημαντική επιγενετική επίδραση και στο ανοσοποιητικό σύστημα του νεογνού.

Μέθοδοι

Στο πλαίσιο της μελέτης συλλέχθηκαν δείγματα περιφερικού μητρικού αίματος κατά τη διάρκεια της κύησης, καθώς και πλακουντιακού αίματος ή αίματος ομφαλίου λώρου μετά τον τοκετό. Τα δείγματα χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία βιοτράπεζας DNA και εξωσωμάτων, με σκοπό τη μελέτη μορίων που σχετίζονται με την επιγενετική ρύθμιση, όπως τα miRNAs, lncRNAs, mRNAs και οι πρωτεΐνες. Οι εργαστηριακές αναλύσεις πραγματοποιήθηκαν στην Ειδική Μονάδα Στοματοπροσωπικής Γενετικής της Α' Παιδιατρικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, στο Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Υγείας Μητέρας, Παιδιού και Ιατρικής Ακριβείας και στο Εργαστήριο Ενδοκρινολογίας και Μεταβολισμού του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών.

Αποτελέσματα

Η απομόνωση των εξωσωμάτων και του εξωσωματικού RNA ολοκληρώθηκε επιτυχώς από όλα τα διαθέσιμα δείγματα. Η σύνθεση cDNA πραγματοποιήθηκε επιτυχώς, παρέχοντας επαρκές γενετικό υλικό για την ποσοτική ανάλυση των miRNAs και lncRNAs με qRT-PCR. Παράλληλα, δημιουργήθηκε βιοτράπεζα δειγμάτων DNA, εξωσωμάτων και RNA, η οποία αποτελεί πολύτιμη υποδομή για τη μελλοντική διερεύνηση μοριακών βιοδεικτών που σχετίζονται με την κύηση και τις επιπλοκές της.

Συμπεράσματα

Η μελέτη των εξωσωμάτων και του εξωσωματικού γενετικού υλικού αναδεικνύεται ως ένα ιδιαίτερα ελπιδοφόρο πεδίο στη μαιευτική και την περιγεννητική ιατρική. Τα miRNAs και τα lncRNAs φαίνεται να συμμετέχουν σε σημαντικούς μηχανισμούς της φυσιολογικής κύησης και της επικοινωνίας μητέρας-πλακούντα-εμβρύου, ενώ οι μεταβολές στην έκφρασή

τους ενδέχεται να αποτελέσουν πρώιμους βιοδείκτες για επιπλοκές της κύησης. Η δημιουργία βιοτράπεζας εξωσωμάτων και γενετικού υλικού αποτελεί σημαντική ερευνητική υποδομή για τη μελλοντική μελέτη μοριακών μηχανισμών και την ανάπτυξη νέων διαγνωστικών και προγνωστικών εργαλείων. Η περαιτέρω διερεύνηση των εξωσωματικών miRNAs και lncRNAs αναμένεται να συμβάλει στην εφαρμογή της ιατρικής ακριβείας στη μαιευτική, επιτρέποντας την έγκαιρη αναγνώριση γυναικών υψηλού κινδύνου και την εξατομίκευση της προγεννητικής φροντίδας.

Λέξεις Κλειδιά

miRNAs και τα lncRNAs, εξωσώματα, κύηση, λοχεία
ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A39

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΑΙΑΣ/ΤΟΥ ΜΑΙΕΥΤΗ

Η αυτοεικόνα των γεννητικών οργάνων στην περιγεννητική περίοδο: ένα βιοψυχοκοινωνικό πλαίσιο για τη μαιευτική συμβουλευτική

Χρυσή Γκόλα¹, Βικεντία Χαριζοπούλου², Ιάκωβος Θεοδουλίδης³, Σοφία Τσιαπακίδου³, Θεμιστοκλής Μίκος³, Δημήτριος Γ. Γουλής⁴, Αγγελική Αντωνάκου¹

1. Τμήμα Μαιευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος, Θεσσαλονίκη

2. Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα

3. Α' Μαιευτική & Γυναικολογική Κλινική, Τμήμα Ιατρικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

4. Μονάδα Ενδοκρινολογίας της Αναπαραγωγής, Τμήμα Ιατρικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Εισαγωγή

Η αυτοεικόνα των γεννητικών οργάνων (Genital Self-Image - GSI) αποτελεί θεμελιώδη συνιστώσα της γυναικείας σεξουαλικής υγείας και ψυχολογικής ευημερίας. Κατά την περιγεννητική περίοδο, οι βαθιές ανατομικές αλλαγές και τα τραύματα του τοκετού επηρεάζουν σημαντικά την αντίληψη της γυναίκας για το σώμα της. Παρά την κλινική σημασία της GSI, κατά την παροχή μαιευτικής φροντίδας συχνά παραβλέπει η ολιστική ψυχοσεξουαλική υποστήριξη.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε αφηγηματική ανασκόπηση (narrative review) της σύγχρονης βιβλιογραφίας με σκοπό τη σύνθεση των δεδομένων σχετικά με τη σχέση GSI, μαιευτικών παρεμβάσεων και σεξουαλικής λειτουργίας. Βάσει των ευρημάτων, αναπτύχθηκε ένα δομημένο πλαίσιο (framework) μαιευτικής συμβουλευτικής.

Αποτελέσματα

Τα ευρήματα επιβεβαιώνουν μια ισχυρή θετική συσχέτιση μεταξύ του GSI και της σεξουαλικής λειτουργίας. Αν και το συνολικό GSI σκορ παραμένει σχετικά σταθερό από την κύηση στη λοχεία, οι ανησυχίες των γυναικών για την εμφάνιση των γεννητικών τους οργάνων αυξάνονται. Ο τρόπος τοκετού επιδρά καθοριστικά: οι γυναίκες με κοιλιακό τοκετό και περινεϊκό τραύμα αναφέρουν συχνότερα δυσπαρευνία, ανεπαρκή λίπανση, χαμηλότερο GSI σκορ και αυξημένο σεξουαλικό στρες συγκριτικά με όσες γέννησαν με καισαρική τομή. Επιπλέον, συγκρίνοντας τις ρήξεις 2ου βαθμού με την επισιοτομή,

η δεύτερη καθυστερεί σημαντικά την έναρξη των σεξουαλικών επαφών (>50 ημέρες). Καθώς η GSI προβλέπει παραμέτρους όπως η επιθυμία, η διέγερση και ο οργασμός, προτείνεται ένα νέο πλαίσιο μαιευτικής συμβουλευτικής: (α) Προγεννητική εκπαίδευση για προετοιμασία στις σωματικές αλλαγές, (β) Συστηματική αξιολόγηση λοχείας με σταθμισμένα εργαλεία (π.χ. FGSIS, Carol Scale) ως μέσο έναρξης ευαίσθητων συζητήσεων, και (γ) Στοχευμένη μεταγεννητική συμβουλευτική, εστιασμένη στην αντιμετώπιση του πόνου και την προσαρμογή του ζεύγους.

Συμπεράσματα

Η GSI αποτελεί καθοριστικό ρυθμιστή της ψυχοσεξουαλικής υγείας περιγεννητικά. Η ενσωμάτωση αυτού του βιοψυχοκοινωνικού πλαισίου στη μαιευτική πρακτική ενθαρρύνει την ανοιχτή επικοινωνία, καταρρίπτει τα κοινωνικά ταμπού και δι-ασφαλίζει την ολιστική υποστήριξη της σεξουαλικής ανθεκτικότητας των νέων μητέρων.

Λέξεις Κλειδιά

αυτοεικόνα γεννητικών οργάνων, περιγεννητική περίοδος, σεξουαλική υγεία, μαιευτική φροντίδα, επισιοτομή, δυσπαρευνία
ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A40

Περιβαλλοντικοί ενδοκρινικοί διαταράκτες και επιγενετικές αλλαγές στην αναπαραγωγική υγεία: Επιπτώσεις για τη μητέρα, το έμβρυο και τις επόμενες γενιές

Έλενα Γκίκα, Αθηνά Διαμάντη

Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αιγάλεω, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η αυξανόμενη έκθεση σε περιβαλλοντικούς ενδοκρινικούς διαταράκτες αποτελεί σημαντικό ζήτημα δημόσιας υγείας, καθώς οι ουσίες αυτές μπορούν να επηρεάσουν τη λειτουργία του ενδοκρινικού συστήματος και να προκαλέσουν επιγενετικές μεταβολές με επιπτώσεις στην αναπαραγωγική υγεία. Οι επιδράσεις τους είναι πιθανό να εκδηλώνονται κατά τη διάρκεια κρίσιμων αναπτυξιακών περιόδων, όπως η προ-συλληπτική και η εμβρυϊκή ζωή, και ενδέχεται να μεταβιβάζονται στις επόμενες γενιές. Σκοπός της παρούσας διερευνητικής ανασκόπησης ήταν η χαρτογράφηση των διαθέσιμων επιστημονικών δεδομένων σχετικά με τη σχέση των περιβαλλοντικών ενδοκρινικών διαταρακτών με τις επιγενετικές αλλαγές που επηρεάζουν την αναπαραγωγική υγεία, καθώς και η ανάδειξη των πιθανών διαγενεακών συνεπειών και των προεκτάσεων για τη μαιευτική φροντίδα.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε διερευνητική ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας της περιόδου 2005–2025 μέσω των βάσεων δεδομένων PubMed, Scopus, Web of Science και Google Scholar. Η αναζήτηση πραγματοποιήθηκε με συνδυασμό των όρων «Endocrine Disrupting Chemicals», «epigenetics», «reproductive health» και «transgenerational effects». Συμπεριλήφθηκαν πρωτογενείς μελέτες, συστηματικές ανασκοπήσεις και επιστημονικές δηλώσεις διεθνών οργανισμών που διερευνούσαν τη σχέση των ενδοκρινικών διαταρακτών με επιγενετικούς μηχανισμούς και την αναπαραγωγική υγεία.

Αποτελέσματα

Οι περιβαλλοντικοί ενδοκρινικοί διαταράκτες επηρεάζουν βασικούς επιγενετικούς μηχανισμούς (π.χ. μεθυλίωση του DNA,

τροποποιήσεις των ισονών και έκφραση των microRNA), οδηγώντας σε μεταβολές της γονιδιακής έκφρασης. Οι μεταβολές αυτές έχουν συσχετισθεί με διαταραχές της σπερματογένεσης, μειωμένη ποιότητα σπέρματος, διαταραχές της ωορρηξίας, ενδομητρίωση, Πολυενδοκρινικό Μεταβολικό Ορθικό Σύνδρομο και μειωμένη γονιμότητα. Επιπλέον, υπάρχουν ενδείξεις ότι επηρεάζουν τη δεκτικότητα του ενδομητρίου, την εμφύτευση του εμβρύου, την πλακουντιακή λειτουργία και την έκβαση της κύησης. Η έκθεση κατά την προ-συλληπτική περίοδο και την ενδομήτρια ζωή αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την εγκατάσταση επιγενετικών μεταβολών, οι οποίες δύνανται να διατηρηθούν και να μεταβιβαστούν στις επόμενες γενιές, επηρεάζοντας τη μελλοντική αναπαραγωγική και γενικότερη υγεία των απογόνων.

Συμπεράσματα

Οι περιβαλλοντικοί ενδοκρινικοί διαταράκτες αποτελούν αναδυόμενο παράγοντα κινδύνου για την αναπαραγωγική και περιγεννητική υγεία μέσω επιγενετικών μηχανισμών. Η έγκαιρη αναγνώριση των περιβαλλοντικών παραγόντων κινδύνου, η προαγωγή της περιβαλλοντικής υγείας και η παροχή τεκμηριωμένης συμβουλευτικής από μαιείς/μαιευτές κατά την προ-συλληπτική, προγεννητική και μεταγεννητική φροντίδα μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της έκθεσης και στην προστασία της υγείας της μητέρας, του παιδιού και των επόμενων γενεών.

Λέξεις Κλειδιά

ενδοκρινικοί διαταράκτες, επιγενετική, αναπαραγωγική υγεία, διαγενεακές επιδράσεις, μαιευτική φροντίδα

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A41

Η κατ' οίκον μαιευτική φροντίδα στην Ελλάδα: προκλήσεις και προοπτικές μέσα από το νέο θεσμικό πλαίσιο του ν. 4999/2022

Έλενα Γκίκα, Αγγελική Σαρέλλα

Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αιγάλεω, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η κατ' οίκον μαιευτική φροντίδα αποτελεί βασικό πυλώνα της κοινοτικής μαιευτικής, διασφαλίζοντας τη συνέχεια της φροντίδας κατά την εγκυμοσύνη, τη λοχεία και τη νεογνική περίοδο. Η παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών στο οικείο περιβάλλον της οικογένειας συμβάλλει στην προαγωγή της υγείας της μητέρας και του νεογνού, στην πρόληψη επιπλοκών και στην ενίσχυση της γονεϊκότητας. Στην Ελλάδα, η θεσμοθέτησή της μέσω του Άρθρου 39 του Ν. 4999/2022 εισάγει ένα νέο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών με σημαντικές προοπτικές αλλά και προκλήσεις για την ανάπτυξη της κοινοτικής μαιευτικής.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε διερευνητική βιβλιογραφική ανασκόπηση της ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας της περιόδου 2013–2025 μέσω των βάσεων δεδομένων PubMed, Scopus και Google Scholar, καθώς και αναζήτηση σχετικών νομοθετικών και θεσμικών κειμένων. Η αναζήτηση βασίστηκε στους όρους «home midwifery care», «community midwifery», «postnatal care», «maternal health», «newborn care», «continuity of care» και στους αντίστοιχους ελληνικούς όρους. Συμπεριλήφθηκαν πρωτογενείς μελέτες, συστηματικές ανασκοπήσεις, κατευθυντήριες οδηγίες, επιστημονικές εκθέσεις διεθνών οργανισμών και το ισχύον ελληνικό θεσμικό πλαίσιο. Ακολούθη-

σε θεματική σύνθεση των ευρημάτων.

Αποτελέσματα

Η ανασκόπηση ανέδειξε ότι η κατ' οίκον μαιευτική φροντίδα αποτελεί βασικό στοιχείο των σύγχρονων μοντέλων κοινοτικής μαιευτικής. Τα οργανωμένα μοντέλα που εφαρμόζονται στην Ολλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο, τον Καναδά και την Κύπρο αναδεικνύουν καλές πρακτικές, με βελτίωση της συνέχειας της φροντίδας, της προσβασιμότητας, της υποστήριξης του μητρικού θηλασμού και της έγκαιρης αναγνώρισης επιπλοκών. Η ανάλυση του ελληνικού νομοθετικού πλαισίου καταδεικνύει ότι ο Ν. 4999/2022 δημιουργεί σημαντικές προοπτικές για την ανάπτυξη οργανωμένων υπηρεσιών κατ' οίκον μαιευτικής φροντίδας, ωστόσο παραμένουν προκλήσεις που αφορούν τη στελέχωση, τη χρηματοδότηση, την ανάπτυξη κλινικών πρωτοκόλλων και την αξιολόγηση της ποιότητας των υπηρεσιών.

Συμπεράσματα

Το νέο νομοθετικό πλαίσιο για την κατ' οίκον μαιευτική φροντίδα αποτελεί σημαντικό βήμα για την ενίσχυση της κοινοτικής μαιευτικής στην Ελλάδα και ευθυγραμμίζεται με διεθνώς τεκμηριωμένες πρακτικές. Η αποτελεσματική εφαρμογή του απαιτεί οργανωμένη ανάπτυξη των υπηρεσιών, επαρκή στελέχωση και χρηματοδότηση, σαφείς κατευθυντήριες οδηγίες και κλινικά πρωτόκολλα, συνεχή εκπαίδευση των μαιών/μαιευτών, διεπιστημονική συνεργασία και συστηματική αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών, ώστε να διασφαλιστεί η βελτίωση της ποιότητας της περιγεννητικής φροντίδας και των δεικτών μητρικής και νεογνικής υγείας.

Λέξεις Κλειδιά

κατ' οίκον μαιευτική φροντίδα, κοινοτική μαιευτική, πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, μητρική υγεία, μεταγεννητική φροντίδα

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A42

Η γονική εμπλοκή στην ολοκληρωμένη σεξουαλική εκπαίδευση των εφήβων και η συμβολή της στην προαγωγή της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας: προοπτικές ανάδειξης του ρόλου της μαίας στην ενδυνάμωση των γονέων

Ειρήνη Βαρδακώστα¹, Αγγελική Σαρέλλα²

1. Υποψήφια Διδάκτορας Τμήμα Μαιευτικής Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής Αιγάλεω, Αθήνα

2. Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τμήμα Μαιευτικής Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής Αιγάλεω, Αθήνα

Εισαγωγή

Η Ολοκληρωμένη Σεξουαλική Εκπαίδευση (ΟΣΕ) αποτελεί δικαίωμα των παιδιών και των εφήβων και βασική παρέμβαση προαγωγής της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας.¹ Μέσω μιας ολιστικής προσέγγισης, προάγει γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις και αξίες που ενισχύουν την υγεία, την ευημερία, τον σεβασμό, την ισότητα και τη λήψη υπεύθυνων αποφάσεων. Παρά τη διεθνώς τεκμηριωμένη αποτελεσματικότητά της, η εφαρμογή της εξακολουθεί να παρουσιάζει διαφοροποιήσεις ως προς την έκταση και τον τρόπο ενσωμάτωσής της στα εκπαιδευτικά συστήματα. Η ΟΣΕ υλοποιείται διεθνώς κυρίως στο σχολικό πλαίσιο, όπου η συνεργασία σχολείου, οικογένειας και υπηρεσιών υγείας αναγνωρίζεται ως βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματική εφαρμογή της. Στο πλαίσιο αυτό, η

οικογένεια αποτελεί καθοριστικό παράγοντα υποστήριξης της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης των εφήβων.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική επισκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας στις βάσεις δεδομένων, PubMed, ScienceDirect AI, Unesco και Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO) με σκοπό τη διερεύνηση της συμβολής της γονικής εμπλοκής στην ΟΣΕ και την ανάδειξη των προοπτικών του ρόλου της μαίας στην ενδυνάμωση των γονέων για την προαγωγή της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας των εφήβων

Αποτελέσματα

Η ανασκόπηση της βιβλιογραφίας ανέδειξε τέσσερις βασικούς θεματικούς άξονες: (α) τη θεμελιώδη σημασία της ΟΣΕ για την προαγωγή της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας των εφήβων, (β) τον καθοριστικό ρόλο της ενεργού γονικής εμπλοκής στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της ΟΣΕ μέσω της βελτίωσης της επικοινωνίας γονέα-εφήβου και της υιοθέτησης ασφαλέστερων στάσεων και συμπεριφορών, (γ) την ανάγκη εκπαίδευσης και ενδυνάμωσης των γονέων, καθώς συχνά δηλώνουν ανεπαρκώς προετοιμασμένοι να διαχειριστούν ζητήματα σεξουαλικότητας, και (δ) τις προοπτικές ανάδειξης της μαίας ως επαγγελματία αγωγής υγείας, συμβούλου και υποστηρικτή της οικογένειας, με δυνατότητα ουσιαστικής συμβολής στην ενδυνάμωση των γονέων.

Συμπεράσματα

Η ενεργός συμμετοχή των γονέων αποτελεί βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματική εφαρμογή της ΟΣΕ και την προαγωγή της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας των εφήβων. Η συστηματική ενδυνάμωση των γονέων από κατάλληλα εκπαιδευμένους επαγγελματίες υγείας, όπως η μαία, αναδεικνύεται ως μια πολλά υποσχόμενη συμπληρωματική στρατηγική, ικανή να ενισχύσει τη συνεργασία σχολείου, οικογένειας και υπηρεσιών υγείας προς όφελος της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας των εφήβων.

Λέξεις Κλειδιά

Ολοκληρωμένη Σεξουαλική Εκπαίδευση, γονική εμπλοκή, ενδυνάμωση γονέων, μαία, σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία.

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A43

Η σημασία της έγκαιρης και ορθής διαλογής στα μαιευτικά επείγοντα και η χρήση του Birmingham Symptom-Specific Obstetric Triage System (BSOTS): ο καθοριστικός ρόλος της μαίας

Κλαούντια Τότσι

MSc Maia, Core Triage Midwife in East Suffolk and North Essex Foundation Trust, Ipswich, United Kingdom

Εισαγωγή

Η διαλογή στα μαιευτικά επείγοντα αποτελεί το πρώτο και καθοριστικό στάδιο της παροχής μαιευτικής φροντίδας, καθώς είναι το σημείο εισόδου της εγκύου στο μαιευτικό κέντρο/νοσοκομείο/κλινική. Η έγκαιρη και ορθή αξιολόγηση της κλινικής κατάστασης της εγκύου επιτρέπει την άμεση αναγνώριση των επειγόντων περιστατικών, τη σωστή προτεραιοποίηση της φροντίδας και τη βελτιστοποίηση της διαχείρισης των διαθέσιμων πόρων. Το Birmingham Symptom-specific Obstetric Triage System (BSOTS) αποτελεί ένα διεθνώς αναγνωρισμέ-

νο, τυποποιημένο εργαλείο διαλογής, το οποίο υποστηρίζει την κλινική κρίση των επαγγελματιών υγείας και συμβάλλει στην ασφαλή και αποτελεσματική διαχείριση των μαιευτικών περιστατικών. Σκοπός της παρούσας ανασκόπησης είναι η διερεύνηση της συμβολής του BSOTS στην ασφαλή και αποτελεσματική διαλογή των μαιευτικών επειγόντων, με ιδιαίτερη έμφαση στον ρόλο της μαιεύς και στη σημασία της κατάλληλης εκπαίδευσης για την εφαρμογή του.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας μέσω των βάσεων δεδομένων PubMed, Scopus και CINAHL, χρησιμοποιώντας λέξεις-κλειδιά όπως obstetric triage, BSOTS, midwife, triage education και obstetric emergency. Η αναζήτηση επικεντρώθηκε σε μελέτες σχετικές με την εφαρμογή του BSOTS, την αποτελεσματικότητα της μαιευτικής διαλογής και τον ρόλο της μαιεύς στην αξιολόγηση και διαχείριση των μαιευτικών επειγόντων. Η επιλογή του θέματος βασίστηκε στη διετή κλινική μου εμπειρία ως Core Triage Midwife σε μαιευτική μονάδα στην Αγγλία που εφαρμόζει το BSOTS, αναδεικνύοντας την ανάγκη διερεύνησης των διαθέσιμων επιστημονικών δεδομένων και των βέλτιστων πρακτικών.

Αποτελέσματα

Η διεθνής βιβλιογραφία καταδεικνύει ότι η εφαρμογή τυποποιημένων συστημάτων διαλογής, όπως το BSOTS, βελτιώνει την αξιοπιστία της αρχικής κλινικής εκτίμησης, μειώνει τους χρόνους αναμονής, εξασφαλίζει την ορθότερη προτεραιοποίηση των περιστατικών και ενισχύει την ασφάλεια της μητέρας και του εμβρύου. Επιπλέον, η συστηματική εκπαίδευση των μαιών στη χρήση του BSOTS αυξάνει τη συνέπεια των κλινικών αποφάσεων, ενισχύει τη συνεργασία της διεπιστημονικής ομάδας και αναβαθμίζει την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας.

Συμπεράσματα

Η ορθή διαλογή στα μαιευτικά επειγόντα αποτελεί βασική προϋπόθεση για την παροχή ασφαλούς και ποιοτικής μαιευτικής φροντίδας. Η χρήση του BSOTS, σε συνδυασμό με την εξειδικευμένη εκπαίδευση και την κλινική επάρκεια της μαιεύς, συμβάλλει στην έγκαιρη αναγνώριση των επειγόντων περιστατικών, στη βελτίωση των μητρικών και περιγεννητικών εκβάσεων και στην ενίσχυση της ασφάλειας των μαιευτικών υπηρεσιών.

Λέξεις Κλειδιά

obstetric triage, BSOTS, midwife, triage education, obstetric emergency

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A44

ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΟΝ ΜΗΤΡΙΚΟ ΘΗΛΑΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟ ΜΗΤΡΙΚΟ ΓΑΛΑ

Το μέγεθος μετράει: η σημασία της εξατομικευμένης επιλογής χοάνης θηλάστρου στη σύγχρονη μαιευτική πρακτική

Ειρήνη Βουνάτσου

Μαία, Ακαδημαϊκός, Υποψήφια Διδάκτορας, IBCLC¹
Department of Midwifery, School of Health Sciences,
University of Greenwich, London, United Kingdom

Εισαγωγή

Η χρήση θηλάστρου αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της υποστήριξης του θηλασμού, ιδιαίτερα στις χώρες υψηλού εισο-

δήματος. Πρόσφατα δεδομένα δείχνουν ότι περισσότερο από το 90% των μητέρων που θηλάζουν στις Ηνωμένες Πολιτείες χρησιμοποιούν θηλάστρο κατά τη διάρκεια της γαλουχίας, ενώ περισσότερες από 8 στις 10 αντλούν μητρικό γάλα τουλάχιστον μία φορά. Παρά την ευρεία χρήση του, η επιλογή του κατάλληλου μεγέθους χοάνης βασίζεται κυρίως στις οδηγίες των κατασκευαστών και όχι σε τεκμηριωμένες, εξατομικευμένες πρακτικές. Η λανθασμένη εφαρμογή της χοάνης έχει συσχετισθεί με πόνο, τραυματισμό της θηλής, μειωμένη αποτελεσματικότητα της άντλησης και πιθανή πρόωρη διακοπή του θηλασμού.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε αφηγηματική ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας σχετικά με την εξατομικευμένη επιλογή χοάνης θηλάστρου και τις επιπτώσεις της στην αποτελεσματικότητα της άντλησης μητρικού γάλακτος (2020–2025). Η αναζήτηση πραγματοποιήθηκε στις βάσεις PubMed, Scopus και CINAHL με τους όρους breast pump, flange, flange sizing, milk expression, exclusive pumping και lactation. Συμπεριλήφθηκαν πρωτογενείς μελέτες, τυχαιοποιημένες κλινικές δοκιμές, πιλοτικές μελέτες, ανασκοπήσεις και τεκμηριωμένες οδηγίες που διερευνούσαν την εφαρμογή της χοάνης, την άνεση, τον πόνο, την αποτελεσματικότητα της άντλησης και τις κλινικές επιπτώσεις στη γαλουχία.

Αποτελέσματα

Η διαθέσιμη βιβλιογραφία αναδεικνύει την εφαρμογή της χοάνης ως σημαντικό αλλά συχνά παραμελημένο παράγοντα επιτυχίας της άντλησης. Στην πρώτη συγκριτική μελέτη αξιολόγησης διαφορετικών μεθόδων επιλογής χοάνης, η χρήση της μεθόδου Flange FITS™ αύξησε τη μέση ποσότητα αντλούμενου γάλακτος από 138,2 g σε 153,2 g ανά συνεδρία, ενώ η μέση βαθμολογία άνεσης αυξήθηκε από 3,3 σε 4,5/5. Οι συχνότερες εξατομικευμένες χοάνες ήταν 15 mm και 17 mm, παρότι οι περισσότερες συμμετέχουσες χρησιμοποιούσαν αρχικά μεγαλύτερα μεγέθη. Επιπλέον, τυχαιοποιημένη κλινική δοκιμή έδειξε ότι η χρήση χοάνης με γωνία 105° βελτίωσε σημαντικά την αποτελεσματικότητα της αφαίρεσης γάλακτος και την άνεση των μητέρων, χωρίς αύξηση του πόνου ή των επιπλοκών.

Συμπεράσματα

Η παρούσα ανασκόπηση αναδεικνύει την εξατομικευμένη επιλογή χοάνης ως σημαντική αλλά υπομελετημένη πτυχή της επιστήμης της γαλουχίας. Τα ευρήματα υποστηρίζουν την ενσωμάτωση της αξιολόγησης του μεγέθους της χοάνης στην κλινική πρακτική μαιών και συμβούλων γαλουχίας, καθώς και την ανάπτυξη τεκμηριωμένων κατευθυντήριων οδηγιών και περαιτέρω έρευνας.

Λέξεις Κλειδιά

Άντληση μητρικού γάλακτος, χοάνη θηλάστρου, flange sizing, θηλασμός.

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A45

Η εφαρμογή υπηρεσίας διασυνδετικής συμβουλευτικής θηλασμού στο Γενικό Νοσοκομείο Παπαγεωργίου Θεσσαλονίκης

Δόσπρα Τσακίριδου Ελένη¹, Σουλτάνα Παγωνάκη², Φωτεινή Πανταγιά³, Φωτεινή Χατζηγεωργίου⁴, Δήμητρα Πιλτσούλη⁵

1. Μαία, MSc, IBCLC, Α' Μαιευτική Γυναικολογική κλινική ΑΠΘ, Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης Παπαγεωργίου, Ακαδημαϊκή υπότροφος ΔΙΠΑΕ, Τμήμα Μαιευτικής

2. Μαΐα, Α' Μαιευτική Γυναικολογική κλινική ΑΠΘ, Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης Παπαγεωργίου
3. Μαΐα, Α' Μαιευτική Γυναικολογική κλινική ΑΠΘ, Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης Παπαγεωργίου
4. Μαΐα, Α' Μαιευτική Γυναικολογική κλινική ΑΠΘ, Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης Παπαγεωργίου
5. Προϊσταμένη Μαΐα Α' Μαιευτικής Γυναικολογικής κλινικής ΑΠΘ, Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης Παπαγεωργίου

Εισαγωγή

Ο Μητρικός Θηλασμός αποτελεί τον βέλτιστο τρόπο σίτισης του βρέφους, προσφέροντας σημαντικά οφέλη για την υγεία τόσο του παιδιού όσο και της μητέρας. Ωστόσο, η νοσοκομειακή νοσηλεία του βρέφους ή της μητέρας μπορεί να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα κινδύνου για τη διακοπή ή τη μείωση της διάρκειας του θηλασμού.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε περιγραφική αξιολόγηση της λειτουργίας της υπηρεσίας διασυνδεδετικής συμβουλευτικής θηλασμού στο ΓΝ Παπαγεωργίου. Από το 2018, οι μαιές της Α' Μαιευτικής και Γυναικολογικής Κλινικής και της Τράπεζας Μητρικού Γάλακτος του ΓΝ Παπαγεωργίου παρέχουν συμβουλευτική θηλασμού σε θηλάζουσες μητέρες που είτε νοσηλεύονται οι ίδιες είτε έχουν νεογνά ή βρέφη που νοσηλεύονται σε άλλα τμήματα του Νοσοκομείου, όπως η Παιδιατρική Κλινική, η Παιδοχειρουργική Κλινική και η Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών. Μέσω διεπιστημονικής συνεργασίας οι μαιές του τμήματος αξιολογούν τη δυάδα μητέρας-βρέφους σε οποιαδήποτε φάση της νοσηλείας τους σε άλλες κλινικές ή αναλαμβάνουν την παρακολούθησή τους μετά το εξιτήριο από τη μονάδα εντατικής νοσηλείας νεογνών. Παράλληλα, υπάρχει η δυνατότητα τηλεσυμβουλευτικής και εκτίμησης εξωτερικών περιστατικών σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο καθημερινά, κατόπιν ραντεβού.

Αποτελέσματα

Καταγράφηκαν συστηματικά στοιχεία για τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίστηκαν και οι πρακτικές και παρεμβάσεις που εφαρμόστηκαν. Πιο συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν 153 κλήσεις από το 2018 έως τον Ιούνιο του 2026. Το 87% αφορούσε σε νοσηλευόμενα βρέφη στην Παιδιατρική κλινική του Νοσοκομείου. Το 76% ήταν πρωτοτόκες μητέρες με κυριότερο αίτημα τη διατήρηση ή την αύξηση της γαλακτοφορίας. Από το 2025 ξεκίνησε η αξιολόγηση της παρέμβασης με το 100% των γυναικών να συνεχίζουν το μητρικό θηλασμό για τουλάχιστον δύο μήνες μετά το εξιτήριο κ το 25% με αποκλειστικό μητρικό θηλασμό.

Συμπεράσματα

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι επιτυγχάνεται ο κύριος στόχος της υπηρεσίας, που είναι η διατήρηση της γαλουχίας και η συνέχιση του θηλασμού παρά τις δυσκολίες που προκύπτουν από τη νοσηλεία ενός εκ των δύο μελών της δυάδας μητέρας-βρέφους.

Λέξεις Κλειδιά

Μητρικός θηλασμός, Συμβουλευτική, Υπηρεσίες Υγείας

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A46

Παράγοντες που επηρεάζουν το μικροβιολογικό προφίλ του γάλακτος δότριας: μονοκεντρική μελέτη από τράπεζα μητρικού

γάλακτος στην Ελλάδα

Αναστασία Γεωργιάδου¹, Μαρία Λιθοξοπούλου², Αναστασία Καραγκιόζη³, Χρήστος Τσακαλίδης²

1. Τράπεζα Μητρικού Γάλακτος, ΓΝΘ Παπαγεωργίου

2. Β Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών ΑΠΘ, ΓΝΘ Παπαγεωργίου

3. Α Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική ΑΠΘ, ΓΝΘ Παπαγεωργίου

Εισαγωγή

Το ανθρώπινο μητρικό γάλα αναγνωρίζεται ως βέλτιστη διατροφή για τα νεογνά, προσφέροντας σημαντικά ανοσοολογικά και αναπτυξιακά οφέλη. Το γάλα δότριας αποτελεί εναλλακτική επιλογή όταν το γάλα της μητέρας δεν είναι διαθέσιμο. Σκοπός της μελέτης ήταν η διερεύνηση των βακτηρίων που αποικίζουν το γάλα δότριας, η αναζήτηση πιθανών διαφορών στο μικροβιολογικό προφίλ μεταξύ μητέρων πρόωρων και τελειόμηνων νεογνών, καθώς και η εκτίμηση της επίδρασης της νοσηλείας των νεογνών στη Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών (MENN) στο βακτηριακό φορτίο και την ποικιλότητα των βακτηριακών ειδών.

Μέθοδοι

Δείγματα γάλακτος δότριας πριν από την παστερίωση υποβλήθηκαν σε μικροβιολογική ανάλυση με τη χρήση τυποποιημένων καλλιεργητικών μεθόδων. Υπολογίστηκαν οι διάμεσες τιμές του συνολικού βακτηριακού φορτίου ανά παρτίδα γάλακτος. Για τη διερεύνηση της επίδρασης της ηλικίας κύησης και της νοσηλείας στη MENN στον αριθμό των βακτηρίων χρησιμοποιήθηκε η δοκιμασία Mann-Whitney, ενώ για τη διερεύνηση της επίδρασης των ίδιων παραμέτρων στα βακτηριακά είδη χρησιμοποιήθηκε η δοκιμασία Fisher. Η δοκιμασία Shapiro-Wilk εφαρμόστηκε για τον έλεγχο της κανονικότητας των κατανομών. Η στατιστική ανάλυση πραγματοποιήθηκε με το λογισμικό Jamovi (v2.6.44) και το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας ορίστηκε σε $p < 0.05$.

Αποτελέσματα

Αναλύθηκαν συνολικά 313 δείγματα από δότριες μητρικού γάλακτος. Η μέση ηλικία των δοτριών ήταν 33.6 έτη (± 5.02 , ελάχιστη ηλικία 19 και μέγιστη 48 έτη). Η διάμεση τιμή του συνολικού βακτηριακού φορτίου ανά παρτίδα ήταν 10000 CFU (IQR: 10000). Διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά στον αριθμό των απομονωθέντων βακτηρίων μεταξύ μητέρων πρόωρων και τελειόμηνων νεογνών ($p < 0.001$). Ο *Staphylococcus epidermidis* ήταν το συχνότερα ανιχνευόμενο είδος, καθώς απομονώθηκε στο 56.5% των δειγμάτων και εμφανιζόταν σημαντικά συχνότερα στα δείγματα μητέρων πρόωρων νεογνών ($p < 0.0001$). Επιπλέον, ο *S. Epidermidis* απομονώθηκε συχνότερα σε δείγματα μητέρων των οποίων τα νεογνά νοσηλεύονταν στη MENN ($p < 0.0001$), ενώ η απουσία μικροβιακής ανάπτυξης ήταν συχνότερη στα δείγματα μητέρων νεογνών που δεν χρειάστηκαν νοσηλεία στη MENN ($p < 0.0001$).

Συμπεράσματα

Η μικροβιολογική σύσταση του γάλακτος δότριας παρουσιάζει μεγάλη ποικιλομορφία βακτηριακών ειδών και φαίνεται να επηρεάζεται τόσο από μητρικούς όσο και από νεογνικούς παράγοντες. Η στοχευμένη εκπαίδευση και ενδυνάμωση των υποψήφιων δοτριών μπορεί να βελτιώσει τη μικροβιολογική ποιότητα και τη διαθεσιμότητα του γάλακτος δότριας και να διασφαλίσει την μέγιστη ασφάλεια του τελικού προϊόντος.

Λέξεις Κλειδιά

Γάλα δότριας, τράπεζα μητρικού γάλακτος, μικροβιολογικό

προφίλ, MENN

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A47

Ισοτίμη πρόσβαση στο γάλα δότριας στη μονάδα εντατικής νοσηλείας νεογνών: διαχρονική ανάλυση των χαρακτηριστικών των ληπτών και της κάλυψης των υπηρεσιών μιας τράπεζας μητρικού γάλακτος

Αναστασία Γεωργιάδου¹, Δήμητρα Πιλτσούλη², Ελένη Καλίνη¹, Μαρία Λιθοξοπούλου³, Γεωργία Κυριακέλη⁴, Χρήστος Τσακαλίδης³

1. Τράπεζα Μητρικού Γάλακτος, ΓΝΘ Παπαγεωργίου

2. Α Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική ΑΠΘ, ΓΝΘ Παπαγεωργίου

3. Β Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών ΑΠΘ, ΓΝΘ Παπαγεωργίου

4. Β Νοσηλευτικός Τομέας, Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, ΓΝΘ Παπαγεωργίου

Εισαγωγή

Η ασφαλής πρόσβαση σε γάλα δότριας αποτελεί βασικό δείκτη ποιότητας στη νεογνική διατροφή. Σκοπός της μελέτης ήταν η αξιολόγηση των διαχρονικών τάσεων στην πρόσβαση στο γάλα δότριας και στο προφίλ ηλικίας κύησης των ληπτών κατά την περίοδο 2020–2025 καθώς και η ποσοτικοποίηση της συνέχειας, της έντασης παροχής και της κάλυψης κατά το έτος αναφοράς 2025.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε περιγραφική ανάλυση από τα αρχεία ληπτών γάλακτος δότριας και τα ημερήσια αρχεία διάθεσης γάλακτος. Οι ετήσιες τάσεις της περιόδου 2020–2024 συγκρίθηκαν με εκείνες του 2025. Οι εκβάσεις περιλάμβαναν τον αριθμό ληπτών ανά έτος και την κατανομή της ηλικίας κύησης τους. Για το 2025 καταγράφηκαν, ο συνολικός όγκος γάλακτος που διατέθηκε, οι νεογνικές ημέρες έκθεσης σε γάλα δότριας, η διάρκεια χορήγησης ανά νεογνό και η κάλυψη των εισαγωγών στη MENN. Οι συνεχείς μεταβλητές παρουσιάζονται ως διάμεσος και ενδοτεταρτημοριακό εύρος (IQR), ενώ οι κατηγορικές ως απόλυτες και σχετικές συχνότητες.

Αποτελέσματα

Ο αριθμός των ληπτών γάλακτος δότριας ήταν 103 το 2020, 131 το 2021, 117 το 2022, 117 το 2023, 112 το 2024 και 122 το 2025. Παρατηρήθηκε διεύρυνση του προφίλ των ληπτών, με αυξανόμενη συμμετοχή νεογνών ηλικίας κύησης ≥ 34 εβδομάδων, συμπεριλαμβανομένων τελειόμηνων νεογνών. Το 2025 η διάμεση ηλικία κύησης των ληπτών ήταν 32+4 εβδομάδες (IQR 30+6–34+3). Η κατανομή ανά κατηγορία ηλικίας κύησης ήταν: <28 εβδομάδες 9,8%, 28–31+6 εβδομάδες 30,3%, 32–33+6 εβδομάδες 27,9%, 34–36+6 εβδομάδες 16,4%, ≥ 37 εβδομάδες 15,6%. Κατά το 2025 διατέθηκαν 365,4 λίτρα γάλακτος δότριας, που αντιστοιχούσαν σε 1.823 νεογνικές ημέρες έκθεσης, με διάμεσο αριθμό πέντε νεογνών ημερησίως (IQR 4–6). Η διάμεση διάρκεια χορήγησης ανά νεογνό ήταν 7 ημέρες (IQR 4–16), ενώ το 51,7% των νεογνών έλαβε γάλα δότριας για τουλάχιστον 7 ημέρες και το 29,7% για τουλάχιστον 14 ημέρες. Η κάλυψη των εισαγωγών στη MENN αυξήθηκε από 24,5% το 2020 (103/421) σε 35,0% το 2025 (122/349).

Συμπεράσματα

Η συστηματική παρακολούθηση κατέδειξε σταθερή πρόσβαση

στο γάλα δότριας, διεύρυνση του προφίλ των ληπτών ως προς την ηλικία κύησης και συνεχή παροχή της υπηρεσίας έως το 2025. Τα ευρήματα ευθυγραμμίζονται με τους θεμελιώδεις στόχους ποιότητας στη νεογνική διατροφή, διασφαλίζοντας την προσβασιμότητα, την ισοτιμία, την επαρκή κάλυψη και την αξιοπιστία των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας.

Λέξεις Κλειδιά

Γάλα δότριας, τράπεζα μητρικού γάλακτος, ισοτίμη πρόσβαση, MENN, δείκτες ποιότητας

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A48

Η χρήση των γαλακταγωγών στην υποστήριξη της γαλουχίας: ανασκόπηση της σύγχρονης βιβλιογραφία

Ερμιόνη Παλάσκα¹, Αναστασία Μπόθου¹, Κωνσταντίνος Παλάσκας², Ευγενία Ζαχαρόγιαννη^{1,3}, Αγγελική

Σαρέλλα¹, Δήμητρα Γεωργοπούλου⁴

1. Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

2. Εκπαιδευτικός ΠΕ11, Γυμνάσιο Λουσικών,

Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αχαΐας

3. Εκπαιδευτικός ΠΕ87-02, Π.ΕΠΑ.Α. Χαϊδαρίου,

Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Γ' Αθήνας

4. Κέντρο Υγείας Κάτω Αχαΐας

Εισαγωγή

Ο μητρικός θηλασμός αποτελεί τη βέλτιστη μέθοδο διατροφής των βρεφών, όμως η αντιλαμβανόμενη ή πραγματική ανεπαρκής παραγωγή μητρικού γάλακτος αποτελεί συχνή αιτία πρόωρης διακοπής του θηλασμού. Για την αντιμετώπισή της χρησιμοποιούνται φαρμακευτικά και φυτικά γαλακταγωγά, παρά το γεγονός ότι η αποτελεσματικότητα και η ασφάλειά τους παραμένουν αμφιλεγόμενες. Σκοπός της παρούσας βιβλιογραφικής ανασκόπησης ήταν η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας, της ασφάλειας και της κλινικής χρήσης των φαρμακευτικών και φυτικών γαλακταγωγών στην αντιμετώπιση της ανεπαρκούς παραγωγής μητρικού γάλακτος, βάσει των σύγχρονων επιστημονικών δεδομένων και κατευθυντήριων οδηγιών.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση στις βάσεις δεδομένων PubMed/MEDLINE, Scopus, Web of Science, Cochrane Library και Google Scholar για τη διερεύνηση της αποτελεσματικότητας και της ασφάλειας των φαρμακευτικών και φυτικών γαλακταγωγών.

Αποτελέσματα

Περισσότερα από 100 φυτικά είδη χρησιμοποιούνται διεθνώς κατά τη γαλουχία, χωρίς όμως επαρκή τεκμηρίωση της αποτελεσματικότητάς τους. Συχνά χρησιμοποιούνται η τριγωνέλλα, ο μάραθος, ο γλυκάνισος, το γαϊδουράγκαθο και το Σαταβάρι. Ορισμένα φυτά ενδέχεται να έχουν ανοσοτροποποιητικές ή αντιφλεγμονώδεις δράσεις, αλλά απαιτούνται περισσότερες κλινικές μελέτες. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, περισσότερο από το 57% των θηλαζουσών ανέφερε χρήση γαλακταγωγού, κυρίως φυτικών σκευασμάτων, τροφίμων ή ποτών. Αντίστοιχα υψηλή χρήση καταγράφηκε στην Αυστραλία, όπου τα φυτικά σκευάσματα θεωρούνταν συχνά ασφαλέστερα από τα φαρμακευτικά. Σε ελληνική μελέτη, το 20,3% των μητέρων ανέφερε ότι είχε δεχθεί το μήνυμα πως δεν διέθετε αρκετό γάλα, στοιχείο που αναδεικνύει τη σημασία της έγκυρης συμβουλευτικής. Όσον αφορά τα φαρμακευτικά γαλακταγωγά, η δομημένη απεικόνιση αποτελεί το περισσότερο μελετημένο και φαίνεται να

αυξάνει βραχυπρόθεσμα την παραγωγή μητρικού γάλακτος, κυρίως σε μητέρες πρόωρων νεογνών. Αντίθετα, η μετοκλοπριαμίδη παρουσιάζει αντικρουόμενα αποτελέσματα και συνδέεται με περισσότερες ανεπιθύμητες ενέργειες. Συνολικά, τα φυτικά γαλακταγωγά χρησιμοποιούνται συχνότερα από τα φαρμακευτικά, όμως οι διαθέσιμες μελέτες χαρακτηρίζονται από μικρά δείγματα και ετερογένεια, γεγονός που περιορίζει την αξιοπιστία των συμπερασμάτων. Οι κατευθυντήριες οδηγίες συνιστούν πρώτα τη διερεύνηση των αιτιών, τη βελτιστοποίηση της τεχνικής και της συχνότητας του θηλασμού και την εξειδικευμένη υποστήριξη.

Συμπεράσματα

Τα γαλακταγωγά χρησιμοποιούνται ευρέως, χωρίς επαρκή τεκμηρίωση της αποτελεσματικότητας και της ασφάλειάς τους. Προτεραιότητα αποτελεί η βελτιστοποίηση του θηλασμού και η εξειδικευμένη υποστήριξη, ενώ η χρήση τους πρέπει να εξετασθεί. Απαιτούνται περισσότερες ποιοτικές κλινικές μελέτες.

Λέξεις Κλειδιά

μητρικός θηλασμός, ανεπαρκής παραγωγή μητρικού γάλακτος, φαρμακευτικά γαλακταγωγά, φυτικά γαλακταγωγά.

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A49

ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

Ψηφιακά υποστηριζόμενες διδακτικές προσεγγίσεις στη μαιευτική συμβουλευτική: γεφυρώνοντας τη θεωρία με την κλινική πράξη στην προγεννητική φροντίδα

Αντιγόνη Σαραντάκη¹, Βικτωρία Βιβιλάκη¹, Ειρήνη Οροβού², Ελπίς Βασιλείου³

1. Καθηγήτρια, Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας, ΠΑΔΑ

2. Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, ΠΔΜ

3. Υποψήφια Διδάκτωρ, Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, ΠΔΜ

Εισαγωγή

Η σύγχρονη μαιευτική εκπαίδευση επιδιώκει τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ θεωρητικής γνώσης και κλινικής πράξης, καθώς οι παραδοσιακές διδακτικές προσεγγίσεις δεν επαρκούν πάντοτε για την ανάπτυξη σύνθετων επικοινωνιακών και συμβουλευτικών δεξιοτήτων. Σκοπός της παρούσας ανασκόπησης ήταν η διερεύνηση της συμβολής συμμετοχικών και ψηφιακά υποστηριζόμενων προσεγγίσεων στη σύνδεση θεωρίας και κλινικής πράξης στη μαιευτική συμβουλευτική.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε μη συστηματική αφηγηματική ανασκόπηση με στοχευμένη αναζήτηση της βιβλιογραφίας (2020–2026) στις βάσεις PubMed, Scopus και στο Google Scholar, με όρους όπως midwifery education, flipped classroom, simulation, virtual reality, artificial intelligence, perinatal counseling. Με προκαθορισμένα κριτήρια ένταξης και αποκλεισμού συμπεριλήφθηκαν 14 άρθρα της διεθνούς και ελληνικής βιβλιογραφίας, με έμφαση στην Ανεστραμμένη Τάξη, την εκπαίδευση επικοινωνιακών δεξιοτήτων, τη βιωματική μάθηση και τις τεχνολογίες VR/AI.

Αποτελέσματα

Η ανάλυση ανέδειξε τέσσερις άξονες. 1) Ανεστραμμένη Τάξη: η μεταφορά της θεωρίας σε ψηφιακό περιβάλλον πριν τη διδασκαλία επιτρέπει την αξιοποίηση του χρόνου στην τάξη για ανάλυση περιστατικών, ανάπτυξη δεξιοτήτων συμβουλευτικής και συνεργατική μάθηση. 2) Εκπαίδευση επικοινωνιακών δεξιοτήτων όπως το πρωτόκολλο SPIKES που ενισχύουν την προετοιμασία των φοιτητών/τριών για τη διαχείριση απαιτητικών περιγεννητικών συζητήσεων. 3) Προσομοίωση και αναδυόμενες τεχνολογίες: η προσομοίωση και το παιχνίδι ρόλων ενισχύουν την επικοινωνιακή επάρκεια, ενώ η Εικονική Πραγματικότητα και η Τεχνητή Νοημοσύνη αναδεικνύονται ως υποσχόμενα εργαλεία δημιουργίας ασφαλών ψηφιακών περιβαλλόντων προσομοίωσης σύνθετων κλινικών σεναρίων. 4) Βιωματική μάθηση: η άμεση αλληλεπίδραση φοιτητριών με εγκύους, μέσω δομημένων συνεντεύξεων και αναστοχασμού, ενισχύει την κατανόηση των ψυχοκοινωνικών αναγκών της γυναίκας και την ανάπτυξη επαγγελματικής ταυτότητας.

Συμπεράσματα

Οι ψηφιακές πλατφόρμες, τα εικονικά σεναρία και τα εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης φαίνεται να ενισχύουν την εξοικειωμένη ανατροφοδότηση και την κλινική συλλογιστική, απαιτώντας όμως συνεχή παιδαγωγική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μαιών. Η ετερογένεια των μελετών και ο περιορισμένος αριθμός ελληνικών ερευνών για VR/AI, αποτελούν σημαντικούς περιορισμούς, ενώ αναδύονται προβληματισμοί για ηθικά ζητήματα και διατήρηση της ανθρωποκεντρικής φύσης της φροντίδας. Η Ανεστραμμένη Τάξη, η προσομοίωση και το παιχνίδι ρόλων λειτουργούν ως αποτελεσματικές γέφυρες θεωρίας-πράξης, ενισχύοντας τις επικοινωνιακές δεξιότητες. Απαιτούνται περαιτέρω μελέτες για τη μακροπρόθεσμη αποτελεσματικότητα VR/AI στο ελληνικό πλαίσιο.

Λέξεις Κλειδιά

Μαιευτική εκπαίδευση, μαιευτική συμβουλευτική, ψηφιακή εκπαίδευση, ανεστραμμένη τάξη, προσομοίωση, εικονική πραγματικότητα, τεχνητή νοημοσύνη, επικοινωνιακές δεξιότητες.

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A50

Παρακολούθηση επόμενης γενιάς στην προγεννητική φροντίδα: αξιολόγηση ακρίβειας χρήσης φορητών υπερήχων χειρός (HHUS)

Ζωή Κούκου, Ανατολή Θεοδωρίδου, Ελευθερία Ταουσάνη
Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, Θεσσαλονίκη

Εισαγωγή

Οι βελτιώσεις στη μετατροπή ακουστικών υπερηχογραφικών κυμάτων ως μέρος της βελτιστοποιημένης μετα-επεξεργασίας οδήγησαν σε μείωση του μεγέθους και περαιτέρω ανάπτυξη των διαθέσιμων συσκευών υπερήχων. Η τάση προς μικρότερες και πιο συμπαγείς συσκευές έχει κορυφωθεί με την αυξανόμενη χρήση εξαιρετικά συμπαγών και συγκριτικά φθηνών συσκευών σε μέγεθος τσέπης, η σημασία και η αξιολόγηση ακρίβειας δεν μπορεί ακόμη να εκτιμηθεί οριστικά από ποιοτική άποψη η οποία έχει γίνει αντικείμενο πρόκλησης και τρέχουσας έρευνας στην κλινική εφαρμογή αλλά και στην εκπαίδευση. Σκοπός της εργασίας είναι η ανασκόπηση της χρήσης των HHUS στην προγεννητική φροντίδα τονίζοντας την ακρίβεια και την ποιότητα αξιολόγησης τους από τους επαγγελμα-

τίες υγείας στα διάφορα κλινικά περιβάλλοντα όπως: πρωτοβάθμια κοινοτική φροντίδα, MENN, Αίθουσα Τοκετών, Κέντρα φυσικού Τοκετού, κατ' οίκον φροντίδα.

Μέθοδοι

Διεξήχθη μια ολοκληρωμένη συστηματική αναζήτηση στο Medline (PubMed), Cochrane Database, CINAHL η στρατηγική αναζήτησης ενσωμάτωσε σχετικές επικεφαλίδες θεμάτων (MeSH) και λέξεις-κλειδιά, συμπεριλαμβανομένων των: HHUS, υπέρηχος χειρός, υπέρηχος τσέπης, εντατική θεραπεία, εμβρυϊκή βιομετρία, μαιευτική φροντίδα. Αυτοί οι όροι καθοδήγησαν τον προσδιορισμό των άρθρων που αντιμετωπίζουν τους πρωταρχικούς στόχους αυτής της ανασκόπησης

Αποτελέσματα

Η ανάπτυξη μιας νέας γενιάς φορητών συσκευών υπερήχων χειρός (HHUS), οι οποίες αποτελούνται κυρίως από μετατροπείς συνδεδεμένους σε smartphone ή tablet, οδήγησε σε οφέλη για ασθενείς και κλινικούς (γιατρούς – μαιείς, νοσηλεύτες) σχεδόν σε κάθε κλινική ειδικότητα, ειδικά όσον αφορά τον χρόνο που εξοικονομείται για επείγουσες εξετάσεις στο σημείο φροντίδας, καθώς η μεταφορά βαρέων, συμβατικά χρησιμοποιούμενων, προτύπων συσκευών υπερήχων υψηλών προδιαγραφών καθίσταται περιττή.

Συμπεράσματα

Η χρήση των φορητών συσκευών υπερήχων χειρός και σε συνδυασμό με την τεχνητή νοημοσύνη που ολοένα και αναπτύσσονται περαιτέρω προβλέπεται να καθιερωθούν στο πλαίσιο των υπερηχογραφικών διαγνωστικών και θα χρησιμοποιηθούν εκτενώς ακόμη και στην τηλεϊατρική δικτύωση.

Λέξεις Κλειδιά

ψηφιακές συσκευές, μαιευτική φροντίδα, τεχνητή νοημοσύνη

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A51

ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ

Η επίδραση των αλγορίθμων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στην ψυχική υγεία των εγκύων και στη διαμόρφωση της αντίληψης για τον τοκετό

Δήμητρα Κεντριφύλλη^{1,2}

1. Department of Midwifery, Metropolitan College, Thessaloniki, Greece

2. Independent Midwife, Private Practice, Thessaloniki, Greece

Εισαγωγή

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αποτελούν πλέον βασική πηγή πληροφόρησης για την εγκυμοσύνη και τον τοκετό. Οι αλγόριθμοι των πλατφορμών προβάλλουν εξατομικευμένο περιεχόμενο, το οποίο ενδέχεται να επηρεάζει την ψυχική υγεία, τα επίπεδα άγχους και τον τρόπο με τον οποίο οι γυναίκες αντιλαμβάνονται τον τοκετό και λαμβάνουν σχετικές αποφάσεις. Ωστόσο, ο ρόλος των αλγορίθμων στη διαμόρφωση αυτών των αντιλήψεων δεν έχει διερευνηθεί επαρκώς. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η ανασκόπηση της διαθέσιμης βιβλιογραφίας σχετικά με την επίδραση των αλγορίθμων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στην ψυχική υγεία των εγκύων και στη διαμόρφωση της αντίληψης για τον τοκετό.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση της διαθέσιμης βιβλιογραφίας με αναζήτηση στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων PubMed, Scopus και Web of Science. Συμπεριλήφθηκαν δημοσιεύσεις των τελευταίων δέκα ετών (2016–2026) στην αγγλική γλώσσα. Χρησιμοποιήθηκαν συνδυασμοί λέξεων-κλειδίων που αφορούσαν την εγκυμοσύνη, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τους αλγορίθμους, την ψυχική υγεία και τον τοκετό. Συμπεριλήφθηκαν ερευνητικές μελέτες και ανασκοπήσεις που διερευνούσαν τη σχέση μεταξύ της χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, της αλγοριθμικής προώθησης περιεχομένου και της ψυχικής υγείας των εγκύων ή/και της αντίληψής τους για τον τοκετό. Τα ευρήματα αναλύθηκαν για την ανάδειξη των κυριότερων τάσεων και κενών της βιβλιογραφίας.

φίας με αναζήτηση στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων PubMed, Scopus και Web of Science. Συμπεριλήφθηκαν δημοσιεύσεις των τελευταίων δέκα ετών (2016–2026) στην αγγλική γλώσσα. Χρησιμοποιήθηκαν συνδυασμοί λέξεων-κλειδίων που αφορούσαν την εγκυμοσύνη, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τους αλγορίθμους, την ψυχική υγεία και τον τοκετό. Συμπεριλήφθηκαν ερευνητικές μελέτες και ανασκοπήσεις που διερευνούσαν τη σχέση μεταξύ της χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, της αλγοριθμικής προώθησης περιεχομένου και της ψυχικής υγείας των εγκύων ή/και της αντίληψής τους για τον τοκετό. Τα ευρήματα αναλύθηκαν για την ανάδειξη των κυριότερων τάσεων και κενών της βιβλιογραφίας.

Αποτελέσματα

Η ανασκόπηση ανέδειξε ότι η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης κατά την εγκυμοσύνη σχετίζεται με αυξημένη έκθεση σε εξατομικευμένο περιεχόμενο, το οποίο δύναται να επηρεάσει την ψυχική υγεία των εγκύων και να διαμορφώσει την αντίληψή τους για τον τοκετό. Η συνεχής προβολή περιεχομένου που προάγεται από αλγορίθμους συνδέθηκε με αυξημένα επίπεδα άγχους, φόβου και αβεβαιότητας, ιδιαίτερα όταν αναπαράγονται αρνητικές εμπειρίες τοκετού ή πληροφορίες αμφίβολης επιστημονικής εγκυρότητας. Παράλληλα, οι αλγόριθμοι μπορούν να προωθούν αξιόπιστο περιεχόμενο από επιστημονικά τεκμηριωμένες πηγές και επαγγελματίες υγείας.

Συμπεράσματα

Οι αλγόριθμοι των μέσων κοινωνικής δικτύωσης φαίνεται να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της εμπειρίας της εγκυμοσύνης, επηρεάζοντας τόσο την ψυχική υγεία των εγκύων όσο και την αντίληψή τους για τον τοκετό. Η ενίσχυση του ψηφιακού εγγραμματισμού των εγκύων και των επαγγελματιών υγείας, σε συνδυασμό με την προώθηση έγκυρης και τεκμηριωμένης πληροφόρησης, μπορεί να περιορίσει την παραπληροφόρηση και να υποστηρίξει τεκμηριωμένες αποφάσεις στην περιγεννητική φροντίδα.

Λέξεις Κλειδιά

Pregnancy, Social Media, Algorithms, Mental Health, Childbirth Perception, Digital Health Literacy.

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A52

Ψηφιακές τεχνολογίες και εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης (AI) στην υποστήριξη του μητρικού θηλασμού: μια σύγχρονη προσέγγιση στον ρόλο της μαιεύς

Γεωργία Δήμητρα Ιατρού

Προπτυχιακή φοιτήτρια, Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αιγάλεω, Ελλάδα

Εισαγωγή

Παρά τις διεθνείς συστάσεις, τα ποσοστά αποκλειστικού μητρικού θηλασμού παραμένουν παγκοσμίως χαμηλότερα από τους στόχους του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, με την έλλειψη άμεσης υποστήριξης κατά τις πρώτες εβδομάδες να αποτελεί κύριο παράγοντα πρόωμης διακοπής. Στην ψηφιακή εποχή, οι νέες μητέρες αναζητούν όλο και περισσότερο καθοδήγηση μέσω διαδικτύου. Σκοπός της παρούσας ανασκόπησης είναι η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας των ψηφιακών τεχνητών εργαλείων και των εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) στην προώθηση του θηλασμού, καθώς και ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου της μαιεύς στο νέο αυτό ψηφιακό περιβάλλον.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε συστηματική αναζήτηση στη διεθνή βιβλιογραφία (PubMed, Cochrane Library) για μελέτες που δημοσιεύθηκαν την τελευταία πενταετία, χρησιμοποιώντας λέξεις-κλειδιά όπως artificial intelligence, breastfeeding, midwifery support και lactation apps. Αξιολογήθηκαν τυχαίοι ελεγχόμενες δοκιμές (RCTs) και συστηματικές ανασκοπήσεις που εξετάζαν τη χρήση AI chatbots, έξυπνων εφαρμογών παρακολούθησης και τηλε-μαιευτικής καθοδήγησης.

Αποτελέσματα

Η ανάλυση των δεδομένων έδειξε ότι οι εφαρμογές που χρησιμοποιούν αλγόριθμους AI για την παροχή εξατομικευμένων απαντήσεων σε πραγματικό χρόνο (24/7) μειώνουν το άγχος της μητέρας και αυξάνουν την αυτοπεποίθησή της (breastfeeding self-efficacy) κατά 18.5%. Επιπλέον, οι ψηφιακές πλατφόρμες που συνδυάζουν AI αυτοματοποιημένη υποστήριξη με τη δυνατότητα άμεσης παραπομπής σε μαία ή σύμβουλο θηλασμού, παρουσίασαν αύξηση των ποσοστών αποκλειστικού θηλασμού κατά τις πρώτες 6 εβδομάδες κατά 1.2 με 1.5 φορές σε σχέση με τη συνήθη φροντίδα. Ωστόσο, επισημαίνεται ο κίνδυνος παραπληροφόρησης από μη πιστοποιημένα AI εργαλεία, γεγονός που καθιστά αναγκαία την επιστημονική εποπτεία τους.

Συμπεράσματα

Οι εφαρμογές Τεχνητής Νοημοσύνης και οι ψηφιακές τεχνολογίες αποτελούν ισχυρά υποστηρικτικά εργαλεία, αλλά δεν μπορούν να αντικαταστήσουν τη φυσική παρουσία και τη βιωματική φροντίδα της μαίας. Η μαία οφείλει να αναπτύξει ψηφιακό εγγραμματισμό, ώστε να καθοδηγεί τις μητέρες στη χρήση έγκυρων ψηφιακών εργαλείων και να ενσωματώνει την τεχνολογία στην καθημερινή της πρακτική, διασφαλίζοντας την ποιότητα και την ασφάλεια της περιγεννητικής φροντίδας.

Λέξεις Κλειδιά

artificial intelligence, breastfeeding, midwifery support, lactation apps

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A53

Αντιλήψεις φοιτητών μαιευτικής για τη χρήση τεχνητής νοημοσύνης στη μαιευτική φροντίδα: μια πιλοτική μελέτη

Βασιλική Γεωργιάδου¹, Σοφία Ζερμιώτη², Αγγελική Αντωνάκου³

1. Τεταρτοετής Φοιτήτρια Μαιευτικής ΔΙΠΑΕ
2. Τεταρτοετής Φοιτήτρια Μαιευτικής ΔΙΠΑΕ
3. Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας ΔΙΠΑΕ

Εισαγωγή

Η ραγδαία ανάπτυξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) έχει αρχίσει να επηρεάζει σημαντικά τον τομέα της υγείας, εισάγοντας νέα εργαλεία στη διάγνωση και παρακολούθηση της εγκύου. Στον χώρο της Μαιευτικής, η αξιοποίηση τέτοιων τεχνολογιών δημιουργεί προοπτικές αλλά και ανησυχίες, καθώς εγείρονται ζητήματα δεοντολογικού χαρακτήρα, αξιοπιστίας και εμπιστοσύνης της εγκύου. Σκοπός της παρούσας πιλοτικής μελέτης είναι η διερεύνηση των στάσεων, αντιλήψεων και των προβληματισμών των φοιτητών Μαιευτικής σχετικά με την εφαρμογή της AI στη φροντίδα εγκύων, επιτόκων και νεογνών.

Μέθοδοι

Πρόκειται για μια σύγχρονη πιλοτική μελέτη στην οποία συμ-

μετείχαν n:162 φοιτητές και φοιτήτριες και από τα 3 τμήματα Μαιευτικής της χώρας μας. Ακολούθησε ποσοτική προσέγγιση με ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο (google forms). Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιείται ανώνυμα με σεβασμό στο GDPR. Τα αποτελέσματα αναλύθηκαν με περιγραφική στατιστική.

Αποτελέσματα

Τα προκαταρκτικά ευρήματα έδειξαν ότι το 82,9% των συμμετεχόντων θεωρεί την TN χρήσιμη για την έγκαιρη ανίχνευση επιπλοκών κύησης, ενώ το 66,4% δηλώνει επιφυλάξεις για την αποκλειστική χρήση της χωρίς την ανθρώπινη παρουσία. Επιπλέον, το 59,9% πιστεύει ότι η εκπαίδευση στη χρήση TN θα πρέπει να ενταχθεί στο πρόγραμμα σπουδών της Μαιευτικής.

Συμπεράσματα

Η νέα γενιά μαιευτών και μαιών φαίνεται θετικά απέναντι στην αξιοποίηση της TN στην προγεννητική φροντίδα, ωστόσο αναγνωρίζει την ανάγκη εξειδικευμένης εκπαίδευσης και την αναντικατάστατη αξία της ανθρώπινης επαφής με την έγκυο. Η TN μπορεί να αποτελέσει πολύτιμο υποστηρικτικό εργαλείο, αρκεί να χρησιμοποιείται συμπληρωματικά και με σαφές ηθικό και επαγγελματικό πλαίσιο. Μπορούν οι επαγγελματίες υγείας να διαδραματίσουν κεντρικό ρόλο ως διαμεσολαβητές μεταξύ τεχνολογίας και ανθρωποκεντρικής φροντίδας.

Λέξεις Κλειδιά

τεχνητή Νοημοσύνη, προγεννητική παρακολούθηση, μαιευτική φροντίδα, εγκυμοσύνη, στάσεις φοιτητών

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A54

Η συμβολή της τεχνητής νοημοσύνης στην βελτίωση της τρισιδιάστατης/τετραδιάστατης υπερηχογραφίας/doppler. σύγχρονες εφαρμογές στην περιγεννητική φροντίδα

Παναγιώτα Χριστάκου¹, Μαγδαληνή Τσιαμπούλη², Θεόνη Ι. Τρουβά³

1. Φοιτήτρια, Τμήμα Μαιευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, 3ο Έτος, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα
2. Φοιτήτρια, Τμήμα Μαιευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, 3ο Έτος, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα
3. Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Μαιευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η τεχνητή νοημοσύνη αποτελεί έναν ταχέως αναπτυσσόμενο διεπιστημονικό τομέα που εφαρμόζεται ευρέως στην υγειονομική περίθαλψη, συμπεριλαμβανομένης της μαιευτικής. Η αξιοποίηση των αλγορίθμων συμβάλλει στη βελτίωση της διαγνωστικής ακρίβειας και της κλινικής πρακτικής, αντιμετωπίζοντας περιορισμούς των παραδοσιακών απεικονιστικών μεθόδων. Σκοπός της παρούσας ανασκόπησης είναι η διερεύνηση των εφαρμογών και των οφελών της τεχνητής νοημοσύνης στην προγεννητική διάγνωση και φροντίδα, με ιδιαίτερη έμφαση στην υπερηχογραφική απεικόνιση και στα μοντέλα που αναλύουν οι δείκτες Doppler.

Μέθοδοι

Συγκεκριμένα, τα επιστημονικά άρθρα που επιλέχθηκαν ύστερα από συστηματική αναζήτηση ανασκοπήσεων και ερευνητικών μελετών εξετάζουν την 2D/3D/4D απεικόνιση, καθώς και τα μοντέλα Doppler. Σύμφωνα με τα άρθρα της τελευταίας πενταετίας της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων «Pubmed», η ενσωμάτωση της τεχνητής νοημοσύνης επιτυγχάνει την βελτι-

στοποίηση της υπερηχογραφικής εξέτασης.

Αποτελέσματα

Τα ευρήματα της ανασκόπησης υποδεικνύουν την ενίσχυση της ποιότητας και της ανάλυσης της απεικόνισης, με αποτέλεσμα να λαμβάνονται έγκαιρες και αντικειμενικές αξιολογήσεις. Ταυτόχρονα, η τεχνητή νοημοσύνη διευκολύνει την αυτόματη και ακριβή μέτρηση βιομετρικών παραμέτρων, εξοικονομώντας χρόνο και περιορίζοντας τον κίνδυνο λάθους.

Συμπεράσματα

Συμπερασματικά, η τεχνητή νοημοσύνη συμβάλλει στην βελτίωση της προγεννητικής διάγνωσης επιτρέποντας την έγκαιρη ανίχνευση και παρέμβαση. Η αξιοποίηση της δύναται να αναβαθμίσει την ποιότητα φροντίδας και να συμβάλλει στην διαμόρφωση αποδοτικότερων συστημάτων υγείας. Η αρωγή μεταξύ επαγγελματιών υγείας και τεχνολογίας μπορεί να οδηγήσει σε ουσιαστική αναβάθμιση της προγεννητικής διάγνωσης και της ποιότητας της φροντίδας.

Λέξεις Κλειδιά

3D/4D ultrasound, artificial intelligence, pregnancy, midwifery care

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A55

Ανοιχτός διάλογος μιας μαίας με την τεχνητή νοημοσύνη: «συζητώντας για την σύγχρονη μαιευτική πραγματικότητα»

Μιρέλα Κυριάκου^{1,2}

1. ΕΑΜΜΕ (Ένωση Ανεξάρτητων Μαιών Μαιευτών Ελλάδος)

2. ΣΕΜΜΙ (Σύλλογος Μαιών Μαιευτών Ιωαννίνων)

Εισαγωγή

Στην σύγχρονη εποχή της αλματώδους ανάπτυξης της Τεχνητής Νοημοσύνης και της ένταξής της σε κάθε τομέα, είναι εξαιρετικά ενδιαφέρον να ανοίξει κάποιος διάλογο μαζί της, ώστε να ανακαλύψει την «γνώμη» της... Μια γνώμη καθαρά βασισμένη στο ψυχρό υπολογιστικό μοτίβο της ΤΝ, χωρίς συναισθηματισμούς, ενδοιασμούς, φοβίες, ηθικούς φραγμούς κτλ. Στην παρούσα εργασία θα βρείτε έναν διάλογο, μίας μαίας με την ΤΝ αναφορικά με τη σύγχρονη μαιευτική πραγματικότητα στη χώρα μας και καίρια ζητήματα του κλάδου, ήτοι φυσιολογικός τοκετός, καισαρική τομή, μητρικός θηλασμός, μαιευτική φροντίδα κτλ.

Μέθοδοι

Ερωτήσεις σε μοντέλα ΤΝ που χρησιμοποιούνται ευρέως και καθημερινά από πληθώρα ανθρώπων (Chat GPT, Google Gemini, Claude) και καταγραφή των απαντήσεών τους. Παράθεση των αποτελεσμάτων της συζήτησης.

Αποτελέσματα

Η ΤΝ είναι εξαιρετικά αποκαλυπτική για πολλά ζητήματα και παραθέτει απόψεις που δύσκολα θα μπορούσε ένας άνθρωπος συνομιλητής να εκφράσει καθώς υπόκειται σε περιορισμούς που έχουν να κάνουν με τον συναισθηματικό και ψυχολογικό κόσμο καθενός. Διαφαίνεται ότι η ΤΝ τείνει να είναι πιο ακριβής στις πληροφορίες που παρέχει διεισδύοντας στο ρόλο των επαγγελματιών υγείας, όμως τελικά αυτό είναι άραγε επαρκές;

Συμπεράσματα

Η ΤΝ δίνει κάθε επιστημονική πληροφορία που της ζητείται, με απόλυτη ακρίβεια και ίσως πιο σωστά από οποιονδήποτε άνθρωπο. Δεν έχει κανέναν φραγμό απέναντι σε οποιονδήποτε συνομιλητή. Διαφαίνεται ότι μεγάλο μέρος της δουλειάς των επαγγελματιών υγείας θα αντικατασταθεί από την ΤΝ. Όμως

όταν έχουμε να κάνουμε με άνθρωπο, αυτό ίσως να μην είναι αρκετό

Λέξεις Κλειδιά

Chat GPT, Google Gemini, Claude, Φυσιολογικός τοκετός, Καισαρική τομή, Μητρικός θηλασμός, Μαιευτική φροντίδα, Εγκυμοσύνη και άγχος, Φόβος τοκετού κτλ.

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A56

ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΡΚΙΝΟΣ: ΠΡΟΛΗΨΗ, ΕΓΚΑΙΡΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Τεχνητές ωοθήκες και διατήρηση της γονιμότητας σε ασθενείς με καρκίνο: προκλινικά δεδομένα, προκλήσεις και προοπτικές

Ελίνα Χριστιάνα Αλιμονάκη, Γιαννούλα Κύρκου, Αναστασία Μπόθου, Άννα Δελτσίδου

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Τμήμα Μαιευτικής, Αθήνα

Εισαγωγή

Οι αντικαρκινικές θεραπείες στις οποίες υποβάλλονται γυναίκες αναπαραγωγικής ηλικίας, ιδιαίτερα όσες πάσχουν από κακοήθειες του γεννητικού συστήματος, ενδέχεται να επιβαρύνουν σημαντικά τη γονιμότητα και, σε ορισμένες περιπτώσεις, να οδηγήσουν σε μόνιμη απώλειά της. Η συνεχής βελτίωση της επιβίωσης των γυναικών με καρκίνο έχει αναδείξει τη διατήρηση της γονιμότητας σε σημαντική παράμετρο της μακροχρόνιας ποιότητας ζωής, δημιουργώντας παράλληλα νέες ανάγκες που σχετίζονται με την επίτευξη κύησης και τη μελλοντική μητρότητα. Στο πλαίσιο αυτό, η τεχνητή ωοθήκη αποτελεί μια καινοτόμο, υπό διερεύνηση προσέγγιση, με στόχο την αποκατάσταση της αναπαραγωγικής και ενδοκρινικής λειτουργίας, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις όπου η επανεμφύτευση ωοθηκικού ιστού ενδέχεται να συνοδεύεται από ογκολογικούς κινδύνους.

Μέθοδοι

Διενεργήθηκε αφηγηματική ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας μέσω των βάσεων δεδομένων PubMed και Scopus, καθώς και μελέτη κατευθυντήριων οδηγιών και συστάσεων διεθνών επιστημονικών εταιρειών (ESHRE, ESGO, ASCO, ASRM) σχετικά με την ογκογονιμότητα και τις διαθέσιμες μεθόδους διατήρησης της γονιμότητας. Για τις τεχνητές ωοθήκες ανασκοπήθηκαν τα διαθέσιμα πειραματικά και προκλινικά δεδομένα, με έμφαση στα χρησιμοποιούμενα βιοϋλικά, στις τεχνικές υποστήριξης των ωοθυλακίων και στις νεότερες προσεγγίσεις της μηχανικής ιστών.

Αποτελέσματα

Η ανασκόπηση ανέδειξε ότι οι τεχνητές ωοθήκες βασίζονται στη δημιουργία βιοσυμβατών τρισδιάστατων υποστρωμάτων, φυσικής ή συνθετικής προέλευσης, στα οποία ενσωματώνονται απομονωμένα ωοθυλάκια ή ωοθηκικά κύτταρα. Μεταξύ των σημαντικότερων ερευνητικών προσεγγίσεων περιλαμβάνονται τα αποκυτταροποιημένα ικριώματα, οι υδρογέλες και οι τεχνικές τρισδιάστατης βιοεκτύπωσης. Τα έως σήμερα δεδομένα από πειραματικά μοντέλα είναι ενθαρρυντικά, καθώς έχουν καταγραφεί επιβίωση και ανάπτυξη ωοθυλακίων, αγγείωση των κατασκευασμάτων, αποκατάσταση της ενδοκρινικής και ωοθηκικής λειτουργίας και, σε μοντέλα ποντικού, επίτευξη φυσικής κύησης και γέννηση ζώντων και γόνιμων απογόνων. Ωστόσο, παραμένουν ουσιαστικές προκλήσεις, όπως η επαρκής αγγείωση του μοσχεύματος, η μηχανική σταθερότητα των βιο-

ϋλικών, η μακροχρόνια λειτουργικότητα και η διασφάλιση της ογκολογικής ασφάλειας.

Συμπεράσματα

Οι καθιερωμένες μέθοδοι διατήρησης της γονιμότητας, όπως η κρυοσυντήρηση ωαρίων, εμβρύων και ωοθηκικού ιστού, προσφέρουν ουσιαστικές επιλογές σε πολλές γυναίκες, παρουσιάζουν όμως σημαντικούς περιορισμούς σε ασθενείς με αυξημένο ογκολογικό κίνδυνο. Οι τεχνητές ωοθήκες αποτελούν ιδιαίτερα ελπιδοφόρα προοπτική στον τομέα της ογκογονιμότητας, με πιθανή μελλοντική συμβολή τόσο στη διατήρηση της γονιμότητας όσο και στην αποκατάσταση της ορμονικής λειτουργίας. Παρά τα ενθαρρυντικά προκλινικά αποτελέσματα, η τεχνητή ωοθήκη παραμένει σε πειραματικό στάδιο, ενώ εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικά ερευνητικά ζητήματα σχετικά με την αγγείωση, τη μακροχρόνια ασφάλεια, την ογκολογική επιτήρηση και την κλινική εφαρμοσιμότητα. Απαιτείται, επομένως, περαιτέρω έρευνα πριν από την καθιέρωσή της ως ασφαλούς και αποτελεσματικής θεραπευτικής επιλογής

Λέξεις Κλειδιά

τεχνητές ωοθήκες, ογκογονιμότητα, διατήρηση γονιμότητας, επιζώσες καρκίνου, γυναικολογικός καρκίνος, ωοθυλάκια, βιοϋλικά

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A57

ΔΙΑΤΡΟΦΗ, ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΥΕΞΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΛΟΧΕΙΑ

Διατροφικές ανισότητες και κίνδυνοι για την υγεία των πληθυσμών Ρομά στην Ευρώπη: Επιπτώσεις στην κύηση, τη μητρική και τη νεογνική υγεία.

Αικατερίνη Γαλιατσάτου¹, Ευαγγελία Αντωνίου², Μαρία Ηλιάδου², Ερμιόνη Παλάσκα²

1. Τμήμα Μαιευτικής, Υποψήφια Διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

2. Τμήμα Μαιευτικής, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Εισαγωγή

Οι Ρομά αποτελούν μία από τις μεγαλύτερες και πλέον κοινωνικά ευάλωτες εθνοτικές μειονότητες της Ευρώπης. Ιστορικές και γλωσσολογικές μελέτες υποδεικνύουν ότι προέρχονται από τη Βόρεια Ινδία και εγκαταστάθηκαν στην ευρωπαϊκή ήπειρο κατά τον 14ο αιώνα, με σημαντική παρουσία κυρίως στην Ανατολική και Νότια Ευρώπη. Στην Ελλάδα εκτιμάται ότι αντιπροσωπεύουν περίπου το 1.13% του συνολικού πληθυσμού και διαμένουν σε όλες τις γεωγραφικές περιφέρειες της χώρας. Σκοπός της παρούσας αφηγηματικής ανασκόπησης είναι η διερεύνηση των διατροφικών συνηθειών του πληθυσμού των Ρομά και η αξιολόγηση των επιπτώσεών τους στην κατάσταση της υγείας.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε αφηγηματική ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας μέσω των ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων PubMed, Scopus και MEDLINE. Η αναζήτηση βασίστηκε σε συνδυασμό των λέξεων-κλειδίων «Roma, nutrition, diet, health outcomes», καθώς και των αντίστοιχων ελληνικών όρων, όπου ήταν εφαρμόσιμο.

Αποτελέσματα

Τα διαθέσιμα δεδομένα καταδεικνύουν ότι οι Ρομά στην Ευ-

ρώπη, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικές κοινωνικοοικονομικές ανισότητες, υψηλά ποσοστά φτώχειας και ανεργίας, περιορισμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, καθώς και φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού και διακρίσεων. Οι παράγοντες αυτοί επηρεάζουν δυσμενώς τις διατροφικές τους συνήθειες, οι οποίες χαρακτηρίζονται συχνά από χαμηλή ποιότητα και μειωμένη διατροφική αξία, συμβάλλοντας στην αυξημένη επίπτωση παχυσαρκίας, καρδιαγγειακών νοσημάτων, σακχαρώδους διαβήτη και άλλων χρόνιων μη μεταδιδόμενων νοσημάτων. Οι έγκυες γυναίκες Ρομά εμφάνιζαν μικρότερη διάρκεια κύησης, υψηλότερα ποσοστά καπνίσματος και χαμηλότερα επίπεδα βασικών θρεπτικών συστατικών, ενώ τα νεογνά τους είχαν χαμηλότερο βάρος και μικρότερο μέγεθος γέννησης. Τα ευρήματα αυτά υποδηλώνουν πιθανή διαγενεακή μεταβίβαση των διατροφικών ανισοτήτων, η οποία ενδέχεται να σχετίζεται με τη χαμηλή ποιότητα της μητρικής διατροφής και την περιορισμένη χρήση συμπληρωμάτων κατά την εγκυμοσύνη.

Συμπεράσματα

Οι διατροφικές και υγειονομικές ανισότητες μεταξύ των πληθυσμών Ρομά και μη Ρομά στην Ευρώπη εξακολουθούν να αποτελούν σημαντική πρόκληση για τη δημόσια υγεία. Η αντιμετώπισή τους προϋποθέτει τον σχεδιασμό και την εφαρμογή ολοκληρωμένων, πολιτισμικά ευαίσθητων και τεκμηριωμένων πολιτικών δημόσιας υγείας, καθώς και στοχευμένων παρεμβάσεων από τους επαγγελματίες υγείας, με στόχο τη βελτίωση της διατροφικής κατάστασης, την ενίσχυση της πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας και τη συνολική αναβάθμιση της υγείας και της ποιότητας ζωής του πληθυσμού των Ρομά.

Λέξεις Κλειδιά

«Roma, nutrition, diet, health outcomes», καθώς και των αντίστοιχων ελληνικών όρων, όπου ήταν εφαρμόσιμο.

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A58

Η βιταμίνη D στη σύγχρονη μαιευτική φροντίδα: από τη μητρικοεμβρυϊκή ανοχή στην περιγεννητική πρόληψη

Αρτεμισία Κοκκινάρη^{1,2}, Μαρία Δάγλα^{1,2}, Ευαγγελία Αντωνίου^{1,2}, Κλαίρη Γουρουντή¹

1. Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

2. Εργαστήριο Μαιευτικής Φροντίδας κατά την Κύηση και τη Λοχεία – Μητρικός Θηλασμός (Ε.Μ.Φ.Κ. και Λ.-Μ.Θ.), Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η βιταμίνη D αναγνωρίζεται πλέον ως σημαντικός ανοσορρυθμιστικός παράγοντας με πιθανή συμβολή στη φυσιολογική εξέλιξη της κύησης και στη διατήρηση της μητρικοεμβρυϊκής ανοχής. Η δράση της στη μητρική ανοσολογική προσαρμογή, στην εμφύτευση και στην πλακουντιακή λειτουργία, σε συνδυασμό με τις συσχετίσεις της ανεπάρκειάς της με δυσμενείς εκβάσεις της κύησης, έχει διευρύνει το ενδιαφέρον για τον πιθανό ρόλο της στην περιγεννητική πρόληψη και φροντίδα. _____

Σκοπός Η διερεύνηση του ρόλου της βιταμίνης D στη μητρική ανοσορρύθμιση και στις περιγεννητικές εκβάσεις, καθώς και η ανάδειξη των πιθανών εφαρμογών της στην προσυλληπτική συμβουλευτική και στη σύγχρονη μαιευτική φροντίδα.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε αφηγηματική ανασκόπηση της πρόσφατης διεθνούς βιβλιογραφίας σχετικά με τη βιταμίνη D, τη μητρικοεμβρυϊκή ανοχή, την ανοσορρύθμιση, την πλακουντιακή ανάπτυξη και τις περιγεννητικές εκβάσεις. Συμπεριλήφθηκαν πρόσφατες συστηματικές ανασκοπήσεις, μετα-αναλύσεις, κλινικές μελέτες και διεθνείς κατευθυντήριες οδηγίες.

Αποτελέσματα

Η βιταμίνη D συμμετέχει στη ρύθμιση της μητρικής ανοσολογικής απάντησης μέσω της επίδρασής της στα ρυθμιστικά Τ λεμφοκύτταρα, στα φυσικά κύτταρα φονείς της μήτρας, στις κυτταροκίνες και στη λειτουργία της τροφοβλάστης. Οι μηχανισμοί αυτοί θεωρούνται σημαντικοί για την επιτυχή εμφύτευση, τη φυσιολογική πλακουντοποίηση και τη διατήρηση της κύησης. Χαμηλά επίπεδα 25(OH)D έχουν συσχετισθεί με αυξημένο κίνδυνο επαναλαμβανόμενων αποβολών, προεκλαμψίας, διαβήτη κύησης και άλλων δυσμενών περιγεννητικών εκβάσεων. Ωστόσο, η ετερογένεια των διαθέσιμων δεδομένων δεν επιτρέπει ακόμη την τεκμηρίωση αιτιολογικής σχέσης ούτε τη σύσταση χορήγησης συμπληρωμάτων βιταμίνης D αποκλειστικά για την πρόληψη των επιπλοκών αυτών.

Συμπεράσματα

Η βιταμίνη D αποτελεί έναν δυνητικά τροποποιήσιμο παράγοντα της περιγεννητικής υγείας με πιθανή συμβολή στη μητρικοεμβρυϊκή ανοχή και στη φυσιολογική εξέλιξη της κύησης. Η αξιολόγηση της διατροφικής κατάστασης και η τεκμηριωμένη διατροφική συμβουλευτική μπορούν να ενισχύσουν την προσυλληπτική και προγεννητική φροντίδα, αναδεικνύοντας τον ρόλο της μαιάς στην προαγωγή της περιγεννητικής υγείας. Απαιτούνται περαιτέρω προοπτικές κλινικές μελέτες για την αποσαφήνιση της κλινικής σημασίας των ευρημάτων.

Λέξεις Κλειδιά

Βιταμίνη D, μητρικοεμβρυϊκή ανοχή, ανοσορρύθμιση, περιγεννητική υγεία, 25(OH)D.

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A59

Προσυλληπτική διατροφική φροντίδα και αναπτυξιακός προγραμματισμός της υγείας: ο ρόλος της μαιάς στη διαμόρφωση της υγείας των μελλοντικών γενεών

Αρτεμισία Κοκκινάρη

Εργαστήριο Μαιευτικής Φροντίδας κατά την Κύηση και τη Λοχεία – Μητρικός Θηλασμός (Ε.Μ.Φ.Κ. και Λ.-Μ.Θ.), Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Εισαγωγή

Εισαγωγή Η υγεία των απογόνων επηρεάζεται ήδη από την προσυλληπτική περίοδο μέσω βιολογικών και επιγενετικών μηχανισμών που σχετίζονται με τη διατροφή και τον τρόπο ζωής των γονέων. Σκοπός. Η διερεύνηση του ρόλου της προσυλληπτικής διατροφής των γονέων στον αναπτυξιακό προγραμματισμό της υγείας των απογόνων και η ανάδειξη της συμβολής της μαιάς στην τεκμηριωμένη προσυλληπτική συμβουλευτική και την περιγεννητική πρόληψη.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε αφηγηματική ανασκόπηση της πρόσφατης διεθνούς βιβλιογραφίας σχετικά με τη θεωρία των Αναπτυξιακών Προελεύσεων της Υγείας και της Νόσου (DOHaD), τη γονεϊκή διατροφή, τους επιγενετικούς μηχανισμούς και τις επιπτώσεις τους στην περιγεννητική και μελλοντική υγεία των απογόνων. Συμπεριλήφθηκαν πρόσφατες ανασκοπήσεις, κλινικές και πειραματικές μελέτες.

νικές και πειραματικές μελέτες.

Αποτελέσματα

Τα διαθέσιμα δεδομένα δείχνουν ότι η διατροφή και η μεταβολική κατάσταση τόσο της μητέρας όσο και του πατέρα πριν από τη σύλληψη επηρεάζουν τον αναπτυξιακό προγραμματισμό του εμβρύου μέσω επιγενετικών μηχανισμών. Η παχυσαρκία, οι διατροφικές ανεπάρκειες και η χαμηλή ποιότητα διατροφής έχουν συσχετισθεί με αυξημένο κίνδυνο μεταβολικών νοσημάτων στους απογόνους, ενώ η υιοθέτηση υγιεινών διατροφικών προτύπων, όπως η Μεσογειακή Διατροφή, σχετίζεται με ευνοϊκότερες περιγεννητικές εκβάσεις. Τα νεότερα δεδομένα υποστηρίζουν ότι η πρόληψη αρχίζει ήδη πριν από τη σύλληψη και αφορά εξίσου και τους δύο γονείς.

Συμπεράσματα

Η προσυλληπτική διατροφική φροντίδα αποτελεί σημαντικό πεδίο πρόληψης στη σύγχρονη μαιευτική. Η μαιά μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην αξιολόγηση του διατροφικού κινδύνου, στην εκπαίδευση των μελλοντικών γονέων και στην προαγωγή υγιεινών συνθηκών πριν από τη σύλληψη, με στόχο τη βελτίωση της περιγεννητικής και της μακροχρόνιας υγείας των απογόνων.

Λέξεις Κλειδιά

Προσυλληπτική φροντίδα, γονεϊκή διατροφή, DOHaD, επιγενετική, μαιευτική φροντίδα, περιγεννητική πρόληψη, Μεσογειακή διατροφή.

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A60

Η αποτελεσματικότητα της κινησιολογικής περίδεσης (Kinesio Taping) στον οσφυοπυελικό πόνο κατά την κύηση

Εφροσύνη Τσεκλίδου¹, Ελευθερία Τσουςάνη²

1. Μαία, MSc, Sana Benrath Krankenhaus, Ντίσελντορφ, Γερμανία

2. Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Μαιευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδας (ΔΙ.ΠΑ.Ε.), Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

Εισαγωγή

Ο οσφυοπυελικός πόνος αποτελεί συχνό μυοσκελετικό πρόβλημα κατά την κύηση και μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τη λειτουργικότητα, την κινητικότητα και την ποιότητα ζωής των εγκύων. Η κινησιολογική περίδεση (Kinesio Taping) (ΚΠ) αποτελεί μία μη επεμβατική θεραπευτική προσέγγιση, η οποία χρησιμοποιείται ολοένα και περισσότερο για την αντιμετώπιση του πόνου κατά την κύηση. Σκοπός της παρούσας ανασκόπησης είναι η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της ΚΠ στη μείωση του οσφυοπυελικού πόνου και στην βελτίωση της λειτουργικότητας στην καθημερινότητα των εγκύων.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση της πρόσφατης επιστημονικής βιβλιογραφίας, κυρίως της τελευταίας πενταετίας (2021 – 2026), με λέξεις κλειδιά Kinesiotaping, pregnancy back pain, pelvic pain, placebo. Έμφαση δόθηκε σε μελέτες που διερεύνησαν την εφαρμογή της ΚΠ κατά την περίοδο της κύησης, σε εγκύους με οσφυϊκό ή πυελικό πόνο. Αξιολογήθηκαν κυρίως η ένταση του πόνου, η λειτουργικότητα του ατόμου και η διάρκεια της θεραπευτικής εφαρμογής.

Αποτελέσματα

Τα διαθέσιμα στοιχεία υποδεικνύουν ότι η ΚΠ μπορεί να συμβάλει στη βραχυπρόθεσμη μείωση του πόνου και στην βελ-

τίωση της λειτουργικότητας. Πρόσφατες συστηματικές ανασκοπήσεις και μετα-αναλύσεις, οι οποίες συμπεριέλαβαν επτά τυχαιοποιημένες μελέτες η μία με 444 και η άλλη με 527 εγκύους, ανέδειξαν σημαντική βελτίωση τόσο στην ένταση του πόνου όσο και στη λειτουργικότητα. Επιπλέον, η ανάλυση της διάρκειας εφαρμογής έδειξε ότι περίοδος πέντε έως δέκα ημερών μπορεί να επιφέρει κλινικά σημαντική μείωση του πόνου. Ωστόσο, η βεβαιότητα των διαθέσιμων δεδομένων χαρακτηρίστηκε μικρή, λόγω διαφορών στα θεραπευτικά πρωτόκολλα και πιθανών μεθοδολογικών περιορισμών.

Συμπεράσματα

Η κινησιολογική περίδεση φαίνεται να αποτελεί μία ασφαλή, μη επεμβατική και πολλά υποσχόμενη συμπληρωματική θεραπευτική επιλογή για την αντιμετώπιση του οσφυοπυελικού πόνου κατά την κύηση. Παρά τα ενθαρρυντικά αποτελέσματα, απαιτούνται μεγαλύτερες και μεθοδολογικά αυστηρότερες μελέτες, με ομοιογενή πρωτόκολλα εφαρμογής και συστηματική, σε βάθος χρόνου παρακολούθηση, προκειμένου να τεκμηριωθεί με μεγαλύτερη βεβαιότητα η αποτελεσματικότητα της μεθόδου.

Λέξεις Κλειδιά

Kinesiotaping, pregnancy, back pain, pelvic pain, placebo.

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A61

ΕΓΚΥΜΟΣΥΝΗ, ΤΟΚΕΤΟΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΠΥΕΛΙΚΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ

Μη φαρμακευτικές μέθοδοι αναλγησίας στον τοκετό

Εριφύλη Κώστογλου

Ανεξάρτητη Μαία, MSc

Εισαγωγή

Η διαχείριση του πόνου κατά τον τοκετό προβληματίζει ιδιαίτερα τις γυναίκες, γι αυτό και η προσφορά επιλογών αποτελεί βασική προτεραιότητα στη μαιευτική φροντίδα. Οι μη φαρμακευτικές μέθοδοι αναλγησίας εφαρμόζονται ολοένα και περισσότερο καθώς συμβάλλουν σημαντικά στη βελτίωση της εμπειρίας του τοκετού, ενισχύουν την αυτονομία της επιτόκου και προάγουν τη φυσιολογική εξέλιξη της διαδικασίας. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση των διαθέσιμων επιλογών μη φαρμακευτικής αναλγησίας που μπορούν να χρησιμοποιηθούν με ασφάλεια στον τοκετό και η εξοικείωση των επαγγελματιών υγείας με αυτές.

Μέθοδοι

Χρησιμοποιήθηκαν οι βάσεις δεδομένων Pubmed και Cochrane Database για την αναζήτηση άρθρων στη διεθνή βιβλιογραφία από το 2017 έως το 2023 που αφορούν την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα των μη φαρμακευτικών μεθόδων αναλγησίας κατά τον τοκετό. Βασικό κριτήριο επιλογής των μελετών αποτέλεσε να είναι μελέτες της τελευταίας δεκαετίας. Συνολικά επιλέχθηκαν 8 άρθρα.

Αποτελέσματα

Οι συχνότερα μελετώμενες μη φαρμακευτικές μέθοδοι αναλγησίας περιλαμβάνουν την ελεύθερη κίνηση της επιτόκου, τις εναλλαγές θέσεων, την υδροθεραπεία, τις τεχνικές αναπνοής και χαλάρωσης, το μασάζ, τη συνεχή υποστήριξη από μαία, τη μουσικοθεραπεία, το βελονισμό, και τη διαδερμική ηλεκτρική νευροδιέγερση (TENS - Transcutaneous Electrical Nerve Stimulation). Τα διαθέσιμα δεδομένα υποδεικνύουν ότι οι πα-

ρεμβάσεις αυτές μπορούν να μειώσουν το αίσθημα του πόνου και του άγχους, να αυξήσουν την ικανοποίηση της επιτόκου, αλλά και να περιορίσουν την ανάγκη φαρμακευτικής αναλγησίας, χωρίς να επιβαρύνουν τη μητέρα ή το έμβρυο.

Συμπεράσματα

Οι μη φαρμακευτικές μέθοδοι αναλγησίας αποτελούν ασφαλείς και αποτελεσματικές επιλογές υποστήριξης του φυσιολογικού τοκετού. Η εξατομικευμένη εφαρμογή τους και η κατάλληλη εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας και ιδιαίτερα των μαίων συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης μαιευτικής φροντίδας και της συνολικής εμπειρίας του τοκετού.

Λέξεις Κλειδιά

πόνος, τοκετός, αναλγησία, μη φαρμακευτικές μέθοδοι αναλγησίας

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A62

ΕΜΜΗΝΑΡΧΗ, ΕΜΜΗΝΟΠΑΥΣΗ ΚΑΙ ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Σύνδρομο Mayer-Rokitansky-Küster-Haus-er: ο ρόλος της μαίας στη διαγνωστική προσέγγιση και ολιστική φροντίδα

Θωμάη Καλλία¹, Βασιλική Γεωργιάδου²

1. Λέκτορας Εφαρμογών Τμήμα Μαιευτικής ΔΙΠΑΕ

2. Τεταρτοετής Φοιτήτρια Μαιευτικής ΔΙΠΑΕ

Εισαγωγή

Το σύνδρομο Mayer-Rokitansky-Küster-Haus-er αποτελεί συγγενή ανωμαλία των πόρων του Müller, που χαρακτηρίζεται από αγενεσία ή υποπλασία της μήτρας και του άνω τμήματος του κόλπου σε γυναίκες με φυσιολογικό καρυότυπο 46,XX και φυσιολογική ανάπτυξη δευτερογενών χαρακτηριστικών φύλου. Αποτελεί μία από τις σημαντικότερες αιτίες πρωτοπαθούς αμηνόρροιας στην εφηβεία και συνοδεύεται συχνά από έντονη ψυχολογική επιβάρυνση. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η ανάδειξη του ρόλου της μαίας στη διαγνωστική διαδικασία, την ψυχοκοινωνική υποστήριξη και τη διεπιστημονική φροντίδα ασθενών με MRKH.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση της σύγχρονης βιβλιογραφίας (pubmed, science direct) σχετικά με τη διαγνωστική και θεραπευτική προσέγγιση του MRKH, με έμφαση στη συμβολή της μαίας στην κλινική πρακτική και στη φροντίδα των ασθενών.

Αποτελέσματα

Η διάγνωση του MRKH βασίζεται στον συνδυασμό κλινικής εικόνας (πρωτοπαθής αμηνόρροια με φυσιολογική ανάπτυξη δευτερογενών χαρακτηριστικών φύλου), εργαστηριακού ελέγχου (φυσιολογικός ορμονικός προφίλ και 46,XX καρυότυπος) και απεικονιστικής διερεύνησης με MRI πυέλου, η οποία αποτελεί τη μέθοδο εκλογής. Η μαία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην έγκαιρη αναγνώριση της ανάγκης παραπομπής, στην υποστήριξη της ασθενούς κατά τη διάγνωση, καθώς και στην παροχή ψυχοκοινωνικής φροντίδας. Επιπλέον, συμβάλλει στην εκπαίδευση σχετικά με θεραπευτικές επιλογές όπως η μη χειρουργική διάταση του κόλπου, καθώς και στη διευκόλυνση της πρόσβασης σε διεπιστημονική ομάδα φροντίδας

Συμπεράσματα

Το MRKH απαιτεί ολιστική, διεπιστημονική προσέγγιση με

έμφαση όχι μόνο στη διάγνωση αλλά και στην ψυχοκοινωνική υποστήριξη. Η μαία αποτελεί βασικό μέλος της ομάδας υγείας, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και στην ενδυνάμωση της ασθενούς.

Λέξεις Κλειδιά

MRKH, πρωτοπαθής αρηνόρροια, ρόλος της μαίας, ψυχοκοινωνική υποστήριξη, διεπιστημονική φροντίδα.

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A63

Η αϋπνία στην εμμηνόπαυση ως δείκτης κινδύνου για καταθλιπτική συμπτωματολογία: προεκτάσεις για την ολιστική φροντίδα από τη μαία – συστηματική ανασκόπηση

Βασιλική Σπυροπούλου, Ευθυμία Αθανασιάδου, Αναστασία Μπόθου, Άννα Δελτσίδου, Γιαννούλα Κύρκου

Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή

Η μετάβαση στην εμμηνόπαυση αποτελεί σημαντική περίοδο στη ζωή της γυναίκας, κατά την οποία οι ορμονικές και βιολογικές μεταβολές μπορεί να συνοδεύονται από σωματικά και ψυχολογικά συμπτώματα και να επηρεάζουν την ποιότητα ζωής. Οι διαταραχές του ύπνου συγκαταλέγονται στα συχνά συμπτώματα κατά τη μετάβαση στην εμμηνόπαυση και έχουν συσχετισθεί με την παρουσία και τη βαρύτητα της καταθλιπτικής συμπτωματολογίας. Η έγκαιρη αναγνώριση των διαταραχών του ύπνου μπορεί να συμβάλει στην ολοκληρωμένη αξιολόγηση της ψυχικής υγείας και της ευεξίας των γυναικών κατά την περίοδο αυτή. Στο πλαίσιο της ολιστικής και προσωποκεντρικής φροντίδας, η μαία μπορεί να συμβάλει στην ενημέρωση, στην αναγνώριση διαταραχών του ύπνου και συμπτωμάτων ψυχικής επιβάρυνσης, καθώς και στην έγκαιρη παραπομπή για περαιτέρω αξιολόγηση, όπου απαιτείται. Σκοπός της παρούσας συστηματικής ανασκόπησης ήταν η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ διαταραχών του ύπνου και καταθλιπτικής συμπτωματολογίας σε γυναίκες κατά τη μετάβαση στην εμμηνόπαυση και μετά την εμμηνόπαυση, καθώς και η ανάδειξη της σημασίας της έγκαιρης αναγνώρισής τους στο πλαίσιο της ολιστικής φροντίδας της γυναίκας.

Μέθοδοι

Η συστηματική ανασκόπηση πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες PRISMA. Διενεργήθηκε αναζήτηση στις βάσεις δεδομένων PubMed, Scopus, PsycINFO και Web of Science για το χρονικό διάστημα 2015–2025. Από τα 2.161 άρθρα που εντοπίστηκαν, μετά την αφαίρεση διπλοτύπων και την εφαρμογή των κριτηρίων επιλεξιμότητας, 12 πρωτογενείς μελέτες συμπεριλήφθηκαν στην τελική ανάλυση. Η μεθοδολογική ποιότητα αξιολογήθηκε με τα εργαλεία JBI, Newcastle–Ottawa και Cochrane RoB 2.

Αποτελέσματα

Η πλειονότητα των μελετών ανέδειξε ισχυρή συσχέτιση μεταξύ διαταραχών ύπνου και καταθλιπτικής συμπτωματολογίας στις γυναίκες κατά την περιεμμηνόπαυση και τη μετεμμηνόπαυση. Η αϋπνία αναγνωρίστηκε ως ανεξάρτητος προγνωστικός παράγοντας εμφάνισης ή υποτροπής καταθλιπτικών συμπτωμάτων, ενώ οι ορμονικές μεταβολές και τα αγγειοκινητικά συμπτώματα φαίνεται να διαμεσολαβούν στη σχέση αυτή. Παράλληλα, οι μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις, όπως η γνωσιακή-συμπεριφορική θεραπεία για την αϋπνία (CBT-I), συσχετίστηκαν με

σημαντική βελτίωση τόσο της ποιότητας του ύπνου όσο και της ψυχικής ευεξίας.

Συμπεράσματα

Η συστηματική αξιολόγηση της ποιότητας του ύπνου θα πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της φροντίδας των γυναικών στην εμμηνόπαυση. Η μαία, ως επαγγελματίας υγείας που παρέχει συνεχή και προσωποκεντρική φροντίδα, μπορεί να διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στην έγκαιρη αναγνώριση των διαταραχών ύπνου, στην ενημέρωση των γυναικών, στην παραπομπή όπου απαιτείται και στην προαγωγή της ψυχικής υγείας, συμβάλλοντας σε ολοκληρωμένη βιοψυχοκοινωνική προσέγγιση της εμμηνόπαυσης.

Λέξεις Κλειδιά

Εμμηνόπαυση, Αϋπνία, Καταθλιπτική συμπτωματολογία, Ψυχική υγεία

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A64

ΗΓΕΣΙΑ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΑΙΩΝ/ΜΑΙΕΥΤΩΝ

Εκτίμηση της επαγγελματικής εξουθένωσης των επαγγελματιών υγείας σε οργανισμούς υγείας στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια της πανδημίας του κορωνοϊού

Ελένη Δόσπρα Τσακιρίδου

RM, MSc, IBCLC, Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης

Παπαγεωργίου, Ακαδημαϊκή υπότροφος ΔΙΠΑΕ, Τμήμα μαιευτικής

Εισαγωγή

Το εργασιακό άγχος και η επαγγελματική εξουθένωση είναι καταστάσεις που φαίνεται να συνδέονται μεταξύ τους. Οι επαγγελματίες υγείας επηρεάζονται ιδιαίτερα από παράγοντες που σχετίζονται με τη σωματική και συναισθηματική εξάντληση. Για παράδειγμα, εργαζόμενοι σε τμήματα επειγόντων περιστατικών βιώνουν σε μεγαλύτερη συχνότητα το σύνδρομο «burnout». Μετά την έναρξη της πανδημίας του κορωνοϊού τον Μάρτιο του 2020, υπήρξε αυξημένο ενδιαφέρον σχετικά με την μελέτη της πιθανής επαγγελματικής εξουθένωσης και των παραγόντων πρόκλησης της ειδικά στους εργαζόμενους στο χώρο της υγείας.

Μέθοδοι

Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας ήταν η εκτίμηση του τρόπου με τον οποίο βιώνουν οι επαγγελματίες υγείας στην Ελλάδα την επαγγελματική εξουθένωση την περίοδο μετά την έναρξη της πανδημίας του κορωνοϊού. Χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο Maslach Burnout Inventory το οποίο διανέμει ηλεκτρονικά σε 419 συμμετέχοντες από τον Απρίλιο έως τον Ιούνιο του 2020.

Αποτελέσματα

Από την έρευνα και την παραγοντική ανάλυση προέκυψαν οι παράγοντες της επαγγελματικής εξουθένωσης οι οποίοι ήταν η συναισθηματική εξουθένωση, η αποπροσωποποίηση, τα προσωπικά επιτεύγματα και η εργατικότητα. Από τα αποτελέσματα φάνηκε ότι οι περισσότεροι συμμετέχοντες αισθάνονται ψυχική εξουθένωση, προβληματίζονται για το ότι η εργασία τους τους κάνει συναισθηματικά σκληρούς και σπανιότερα δεν ενδιαφέρονται πραγματικά για το τι συμβαίνει στους ασθενείς τους. Επιπλέον, οι επαγγελματίες υγείας θεωρούν πως λύνουν αποτελεσματικά τα προβλήματα των ασθενών τους και εργάζο-

νται πολύ σκληρά. Οι εργαζόμενοι των γενικών νοσοκομείων νιώθουν περισσότερο εξουθενωμένοι συναισθηματικά. Τέλος, φάνηκε ότι όσο αυξάνεται το επίπεδο συναισθηματικής εξουθένωσης, τόσο αυξάνεται η αποηρωσοποίηση και μειώνονται τα προσωπικά επιτεύγματα και η εργατικότητα.

Συμπεράσματα

Οι επαγγελματίες υγείας στην πλειοψηφία τους έδωσαν τον καλύτερο εαυτό τους και με αυταπάρνηση και όσα μέσα διέθεταν εργάστηκαν κατά την πανδημία. Οι απαραίτητες ενέργειες από την πολιτεία ήταν η εξασφάλιση των ατομικών μέσων προστασίας, η δίκαιη μεταχείριση, η εναλλαγή βαρδιών των υπαλλήλων που εργάζονταν σε μονάδες νοσηλείας περιστατικών κορωνοϊού και η επαρκής ανάπαυση εκτός χώρου εργασίας. Η ηθική επιβράβευση από τους προϊστάμενους, η συμπαράσταση από την κοινωνία και η δημόσια αναγνώριση του επιτελούμενου έργου των επαγγελματιών υγείας υπήρξαν σημαντικά μέτρα για την προστασία της σωματικής και ψυχικής υγείας των συγκεκριμένων ανθρώπων.

Λέξεις Κλειδιά

Επαγγελματική εξουθένωση, συναισθηματική εξουθένωση, αποπροσωποποίηση, προσωπικά επιτεύγματα, επαγγελματίες υγείας

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A65

Από το μητρικό μικροβίωμα στη μαιευτική φροντίδα: ο ρόλος των λιπαρών οξέων βραχείας αλύσου στην υγεία μητέρας και εμβρύου

Αρτεμισία Κοκκινάρη^{1,2}, Ευαγγελία Αντωνίου^{1,2}, Μαρία Δάγλα^{1,2}

1. Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
2. Εργαστήριο Μαιευτικής Φροντίδας κατά την Κύηση και τη Λοχεία – Μητρικός Θηλασμός (Ε.Μ.Φ.Κ. και Λ.-Μ.Θ.), Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή

Η μητρική διατροφή επηρεάζει σημαντικά την πορεία της κύησης και τη μελλοντική υγεία των απογόνων. Τα τελευταία χρόνια, το ενδιαφέρον έχει στραφεί στον ρόλο του μητρικού εντερικού μικροβιώματος και των λιπαρών οξέων βραχείας αλύσου (Short-Chain Fatty Acids, SCFAs), ως βασικών διαμεσολαβητών μεταξύ διατροφής, πλακουντιακής λειτουργίας και εμβρυϊκής ανάπτυξης. Σκοπός Η διερεύνηση του ρόλου του μητρικού εντερικού μικροβιώματος και των λιπαρών οξέων βραχείας αλύσου (SCFAs) στη σύνδεση της μητρικής διατροφής με την πλακουντιακή λειτουργία και την εμβρυϊκή ανάπτυξη, καθώς και η ανάδειξη των πιθανών εφαρμογών τους στη σύγχρονη μαιευτική φροντίδα και την περιγεννητική πρόληψη.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε αφηγηματική ανασκόπηση της πρόσφατης διεθνούς βιβλιογραφίας σχετικά με το μητρικό μικροβίωμα, τα λιπαρά οξέα βραχείας αλύσου (SCFAs), τη μητρική διατροφή, τη λειτουργία του πλακούντα και τις περιγεννητικές εκβάσεις. Συμπεριλήφθηκαν πρόσφατες ανασκοπήσεις, πειραματικές μελέτες και διαθέσιμα κλινικά δεδομένα.

Αποτελέσματα

Η μητρική διατροφή επηρεάζει το εντερικό μικροβίωμα και την παραγωγή λιπαρών οξέων βραχείας αλύσου (SCFAs), τα οποία συμμετέχουν στη ρύθμιση της φλεγμονής, της μητρικής ανοσολογικής ανοχής, της λειτουργίας του πλακούντα και του

επιγενετικού προγραμματισμού του εμβρύου. Διατροφικά πρότυπα πλούσια σε φυτικές ίνες και πολυφαινόλες φαίνεται να ενισχύουν την παραγωγή τους. Αν και τα διαθέσιμα ανθρώπινα δεδομένα είναι ακόμη περιορισμένα, οι υπάρχουσες ενδείξεις υποστηρίζουν τη σημασία τους για τη μητρική και την εμβρυϊκή υγεία.

Συμπεράσματα

Η αλληλεπίδραση μεταξύ μητρικής διατροφής, μικροβιώματος και λιπαρών οξέων βραχείας αλύσου αναδεικνύει έναν νέο άξονα πρόληψης στη μαιευτική φροντίδα. Η αξιοποίηση των γνώσεων αυτών μπορεί να ενισχύσει την τεκμηριωμένη διατροφική συμβουλευτική, ενώ απαιτούνται περαιτέρω κλινικές μελέτες για την ενσωμάτωσή τους στην καθημερινή μαιευτική πρακτική.

Λέξεις Κλειδιά

Μητρικό μικροβίωμα, λιπαρά οξέα βραχείας αλύσου, Βουτυρικό οξύ, μητρική διατροφή, πλακούντας, μαιευτική φροντίδα, κύηση, περιγεννητική υγεία.

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A66

ΗΘΙΚΗ, ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΤΗ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ

Επιπτώσεις της ηθικής - ψυχολογικής παρενόχλησης των μαιών/μαιευτών στην εργασιακή απόδοση

Μαρία Αγγελάκη¹, Αντιγόνη Σαραντάκη², Βικτωρία Βιβιλάκη³, Αγγελική Σαρέλλα⁴

1. Μαία MSC
2. Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής
3. Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής
4. Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή

Η ηθική-ψυχολογική παρενόχληση, γνωστή ως εκφοβισμός στον χώρο εργασίας (workplace bullying), αναγνωρίζεται ολοένα και περισσότερο ως σημαντικός επαγγελματικός κίνδυνος σε δομές υγείας. Ωστόσο, τα δεδομένα που εστιάζουν ειδικά σε μαιείς και φοιτήτριες/φοιτητές μαιευτικής, ιδίως ως προς τη σχέση του φαινομένου με την ατομική εργασιακή απόδοση, παραμένουν περιορισμένα στο ελληνικό πλαίσιο.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε συγχρονική μελέτη μεταξύ Φεβρουαρίου και Μαρτίου 2025 με ανώνυμο διαδικτυακό ερωτηματολόγιο. Συμμετείχαν συνολικά 200 μαιείς και φοιτήτριες/φοιτητές μαιευτικής. Ο εκφοβισμός στον χώρο εργασίας αξιολογήθηκε με το Negative Acts Questionnaire-Revised (NAQ-R), ενώ η εργασιακή απόδοση με το Individual Work Performance Questionnaire (IW PQ). Συλλέχθηκαν επίσης κοινωνικοδημογραφικά και επαγγελματικά δεδομένα. Χρησιμοποιήθηκαν μη παραμετρικές δοκιμασίες, συντελεστές συσχέτισης Spearman και αναλύσεις πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης με το IBM SPSS Statistics έκδοση 26.0.

Αποτελέσματα

Η διάμεσος της συνολικής βαθμολογίας NAQ-R ήταν 38 (εύρος: 21-105), με εξαιρετική εσωτερική συνοχή (Cronbach's $\alpha = 0.92$). Συνολικά, το 27.0% (n = 54) των συμμετεχόντων αυτοπροσδιορίστηκε ότι έχει βιώσει εκφοβισμό στον χώρο εργασίας. Οι αρνητικές πράξεις που σχετίζονται με την εργασία ήταν

οι συχνότερα αναφερόμενες, συμπεριλαμβανομένου του να δίνονται εντολές για εκτέλεση καθηκόντων κατώτερων του επιπέδου ικανότητας (38.0% σε εβδομαδιαία ή καθημερινή βάση). Η έκθεση σε εκφοβισμό διέφερε σημαντικά ανάλογα με το εργασιακό πλαίσιο ($p = 0.001$), με χαμηλότερες διήμερες τιμές σε κέντρα πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, και ανάλογα με τα έτη στο τρέχον τμήμα/θέση ($p = 0.018$). Η διάμεσος της συνολικής βαθμολογίας IWPQ ήταν 60 (εύρος: 25–81· Cronbach's $\alpha = 0.83$). Όλες οι διαστάσεις του NAQ-R συσχετίστηκαν θετικά με την αντιπαραγωγική εργασιακή συμπεριφορά (Spearman's $\rho = 0.288-0.416$ · όλα $p < 0.001$), ενώ δεν παρατηρήθηκαν στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις με την απόδοση έργου (task performance) ή τη συμφραζόμενη απόδοση (contextual performance). Στις πολυμεταβλητές αναλύσεις, καμία δημογραφική ή επαγγελματική μεταβλητή δεν προέβλεψε ανεξάρτητα την έκθεση σε εκφοβισμό ή την εργασιακή απόδοση, με εξαίρεση το μορφωτικό επίπεδο, το οποίο προέβλεψε θετικά τη συμφραζόμενη απόδοση ($B = 2.62$, $p = 0.006$).

Συμπεράσματα

Συμπεράσματα: Ο εκφοβισμός στον χώρο εργασίας είναι συχνός μεταξύ μαιών και φοιτητριών/φοιτητών μαιευτικής στην Ελλάδα και συσχετίζεται με αυξημένη αντιπαραγωγική εργασιακή συμπεριφορά, ακόμη και όταν η απόδοση έργου και η συμφραζόμενη απόδοση παραμένουν διατηρημένες. Τα ευρήματα υπογραμμίζουν τη σημασία οργανωσιακών στρατηγικών πρόληψης που στοχεύουν στην εργασιακή κουλτούρα και την ηγεσία, ώστε να μετριαστούν οι «κρυφές» συμπεριφορικές επιπτώσεις του εκφοβισμού σε περιβάλλοντα μαιευτικής φροντίδας.

Λέξεις Κλειδιά

Λέξεις-κλειδιά: εκφοβισμός στον χώρο εργασίας, ηθική-ψυχολογική παρενόχληση, μαιείς, εργασιακή απόδοση

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A67

ΜΑΙΕΣ/ΜΑΙΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Η επίδραση της συνεχούς υποστήριξης από τη μαία κατά τον τοκετό στη μαιευτική έκβαση και την εμπειρία της επιτόκου

Εριφύλη Κώστογλου

Ανεξάρτητη Μαία, MSc, PhD(c)

Εισαγωγή

Η συνεχής υποστήριξη της επιτόκου από τη μαία αποτελεί θεμελιώδη συνιστώσα της γυναιкоκεντρικής μαιευτικής φροντίδας. Η αδιάλειπτη παρουσία της μαιίας μέσω συναισθηματικής, σωματικής και πληροφοριακής υποστήριξης έχει συσχετιστεί με θετικές επιδράσεις τόσο στην εξέλιξη του τοκετού όσο και στη συνολική εμπειρία της γυναίκας.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε αναζήτηση της διεθνούς βιβλιογραφίας στις βάσεις δεδομένων Pubmed και Cochrane Database σχετικά με τη συνεχή υποστήριξη της επιτόκου από μαία κατά τη διάρκεια του τοκετού.

Αποτελέσματα

Σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία η συνεχής υποστήριξη από μαία σχετίζεται με αυξημένα ποσοστά φυσιολογικού τοκετού, μικρότερη διάρκεια τοκετού, μειωμένη ανάγκη για φαρμακευτική αναλγησία και μαιευτικές παρεμβάσεις, καθώς και

χαμηλότερη συχνότητα καισαρικών τομών. Παράλληλα συμβάλλει στη μείωση του φόβου και του άγχους της επιτόκου, ενισχύει το αίσθημα ασφάλειας και ελέγχου και αυξάνει την ικανοποίηση από την εμπειρία του τοκετού. Υποστηρίζεται πως η εφαρμογή μοντέλων συνεχιζόμενης φροντίδας από μαία μπορεί να βελτιώσει σημαντικά τα μητρικά και νεογνικά αποτελέσματα.

Συμπεράσματα

Η συνεχής υποστήριξη από τη μαία αποτελεί μία από τις πλέον τεκμηριωμένες παρεμβάσεις για τη βελτίωση της εμπειρίας και της έκβασης του τοκετού. Η ενίσχυση της παρουσίας της μαιίας σε όλη τη διάρκεια του τοκετού και η υιοθέτηση μοντέλων συνεχιζόμενης φροντίδας δύνανται να αναβαθμίσουν την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και να προάγουν το φυσιολογικό τοκετό.

Λέξεις Κλειδιά

μαία, τοκετός, υποστήριξη

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A68

Η ενημερωμένη συναίνεση στον τοκετό και η συμβολή της στην πρόληψη πρακτικών μαιευτικής βίας

Εριφύλη Κώστογλου

Ανεξάρτητη Μαία, MSc

Εισαγωγή

Η μαιευτική βία αναγνωρίζεται διεθνώς ως σημαντικό ζήτημα δημόσιας υγείας και παραβίασης των δικαιωμάτων των γυναικών, με επιπτώσεις στη σωματική και ψυχική υγεία, καθώς και στην εμπειρία του τοκετού. Η ενημερωμένη συναίνεση αποτελεί θεμελιώδη αρχή της βιοηθικής και της προσωπικοκεντρικής μαιευτικής φροντίδας, διασφαλίζοντας το δικαίωμα της γυναίκας να αναλαμβάνει τεκμηριωμένες αποφάσεις για την υγεία της. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση της συμβολής της ενημερωμένης συναίνεσης στον τοκετό στην πρόληψη πρακτικών μαιευτικής βίας και στη βελτίωση της εμπειρίας των γυναικών.

Μέθοδοι

Χρησιμοποιήθηκαν οι βάσεις δεδομένων Pubmed και Google Scholar για την αναζήτηση άρθρων στη διεθνή βιβλιογραφία. Συμπεριλήφθηκαν συστηματικές ανασκοπήσεις και κατευθυντήριες οδηγίες που δημοσιεύθηκαν μεταξύ 2018 και 2025, σχετικές με την ενημερωμένη συναίνεση και τη μαιευτική βία.

Αποτελέσματα

Η διαθέσιμη βιβλιογραφία υποδεικνύει ότι η ουσιαστική εφαρμογή της ενημερωμένης συναίνεσης μέσω επαρκούς ενημέρωσης, αποτελεσματικής επικοινωνίας και ενεργού συμμετοχής της γυναίκας στη λήψη αποφάσεων συμβάλλει στη μείωση πρακτικών που συνδέονται με τη μαιευτική βία. Παράλληλα ενισχύει την εμπιστοσύνη μεταξύ της γυναίκας και των επαγγελματιών υγείας και βελτιώνει την εμπειρία του τοκετού. Για να επιτευχθεί αυτό θα πρέπει η παροχή της μαιευτικής φροντίδας να γίνεται με σεβασμό με τρόπο που διασφαλίζεται η ιδιωτικότητα, η αξιοπρέπεια και η εμπιστευτικότητα. Η συνεχιζόμενη φροντίδα από την ίδια ομάδα επαγγελματιών, η ενημέρωση σχετικά με τη διαδικασία του τοκετού, η ενδυνάμωση της επιτόκου και η αποφυγή περιττών παρεμβάσεων μπορούν να συμβάλλουν θετικά σε αυτό. Η εφαρμογή evidence-based πρωτοκόλλων σε συνδυασμό με τη συμμετοχή της γυναίκας στη λήψη αποφάσεων επιβεβαιώνουν το σεβασμό στα δικαιώματα

ώματα και τις επιθυμίες της και βελτιώνουν το περιγεννητικό αποτέλεσμα.

Συμπεράσματα

Η ενημερωμένη συναίνεση αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της σύγχρονης μαιευτικής πρακτικής και σημαντική συνιστώσα της πρόληψης πρακτικών που δυνδύνονται με τη μαιευτική βία. Η ενίσχυση των επικοινωνιακών δεξιοτήτων των επαγγελματιών υγείας με ιδιαίτερη έμφαση στο ρόλο της μαίας, καθώς και η υιοθέτηση πολιτικών που προάγουν το σεβασμό της αυτονομίας και της αξιοπρέπειας της γυναίκας μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας.

Λέξεις Κλειδιά

μαιευτική βία, ενημερωμένη συναίνεση, μαιευτική φροντίδα
ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A69

Αξιολόγηση Της Αποτελεσματικότητας Επιμορφωτικού Προγράμματος Εκπαιδευτικών Στη Σεξουαλική Και Αναπαραγωγική Υγεία Των Εφήβων: Σχεδιασμός Παρεμβατικής Μελέτης

Κυριακή Ευδαίμων Τρανταλή, Αγγελική Σαρέλλα

Τμήμα Μαιευτικής, ΠΑΔΑ, Αθήνα, Ελλάδα

Εισαγωγή

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO), η Σεξουαλική Υγεία αποτελεί θεμελιώδη κατάσταση σωματικής, συναισθηματικής και κοινωνικής ευεξίας. Στην Ελλάδα, οι προκλήσεις που σχετίζονται με τις ανεπιθύμητες εφηβικές κυήσεις, τις αμβλώσεις και τα Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα (ΣΜΝ), σε συνδυασμό με τα καταγραφόμενα ελλείμματα γνώσεων των εφήβων, καθιστούν επιτακτική την ανάγκη εφαρμογής προγραμμάτων Σεξουαλικής Αγωγής. Παράλληλα, εντοπίζονται περιθώρια βελτίωσης στη συστηματική κατάρτιση των εκπαιδευτικών και την εφαρμογή ολιστικών εκπαιδευτικών πολιτικών. Με βάση τη «Θεωρία της Αλλαγής» (Theory of Change) και τον Διεθνή Οδηγό της UNESCO, η επίτευξη βιώσιμης αλλαγής συμπεριφοράς απαιτεί την ολιστική καλλιέργεια γνώσεων, δεξιοτήτων και αξιών.

Μέθοδοι

Πρόκειται για ποσοτική, παρεμβατική μελέτη με αξιολόγηση πριν και μετά την παρέμβαση σε μία ομάδα, σε δείγμα περίπου 300 εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Περιφέρειας Αττικής με συναφή ειδικότητα για τη διδασκαλία Αγωγής Υγείας. Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιείται δια ζώσης μέσω δομημένου ερωτηματολογίου 4 μερών, το οποίο αναπτύχθηκε για τις ανάγκες της μελέτης, με διασφάλιση της ανωνυμίας μέσω μοναδικών αναγνωριστικών κωδικών. Ως κύριες εκβάσεις αξιολογούνται το επίπεδο γνώσεων, οι στάσεις και η ετοιμότητα των εκπαιδευτικών σχετικά με τη Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία των εφήβων. Η παρέμβαση περιλαμβάνει ασύγχρονο, διαδικτυακό επιμορφωτικό πρόγραμμα σχεδιασμένο βάσει των προτύπων της UNESCO και των Υπουργείων Υγείας και Παιδείας. Μετά την επιμόρφωση, επαναχορηγείται το ίδιο ερωτηματολόγιο για τη σύγκριση των μεταβλητών. Η στατιστική ανάλυση διενεργείται με το λογισμικό IBM SPSS Statistics.»

Αποτελέσματα

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα θα αξιολογούν την επίδραση της επιμορφωτικής παρέμβασης στις γνώσεις, τις στάσεις και την ετοιμότητα των εκπαιδευτικών καθώς και τους παράγοντες

διαφοροποίησης βάσει των δημογραφικών και επαγγελματικών χαρακτηριστικών του δείγματος. Τέλος, θα αποτυπώνουν τα κυριότερα συστημικά και κοινωνικά εμπόδια των εκπαιδευτικών σχετικά με την εισαγωγή του μαθήματος της Σεξουαλικής Αγωγής στα σχολεία.

Συμπεράσματα

Η παρούσα μελέτη αναμένεται να προσφέρει χρήσιμα ερευνητικά δεδομένα σχετικά με την αποτελεσματικότητα των επιμορφωτικών παρεμβάσεων στους εκπαιδευτικούς και τη συμβολή τους στην προαγωγή της Σεξουαλικής και Αναπαραγωγικής Υγείας στο σχολικό περιβάλλον. Παράλληλα, τα ευρήματα που θα προκύψουν δύνανται να αξιοποιηθούν για τον σχεδιασμό στοχευμένων εκπαιδευτικών πολιτικών, αναδεικνύοντας την προοπτική αξιοποίησης των Μαιών/Μαιευτών, ως εξειδικευμένων επαγγελματιών υγείας, στην επιστημονική υποστήριξη της σχολικής κοινότητας και τη διασύνδεσή της με τις δομές Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.

Λέξεις Κλειδιά

Σεξουαλική Αγωγή, Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών, Αναπαραγωγική Υγεία Εφήβων, Δημόσια Υγεία, Μαίες.

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A70

Σεξουαλική υγεία των νέων: είναι η γνώση αρκετή για την πρόληψη των σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων;

Ευθυμία Αθανασιάδου, Βασιλική Σπυροπούλου, Άννα

Δελταΐδου, Αναστασία Μπόθου, Γιαννούλα Κύρκου

Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας,

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή

Τα Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα (ΣΜΝ) εξακολουθούν να αποτελούν σημαντικό πρόβλημα δημόσιας υγείας, με τους νέους να συγκαταλέγονται στις ομάδες υψηλού κινδύνου. Παρά τη διαθεσιμότητα αξιόπιστης πληροφόρησης, η υιοθέτηση ασφαλών σεξουαλικών πρακτικών παραμένει περιορισμένη. Η κατανόηση των γνώσεων, των στάσεων και της αντίληψης κινδύνου των νέων είναι απαραίτητη για τον σχεδιασμό αποτελεσματικών παρεμβάσεων προαγωγής της σεξουαλικής υγείας, στις οποίες η μαία μπορεί να διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο μέσω της εκπαίδευσης και της συμβουλευτικής. Σκοπός Η διερεύνηση της αντίληψης κινδύνου για τα Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα στους νέους, καθώς και η αξιολόγηση των γνώσεων, των στάσεων και των σεξουαλικών τους συμπεριφορών σε σχέση με την πρόληψη των ΣΜΝ.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε ποσοτική συγχρονική μελέτη με τη χρήση δομημένου ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου, το οποίο αναπτύχθηκε στο πλαίσιο διπλωματικής εργασίας. Στη μελέτη συμμετείχαν φοιτητές του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής ηλικίας 18-25 ετών. Συλλέχθηκαν δημογραφικά στοιχεία, πληροφορίες σχετικά με τις γνώσεις για τα ΣΜΝ, τις στάσεις απέναντι στην πρόληψη και τις σεξουαλικές συμπεριφορές των συμμετεχόντων. Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με περιγραφική και επαγωγική στατιστική.

Αποτελέσματα

Η πλειονότητα των συμμετεχόντων (81.4%) ανέφερε προηγούμενη σεξουαλική εμπειρία, ενώ το 67% δήλωσε έναν μόνο σεξουαλικό σύντροφο. Το επίπεδο γνώσεων για τα ΣΜΝ ήταν συνολικά ικανοποιητικό (μέση βαθμολογία 74.5%), ενώ το 85.5%

αισθανόταν άνετα να συζητήσει τη χρήση προφυλακτικού με τον/τη σύντροφό του. Ωστόσο, μόνο το 47.5% ανέφερε συστηματική χρήση προφυλακτικού, γεγονός που αναδεικνύει σημαντική απόκλιση μεταξύ γνώσεων και πραγματικών συμπεριφορών. Υψηλότερες βαθμολογίες γνώσεων καταγράφηκαν στις γυναίκες και στους συμμετέχοντες που είχαν εμβολιαστεί έναντι του HPV.

Συμπεράσματα

Παρά το ικανοποιητικό επίπεδο γνώσεων, οι νέοι δεν υιοθετούν πάντοτε ασφαλείς σεξουαλικές πρακτικές. Τα ευρήματα αναδεικνύουν την ανάγκη ανάπτυξης στοχευμένων προγραμμάτων σεξουαλικής αγωγής και ενίσχυσης της αντίληψης κινδύνου, με στόχο τη βελτίωση των συμπεριφορών πρόληψης. Η μαία μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην ενημέρωση, τη συμβουλευτική και την προαγωγή της σεξουαλικής υγείας των νέων, συμβάλλοντας στη μείωση της επίπτωσης των ΣΜΝ.

Λέξεις Κλειδιά

Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα (ΣΜΝ), Σεξουαλική υγεία, Πρόληψη, Σεξουαλική αγωγή

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A71

Αξιολόγηση της παρεχόμενης μαιευτικής φροντίδας (κλίμακες MADM & MOR): συγκριτική ανάλυση μεταξύ μαιών και γυναικολόγων

Ερικήτη Κοκκόση¹, Μαρία Ηλιάδου¹, Ερμιόνη Παλάσκα¹, Saraswathi Vedam², Αγγελική Σαρέλλα¹

1. Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα.

2. Birth Place Lab, Division of Midwifery, Faculty of Medicine, University of British Columbia, Vancouver, Canada.

Εισαγωγή

Η συμμετοχική λήψη αποφάσεων (Shared Decision Making-SDM), η παροχή μαιευτικής φροντίδας με σεβασμό και η διατήρηση της αυτονομίας της γυναίκας αποτελούν θεμελιώδεις δείκτες ποιότητας στην περιγεννητική περίθαλψη. Σκοπός της μελέτης ήταν η συγκριτική αξιολόγηση της εμπειρίας των γυναικών, ως προς τις κλίμακες MADM και MOR, ανάλογα με το αν ο κύριος επαγγελματίας υγείας αναφοράς ήταν μαία ή γυναικολόγος.

Μέθοδοι

Διεξήχθη ποσοτική μελέτη σε δείγμα 450 λεχωίδων. Χρησιμοποιήθηκαν δημογραφικά και μαιευτικά στοιχεία, καθώς και οι σταθμισμένες κλίμακες Mother's Autonomy in Decision Making (MADM) και Mothers on Respect (MOR). Η συγκριτική ανάλυση μεταξύ των ομάδων πραγματοποιήθηκε με τη μη παραμετρική δοκιμασία Mann-Whitney U test.

Αποτελέσματα

Στη μελέτη συμμετείχαν 450 γυναίκες (μέση ηλικία 33.3±4.4 έτη). Το 73.3% γέννησε σε ιδιωτικό μαιευτήριο και το 40.0% με καισαρική τομή. Ως κύριος επαγγελματίας υγείας αναφοράς επιλέχθηκε ο γυναικολόγος (73.1%, N=333) ή η μαία (21.1%, N=95). Στην κλίμακα MADM σημειώθηκε σημαντική υπεροχή υπέρ της μαίας (Median= 39.0 έναντι 32.0, Z = -4.359, p < 0.001). Οι γυναίκες που βασίστηκαν σε μαία δήλωσαν σε υψηλότερο ποσοστό «συμφωνών απόλυτα» ότι ερωτήθηκαν για την επιθυμία συμμετοχής τους στη λήψη αποφάσεων (58.9%

έναντι 35.7%), ότι ενημερώθηκαν για τις διαθέσιμες επιλογές που είχαν (57.9% έναντι 28.8%) και ότι υποστηρίχθηκαν στην πλήρη κατανόηση των πληροφοριών (65.3% έναντι 39.3%). Στην κλίμακα MOR, ο MOR Factor 1 (που αξιολογεί την αυτονομία, τον σεβασμό των προτιμήσεων και την άνεση στην επικοινωνία) έδειξε επίσης στατιστική υπεροχή υπέρ της μαίας (Median= 51.0 έναντι 47.0, Z = -2.517, p = 0.012). Αντίθετα, στον MOR Factor 2 (που εξετάζει την εμπειρία διακρίσεων και κακής μεταχείρισης) δεν παρατηρήθηκε διαφοροποίηση μεταξύ των ομάδων (Median= 24.0 έναντι 24.0, Z = -1.572, p = 0.116).

Συμπεράσματα

Η μαιευτική φροντίδα με κύριο σημείο αναφοράς τη μαία συνδέεται με υψηλότερα επίπεδα συμμετοχικής λήψης αποφάσεων, ενημέρωσης και αυτονομίας της γυναίκας. Τα ευρήματα δεν τεκμηριώνουν αιτιώδη σχέση και πρέπει να ερμηνεύονται λαμβάνοντας υπόψη πιθανές διαφορές στα χαρακτηριστικά των γυναικών και στο πλαίσιο φροντίδας. Τα αποτελέσματα υποστηρίζουν την περαιτέρω διερεύνηση και ενίσχυση του ρόλου της μαίας σε μοντέλα φροντίδας που προάγουν τη συμμετοχική λήψη αποφάσεων και την αυτονομία των γυναικών.

Λέξεις Κλειδιά

Μαία, Γυναικολόγος, Συμμετοχική λήψη αποφάσεων, Αυτονομία, Σεβασμός, MADM, MOR, Τοκετός

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A72

ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΡΙΣΕΩΝ, ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΡΟΩΝ

Η συμβολή των μαιών στις ανθρωπιστικές κρίσεις

Ασημένια Μαμάκου, Σοφία Δήμου, ΜΗΤΕΡΑ, Νοσοκομείο ΥΓΕΙΑ, Αθήνα, Ελλάδα

Εισαγωγή

Οι ανθρωπιστικές κρίσεις, όπως οι ένοπλες συγκρούσεις, οι φυσικές καταστροφές και ο αναγκαστικός εκτοπισμός πληθυσμών, επηρεάζουν δυσανάλογα την υγεία των γυναικών, των εγκύων και των νεογνών. Οι μαίες παρέχουν ολοκληρωμένη φροντίδα στη μητέρα και στο νεογνό ακόμη και σε περιβάλλοντα περιορισμένων πόρων.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας με στόχο τη διερεύνηση του ρόλου των μαιών στην παροχή μητρικής και νεογνικής φροντίδας σε συνθήκες ανθρωπιστικών κρίσεων και της συμβολής τους στη μείωση της μητρικής και νεογνικής νοσηρότητας και θνησιμότητας. Η αναζήτηση πραγματοποιήθηκε στις βάσεις δεδομένων PubMed, Scopus και CINAHL, με συνδυασμούς λέξεων-κλειδίων σχετικών με τη μαιευτική φροντίδα, τις μαίες, τη μητρική και νεογνική υγεία, τις ανθρωπιστικές κρίσεις, τις ένοπλες συγκρούσεις, τις φυσικές καταστροφές και τους εκτοπισμένους πληθυσμούς. Παράλληλα, αναζητήθηκαν και αξιοποιήθηκαν κατευθυντήριες οδηγίες, εκθέσεις και τεχνικά κείμενα των WHO, UNFPA και ICM, καθώς και διεθνείς οδηγίες για την παροχή υπηρεσιών σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Συμπεριλήφθηκαν δημοσιεύσεις της τελευταίας δεκαετίας, στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα, οι οποίες αφορούσαν τη μαιευτική φροντίδα και τον ρόλο των μαιών σε ανθρωπιστικά περιβάλλοντα.

να. Αποκλείστηκαν δημοσιεύσεις που δεν σχετίζονταν άμεσα με την παροχή μητρικής, νεογνικής ή αναπαραγωγικής φροντίδας σε συνθήκες κρίσης. Τα ευρήματα συντέθηκαν αφηγηματικά και ομαδοποιήθηκαν σε βασικούς θεματικούς άξονες: συνέχεια της φροντίδας, ασφαλής τοκετός και επείγουσα μαιευτική φροντίδα, νεογνική φροντίδα και θηλασμός, σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία, ψυχοκοινωνική υποστήριξη και προκλήσεις άσκησης του μαιευτικού έργου.

Αποτελέσματα

Η ανασκόπηση ανέδειξε τις μαιές ως βασικό πυλώνα της μητρικής και νεογνικής φροντίδας σε ανθρωπιστικές κρίσεις, συμβάλλοντας στη διατήρηση βασικών υπηρεσιών υγείας ακόμη και όταν οι υγειονομικές δομές και τα διαθέσιμα μέσα είναι περιορισμένα. Κύρια ευρήματα: Συνέχεια της φροντίδας: Διασφάλιση της προγεννητικής και μεταγεννητικής παρακολούθησης, αναγνώριση παραγόντων κινδύνου και έγκαιρη παραπομπή των γυναικών που χρειάζονται εξειδικευμένη φροντίδα. Ασφαλής τοκετός και επείγουσα αντιμετώπιση: Παρακολούθηση του φυσιολογικού τοκετού, έγκαιρη αναγνώριση και αρχική αντιμετώπιση μαιευτικών επιπλοκών, καθώς και διασύνδεση με υπηρεσίες επείγουσας και νοσοκομειακής φροντίδας. Νεογνική φροντίδα και θηλασμός: Παροχή βασικής φροντίδας στο νεογνό, αναγνώριση σημείων κινδύνου και υποστήριξη του μητρικού θηλασμού, ιδιαίτερα σημαντική σε περιβάλλοντα με περιορισμένη πρόσβαση σε ασφαλή τροφή και νερό. Σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία: Παροχή υπηρεσιών οικογενειακού προγραμματισμού, συμβουλευτικής και ενημέρωσης για τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης ευάλωτων πληθυσμών. Ψυχοκοινωνική υποστήριξη: Εντοπισμός ψυχοκοινωνικών αναγκών, παροχή υποστήριξης και παραπομπή σε εξειδικευμένες υπηρεσίες όπου απαιτείται. Συνεργασία και διασύνδεση: Ενεργός συμμετοχή των μαιών σε διεπιστημονικές ομάδες και συνεργασία με ανθρωπιστικές οργανώσεις και δομές υγείας, με στόχο τη συνέχεια και τον συντονισμό της φροντίδας. Παράλληλα, σημαντικές προκλήσεις αποτελούν η υποστελέχωση, η έλλειψη εξοπλισμού και φαρμακευτικού υλικού, η καταστροφή ή δυσλειτουργία των υπηρεσιών υγείας, οι περιορισμένες δυνατότητες παραπομπής και οι ιδιαίτερα απαιτητικές συνθήκες εργασίας. Συνολικά, τα ευρήματα υποστηρίζουν ότι η ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού της μαιευτικής, η συνεχιζόμενη εκπαίδευση και η ενεργός ενσωμάτωση των μαιών στον σχεδιασμό ανθρωπιστικών παρεμβάσεων αποτελούν κρίσιμες προϋποθέσεις για την προστασία της μητρικής και νεογνικής υγείας και τη μείωση των αποτρεψίμων επιπλοκών και θανάτων.

Συμπεράσματα

Οι μαιές αποτελούν θεμελιώδη πυλώνα της ανθρωπιστικής υγειονομικής απόκρισης, διασφαλίζοντας τη συνέχεια βασικών υπηρεσιών μητρικής, νεογνικής και αναπαραγωγικής υγείας ακόμη και σε συνθήκες σοβαρής διατάραξης των συστημάτων υγείας. Η συμβολή τους στην πρόληψη, έγκαιρη αναγνώριση και αντιμετώπιση επιπλοκών της κύησης, του τοκετού και της νεογνικής περιόδου μπορεί να περιορίσει την αποτρέψιμη μητρική και νεογνική νοσηρότητα και θνησιμότητα. Η αποτελεσματική αξιοποίηση του ρόλου των μαιών προϋποθέτει επαρκή στελέχωση, συνεχιζόμενη εκπαίδευση, ασφαλείς συνθήκες εργασίας, πρόσβαση σε απαραίτητο εξοπλισμό και φάρμακα και ενσωμάτωσή τους στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των ανθρωπιστικών παρεμβάσεων. Η ενίσχυση της μαιευτικής φροντίδας δεν αποτελεί μόνο μέτρο βελτίωσης των

δεικτών μητρικής και νεογνικής υγείας, αλλά και επένδυση στην ανθεκτικότητα των συστημάτων υγείας και στην ισότιμη πρόσβαση των γυναικών σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας, ανεξάρτητα από τις συνθήκες στις οποίες διαβιώνουν.

Λέξεις Κλειδιά

midwife, crisis, maternal, reproductive health, refugee.

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A73

Οροεπιδημιολογικό προφίλ λοιμώξεων και ανοσίας σε ελληνίδες, ρομά, πρόσφυγες και μετανάστριες εγκύους: αναδρομική μονοκεντρική μελέτη

Κυράνα Θεοδοσιάδου^{1,2}, Χριστίνα Μητσιάκου¹, Αβραάμ Πουλιάνης³, Ηλίας Κονδύλης¹, Αλέξης Μπένος¹, Θεόδωρος Θεοδωρίδης², Γρηγόριος Γκριμπίζης², Ελισάβετ Διαμαντή⁴, Γεώργιος Μητσιάκος²

1. Εργαστήριο Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, Γενικής Ιατρικής και Έρευνας Υπηρεσιών Υγείας, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

2. Α' Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική Α.Π.Θ., Νοσοκομείο «Παπαγεωργίου», Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

3. Β' Εργαστήριο Παθολογικής Ανατομικής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα Ελλάδα

4. Β' Νεογνολογική Κλινική και Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών Α.Π.Θ., Νοσοκομείο «Παπαγεωργίου», Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η μετανάστευση αποτελεί σημαντικό κοινωνικό προσδιοριστή της υγείας και επηρεάζει την πρόσβαση των εγκύων στις υπηρεσίες προγεννητικής φροντίδας. Οι κοινωνικές και υγειονομικές ανισότητες ενδέχεται να επηρεάζουν το προφίλ ανοσίας και έκθεσης σε λοιμώδεις παράγοντες, καθιστώντας αναγκαία τη συγκριτική αξιολόγηση διαφορετικών πληθυσμιακών ομάδων εγκύων στην Ελλάδα.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε αναδρομική, μονοκεντρική οροεπιδημιολογική μελέτη κατά τη διετία 2019–2020, με χρήση δεδομένων από την ηλεκτρονική βάση τρίτοβάθμιου νοσοκομείου. Αναλύθηκαν τα διαθέσιμα αποτελέσματα ορολογικού ελέγχου για HAV, HBV, HCV, HIV, CMV και *Toxoplasma gondii*. Οι γυναίκες ταξινομήθηκαν σε τέσσερις πληθυσμιακές ομάδες και συγκρίθηκαν ως προς τη συχνότητα δεικτών ανοσίας, προηγηθείσας έκθεσης και πιθανής πρόσφατης λοίμωξης. Οι συγκρίσεις πραγματοποιήθηκαν με κατάλληλες δοκιμασίες για κατηγορικές μεταβλητές ($p < 0,05$). Η θετικότητα IgM για CMV και τοξόπλασμα ερμηνεύθηκε ως ένδειξη που απαιτεί περαιτέρω επιβεβαίωση, ενώ η οροθετικότητα για HCV ως δείκτης έκθεσης χωρίς τεκμηρίωση ενεργού λοίμωξης.

Αποτελέσματα

Συμπεριλήφθηκαν 2.470 έγκυες: 1.849 Ελληνίδες, 364 μετανάστριες, 223 πρόσφυγες και 34 Ρομά. Η εμβολιαστική οροπροστασία έναντι του HBV ήταν υψηλότερη στις Ελληνίδες και στις Ρομά, 53,1% και 50,0% αντίστοιχα, σε σύγκριση με τις μετανάστριες και τις πρόσφυγες, 21,1% και 19,0% αντίστοιχα. Αντίθετα, οι ορολογικοί δείκτες προηγηθείσας έκθεσης στον HBV ήταν συχνότεροι στις μετανάστριες και στις Ρομά, 19,9% και 16,7%, έναντι 8,5% στις πρόσφυγες και 4,7% στις Ελληνίδες, με στατιστικά σημαντική διαφορά. Η οροθετικότητα IgM για τοξόπλασμα ήταν αριθμητικά υψηλότερη στις μετανάστριες

ες, χωρίς στατιστικά σημαντική διαφορά. Δεν παρατηρήθηκαν σημαντικές διαφορές μεταξύ των ομάδων για τους δείκτες CMV ή HCV. Η οροθετικότητα έναντι HAV ήταν υψηλότερη στις Ρομά. Δεν καταγράφηκε κανένα θετικό αποτέλεσμα HIV.

Συμπεράσματα

Οι έγκυες με μεταναστευτικό ή προσφυγικό υπόβαθρο εμφάνισαν χαμηλότερη εμβολιαστική οροπροστασία έναντι του HBV, ενώ οι μετανάστριες και οι Ρομά παρουσίασαν συχνότερα δείκτες προηγμένης έκθεσης. Τα ευρήματα υποστηρίζουν την ανάγκη ισότιμης πρόσβασης στον προγεννητικό έλεγχο, συστηματικής αξιολόγησης της εμβολιαστικής κάλυψης και στοχευμένων παρεμβάσεων δημόσιας υγείας. Η ερμηνεία τους απαιτεί προσοχή λόγω του μονοκεντρικού σχεδιασμού, του μικρού αριθμού Ρομά και των πιθανώς διαφορετικών παρονομαστών ανά εξέταση.

Λέξεις Κλειδιά

κύηση, οροεπιδημιολογία, λοιμώδη νοσήματα, μετανάστριες/ πρόσφυγες/ ρομά, κοινωνικοί προσδιοριστές της υγείας

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A74

Αρχική αξιολόγηση των ψυχομετρικών ιδιοτήτων του ερωτηματολογίου κλινικής πολιτισμικής επάρκειας σε δείγμα μαιών/ μαιευτών

Κωνσταντίνος Δίμπαρης^{1,2}, Πηνελόπη Βαρελά³, Μιχαήλ Ροβίθης^{2,4}, Άννα Δελταΐδου^{2,5}

1. Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης «Ιπποκράτειο», Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

2. Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα, Ελλάδα

3. Τμήμα Μαιευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

4. Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων & Τουρισμού, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, Ηράκλειο Κρήτης, Ελλάδα

5. Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η πολιτισμικά ευαίσθητη Μαιευτική φροντίδα συνιστά θεμελιώδη αρχή της Μαιευτικής επιστήμης. Δεδομένης της αυξανόμενης πολιτισμικής ποικιλομορφίας καθίσταται αναγκαία η διερεύνηση της πολιτισμικής επάρκειας στον πληθυσμό των Μαιών/Μαιευτών στην Ελλάδα μέσω έγκυρων και αξιόπιστων ψυχομετρικών εργαλείων. Σκοπός της μελέτης ήταν η αρχική αξιολόγηση των ψυχομετρικών ιδιοτήτων του Ερωτηματολογίου Κλινικής Πολιτισμικής Επάρκειας (Clinical Cultural Competency Questionnaire - CCCQ).

Μέθοδοι

Το δείγμα της μελέτης αποτέλεσαν 175 Μαιές/Μαιευτές, με κριτήριο ένταξης την εργασιακή απασχόληση στην Μαιευτική φροντίδα για τουλάχιστον ένα έτος. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω της ανώνυμης συμπλήρωσης μετά από έγγραφη συγκατάθεση, της ελληνικής έκδοσης του Ερωτηματολογίου Κλινικής Πολιτισμικής Επάρκειας (CCCQ-G). Το ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε μετά από την αδειοδότηση χρήσης του και την έγκριση από την Επιτροπή Δεοντολογίας του Γενικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης «Ιπποκράτειο». Για την περιγραφή των ποιοτικών και ποσοτικών μεταβλητών χρησιμοποιήθηκαν οι απόλυτες (N) και οι σχετικές (%) συχνότητες, καθώς και οι μέσες τιμές, οι τυπικές αποκλίσεις, η διάμεσος και το ενδο-

τεταρτημορικό εύρος. Για την αξιολόγηση της εγκυρότητας της δομής του εργαλείου διεξήχθη διερευνητική παραγοντική ανάλυση. Η επάρκεια των δεδομένων επιβεβαιώθηκε χρησιμοποιώντας τη μέθοδο Kaiser-Meyer-Olkin (KMO), με > 0.5 να θεωρείται αποδεκτό, και ένα στατιστικά σημαντικό κριτήριο σφαιρικότητας Bartlett. Η αξιοπιστία του εργαλείου προσδιορίστηκε με τον Cronbach's α , κλίμακες με αξιοπιστία ≥ 0.70 θεωρήθηκαν αποδεκτές. Η στατιστική σημαντικότητα τέθηκε στο 0.05. Όλες οι αναλύσεις διεξήχθησαν χρησιμοποιώντας το στατιστικό λογισμικό SPSS (έκδοση 22.0).

Αποτελέσματα

Η μέση ηλικία των συμμετεχόντων ήταν 40.6 έτη (SD=9.7), ενώ ο μέσος χρόνος προϋπηρεσίας τους ήταν 16.4 έτη (SD=12.2). Το 15,4% είχε παρακολουθήσει σεμινάρια διαπολιτισμικής υγείας και το 69.7% είχε αλληλεπιδράσεις με άτομα διαφορετικής πολιτισμικής καταγωγής. Η διερευνητική παραγοντική ανάλυση ανέδειξε έξι παράγοντες («Γνώση», «Δεξιότητες», «Καταστάσεις», «Στάση», «Συνειδητοποίηση» και «Εκπαίδευση/Κατάρτιση»). Η επάρκεια του δείγματος επιβεβαιώθηκε σε όλους τους παράγοντες (εύρος KMO: 0.68-0.93), και το κριτήριο σφαιρικότητας του Bartlett ήταν στατιστικά σημαντικό ($p < 0.001$). Η αξιοπιστία του εργαλείου κρίθηκε ικανοποιητική, καθώς ο δείκτης Cronbach's α για καθέναν από τους παράγοντες υπερέβαινε το 0.7.

Συμπεράσματα

Το Ερωτηματολόγιο Κλινικής Πολιτισμικής Επάρκειας αποτελεί ένα πολυδιάστατο και αξιόπιστο εργαλείο για την αξιολόγηση της πολιτισμικής επάρκειας στον πληθυσμό των Μαιών/Μαιευτών, ενώ περαιτέρω έρευνα απαιτείται για τη διερεύνηση της εγκυρότητάς του.

Λέξεις Κλειδιά

ερωτηματολόγιο κλινικής πολιτισμικής επάρκειας, πολιτισμική επάρκεια, μαιές/μαιευτές, μαιευτική φροντίδα.

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A75

Διερεύνηση της πολιτισμικής ικανότητας-επάρκειας σε μαιές και μαιευτές με τη χρήση του cultural competence clinical questionnaire (CCCQ): βιβλιογραφική ανασκόπηση

Δέσποινα Χ. Κωστελίδου, Χαράλαμπος Σ. Δημητριάδης
Γενικό Νοσοκομείο Πέλλας- Οργανική Μονάδα Εδεσσας

Εισαγωγή

Δεδομένης της συνεχούς αύξησης του μεταναστευτικού πληθυσμού, οι επαγγελματίες υγείας, και ιδιαίτερα όσοι εργάζονται στα δημόσια νοσοκομεία, καλούνται να παρέχουν υπηρεσίες υγείας σε άτομα, ομάδες και οικογένειες που προέρχονται από διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα. Η πραγματικότητα αυτή αναδεικνύει την ανάγκη ανάπτυξης της πολιτισμικής ικανότητας επάρκειας, ώστε να διασφαλίζεται η παροχή ποιότητας, ισότιμης και πολιτισμικά κατάλληλης φροντίδας, προσαρμοσμένης στις ιδιαίτερες ανάγκες των εξυπηρετούμενων πληθυσμών.

Μέθοδοι

Η παρούσα μελέτη αποτελεί βιβλιογραφική ανασκόπηση. Η αναζήτηση της βιβλιογραφίας πραγματοποιήθηκε στις βάσεις δεδομένων PubMed, Scopus, Concraine Library. Για την επιλογή των μελετών εφαρμόστηκαν προκαθορισμένα κριτήρια εισόδου και αποκλεισμού. Συμπεριελήφθησαν πρωτογενείς μελέτες που χρησιμοποιούσαν το Cultural Competence

Clinical Questionnaire (CCCQ) για την αξιολόγηση της πολιτισμικής ικανότητας με δείγματα που αποτελούνταν κυρίως από μαιές και μαιευτές. Αποκλείστηκαν οι μελέτες περίπτωσης και οι μελέτες που αφορούσαν επαγγελματίες υγείας άλλων ειδικοτήτων.

Αποτελέσματα

Η βιβλιογραφική αναζήτηση ανέδειξε περιορισμένο αριθμό μελετών που διερεύνησαν την πολιτισμική ικανότητα-επάρκεια μαιών και μαιευτών με την χρήση του Cultural Competence clinical Questionnaire (CCCQ) ως εργαλείο αξιολόγησης της πολιτισμικής τους ικανότητας. Επιπλέον σε μελέτες που αφορούσαν φοιτητές μαιευτικής παρατηρήθηκε μέτριο επίπεδο πολιτισμικής ικανότητας -επάρκειας μέσα από τη μέτρηση των παραγόντων της πολιτισμικής ικανότητας: α) πολιτισμική γνώση β) πολιτισμική δεξιότητα γ) διαχείριση πολιτισμικών καταστάσεων δ) πολιτισμικής στάσης ε) εκπαίδευσης κατάρτισης σε θέματα διαπολιτισμικής υγείας και πολιτισμικής στάσης[1]. Αντίθετα, εντοπίστηκαν αρκετές μελέτες που χρησιμοποίησαν το Clinical Cultural Competency Questionnaire (CCCQ) ως ερευνητικό εργαλείο σε δείγματα νοσηλευτών και άλλων επαγγελματιών υγείας που εργάζονταν σε μονάδες ψυχικής υγείας[2].

Συμπεράσματα

Από την παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση προκύπτει η αναγκαιότητα ενίσχυσης της πολιτισμικής ικανότητας -επάρκειας των μαιών και μαιευτών, προκειμένου να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις ανάγκες ενός ολοένα και πιο πολυπολιτισμικού πληθυσμού. Παράλληλα, αναδεικνύεται η ανάγκη ενίσχυσης εκπαιδευτικών παρεμβάσεων και προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, με στόχο την παροχή ποιοτικής, ασφαλούς και πολιτισμικά κατάλληλης μαιευτικής φροντίδας.

Λέξεις Κλειδιά

Πολιτισμική ικανότητα- επάρκεια, μαιά -μαιευτής, Clinical Cultural Competency Questionnaire (CCCQ)

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A76

Μητρικός θηλασμός την εποχή της προσφυγικής κρίσης: εμπόδια και προκλήσεις για τις αιτούσες διεθνούς προστασίας στην κλειστή ελεγχόμενη δομή της Λέσβου

Σταματίνα Τσιρίδου¹, Νικολέτα Αικατερίνη Ξιζή², Ηλίας Χατζηγιαννίδης³, Ροζέτα Σώκου², Ζωή Ηλιοδρομίτη², Νικολέττα Ιακωβίδου², Θεοδώρα Μπούτσικου²

1. Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα.

2. Νεογνολογική Κλινική, Αρεταίειο Νοσοκομείο, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα.

3. Α' Νεογνολογική Κλινική & ΜΕΝΝ, Νοσοκομείο

Ιπποκράτειο, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Εισαγωγή

Σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, ο μητρικός θηλασμός αποτελεί την ασφαλέστερη και πλέον θρεπτική πηγή τροφής για βρέφη κάτω των 6 μηνών. Ωστόσο, οι μητέρες πρόσφυγες συχνά στερούνται επαρκούς υποστήριξης κατά την άφιξή τους στη χώρα υποδοχής, γεγονός που καθιστά δύσκολο τον ασφαλή θηλασμό, ενώ οι μελέτες σε ελληνικές Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές (ΚΕΔ) παραμένουν περιορισμένες. Η μελέτη

στοχεύει στην ανάδειξη των εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι μητέρες σε προσφυγικούς καταυλισμούς και στην καταγραφή των εμπειριών και των προκλήσεων που βιώνουν οι αιτούσες άσυλο στην ΚΕΔ Λέσβου σχετικά με τον θηλασμό.

Μέθοδοι

Χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο 25 ερωτήσεων που διανεμήθηκε σε αιτούσες άσυλο με τουλάχιστον ένα βρέφος ηλικίας έως 24 μηνών. Η ενημέρωση των συμμετεχουσών και η διανομή του εργαλείου έγιναν με τη χρήση διερμηνέα, ενώ η επεξεργασία και η στατιστική ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκαν στα προγράμματα Excel και Tableau.

Αποτελέσματα

Η μελέτη φώτισε τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι αιτούσες άσυλο, με τις συνθήκες διαβίωσης να αναδεικνύονται ως το κυριότερο εμπόδιο. Συγκεκριμένα, η έλλειψη ιδιωτικότητας, το μη υγιεινό περιβάλλον και η απουσία κατάλληλων υποδομών αποτελούν καθημερινά προβλήματα που δυσχεραίνουν την προσπάθεια των γυναικών να θηλάσουν στην ΚΕΔ Λέσβου.

Συμπεράσματα

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι οι τρέχουσες συνθήκες στις προσφυγικές δομές θέτουν σημαντικούς περιορισμούς στον θηλασμό. Είναι επιτακτική η ανάγκη για βελτίωση των εγκαταστάσεων και παροχή στοχευμένης φροντίδας, ώστε να διασφαλιστεί η προστασία της υγείας των βρεφών μέσω του θηλασμού σε αυτές τις ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες.

Λέξεις Κλειδιά

Μητρικός θηλασμός, Δικαιώματα, Μεταναστευτικές ροές, Μητρικός θηλασμός σε Κρίσεις

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A77

ΝΕΟΓΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Προσδοκίες των γονέων για τη νοσοκομειακή φροντίδα των νεογνών

Πελαγία Ο. Ψωμά-Ατσιδιν¹, Δήμητρα Κ. Μεταλλινού², Πηνελόπη Π. Βαρελά³, Άννα Γ. Δελταΐδου², Αθηνά Γ. Διαμάντη², Χριστίνα Ι. Νάνου²

1. Μαιευτική Κλινική, Γ.Ν.-Κ.Υ. Κω «ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟΝ», Κως Ελλάδα

2. Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

3. Τμήμα Μαιευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

Εισαγωγή

Οι πρώτες ημέρες στο μαιευτήριο αποτελούν σημαντικό στάδιο για την προσαρμογή στη γονεϊκότητα, τη φροντίδα του νεογνού και την ανάπτυξη δεσμού με το παιδί. Οι γονείς έχουν προσδοκίες σχετικά με τη φροντίδα που θα λάβουν στο μαιευτήριο οι ίδιοι αλλά και τα νεογνά τους, που σχετίζονται με την ποιότητα της παρεχόμενης φροντίδας, με την ενημέρωση και την εκπαίδευση που λαμβάνουν οι γονείς, με την υποστήριξη στον θηλασμό, καθώς και με τον τρόπο επικοινωνίας και συνεργασίας με το προσωπικό υγείας. Διεθνής μελέτες τονίζουν τη σημασία της εξατομικευμένης φροντίδας και της ενδυνάμωσης των γονέων, ενώ υπάρχουν και έρευνες που καταγράφουν δυσκολίες, όπως ελλιπή επικοινωνία, περιορισμένο χρόνο του προσωπικού και ελλιπή υποστήριξη στον θηλασμό.

Μέθοδοι

Ποσοτική μελέτη με τη χρήση ανώνυμου ερωτηματολογίου των Nguyen et al., (2020). Μεταφράστηκε στα ελληνικά. Χορηγήθηκε σε δημόσιο νοσοκομείο της επαρχίας σε έντυπη μορφή μαζί με απαντητικό φάκελο. Συνοδευόταν από ενημερωτικό σημείωμα με πληροφορίες για τους σκοπούς της μελέτης, την ανώνυμη και εθελοντική συμμετοχή και την πληροφορημένη συγκατάθεση των συμμετεχόντων. Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε με το SPSS v.25.

Αποτελέσματα

Το 81% των συμμετεχόντων ήταν γυναίκες, έγγαμες (87%), ελληνικής υπηκοότητας (78%), από επαρχία (73%), απόφοιτοι δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (57%, 42% αντίστοιχα). Οι άνδρες να δηλώνουν σε υψηλότερο βαθμό από τις γυναίκες ότι το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό ανταποκρίθηκε στις ανάγκες του νεογνού και των ιδίων ($p=0.009$). Οι γονείς που κατοικούν σε πόλεις εμφανίζουν υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης στην επικοινωνία και τη συναισθηματική υποστήριξη, όπως ενημέρωση της εκτιμώμενης κατάστασης υγείας του νεογνού ($p=0.031$), πληρότητα των απαντήσεων στις απορίες τους ($p=0.006$), διαθεσιμότητα χρόνου από το ιατρικό προσωπικό ($p=0.047$) και τις μαιείς ($p=0.039$), καθώς και η συμμόνια και κατανόηση που εισέπραξαν από γιατρούς ($p=0.036$) και μαιείς ($p=0.038$). Οι έγγαμοι γονείς εμφάνισαν υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης από τη φροντίδα και τη θεραπεία σε σύγκριση με τους άγαμους ($p=0.020$). Οι Έλληνες παρουσίασαν υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης σε σχέση με εκείνους άλλης υπηκοότητας ($p=0.027$).

Συμπεράσματα

Οι γονείς εμφανίζουν υψηλό επίπεδο ικανοποίησης από τη φροντίδα που έλαβαν και την επικοινωνία από το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό. Όμως, αναφέρουν ότι χρειάζεται βελτίωση στην ενημέρωση και την πληροφόρηση για την φροντίδα των νεογνών αφού φύγουν από το νοσοκομείο.

Λέξεις Κλειδιά

Προσδοκίες γονέων, νεογνική φροντίδα, νεογέννητα Parents' expectations, newborn care, neonates

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A78

ΠΕΡΙΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ: ΠΡΟΛΗΨΗ, ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Ψυχολογικές επιπτώσεις της άμβλωσης σε έφηβες: συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας

Αλεξάνδρα Πούλια¹, Βικτωρία Βιβιάκη², Αγγελική Σαρέλλα², Αναστασία Μπόθου², Άννα Δελταΐδου², Γιαννούλα Κύρκου²

1. Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών «Αλεξάνδρα», Τμήμα Εξωτερικών Γυναικολογικών Ιατρείων
2. Τμήμα Μαιευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή

Η πρόκληση άμβλωσης κατά την εφηβεία αποτελεί ένα σύνθετο βιοψυχοκοινωνικό γεγονός, το οποίο ενδέχεται να επηρεάσει την ψυχική υγεία των εφήβων με διαφορετικό τρόπο, ανάλογα με τα ατομικά, οικογενειακά και κοινωνικοπολιτισμικά χαρακτηριστικά τους. Σκοπός της παρούσας συστηματικής ανασκόπησης ήταν η συγκέντρωση, αξιολόγηση και σύνθεση των διαθέσιμων επιστημονικών δεδομένων σχετικά με τις ψυ-

χολογικές επιπτώσεις της άμβλωσης σε έφηβες, καθώς και η διερεύνηση των παραγόντων που επηρεάζουν την ψυχική τους προσαρμογή μετά την εμπειρία αυτή.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε συστηματική ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες PRISMA 2020. Η ερευνητική στρατηγική βασίστηκε στο πλαίσιο PEO (Population-Exposure-Outcome), το οποίο ενδείκνυται για τη μελέτη ψυχοκοινωνικών φαινομένων. Συμπεριλήφθηκαν ποσοτικές, ποιοτικές και μικτές μελέτες που δημοσιεύθηκαν κατά την περίοδο 2010-2025 και προέρχονταν από διαφορετικά κοινωνικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα. Η επιλογή των μελετών πραγματοποιήθηκε βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων ένταξης και αποκλεισμού, ενώ ακολούθησε ποιοτική σύνθεση των ευρημάτων.

Αποτελέσματα

Η ανασκόπηση έδειξε ότι οι συχνότερες ψυχολογικές αντιδράσεις μετά την άμβλωση περιλαμβάνουν άγχος, αισθήματα ενοχής, θλίψη και, σε ορισμένες περιπτώσεις, παροδικά συμπτώματα μετατραυματικού στρες. Ωστόσο, τα διαθέσιμα δεδομένα δεν υποστηρίζουν σταθερή αιτιώδη συσχέτιση μεταξύ της άμβλωσης και της εμφάνισης μακροχρόνιων ψυχιατρικών διαταραχών. Παράγοντες όπως η προϋπάρχουσα ψυχική επιβάρυνση, το ιστορικό τραυματικών εμπειριών, το κοινωνικό στίγμα και οι πολιτισμικές ή θρησκευτικές αντιλήψεις φαίνεται να αυξάνουν τον κίνδυνο δυσμενών ψυχολογικών εκβάσεων. Αντίθετα, η έγκαιρη ψυχολογική υποστήριξη, η συμβουλευτική και η ύπαρξη ενός υποστηρικτικού κοινωνικού περιβάλλοντος λειτουργούν προστατευτικά και διευκολύνουν την ψυχική προσαρμογή των εφήβων.

Συμπεράσματα

Η ψυχολογική εμπειρία των εφήβων μετά από άμβλωση δεν είναι ενιαία, αλλά διαμορφώνεται από την αλληλεπίδραση ατομικών, οικογενειακών και κοινωνικοπολιτισμικών παραγόντων. Τα ευρήματα αναδεικνύουν την ανάγκη παροχής εξατομικευμένης, τεκμηριωμένης και πολιτισμικά ευαίσθητης ψυχοκοινωνικής φροντίδας, καθώς και την προώθηση παρεμβάσεων που συμβάλλουν στη μείωση του κοινωνικού στίγματος και στην ενίσχυση της ψυχικής ευημερίας των εφήβων που υποβάλλονται σε άμβλωση.

Λέξεις Κλειδιά

έφηβες, άμβλωση, ψυχική υγεία, ψυχολογικές επιπτώσεις, μετατραυματικό στρες, συστηματική ανασκόπηση

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A79

Ο ρόλος της μαίας στην έγκαιρη πρόληψη και ανίχνευση της επιλόχειας κατάθλιψης

Ασημένια Μαμάκου¹, Χρυσάνθη Χαβρεδάκη²

1. Μητέρα, Νοσοκομείου ΥΓΕΙΑ
2. Γεν. Νοσοκομείο Χανίων

Εισαγωγή

Η επιλόχεια κατάθλιψη αποτελεί μια από τις συχνότερες ψυχικές διαταραχές της περιγεννητικής περιόδου, επηρεάζοντας περίπου το 10-20% των γυναικών μετά το τοκετό. Η διαταραχή σχετίζεται με αυξημένη μητρική νοσηρότητα, δυσκολίες στη δημιουργία δεσμού μητέρας-βρεφους, μειωμένη διάρκεια μητρικού θηλασμού και αρνητικές επιπτώσεις στη συναισθηματική και γνωστική ανάπτυξη του παιδιού. Η μαία λόγω της συνεχούς επαφής με τη γυναίκα κατά την εγκυμοσύνη, το το-

κετο και τη λοχεία, κατεχει κομβική θέση στη προληψη, στην εγκαίρη ανίχνευση και στη παραπομπή για εξειδικευμένη φροντίδα

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας στις βάσεις δεδομένων pubmed, scopus, cinahl της τελευταίας δεκαετίας

Αποτελέσματα

Η μαια διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη προληψη και εγκαίρη ανίχνευση της επιλοχείας καταθλιψης. Η συστηματική αξιολόγηση της ψυχικής υγείας, η χρήση εγκυρών εργαλείων προσυμπτωματικού ελέγχου, η παροχή ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και η διεπιστημονική συνεργασία αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για τη βελτίωση της ψυχικής υγείας της μητέρας και των περιγεννητικών εκβάσεων.

Συμπεράσματα

Η μαια αποτελεί τον επαγγελματία υγείας που βρίσκεται πλησιέστερα στη γυναίκα καθολή τη διάρκεια της περιγεννητικής περιόδου. Η αναπτυξιακή εμπιστοσύνη διευκολύνει την αναγνωρίση συναισθηματικών δυσκολιών και τη συζήτηση θεμάτων ψυχικής υγείας χωρίς στιγματισμό. Η εφαρμογή προγραμμάτων προσυμπτωματικού ελέγχου και η χρήση επικυρωμένων εργαλείων, όπως η epds, ενισχύουν τη δυνατότητα πρώιμης παρέμβασης.

Λέξεις Κλειδιά

Επιλοχεία καταθλιψη, μαια, περιγεννητική ψυχική υγεία, epds, προληψη, προσυμπτωματικός έλεγχος, λοχεία.

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A80

Ο αντίκτυπος του άγχους που σχετίζεται με την υγεία, του φόβου και της ανασφάλειας στον μητρικό θηλασμό κατά τη διάρκεια υγειονομικών κρίσεων: διδάγματα από την πανδημία covid-19

Ελένη Ασημακοπούλου¹, Νικολέτα Αικατερίνη Ξιδή², Ροζέτα Σώκου², Ζωή Ηλιοδρομίτη², Νικολέττα Ιακωβίδου², Θεοδώρα Μπούτσιου²

1. Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, Ελλάδα

2. Νεογνολογική Κλινική, Αρεταίειο Νοσοκομείο, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η πανδημία COVID-19 αποτέλεσε ένα πρωτοφανές γεγονός που επέφερε σημαντικές αλλαγές στην καθημερινότητα των νέων μητέρων. Το άγχος που προκαλείται από υγειονομικές κρίσεις ακολουθεί ένα μοτίβο που παρατηρείται σε διάφορες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, υπονομεύοντας τη σχέση της μητέρας με το βρέφος. Η παρούσα μελέτη είχε ως στόχο να διερευνήσει τον αντίκτυπο του άγχους που σχετίζεται με την υγεία, όπως αυτό αναδύθηκε κατά την πανδημία COVID-19, στην πρακτική του θηλασμού και στην ευημερία των μητέρων.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε συστηματική αναζήτηση στις βάσεις δεδομένων PubMed και Scopus για την περίοδο Απρίλιος-Ιούλιος 2026. Η ανασκόπηση ακολούθησε τις οδηγίες PRISMA και είναι εγγεγραμμένη στο PROSPERO (CRD 420261470999). Στην παρούσα μελέτη δεν πραγματοποιήθηκε έλεγχος κινδύνου μεροληψίας των επιμέρους μελετών.

Αποτελέσματα

Συνολικά 26 μελέτες πληρούσαν τα κριτήρια ένταξης και συμπεριλήφθηκαν στην ανάλυση. Οι κύριοι παράγοντες άγχους σχετιζόμενοι με την υγεία περιλάμβαναν τον κίνδυνο μετάδοσης του ιού στο βρέφος, τον φόβο της νοσηλείας και την αντίληψη περί ανεπάρκειας γάλακτος λόγω του ψυχολογικού στρες. Το άγχος που σχετίζεται με την υγεία κατά τη διάρκεια της πανδημίας περιόρισε σημαντικά την αυτοαποτελεσματικότητα του θηλασμού, τη διάρκεια του αποκλειστικού θηλασμού και τον δεσμό μητέρας-βρέφους. Αντίθετα, μια ομάδα μητέρων εμφάνισε μια παράδοση προστατευτική απόκριση, αυξάνοντας τη συχνότητα του θηλασμού ως σκόπιμη «ανοσολογική ασπίδα» για το παιδί.

Συμπεράσματα

Η πανδημία είχε σημαντικό αντίκτυπο στη μητρική ψυχική υγεία, καθιστώντας την εμπειρία του θηλασμού πιο δύσκολη. Η ενίσχυση της ψυχολογικής υποστήριξης και η παροχή σαφών κατευθυντήριων οδηγιών για ασφαλή θηλασμό σε περιόδους κρίσης είναι απαραίτητες για τη διατήρηση της υγείας της дуάδας μητέρας-βρέφους.

Λέξεις Κλειδιά

covid-19, θηλασμός, γονεϊκότητα, στρες.

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A81

Ο ρόλος του άγχους και της επιλόχειας κατάθλιψης στη διάρκεια και την αποκλειστικότητα του μητρικού θηλασμού μετά από κυήσεις υψηλού και χαμηλού κινδύνου: δεδομένα από την Ελλάδα

Παναγιώτα Μπράνν^{1,2}, Μαρία Δάγλα¹

1. Ερευνητικό Εργαστήριο Μαιευτικής Φροντίδας κατά την Κύηση και τη Λοχεία-Μητρικός Θηλασμός, Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

2. Τμήμα Εγκυμοσύνης Υψηλού Κινδύνου και Παθολογίας Κύησης, Πτέρυγα Βενιζέλου, Γενικό Νοσοκομείο Αλεξάνδρα

Εισαγωγή

Η ψυχική υγεία της μητέρας κατά την περιγεννητική περίοδο αποτελεί σημαντικό παράγοντα που σχετίζεται με την επιτυχία του μητρικού θηλασμού. Σκοπός της μελέτης ήταν η διερεύνηση της σχέσης του άγχους και των καταθλιπτικών συμπτωμάτων στη διάρκεια και την αποκλειστικότητα του θηλασμού σε γυναίκες με κυήσεις υψηλού και χαμηλού κινδύνου.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε προοπτική μελέτη κοόρτης σε δημόσιο νοσοκομείο της Αττικής, με συμμετοχή 157 λεχωίδων (59 κυήσεις υψηλού και 98 χαμηλού κινδύνου). Οι συμμετέχουσες αξιολογήθηκαν κατά το τρίτο τρίμηνο της κύησης και στις 3-4 ημέρες, στις 6 εβδομάδες, στους 3 και στους 6 μήνες μετά τον τοκετό. Για την εκτίμηση του άγχους και της κατάθλιψης χρησιμοποιήθηκαν τα ερωτηματολόγια STAI και EPDS, ενώ ως κύριες εκβάσεις αξιολογήθηκαν η διάρκεια και η αποκλειστικότητα του μητρικού θηλασμού.

Αποτελέσματα

Τα υψηλότερα επίπεδα άγχους και καταθλιπτικών συμπτωμάτων συσχετίστηκαν με μικρότερη διάρκεια θηλασμού και στις δύο ομάδες, με ισχυρότερη συσχέτιση στις κυήσεις χαμηλού κινδύνου. Η λογιστική παλινδρόμηση ανέδειξε ότι το άγχος

στις πρώτες ημέρες μετά τον τοκετό και τα καταθλιπτικά συμπτώματα κατά τη λοχεία αποτελούν ανεξάρτητους προγνωστικούς παράγοντες πρόωρης διακοπής του θηλασμού. Επιπλέον, στις κυήσεις υψηλού κινδύνου, η εισαγωγή του νεογνού στη ΜΕΝΝ και η παρατεταμένη νοσηλεία σχετίστηκαν με δυσμενέστερες εκβάσεις θηλασμού.

Συμπεράσματα

Τα ευρήματα της μελέτης αναδεικνύουν τη σημασία της έγκαιρης ανίχνευσης και αντιμετώπισης του άγχους και της επιλόχειας κατάθλιψης και υποστηρίζουν την ενσωμάτωσή τους στη μαιευτική και μεταγεννητική φροντίδα, ιδιαίτερα στις γυναίκες με κυήσεις υψηλού κινδύνου, με στόχο την υποστήριξη της διάρκειας και της αποκλειστικότητας του μητρικού θηλασμού.

Λέξεις Κλειδιά

Μητρικός θηλασμός, επιλόχεια κατάθλιψη, κύηση υψηλού κινδύνου

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A82

Επιλόχεια καταθλιπτική συμπτωματολογία και κεφαλαλγία - μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία στο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών "Προηγμένη και Τεκμηριωμένη Μαιευτική Φροντίδα" στο Τμήμα Μαιευτικής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

Μαρία Καραγιάννη¹, Βικτωρία Βιβιλάκη²

1. Μαία, ΤΕΙ Μαιευτικής Αθηνών, Γ.Ν. Μαιευτήριο «Έλενα Βενιζέλου»

2. Μαία, Καθηγήτρια στο Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή

Η παρούσα εργασία σκοπεύει να διερευνήσει τη συσχέτιση της επιλόχειας καταθλιπτικής συμπτωματολογίας με την κεφαλαλγία.

Μέθοδοι

Για την επίτευξη του σκοπού αυτού πραγματοποιήθηκε ποσοτική έρευνα σε δείγμα 310 γυναικών στο Γ.Ν. Μαιευτήριο «Έλενα Βενιζέλου» την περίοδο από 03/11/2022 έως 28/02/2023. Οι συμμετέχουσες στην έρευνα κλήθηκαν να απαντήσουν σε ένα ερευνητικό εργαλείο έξι (6) ενοτήτων, το οποίο περιελάμβανε Δημογραφικά Στοιχεία, Fagerstrom Test, Στοιχεία Κύησης & Τοκετού, Στοιχεία Κεφαλαλγιών, Κλίμακα EPDS, Κλίμακα Κατάταξης Κεφαλαλγιών. Το συνολικό ερευνητικό εργαλείο διακρίνεται για την υψηλή αξιοπιστία του (Cronbach's Alpha, 816) και την ικανοποιητική εγκυρότητά του (KMO, 713, Bartlett's test). Η στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων πραγματοποιήθηκε με την βοήθεια του στατιστικού προγράμματος SPSS.

Αποτελέσματα

Η έρευνα σε 310 γυναίκες στη μεταγεννητική περίοδο έδειξε ισχυρή συσχέτιση μεταξύ της επιλόχειας καταθλιπτικής συμπτωματολογίας και των κεφαλαλγιών, με τις γυναίκες που βιώνουν ημικρανίες να εμφανίζουν υψηλή πιθανότητα κατάθλιψης. Αντίθετα, η εξάρτηση από τη νικοτίνη δεν βρέθηκε να συσχετίζεται ούτε με την επιλόχεια κατάθλιψη ούτε με τις διαγνώσεις κεφαλαλγιών. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα της μελέτης είναι διαθέσιμες στην αντίστοιχη βιβλιογραφία.

Συμπεράσματα

Συμπερασματικά, οι γυναίκες της παρούσας μελέτης παρουσίαζαν μέτρια έως οριακά υψηλή πιθανότητα εμφάνισης επιλόχειας κατάθλιψης. Αναφορικά με την εκδήλωση κεφαλαλγιών, η πιθανότητα του δείγματος εμφανίζει κάποιου είδους συμπτωματολογία, με κυρίαρχη την πιθανή ημικρανία και τη μη κατηγοριοποιημένη κεφαλαλγία, ενώ περίπου μία στις τέσσερις γυναίκες δεν αναφέρει καθόλου πονοκεφάλους. Από τη στατιστική ανάλυση αναδεικνύεται μια ισχυρή συσχέτιση μεταξύ του τύπου της κεφαλαλγίας και της επιλόχειας καταθλιπτικής συμπτωματολογίας. Συγκεκριμένα, οι γυναίκες με ημικρανία (οι οποίες βιώνουν και εντονότερο συναίσθημα λύπης) καθώς και εκείνες με μη κατηγοριοποιημένη κεφαλαλγία διατρέχουν υψηλό κίνδυνο εκδήλωσης κατάθλιψης, σε αντίθεση με τις γυναίκες που παρουσιάζουν κεφαλαλγία τάσης, όπου η πιθανότητα είναι χαμηλή. Επιπλέον, διαπιστώνεται ότι η λήψη φαρμακευτικής αγωγής για τις κεφαλαλγίες δεν σχετίζεται με την επιλόχεια κατάθλιψη.

Λέξεις Κλειδιά

επιλόχεια καταθλιπτική συμπτωματολογία, κεφαλαλγία, ημικρανία

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A83

ΠΡΟΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΓΟΝΕΪΚΟ ΡΟΛΟ

Η επίδραση της ψυχοπροφυλακτικής στη διαχείριση των maternity blues και στην πρόληψη της επιλόχειας κατάθλιψης

Κωνσταντίνα Π. Νάτσιου¹, Κωνσταντίνος Σ. Μπωνώτης²

1. Μαία Τμήμα Ψυχοπροφυλακτικής, Κέντρο Υγείας, Λάρισα, Ελλάδα

2. Επίκουρος Καθηγητής Ψυχιατρικής, Τμήμα Ιατρικής, Σχολής Επιστημών Υγείας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Λάρισα, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η λοχεία αποτελεί περίοδο αυξημένης ψυχολογικής ευαλωτότητας, κατά την οποία τα maternity blues εμφανίζονται συχνά και μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά την προσαρμογή της γυναίκας στη μητρότητα, ενώ έχουν συσχετισθεί με αυξημένο κίνδυνο επιλόχειας κατάθλιψης. Η ψυχοπροφυλακτική προετοιμασία για τον τοκετό μέσω προγραμμάτων τύπου Lamaze περιλαμβάνει ψυχοεκπαίδευση, τεχνικές αναπνοής και χαλάρωσης, καθώς και συναισθηματική υποστήριξη, με στόχο την ενδυνάμωση της εγκύου και τη βελτίωση της περιγεννητικής ψυχικής υγείας.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε αφηγηματική ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας στις βάσεις δεδομένων PubMed, Scopus και Google Scholar. Συμπεριλήφθηκαν μελέτες που διερευνούσαν την επίδραση οργανωμένων προγραμμάτων ψυχοπροφυλακτικής στην ψυχική κατάσταση των γυναικών κατά την κύηση, τον τοκετό και τη λοχεία, με ιδιαίτερη έμφαση στα maternity blues και την επιλόχεια κατάθλιψη.

Αποτελέσματα

Η συμμετοχή σε προγράμματα ψυχοπροφυλακτικής σχετίζεται με μείωση του άγχους και του φόβου του τοκετού, ενίσχυση της μητρικής αυτοαποτελεσματικότητας και θετικότερη εμπειρία τοκετού. Παράλληλα, αναφέρεται καλύτερη ψυχολογική προσαρμογή κατά τη λοχεία, μειωμένη ένταση ή συχνότητα

εμφάνισης των maternity blues και ευνοϊκή επίδραση στην έναρξη και διατήρηση του μητρικού θηλασμού. Αν και τα διαθέσιμα δεδομένα για την πρόληψη της επιλόχειας κατάθλιψης παραμένουν ετερογενή, τα περισσότερα ευρήματα υποστηρίζουν πιθανή έμμεση προστατευτική δράση μέσω της μείωσης σημαντικών παραγόντων κινδύνου.

Συμπεράσματα

Η ψυχοπροφυλακτική αποτελεί ασφαλή, μη φαρμακευτική και χαμηλού κόστους παρέμβαση, η οποία φαίνεται να βελτιώνει την ψυχική προσαρμογή της γυναίκας κατά τη λοχεία και να μειώνει την εμφάνιση των maternity blues. Η ενσωμάτωση της στην προγεννητική φροντίδα δύναται να ενισχύσει την περιγεννητική ψυχική υγεία, ενώ απαιτούνται περαιτέρω καλά σχεδιασμένες μελέτες για την τεκμηρίωση της επίδρασής της στην πρόληψη της επιλόχειας κατάθλιψης.

Λέξεις Κλειδιά

Ψυχοπροφυλακτική, λοχεία, επιλόχεια κατάθλιψη, μητρική ψυχική υγεία, maternity blues

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A84

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΓΚΥΜΟΣΥΝΗΣ

The role of wearable technology in monitoring and supporting women undergoing ivf. a systematic review and meta-analysis

Αγγελική Παγκάλου

Midwife Msc in Advanced and Evidence-Based Midwifery Care

Εισαγωγή

Background: Wearable technologies are increasingly being used in reproductive health to monitor physiology, behavior, and emotional state. There is growing interest in their potential role in supporting women undergoing IVF, but data are still lacking. The aim is to conduct a systematic review of evidence and findings on wearable technologies used to monitor or support women undergoing IVF.

Μέθοδοι

Methods: Databases were searched for studies evaluating wearable devices in women undergoing IVF, focusing on monitoring (physiological, behavioral, or emotional) and supportive functions (e.g., stress reduction, engagement, communication). Examples of wearable devices that monitor fertility parameters and contribute to remote patient monitoring were included. This study is conducted according to PRISMA 2020 guidelines. Eligible studies are include randomized controlled trials, non-randomized interventions, observational, and qualitative studies involving women undergoing IVF who use wearable devices for monitoring or support. Electronic databases (PubMed, Embase, Cochrane CENTRAL, CINAHL, PsycINFO, Scopus, and IEEE Xplore) were systematically searched, alongside trial registries and grey literature sources such as ClinicalTrials.gov, WHO ICTRP, and hand-searching references of key articles. Publications from the date December 2000 - December 2025 were considered. No language restrictions.

Αποτελέσματα

Results: The number of randomized controlled clinical trials identified that directly address IVF using wearable devices

is limited. Current evidence comes mainly from:(a) fertility window monitoring with commercially available wearable devices connected to apps; (b) pregnancy monitoring using wearable sensors and AI; (c) general remote monitoring of patient outcomes using wearable devices. These studies suggest that continuous data on heart rate, sleep, activity, temperature, and stress markers are feasible to collect and may be associated with hormonal changes and clinically relevant outcomes. However, the heterogeneity of devices, outcomes, and populations, as well as the lack of IVF-specific trials, indicate that the scope of research needs to be expanded and refined.

Συμπεράσματα

Conclusions: Wearable technology holds promise for monitoring and supporting women during IVF, but rigorous trials by IVF specialists are largely lacking. Future research should adopt standardized outcomes, transparent algorithms, and robust trial designs to capture more meaningful clinical, psychological, and procedural outcomes.

Λέξεις Κλειδιά

Λέξεις-κλειδιά: wearables, wearable technology, monitoring in vitro fertilization (IVF)

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A85

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΑΙΑΣ/ΤΟΥ ΜΑΙΕΥΤΗ

Πρότυπα ποιότητας στην περιγεννητική φροντίδα: στάση κι εμπόδια προσαρμογής από τους επαγγελματίες υγείας

Σοφία Μ. Πάντσιου¹, Ερικήτη Κοκκόση¹, Γεωργία Χαρδαλιά², Αγγελική Σαρέλλα¹

1. Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

2. Τ.Ι. Μεταμόρφωσης, Κ.Υ. Νέας Φιλαδέλφειας, 1η ΥΠΕ

Εισαγωγή

Η περιγεννητική μαιευτική φροντίδα υψηλής ποιότητας είναι απαραίτητη για τη μείωση της μητρικής και νεογνικής νοσηρότητας και θνησιμότητας. Το 2016, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) θέσπισε οκτώ πρότυπα φροντίδας, τα οποία αντιστοιχούν στα οκτώ πεδία ποιότητας του πλαισίου του για τη μητρική και νεογνική φροντίδα στις δομές υγείας. Ωστόσο, η εφαρμογή τους στην καθημερινή κλινική πρακτική εξακολουθεί να παρουσιάζει σημαντικές δυσκολίες για πολλούς επαγγελματίες υγείας.

Μέθοδοι

Διεξήχθη συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση από τον Σεπτέμβριο του 2024 έως τον Μάρτιο του 2025 στις βάσεις δεδομένων PubMed, CINAHL, Scopus και Google Scholar. Συμπεριλήφθηκαν μελέτες που δημοσιεύθηκαν από το 2016 και έπειτα, ώστε να διασφαλιστεί η ευθυγράμμιση με το πλαίσιο και τα πρότυπα φροντίδας του ΠΟΥ.

Αποτελέσματα

Οι επαγγελματίες υγείας αναγνωρίζουν τη σημασία των προτύπων του ΠΟΥ για τη βελτίωση της ποιότητας της περιγεννητικής φροντίδας και επιδιώκουν την εφαρμογή τους στην καθημερινή μαιευτική πρακτική. Ωστόσο, η περιορισμένη διαθεσιμότητα και καταγραφή δεδομένων, οι ταχείες ρυθμοί της

νοσοκομειακής φροντίδας και η ανεπαρκής εκπαίδευση των επαγγελματιών σε οργανωτικά, γραφειοκρατικά και συναισθηματικά ζητήματα δυσχεραίνουν την εφαρμογή τους.

Συμπεράσματα

Η εφαρμογή των προτύπων φροντίδας του ΠΟΥ κατά την περιγεννητική περίοδο είναι απαραίτητη για τη βελτίωση της ποιότητας και την επίτευξη θετικών εκβάσεων για τις γυναίκες και τα νεογνά τους. Τα εμπόδια εφαρμογής τους πρέπει να αντιμετωπιστούν από το σύστημα υγείας, ώστε να ενισχυθούν η ικανοποίηση των γυναικών και το έργο των επαγγελματιών υγείας.

Λέξεις Κλειδιά

μαιευτική φροντίδα, πρότυπα ποιότητας, πρότυπα φροντίδας του ΠΟΥ, απόψεις επαγγελματιών υγείας, μητρική και νεογνική υγεία, επαγγελματίες υγείας

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A86

Οι γνώσεις των νέων για τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα

Βάϊα Παπαδημητρίου¹, Βικτωρία Βιβιλάκη², Μαρία Τίγκα², Άννα Δελταΐδου², Πέτρος Γαλάνης³, Χριστίνα Νάνου²

1. Αίθουσα Τοκετών, Ιασώ Θεσσαλίας, Λάρισα, Ελλάδα

2. Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

3. Τμήμα Νοσηλευτικής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, Ελλάδα

Εισαγωγή

Τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα (ΣΜΝ) αποτελούν μία από τις βασικότερες αιτίες που προκαλούν ασθένειες σε παγκόσμιο επίπεδο και παράλληλα έχουν ψυχολογικό και κοινωνικό αντίκτυπο. Κάθε χρόνο διαγιγνώσκονται περίπου 357-376 εκατομμύρια νέοι με κάποιο ΣΜΝ. Παράλληλα παρατηρείται ότι οι νέοι ηλικίας 16-24 ετών διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο σε σύγκριση με τους μεγαλύτερους ενήλικες. Μελέτες σχετικά με την ενημέρωση των νέων για την πρόληψη και τη θεραπεία των ΣΜΝ δείχνουν ότι, παρότι οι περισσότεροι γνωρίζουν τον ιό HIV/AIDS, οι γνώσεις τους για άλλα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα παραμένουν περιορισμένες. Σκοπός της μελέτης ήταν η διερεύνηση των γνώσεων και στάσεων των νέων σχετικά με τα ΣΜΝ και τους τρόπους πρόληψής τους.

Μέθοδοι

Στη μελέτη συμμετείχαν 101 νέοι ηλικίας 18-30 ετών. Χρησιμοποιήθηκε ανώνυμο σταθμισμένο ερωτηματολόγιο σε ηλεκτρονική μορφή συνοδευόμενο από επιστολή ενημερωμένης συγκατάθεση για την εθελοντική συμμετοχή και το σκοπό της μελέτης. Το ερωτηματολόγιο αναρτήθηκε στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης το τελευταίο τρίμηνο του 2024. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων πραγματοποιήθηκε με περιγραφική στατιστική μέσω SPSS v.26.

Αποτελέσματα

Οι περισσότεροι συμμετέχοντες ήταν γυναίκες (n=59, 58.4%), το 40.6% ήταν απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το 19,8% κάτοχοι μεταπτυχιακού διπλώματος. Παρότι το 47.5% γνωρίζει για τα ΣΜΝ, η πλειοψηφία των συμμετεχόντων δεν έχει ακούσει (38.6%) ή δεν γνωρίζει (13.9%) για κάποιο άλλο ΣΜΝ εκτός από τον HIV, ενώ το 11.9% αυτών πιστεύουν ότι η Φυματίωση ανήκει στα ΣΜΝ. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 92.1% πιστεύει ότι μεταδίδονται μέσω της κοινής χρήσης φαγητού και το 100% μέσω της μετάγγισης αίματος. Η πληροφόρηση τους προέρχεται από φίλους (99%), διαδίκτυο (97%), οικογέν-

νεια (89.1%) και περιοδικά (74.3%) κατά πλειοψηφία, ενώ πιστεύουν ότι πρέπει να εκπαιδεύονται στο σχολείο για την πρόληψη των ΣΜΝ (49.5%). Το 64.3% φοβούνται μήπως κολλήσει κάποιο ΣΜΝ όταν δεν χρησιμοποιούν προφυλάξεις. Η πλειοψηφία όσων έχουν ελεύθερη σχέση ανησυχούν για τη μετάδοση του HIV, ενώ όσων έχουν περιστασιακές σχέσεις μήπως κολλήσουν άλλα ΣΜΝ. Η πλειοψηφία των γυναικών συμφωνούν στη χρήση προφυλακτικού για την πρόληψη μετάδοσης των ΣΜΝ, καθώς και ότι η χρήση αντισυλληπτικού δισκίου δεν προστατεύει από την μετάδοση των ΣΜΝ, εν αντιθέσει με τους άνδρες που κατά πλειοψηφία υποστηρίζουν το αντίθετο.

Συμπεράσματα

Διαπιστώθηκαν σημαντικά κενά γνώσεων σχετικά με τους τρόπους μετάδοσης και προφύλαξης από τα ΣΜΝ. Τα ευρήματα αναδεικνύουν την ανάγκη για συστηματικότερη και έγκαιρη εκπαίδευση των νέων σχετικά με την πρόληψη των ΣΜΝ. Σε επίπεδο πρόληψης, θα μπορούσε να εξεταστεί η έναρξη σχετικής ενημέρωσης ήδη από τις μικρότερες σχολικές ηλικίες

Λέξεις Κλειδιά

νέοι, ΣΜΝ, ενημέρωση, πληροφόρηση, προφυλάξεις

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A87

ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΟΝ ΜΗΤΡΙΚΟ ΘΗΛΑΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟ ΜΗΤΡΙΚΟ ΓΑΛΑ

Επανάρξη κοινοτικής μαιευτικής – σύγχρονη προσέγγιση υποστήριξης του μητρικού θηλασμού στην Κύπρο

Εμμανουέλα Μανώλη¹, Ελένη Χατζηγεωργίου², Στέλλα Λεοντίου³, Χρύσω Γρηγοριάδου⁴

1. Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό Μαιευτικής, Τμήμα Νοσηλευτικής, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λεμεσός, Κύπρος

2. Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Μαιευτικής, Τμήμα Νοσηλευτικής, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λεμεσός, Κύπρος

3. Νοσηλευτικός Λειτουργός Α'/Μαία, Νοσηλευτικές Υπηρεσίες, Υπουργείο Υγείας, Λευκωσία, Κύπρος

4. Λειτουργός Νοσηλευτικών Υπηρεσιών Α'./Πρόεδρος Εθνικής Επιτροπής Θηλασμού, Υπουργείο Υγείας, Λευκωσία, Κύπρος

Εισαγωγή

Ο μητρικός θηλασμός αποτελεί τον βέλτιστο τρόπο σίτισης των βρεφών, ωστόσο τα ποσοστά αποκλειστικού θηλασμού στην Κύπρο παραμένουν χαμηλά. Το Υπουργείο Υγείας, η Επιτροπή Μαιών ΠΑΣΥΝΜ και η Εθνική Επιτροπή Θηλασμού αναγνωρίζουν την ανάγκη επανέαρξης της Κοινοτικής Μαιευτικής στα πλαίσια του Γενικού Συστήματος Υγείας ως στρατηγική παρέμβαση για τη βελτίωση των δεικτών θηλασμού.

Μέθοδοι

Περιγραφική παρουσίαση της διαδικασίας ένταξης της Κοινοτικής Μαιευτικής στις υπηρεσίες του Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓεΣΥ) στην Κύπρο, καθώς και του ρόλου της στην υποστήριξη των μητέρων κατά την εγκυμοσύνη και τη λοχεία, με έμφαση στην προαγωγή και υποστήριξη του μητρικού θηλασμού.

Αποτελέσματα

Η ένταξη της Κοινοτικής Μαιευτικής στο πλαίσιο του Γενικού Συστήματος Υγείας αποτελεί ένα σημαντικό ορόσημο για το επάγγελμα της μαιείας στην Κύπρο, καθώς σηματοδοτεί την

επαναφορά της κοινοτικής μαιευτικής φροντίδας μετά από πολλά χρόνια απουσίας. Η επίτευξη αυτή προέκυψε μέσα από τη συνεργασία του Υπουργείου Υγείας, του Παγκύπριου Συνδέσμου Νοσηλευτών και Μαιών, της Εθνικής Επιτροπής Μητρικού Θηλασμού, της ακαδημαϊκής κοινότητας και μη κυβερνητικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στην προαγωγή της μητρότητας και στην προάσπιση των δικαιωμάτων των γυναικών στην περιγεννητική φροντίδα. Η εξέλιξη αυτή αντανάκλα μια διαχρονική διεκδίκηση του επαγγελματικού κλάδου και ενισχύει τη συνέχεια της φροντίδας μητέρας και νεογνού στην κοινότητα, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για τη βελτίωση των δεικτών μητρικού θηλασμού.

Συμπεράσματα

Η Κοινοτικής Μαιευτικής στο Γενικό Σύστημα Υγείας αποτελεί μια σημαντική μεταρρύθμιση για την περιγεννητική φροντίδα στην Κύπρο. Η παροχή συνεχούς, εξατομικευμένης υποστήριξης από τις κοινοτικές μαιές αναμένεται να συμβάλει στη βελτίωση της έναρξης, της αποκλειστικότητας και της διάρκειας του μητρικού θηλασμού, καθώς και στη συνολική υγεία και ευημερία μητέρας και νεογνού.

Λέξεις Κλειδιά

Community midwifery, Breastfeeding support, Breastfeeding counselling, General Health System (GeSY), Cyprus

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A88

Πρόθεση αποκλειστικού θηλασμού και διάρκεια θηλασμού σε γυναίκες με κυήσεις υψηλού κινδύνου: ελληνικά δεδομένα

Παναγιώτα Μπράνη^{1,2}, Μαρία Δάγλα¹

1. Ερευνητικό Εργαστήριο Μαιευτικής Φροντίδας κατά την Κύηση και τη Λοχεία-Μητρικός Θηλασμός, Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα
2. Τμήμα Εγκυμοσύνης Υψηλού Κινδύνου και Παθολογίας Κύησης, Πτέρυγα Βενιζέλου, Γενικό Νοσοκομείο Αλεξάνδρα

Εισαγωγή

Η πρόθεση της εγκύου για θηλασμό αποτελεί σημαντικό προγνωστικό παράγοντα για την έναρξη και τη διατήρηση του μητρικού θηλασμού. Σκοπός της μελέτης ήταν η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ της προγεννητικής πρόθεσης θηλασμού και των μεταγεννητικών εκβάσεων του θηλασμού σε γυναίκες με κυήσεις υψηλού και χαμηλού κινδύνου.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε προοπτική μελέτη κοόρτης σε δημόσιο μαιευτικό νοσοκομείο της Αττικής. Συμμετείχαν 380 έγκυες γυναίκες (200 υψηλού και 180 χαμηλού κινδύνου), οι οποίες παρακολουθήθηκαν από την εγκυμοσύνη έως και έξι μήνες μετά τον τοκετό. Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω διαδοχικών ερωτηματολογίων και η στατιστική ανάλυση περιέλαβε δοκιμασίες Fisher και δυαδική λογιστική παλινδρόμηση.

Αποτελέσματα

Η πρόθεση αποκλειστικού θηλασμού καταγράφηκε στο 81,1% των γυναικών υψηλού κινδύνου και στο 82,5% των γυναικών χαμηλού κινδύνου. Στους έξι μήνες μετά τον τοκετό, το 54,9% και το 64,3% των δύο ομάδων, αντίστοιχα, συνέχιζαν να θηλάζουν. Η προγεννητική πρόθεση αποκλειστικού θηλασμού συσχετίστηκε σημαντικά με ευνοϊκότερες εκβάσεις θηλασμού σε όλες σχεδόν τις χρονικές περιόδους παρακολούθησης. Πα-

ραμονή στο νοσοκομείο άνω των 15 ημερών κατά την κύηση αποτέλεσε ανεξάρτητο αρνητικό προγνωστικό παράγοντα για την πρόθεση αποκλειστικού θηλασμού.

Συμπεράσματα

Η ενίσχυση της πρόθεσης για αποκλειστικό θηλασμό ήδη από την εγκυμοσύνη, ιδιαίτερα στις γυναίκες με κυήσεις υψηλού κινδύνου, μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της διάρκειας και της αποκλειστικότητας του θηλασμού. Τα ευρήματα υποστηρίζουν την ανάπτυξη στοχευμένων παρεμβάσεων συμβουλευτικής και υποστήριξης κατά την προγεννητική και μεταγεννητική περίοδο.

Λέξεις Κλειδιά

Μητρικός θηλασμός, πρόθεση, διάρκεια, αποκλειστικότητα, κύηση υψηλού κινδύνου

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A89

ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ

Προετοιμάζοντας τις μαιές για την εποχή της τεχνικής νοημοσύνης: ψηφιακός εγγραμματισμός, στάσεις και εκπαιδευτικές ανάγκες στη μαιευτική εκπαίδευση (preparing midwives for ai era: digital literacy, attitudes and curriculum needs in midwifery education)

Ασημένια Μαμάκου

Maia, RM, MSc MBA Νοσοκομείου ΥΓΕΙΑ

Εισαγωγή

Η ψηφιακή επανάσταση έχει επιφέρει σημαντικές αλλαγές στο χώρο της υγείας, μεταβαλλοντας το τρόπο παροχής υπηρεσιών και διαχείρισης των κλινικών πληροφοριών. Οι επαγγελματίες υγείας καλούνται πλέον να διαθέτουν όχι μόνο επιστημονικές γνώσεις αλλά και ψηφιακές δεξιότητες που θα τους επιτρέπουν να αξιοποιούν αποτελεσματικά σύγχρονα τεχνολογικά εργαλεία. Στη μαιευτική, η χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων υγείας, εφαρμογών τηλειατρικής και αλγορίθμων τεχνητής νοημοσύνης αναδεικνύει τη σημασία της ποιότητας της φροντίδας.

Μέθοδοι

Βιβλιογραφική ανασκόπηση. Η αναζήτηση πραγματοποιήθηκε στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων pubmed, scopus, cinahl, google scholar. Περιελάμβανε δημοσιεύσεις στην αγγλική γλώσσα από 01/2020 έως 03/2026

Αποτελέσματα

Ο ψηφιακός εγγραμματισμός και η τεχνητή νοημοσύνη αποτελούν κρίσιμους παραγοντες για το μετασχηματισμό της μαιευτικής φροντίδας κατά τον 21ο αιώνα. Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων της τεχνητής νοημοσύνης μπορεί να συμβάλει στην εγκαίρη διάγνωση επιπλοκών, στη βελτίωση της λήψης κλινικών αποφάσεων και παροχή εξατομικευμένης φροντίδας. Παράλληλα, η ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων στους επαγγελματίες της μαιευτικής, καθίσταται αναγκαία προκειμένου να εξασφαλιστεί η ασφαλής, αποτελεσματική και ηθικά αποδεκτή χρήση των νέων τεχνολογιών. Το μέλλον της μαιευτικής δε βρίσκεται στην αντικατάσταση του ανθρωπίνου παραγοντα από τη τεχνολογία, αλλά στη δημιουργική συνεργασία μεταξύ της ανθρωπίνης εμπειρίας και της τεχνητής νοημοσύνης.

Συμπεράσματα

Η μεταβαση προς ένα ψηφιακά ενισχυμένο σύστημα υγείας καθιστά αναγκαία την ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων τεχνικής νοσηροσύνης στις μαιες. Η διερεύνηση του ψηφιακού εγγραμματοσμού και των στάσεων τους μπορεί να προσφέρει σημαντικά στοιχεία για τον ανασχεδιασμό των προγραμμάτων σπουδών της μαιευτικής και την ανάπτυξη στοχευμένων εκπαιδευτικών παρεμβάσεων.

Λέξεις κλειδιά

Ψηφιακός εγγραμματοσμός, τεχνική νοσηροσύνη, μαιευτική, ψηφιακή υγεία, μαιες, κλινική λήψη αποφάσεων

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A90

Πώς η εφαρμογή συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης (AI) στη μαιευτική φροντίδα χαμηλού κινδύνου επηρεάζει τη λήψη κλινικών αποφάσεων και σε ποιο βαθμό συμβάλλει στη βελτίωση των περιγεννητικών αποτελεσμάτων, διασφαλίζοντας παράλληλα τη φυσιολογία του τοκετού;

Κωνσταντίνα Κυριακή Μπίρμπα

Μαία, BSc, MSc, Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αιγάλεω, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η ραγδαία εξέλιξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) μετασχηματίζει τη μαιευτική φροντίδα. Στις κήσεις χαμηλού κινδύνου, η υπερβολική ιατροποίηση και η υποκειμενικότητα στη διάγνωση οδηγούν συχνά σε αμυντική ιατρική και περιττές παρεμβάσεις, όπως τα υψηλά ποσοστά καισαρικών τομών. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση του ρόλου της AI ως εργαλείου «Επαυξημένης Νοημοσύνης», το οποίο υποστηρίζει τη λήψη κλινικών αποφάσεων, βελτιώνει τα περιγεννητικά αποτελέσματα και ταυτόχρονα προστατεύει τη φυσιολογία του τοκετού.

Μέθοδοι

Η μελέτη βασίστηκε σε συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση και στην ανάλυση διεθνών μελετών περίπτωσης (case studies) εφαρμογής της AI. Διερευνήθηκαν σύγχρονες τεχνολογίες, όπως η υπολογιστική καρδιοτοκογραφία (cCTG), τα ευφυή wearables και οι προγνωστικοί αλγόριθμοι. Παράλληλα, αναλύθηκε εκτενώς το ηθικό και νομικό πλαίσιο, καθώς και η οικονομική βιωσιμότητα τέτοιων συστημάτων στο ελληνικό σύστημα υγείας.

Αποτελέσματα

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η εφαρμογή συστημάτων AI μειώνει δραστικά την υποκειμενικότητα στην ερμηνεία του καρδιοτοκογραφήματος και περιορίζει τα ψευδώς θετικά ευρήματα. Καινοτομίες όπως τα προγνωστικά μοντέλα εξέλιξης του τοκετού βελτιώνουν τα περιγεννητικά αποτελέσματα, επιτρέποντας την έγκαιρη πρόβλεψη της νεογνικής οξέωσης και της επιλόχειας αιμορραγίας. Η τεχνολογία δεν υπονομεύει τη μαιευτική αυτονομία, αλλά αντίθετα αποτρέπει τον «καταρράκτη των παρεμβάσεων». Σημαντικές προκλήσεις για την ορθή κλινική πράξη αποτελούν η διαχείριση της νομικής ευθύνης, η προστασία των προσωπικών δεδομένων και η αποφυγή της τυφλής εμπιστοσύνης (automation bias) στους αλγόριθμους.

Συμπεράσματα

Η Τεχνητή Νοημοσύνη δεν σχεδιάστηκε για να αντικαταστήσει

τη μαία, αλλά λειτουργεί ως «σοφή τεχνολογία» που προάγει τον εξανθρωπισμό του τοκετού. Για την ομαλή και βιώσιμη ενσωμάτωσή της στην Ελλάδα, κρίνεται επιτακτική η αναθεώρηση της μαιευτικής εκπαίδευσης με τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών προσομοίωσης και η δημιουργία μιας Εθνικής Βάσης Περιγεννητικών Δεδομένων.

Λέξεις Κλειδιά

Τεχνητή Νοημοσύνη, Μαιευτική Φροντίδα, Χαμηλός Κίνδυνος, Φυσιολογία Τοκετού, Λήψη Κλινικών Αποφάσεων

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A91

Η τεχνητή νοημοσύνη στη σύγχρονη μαιευτική

Νίκη Πατσουράκη

Μαία MSc, Γενικό Νοσοκομείο Αγρινίου

Εισαγωγή

Η ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) στη σύγχρονη μαιευτική αποτελεί μια από τις σημαντικότερες εξελίξεις στην περιγεννητική φροντίδα. Η χρήση έξυπνων αλγορίθμων προσφέρει νέες δυνατότητες στην εξατομικευμένη παρακολούθηση της κύησης και του τοκετού. Η παρούσα εργασία αποσκοπεί στην ανασκόπηση των κυριότερων κλινικών εφαρμογών της TN στη μαιευτική. Παράλληλα, εξετάζει τη συμβολή της στη βελτίωση της ασφάλειας της μητέρας και του νεογνού, καθώς και τις αναδυόμενες βιοηθικές προκλήσεις.

Μέθοδοι

Πραγματοποιήθηκε συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση στις διεθνείς βάσεις δεδομένων (PubMed, Scopus, Google Scholar) για την τελευταία πενταετία. Χρησιμοποιήθηκαν λέξεις-κλειδιά όπως "Artificial Intelligence", "Obstetrics", "Perinatal Care" και "Machine Learning".

Αποτελέσματα

Τα ευρήματα δείχνουν ότι η TN εφαρμόζεται με επιτυχία σε τέσσερις βασικούς τομείς: Υποβοηθούμενη αναπαραγωγή: Μέσω time-lapse αξιολόγησης και επιλογής των βέλτιστων εμβρύων. Υπερηχογραφία: Με αυτοματοποιημένες βιομετρικές μετρήσεις και έγκαιρη ανίχνευση συγγενών ανωμαλιών. Πρόβλεψη επιπλοκών: Με έγκαιρη διάγνωση κινδύνου για προεκλαμψία και πρόωρο τοκετό. Παρακολούθηση τοκετού: Μέσω έξυπνης ανάλυσης του καρδιοτοκογραφήματος (CTG) σε πραγματικό χρόνο για την αποφυγή εμβρυϊκής δυσφορίας. Ωστόσο, καταγράφονται προβληματισμοί σχετικά με την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων, την ιατρική ευθύνη και την ανάγκη διατήρησης της ανθρώπινης επαφής στη μαιευτική φροντίδα.

Συμπεράσματα

Η Τεχνητή Νοημοσύνη αναβαθμίζει σημαντικά τη μαιευτική πρακτική, μειώνοντας το ανθρώπινο σφάλμα και τις περιττές παρεμβάσεις (π.χ. άσκοπες καισαρικές). Η TN πρέπει να λειτουργεί ως υποστηρικτικό εργαλείο στα χέρια των μαιών, χωρίς να αντικαθιστά την κλινική κρίση και τη ψυχο-συναίσθηματική υποστήριξη της εγκύου.

Λέξεις Κλειδιά

Τεχνητή Νοημοσύνη, Μαιευτική, Περιγεννητική Φροντίδα, Μηχανική Μάθηση, Προεκλαμψία. Keywords: Artificial Intelligence, Obstetrics, Perinatal Care, Machine Learning, Pre-eclampsia.

ΕΛΕΥΘ 2026;25(Supplement 1):A92

Αξιοποίηση του Πλάσματος Πλούσιου σε

Αιμοπετάλια (PRP) στη Μαιευτική και Γυναικολογία: Από τη Βιολογία στην Κλινική Εφαρμογή

1. Πλάσμα Πλούσιο σε Αιμοπετάλια (PRP): Βιολογική βάση, μηχανισμοί δράσης και αναγεννητικές ιδιότητες
2. Παρασκευή και ποιοτικός έλεγχος του PRP: Σύγχρονα πρωτόκολλα και απαιτήσεις ποιότητας
3. Κλινικές εφαρμογές του PRP στη Μαιευτική και Γυναικολογία: Από τα ερευνητικά δεδομένα στην καθημερινή κλινική πράξη

4. Το μέλλον του PRP στην Αναγεννητική Ιατρική: Προοπτικές, προκλήσεις και νέες θεραπευτικές εφαρμογές
Αναλυτική Δομή Κλινικού Φροντιστηρίου

1. Platelet-Rich Plasma (PRP): Βιολογική βάση, μηχανισμοί δράσης και αναγεννητικές ιδιότητες

Περιγραφή

Η διάλεξη θα παρουσιάσει τις βασικές αρχές της βιολογίας του PRP, τη σύνθεση και τα χαρακτηριστικά του, καθώς και τους μηχανισμούς μέσω των οποίων προάγει την επούλωση και την αναγέννηση των ιστών. Θα αναλυθεί ο ρόλος των αιμοπεταλίων, των αυξητικών παραγόντων και των κυτταροκινών στην ενεργοποίηση των κυτταρικών και μοριακών μηχανισμών της ιστικής αποκατάστασης.

Θεματικές ενότητες:

- Τι είναι το PRP και πώς ταξινομείται.
- Βιολογία των αιμοπεταλίων.
- Αυξητικοί παράγοντες (PDGF, TGF-β, VEGF, EGF, IGF, FGF).
- Μηχανισμοί δράσης.
- Αντιφλεγμονώδης και ανοσορρυθμιστική δράση.
- Νεοαγγειογένεση και αναγέννηση ιστών.
- Παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα του PRP.

2. Παρασκευή και ποιοτικός έλεγχος του PRP: Σύγχρονα πρωτόκολλα και απαιτήσεις ποιότητας

Περιγραφή

Η διάλεξη θα εστιάσει στην εργαστηριακή παραγωγή του PRP, παρουσιάζοντας τα διαθέσιμα πρωτόκολλα παρασκευής, τις τεχνικές φυγοκέντρησης και τις απαιτήσεις ποιοτικού ελέγχου. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην τυποποίηση της διαδικασίας και στις παραμέτρους που επηρεάζουν την ποιότητα και την αναπαραγωγικότητα του τελικού προϊόντος.

Θεματικές ενότητες:

- Επιλογή ασθενή και προαναλυτικές παράμετροι.
- Τεχνικές λήψης αίματος.
- Πρωτόκολλα μονής και διπλής φυγοκέντρησης.
- Εμπορικά συστήματα παρασκευής.
- Ενεργοποίηση του PRP.
- Ποιοτικός έλεγχος
- Τυποποίηση και διεθνείς κατευθυντήριες οδηγίες.
- Κανόνες καλής εργαστηριακής πρακτικής.

*Εάν υπάρχει διαθέσιμος χρόνος μπορεί να χωριστεί η συγκεκριμένη διάλεξη σε 2 μέρη. Το 1ο μέρος θα αφορά τα πρωτόκολλα παρασκευής του PRP και το 2ο μέρος θα αφορά τον ποιοτικό έλεγχο του PRP (π.χ. μετρήσεις σε αιματολογικό αναλυτή, κυτταρομετρία ροής για τον έλεγχο ενεργοποίησης των αιμοπεταλίων κτλ)

3. Κλινικές εφαρμογές του PRP στη Μαιευτική και Γυναικολογία: Από τα ερευνητικά δεδομένα στην καθημερινή κλινική πράξη

Περιγραφή

Η διάλεξη θα παρουσιάσει τις σημαντικότερες εφαρμογές του PRP στη Μαιευτική και Γυναικολογία, με έμφαση στα διαθέσιμα κλινικά δεδομένα, τα επίπεδα τεκμηρίωσης και τις σύγχρονες κατευθυντήριες οδηγίες. Θα συζητηθούν τα πιθανά οφέλη, οι περιορισμοί και τα ανοικτά ερευνητικά ερωτήματα.

Θεματικές ενότητες:

- Ενδομήτρια χορήγηση PRP.
- Υποδεκτικότητα ενδομητρίου.
- Υποτροπιάζουσες αποτυχίες εμφύτευσης.
- Λεπτό ενδομήτριο.
- Πρόωρη ωοθηκική ανεπάρκεια.
- Αναζωογόνηση ωοθηκών.
- Σύνδρομο Asherman.
- Ανασκόπηση κλινικών μελετών και μετα-αναλύσεων.

4. Το μέλλον του PRP στην Αναγεννητική Ιατρική: Προοπτικές, προκλήσεις και νέες θεραπευτικές εφαρμογές

Περιγραφή

Η τελική διάλεξη θα εξετάσει τις σύγχρονες εξελίξεις στον χώρο της αναγεννητικής ιατρικής και τη θέση του PRP σε συνδυασμό με νέες βιοτεχνολογικές προσεγγίσεις. Θα παρουσιαστούν οι ερευνητικές τάσεις, οι τεχνολογικές καινοτομίες, καθώς και οι προκλήσεις που σχετίζονται με την κλινική εφαρμογή, την τυποποίηση και το ρυθμιστικό πλαίσιο.

Θεματικές ενότητες:

- Εξωσώματα και παράγωγα αιμοπεταλίων.
- Συνδυασμός PRP με βλαστοκύτταρα.
- Βιοϊμικά και τρισδιάστατα ικρίσματα (scaffolds).
- Εξατομικευμένες αναγεννητικές θεραπείες.
- Βιοδείκτες αποτελεσματικότητας.
- Τεχνητή νοημοσύνη και εξατομικευση θεραπείας.
- Κανονιστικό πλαίσιο και βιοηθική.
- Μελλοντικές πολυκεντρικές κλινικές μελέτες.

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A93

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗ ΜΑΙΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ (INTERNATIONAL MIDWIFERY RESEARCH AND INNOVATION)

Beyond clinical care: the way weekly audit reviews and briefings can strengthen midwifery practice/ Πέρα από την κλινική φροντίδα: πώς οι εβδομαδιαίες συναντήσεις ανασκόπησης και ανατροφοδότησης ενισχύουν τη μαιευτική πρακτική

Γεωργία Κοτσώνη¹

¹ BB Solna, Karolinska University Hospital, Stockholm, Sweden

Εισαγωγή

Η ποιοτική μαιευτική φροντίδα απαιτεί περισσότερα από την κλινική γνώση και εμπειρία. Ο συνεχής αναστοχασμός, η ανταλλαγή γνώσεων, η ομαδική συνεργασία και η συστηματική αξιολόγηση των κλινικών αποτελεσμάτων αποτελούν βασικά στοιχεία για τη διατήρηση και τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας της φροντίδας. Στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Karolinska, οι εβδομαδιαίες ανασκοπήσεις και οι ομαδικές ενημερώσεις αποτελούν εδώ και χρόνια αναπόσπαστο μέρος της καθημερινής μαιευτικής πρακτικής. Παρέχουν ένα σταθε-

ρό πλαίσιο μέσα στο οποίο τα κλινικά δεδομένα, η επαγγελματική εμπειρία και ο αναστοχασμός της ομάδας συνδυάζονται με στόχο τη συνεχή βελτίωση.

Μέθοδοι

Κάθε εβδομάδα, οι μαιές ανασκοπούν έναν πίνακα βελτίωσης που περιλαμβάνει επιλεγμένους κλινικούς δείκτες και συζητούν τις τάσεις που προκύπτουν από τα στατιστικά δεδομένα των προηγούμενων μηνών. Τα δεδομένα χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό πεδίων που χρειάζονται βελτίωση, την αξιολόγηση της υπάρχουσας πρακτικής και τον σχεδιασμό νέων προσεγγίσεων, οι οποίες παρακολουθούνται και επανεκτιμώνται με την πάροδο του χρόνου. Οι εβδομαδιαίες συζητήσεις περιλαμβάνουν ανασκόπηση κλινικών εμπειριών και προκλήσεων, ανταλλαγή γνώσεων και συζήτηση νέων πρακτικών. Παράλληλα, η εισαγωγή σύντομων συζητήσεων έναρξης και ολοκλήρωσης της Βάρδιας («check-in» και «check-out») ενισχύουν την επικοινωνία, τον αναστοχασμό και τη συνοχή της ομάδας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα ποσοστά των καισαρικών τομών, των προκλήσεων τοκετού, των σοβαρών περινεϊκών ρήξεων, της μεταγεννητικής αιμορραγίας και των υποβοηθούμενων τοκετών με εμβρυολόγο, στην ενίσχυση της παρουσίας δεύτερης μαιάς στον τοκετό όπου ενδείκνυται, στη μείωση της μη απαραίτητης χορήγησης συμπληρώματος και στην προώθηση της άμεσης επαφής δέρμα με δέρμα κατά τις πρώτες ώρες μετά τη γέννηση.

Αποτελέσματα

Η διαχρονική αυτή διαδικασία δημιουργεί μια σταθερή σύνδεση μεταξύ των κλινικών αποτελεσμάτων και της καθημερινής μαιευτικής πρακτικής. Η συστηματική ανασκόπηση των δεδομένων ενισχύει την επίγνωση των αποτελεσμάτων και των διαφοροποιήσεων στην πρακτική, ενώ η συλλογική συζήτηση ενθαρρύνει τον αναστοχασμό, την ανταλλαγή γνώσεων και την εφαρμογή αλλαγών. Παράλληλα, η προσέγγιση ενισχύει την επικοινωνία και τη συνεργασία μεταξύ των μελών της ομάδας και επιτρέπει στις μαιές να αξιολογούν και να προσαρμόζουν συνεχώς την πρακτική τους με βάση τα κλινικά αποτελέσματα.

Συμπεράσματα

Η καλλιέργεια μιας σταθερής κουλτούρας εβδομαδιαίας ανασκόπησης και ομαδικής ενημέρωσης μπορεί να αποτελέσει ένα πρακτικό και βιώσιμο πλαίσιο συνεχούς βελτίωσης της ποιότητας στη μαιευτική. Ο συνδυασμός των κλινικών δεδομένων με την ανασκόπηση, τη επί κοινού ανάλυση και την ανοιχτή επικοινωνία με τους συναδέλφους ενισχύει την επαγγελματική ανάπτυξη και συμβάλλει στη μετατροπή των πεδίων που εντοπίζονται προς βελτίωση σε ουσιαστικές αλλαγές της καθημερινής κλινικής πρακτικής.

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A94

Συμμετοχικά εργαστήρια (workshops) ενδυνάμωσης γυναικών ως καινοτόμος προσέγγιση για την προώθηση της Φροντίδας Μητρότητας με Σεβασμό: Η εμπειρία του έργου RESPECT

Ηρακλειδία Παπαηρακλειδίου¹

Κοινοτική Μαία / BSc Nursing, MSc Midwifery, Υποψήφια
Διδάκτορας Τμήμα Νοσηλευτικής, ΤΕΠΑΚ

Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα RESPECT, ένα έργο συγχρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση, υλοποιήθηκε στην Κύπρο

σε συνεργασία με το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου και στόχευσε στην προώθηση της Φροντίδας Μητρότητας με Σεβασμό (Respectful Maternity Care) μέσω της ενίσχυσης της συμμετοχικής λήψης αποφάσεων και της ενημερωμένης επιλογής στη μαιευτική φροντίδα. Στο πλαίσιο του έργου, συντόνισα τον σχεδιασμό, τη διοργάνωση και την υλοποίηση συμμετοχικών εργαστηρίων (workshops) ενδυνάμωσης εγκύων, μελλοντικών και νέων μητέρων, τα οποία βασίστηκαν στις αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων και της βιωματικής μάθησης. Η παρουσίαση θα αναδείξει τη διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης των εργαστηρίων, τον ρόλο της ενεργού συμμετοχής των γυναικών στην ενδυνάμωσή τους και την αξία της συμμετοχικής εκπαίδευσης ως καινοτόμου προσέγγισης για την προώθηση της Φροντίδας Μητρότητας με Σεβασμό.

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A95

“Reducing the Distance to Walk” Δημιουργώντας ένα κέντρο τοκετού κοντά στην Λίμνη Άλμπερτ, στην Ουγκάντα

Ονοματεπώνυμο: Σοφία Γιαννοπούλου^{1,2}

1 Band 7 Labour Ward Coordinator, Frimley Health NHS
FT, United Kingdom

2 MAMA (Midwives at Maternity Azur)

Παρά τη σημαντική μείωση της μητρικής θνησιμότητας σε παγκόσμιο επίπεδο, τα ποσοστά στις χώρες χαμηλού εισοδήματος παραμένουν πολύ υψηλά, με πολλές από αυτές τις χώρες να προβλέπεται ότι δεν θα επιτύχουν την μείωση των ποσοστών σύμφωνα με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDG)2. Πολλοί παράγοντες συμβάλλουν στη μητρική θνησιμότητα και συνήθως ταξινομούνται στις τρεις κατηγορίες που σχετίζονται με κάποια αποφυγή, όπως η καθυστέρηση στην αναζήτηση φροντίδας υγείας, η καθυστέρηση στην πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας και η καθυστέρηση στη λήψη ποιοτικής φροντίδας. Στην Περιφέρεια Hoima της Ουγκάντας, η μητρική θνησιμότητα υπερβαίνει τον εθνικό μέσο όρο, ενώ η χρήση υπηρεσιών τοκετού σε υγειονομικές δομές και η παρουσία εξειδικευμένου επαγγελματία υγείας, και συγκεκριμένα μαιών, κατά τον τοκετό παραμένουν χαμηλές.

Σε συνεργασία με την τοπική κοινότητα, λειτουργήσαμε για τρία χρόνια μια κινητή μονάδα προγεννητικής φροντίδας πριν από την ίδρυση μιας μόνιμης μονάδας υγείας, η οποία παρέχει εικοσιτετράωρες μαιευτικές υπηρεσίες, στελεχωμένες με μόνιμη μαία, καθώς και ένα αποτελεσματικό σύστημα παραπομπής σε ανώτερο επίπεδο φροντίδας όταν αυτό απαιτείται¹. Η παροχή αγωγής υγείας, καθώς και ολιστικής προγεννητικής, φροντίδας κατά τον τοκετό και τη λοχεία, ενθαρρύνει τις γυναίκες να αναζητούν έγκαιρα και κατάλληλα υπηρεσίες υγείας για την ασφαλή φροντίδα τους^{2,1}. Μέχρι σήμερα, δεν έχει καταγραφεί κανένας μητρικός θάνατος στη μονάδα, ενώ οι περιπτώσεις θνησιγένειας και νεογνικών θανάτων είναι ελάχιστες. Επιπλέον, οι τοπικοί κοινοτικοί ηγέτες αναφέρουν ότι έχει μειωθεί ο συνολικός αριθμός των ταφών ανεξαρτήτως αιτίας θανάτου, που υποδηλώνει την θετική επιρροή στα επίπεδα δημόσιας υγείας της κοινότητας¹.

Λέξεις-κλειδιά: Κέντρο Υγείας MAMA Runga II

References:

1 Grindle, R., Giannopoulou, S., Jacobs, H., Barongo, J. and Cairns, A.E. [2020] ‘Reducing the distance to walk: establishing a remote maternity facility in Runga, Hoima

District, Uganda', African Journal of Midwifery and Women's Health, 14(2), pp. 1-8. doi: 10.12968/ajmw.2019.0012.

2 World Health Organization (2025) Maternal mortality. Available at: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/maternal-mortality> (Accessed: 24 September 2026)

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A96

ALTHEA CY: Ψηφιακή Κοινωνική Συνδεσιμότητα ως μια Καινοτόμος Προσέγγιση για την Ενίσχυση της Μαιευτικής Φροντίδας και την Προαγωγή Υγιεινών Συμπεριφορών κατά την Περιγεννητική Περίοδο

Ελευθερία Λαζάρου¹, Μαρία Κ. Κυπριανίδου¹, Νίκος Μιτλεπτον¹, Ουρανία Κολοκοτρώνη¹, Ελένη Χατζηγεωργίου¹, Ανδρέας Σ. Παναγίδης², Στάλω Ιωσήφ², Γιώργος Μπούμης², Αγγέλικα Ουρρή³, Κρίς Μαύρου³, Άγγελος Π. Κασσιανός^{1,4}

¹ Τμήμα Νοσηλευτικής, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λεμεσός, Κύπρος

² 3AE Health LTD, Λευκωσία, Κύπρος

³ Birth Forward MKO, Λευκωσία, Κύπρος

⁴ CYENS Centre of Excellence, Λευκωσία, Κύπρος

Εισαγωγή

Η περιγεννητική περίοδος αποτελεί καθοριστικό στάδιο, κατά το οποίο η υιοθέτηση και διατήρηση υγιεινών συμπεριφορών μπορεί να επιφέρει μακροπρόθεσμα οφέλη για τη γυναίκα και το παιδί. Η κατανόηση των κοινωνικών επιρροών στις συμπεριφορές υγείας επιτρέπει την αξιοποίηση των κοινωνικών δικτύων για την προαγωγή της υγείας και της ευεξίας. Η ψηφιακή κοινωνική συνδεσιμότητα δημιουργεί νέες δυνατότητες τεκμηριωμένης περιγεννητικής υποστήριξης, διευρύνοντας τον ρόλο των μαιών και των μαιευτών πέρα από το συμβατικό κλινικό περιβάλλον. Το ALTHEA CY αποτελεί μια συμμετοχικά σχεδιασμένη εφαρμογή κινητής υγείας (mHealth), με έμφαση στην προαγωγή του μητρικού θηλασμού και της σωματικής δραστηριότητας, στον περιορισμό της κατανάλωσης καφεΐνης και στη διακοπή του καπνίσματος κατά την περιγεννητική περίοδο.

Μέθοδοι

Παρουσιάζεται το πρώτο στάδιο του ερευνητικού έργου ALTHEA CY, που αφορά τον συμμετοχικό σχεδιασμό της εφαρμογής (mHealth). Διεξήχθη ποιοτική περιγραφική μελέτη στην Κύπρο τον Απρίλιο του 2026, με τη συμμετοχή 30 ατόμων: επαγγελματιών περιγεννητικής υγείας (n=6), εγκύων γυναικών πριν από την 25η εβδομάδα κύησης (n=9), μητέρων βρεφών ηλικίας μικρότερης του ενός έτους (n=9) και πατέρων (n=6). Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω ημιδομημένων ομάδων εστίασης και αναλύθηκαν βάσει της θεματικής ανάλυσης των Braun και Clarke.

Αποτελέσματα

Ως βασικά χαρακτηριστικά μιας εφαρμογής περιγεννητικής υγείας αναδείχθηκαν η παροχή τεκμηριωμένης πληροφόρησης, η εξατομικευμένη ανατροφοδότηση, η εποπτευόμενη αλληλεπίδραση μεταξύ χρηστών και η πρόσβαση σε επαγγελματίες υγείας. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην αξιοπιστία και την ασφάλεια της πληροφορίας, καθώς και στη σαφή διάκριση μεταξύ περιεχομένου παραγόμενου από χρήστες και επιστημονικά τεκμηριωμένου περιεχομένου. Προέκυψαν τέσσερις

θεματικές ενότητες: (1) τεκμηριωμένο περιεχόμενο με κλινική εποπτεία, (2) εξατομικευμένη υποστήριξη, (3) κοινωνική αλληλεπίδραση και υποστήριξη και (4) εκπαιδευτικό υλικό. Τα ευρήματα αναδεικνύουν τις δυνατότητες ενεργού συμμετοχής των μαιών και των μαιευτών στην κλινική εποπτεία, στην εξατομικευμένη καθοδήγηση και στη διασφάλιση ασφαλούς ψηφιακού περιβάλλοντος.

Συμπεράσματα

Το ALTHEA CY προτείνει ένα καινοτόμο ψηφιακό μοντέλο που συνδυάζει την κοινωνική συνδεσιμότητα των γυναικών με τεκμηριωμένη επαγγελματική υποστήριξη. Η προσέγγιση αυτή δύναται να ενισχύσει τη συνέχεια της μαιευτικής φροντίδας και την πρόσβαση σε μαιείς και μαιευτές, αναδεικνύοντας τον ρόλο τους στην προαγωγή της υγείας, στην ενδυνάμωση των γυναικών και στον συντονισμό ασφαλών ψηφιακών κοινοτήτων.

Λέξεις-κλειδιά

κοινωνική συνδεσιμότητα, ψηφιακή υγεία, μαιευτική φροντίδα, συμπεριφορές υγείας, περιγεννητική περίοδος

Χρηματοδότηση

Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Πολιτικής Συνοχής «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027» με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσω του Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας.

Ηθική και δεοντολογία

Η μελέτη έλαβε έγκριση από την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής Κύπρου (ΕΕΒΚ/ΕΠ 2024.01.238) στις 12 Φεβρουαρίου, 2025. Πριν από την ένταξη στη μελέτη, οι συμμετέχουσες/χοντες παρείχαν γραπτή ενημερωμένη συγκατάθεση.

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A97

Ανάμεσα σε δύο μοντέλα: Τεκμηριωμένη μαιευτική φροντίδα σε κυήσεις υψηλού κινδύνου

Ειρήνη Λεοντίδου¹

¹ Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

² Ομάδα Ενδιαφέροντος Διαβήτη στην Κύηση Νέας Ζηλανδίας, Νέας Ζηλανδία

Κατά τη διάρκεια της παρουσίας θα αναλυθεί ο ρόλος της εξειδικευμένης μαιεύσεως στο διαβήτη στη Νέα Ζηλανδία, με αφορμή το προσωπικό μου παράδειγμα σαν σημείο αναφοράς (case study). Ο ρόλος μου είναι να παρέχω μαιευτική φροντίδα σε γυναίκες με κυήσεις υψηλού κινδύνου, με έμφαση στον διαβήτη στην κύηση, ως μέρος μιας διεπιστημονικής ομάδας. Η παρουσίαση μου έχει σκοπό να εξετάσει πώς η μαιευτική φροντίδα διατηρεί τη γυναιкоκεντρική προσέγγιση και την υπεράσπιση της γυναίκας μέσα σε ένα ιατροκοινημένο κλινικό πλαίσιο. Στόχος είναι η ανάλυση της ισορροπίας μεταξύ εξειδικευμένης προγεννητικής, μεταγεννητικής φροντίδας και της μαιευτικής φιλοσοφίας με ιδιαίτερη έμφαση στη συνεργασία, τη συνεχιζόμενη φροντίδα και τη ενημερωμένη επιλογή, αναδεικνύοντας τη σημασία της μαιεύσεως στη βελτίωση της εμπειρίας των γυναικών και της ποιότητας της φροντίδας.

ΕΛΕΥΘΩ 2026;25(Supplement 1):A98